

Kienderlietien:

A,B,C,D,E,F,G

*Meester de jonges brengen knikkers mee.**Dekselse jonges, jullie magen niet knikkeren,**anders zal ik oe de skole uut knikkeren 1)**Dan kump de meester met de stök,**dan gaon de jonges in et törfök.**Dan kump de meester met de tang,**dan bin de jonges nòg niet bang.**Dan kump de meester met de pook,**dan gaon de jonges op de loop.*1) is het onnette woord *flikkeren* hier wellicht vervangen?

aaibaai = vrouw met haar op de tanden

aaie = haai. * *IJ is veur d'aaien* 'hij is voor de haaien'

aaien = (ww) aaien

* ääk = aak

aal = (zn) haal. * *Op 't ääl gaon* 'op de loop gaan'

aalte = gier, urine van beesten

'aaltebak = kar waarmee de gier op het land wordt gebracht Ook: *'aaltekaore*'aaltekaore = z. *'aaltebak*

'aaltekelder (KE-KV) = gierput

aalten (KE-KV) = gier over het land brengen

aam (KE-KV) = nageboorte van een merrie. Ook: * *am* (KV)aand(-) = z. *and(-)** aanderweg = in: * *een aanderweg* 'elders'aanse = z. *anse** aanvät = z. *andvat*aap = aap. *D'r is em een aap uut de konte evleugen* 'hij is uit zijn slof geschoten', *Anders is 't altied:**"Aap wat e-j mooie jongen"* 'anders spreek je altijd vleiend'aar = z. *öör*

'aaramer = haarhamer

aarde = aarde. Ook: *eerde*

* äärgerei (niet K) = haarspit en haarhamer

* äärspit = haarspit

aat = haat

abbe' doedas = z. *'sinksôêze*

'abbekras = 1. klein beetje; 2. klein ventje

abrikoze = abrikoos

ach = (telw) acht, alleen in samenstellingen, bijv. *achen'tachentig*. Z. ook: *achte*ach = (zn) acht. *Ie mun d'r ach op geven* 'je moet erop letten'

* achendeel = botervat met de inhoud van 20 kg boter

achersteveuren = achterstevoren. Ook: *achtersteveuren*

'achtalf = zeven en een half

achte = (telw) acht. Ook: *ach*achter = achter. *Achter woont ook vòlk* 'bij het schoonmaken moet je ook de hoekjes en gaatjes

meenemen'

achteran = achteraan

achterbaks = achterbaks

achterbuurte = achterbuurt

achterdeure = achterdeur

achterdòcht = achterdocht

achterèènde = z. *achterende*

achterende (K) = achtereind. Ook: *achterèende* (KE-KV)
 achtereufd = achterhoofd
 * achterkeer = achterstel van een boerenwagen
 achterlaand = z. *achterland*
 * achterlader = achterlaadgeweer
 achterland (K) = achterland. Ook: *achterlaand* (KE-KV)
 achtername = achternaam
 achternao = achterna
 achteròf = achteraf
 * achterrekke = krat
 achterrute = achterrui
 achtersteveuren = z. *achersteveuren*
 achterumme = achterom
 achteruut = achteruit
 achteruutboeren = achteruitgaan in zaken
 * achtige = achtig
 acht'onderd = achthonderd
 äd = hard. *Zo äd as een keie, - een planke*
 'ädbaste = boon met een harde schil
 ädde = hardgerookte bokking
 ädden = uithouden, verdragen, harden
 adel = adel
 ädlêvig = 1. moeilijke stoelgang hebbend; 2. gierig
 ädloperi'je = hardrijden op de schaats. Ook: *ädriederi'je*
 ädriederi'je = z. *ädloperi'je*
 ädvochtig = hardvochtig
 affekaot = advocaat. *Dan neem ik wel een affekötien* 'dan neem ik wel een advocaatje'
 affe'seren = opschieten
 agedoorn = hagedoorn
 agel = hagel
 aggen (KE-KV) = hijgen bij aamborstigheid
 ag'giesniet (K) = in het geheel niet. *Dat dörf ie aggiesniet!* 'dat durf je niet eens!'. Ook: *ag'ginniet* (KE-KV)
 ag'ginniet = z. *ag'giesniet*
 * äkelijk = akelig
 akke = 1. hak; 2. hiel. * *D'akken laoten zien* 'gaan lopen', * *Iemand een ak zetten* 'iemand belasteren'; 3. * soort spade
 akkefietien = akkefietje
 * akkemes = z. *akmes*
 akken = (ww) hakken
 akker = akker
 akkermännegien = zwart-bonte kwikstaart
 akmes = hakmes. Ook: * *akkemes*
 aksel = haksel
 akselmesiene = hakselmachine
 äkster = ekster. * *A-j een äkster nao Päries sturen, krê-j een bonte vogel weerumme* 'als men een ekster naar Parijs stuurt, krijgt men een bonte vogel terug'
 al = al
 alderbässend = z. *allebästend*
 alen = (ww) halen
 * älen (em -) = zijn best doen
 alf = half
 alf'bakken = niet afgewerkt
 alf'elfien (KE-KV) = halfelfje: kop koffie met een boterham
 älfien = 1. halve cent; 2. * vaatje boter van 10 kg

* afscheid (niet K) = helft van een afstand
 * allä = aansporing, vgl. fra. *allez*
 * alläärm = z. *allärm*
 allärm = alarm. Ook: * *alläärm*
 allebästend = zeer, erg. Ook: *alderbässend*
 alleend = alleen. Ook: *allenig*
 allegaartien = samenraapsel
 allegare = z. *allemaole*
 * al'leinsie = z. *al'leisie*
 al'leisie = 1. langzamerhand; 2. * zachtjes aan. Ook: * *al'leinsie*
 allemachtig = allemachtig
 allemaole = allemaal. Ook: *allegare*
 * allemeugend (niet K) = zeer, meest als uitroep gebruikt
 allemits (KV) = soms
 allenig = z. *alleend*
 allerande = diverse soorten koekjes door elkaar
 alles = alles. *Alles went, zelfs angen* 'je kunt overal aan wennen', *Alles kan, be-alve een skeet op een plänkien spiekeren, - be-alve zand knuppen* 'alles kan, behalve het onmogelijke'
 * alliens = z. *allies*
 allies = om het even. Ook: * *alliens*. * 't *Is mien alliens* 'het is mij hetzelfde'
 al'lo (K) = in: *now allo dan*, of: *now allo eur* 'tot ziens'
 allozie = horloge
 alluun = aluin
 alm = halm
 almenak = almanak
 als = hals
 * alsem = alsem. * *Zo bitter as alsem*
 * alsknaoke = halswervel
 alsòlt = hout met riemen, om de hals van het paard bevestigd, waarmee de dissel wordt gedragen
 alt = alt
 altaar = altaar
 alte = halte
 alte'met = 1. soms; 2. misschien. Ook: *alte'mit* (K)
 alte'mit = z. *alte'met*
 altied = altijd. Ook: *altoos*
 altoos = z. *altied*
 * am = z. *aam*
 amandel = amandel
 ambacht = ambacht
 ambeeld = aanbeeld, aambeeld
 am'böstig = aamborstig
 amer = hamer
 * amerslag = schapenwolkjes
 ammenooitniet = onder geen beding, daar begin ik niet aan!
 am'pät = apart. Ook: *a'pät*, * *an'pät*
 am'pättigheid = eigenaardigheid. Ook: *a'pättigheid*, * *an'pättigheid*
 amper'an = nauwelijks. Ook: *anper'an*
 amt = ambt
 amtenaar = ambtenaar
 an = aan. *Ik bin d'r an toe* 'ik ben bijna klaar'
 an-alen = 1. aanhalen. *Döör bi-j mee an-aald* 'daar zit je lelijk mee opgescheept'; 2. te betekenen hebben.
Det aalt niks an 'dat heeft niets te betekenen'
 anbakken = aanbakken, vastkleven. * *De snee bakt an* 'de sneeuw kleeft, hangt aan'
 anbe'landen = betreffen. *Wat mien zeune anbelandt...* 'wat mijn zoon betreft...'
 anbrengen = aanbrengen

* anbuten (niet K) = aanleggen van een vuur
 and (K) = (vkw *äntien*, mv *annen*), hand. Ook: *aand* (vkw *aantien*, mv *anen*) (KE-KV). *Die ef d'annen verkeerd an 't lief* 'die is onhandig'

Äntien-klap-lieties:

*Äntien plak,
 daalder in de zak,
 gaot nao de märk
 en koop een koe,
 kälfien toe.
 Stukkien van de lever
 veur de zieke wever,
 stukkien van de longe
 veur de zieke jonge,
 stukkien van de pens
 veur et zieke mens,
 det zal zègen van...
 kiele kiele kiele. (kietelen in de hand van het kind)(KE)*

*Äntien klap
 gao nao de märk toe
 koop een koe,
 kälfien toe.
 Stukkien van de longe
 veur de zieke jonge,
 stukkien van de lever
 veur de zieke wever.
 Det zal zègen, det zal zègen:
 kiele, kiele, kiele. (K)*

andacht = aandacht

* ände = z. *änte*

andeel = aandeel

* ändekreuze = eendenkroos

andel = handel

andelen = handelen

andelwêze = handelwijze. * 't *Is gin manier van ändelwêze* 'het is geen manier van doen'

* ändenei = z. *änte-ei*

andenken = z. *gedachtenisse*

* ändenöst (K-KV) = eendennest

ander (K) = ander. Ook: *aander* (KE-KV)

anderalf (K) = anderhalf. Ook: *aanderalf* (KE-KV)

anders (K) = anders. Ook: *aanders* (KE-KV)

andîêvie = andijvie

ändig = handig. * *Ändig as een zak mit äspels* 'zeer onhandig'

andi'jen = aangroeien

andköre (K) = handkar. Ook: *aandkaore* (KE-KV)

andneimesiene = handnaaimachine. Ook: *andneimesjiene*

andneimesjiene = z. *andneimesiene*

andoenlijk = aandoenlijk. Ook: * *andoonlijk* (KV)

* andoonlijk = z. *andoenlijk*

* andrèèien = z. *andreien*

andreien = aandraaien. Ook: * *andrèèien*

andrieten = aansloffen. *Döör kwam ie andrieten* 'daar kwam hij aansloffen'

andrîêven = aandrijven

andvat (K) = handvat. Ook: *aandvat* (KE-KV), * *aanvät*
 ane = haan. *Die löp as een ane met stront an de poten* 'die is erg verwaand'
 anebalken = hanebalken
 an-ebraand = z. *an-ebrand*
 an-ebrand (K) = 1. aangebrand (lett.); 2. driftig, prikkelbaar. Ook: *an-ebraand* (KE-KV)
 an-edaon = aangedaan. *Ze is an-edaon* 'ze is ontroerd', ook: 'ze heeft verdriet'
 * an-emäkt = opgescheept
 anepoot = hanenpoot (slecht handschrift)
 an-eskeuten = een beetje dronken
 an-eten = opschieten met eten
 an-eugen = ophogen
 anewaken = z. *kranewaken*
 anfiedelen (KE-KV) = opschieten
 anfieten = aanmanen om op te schieten
 anfietsen = doorzetten
 angaon = tekeergaan. *Eur det ärme dier tòch ies angaon* 'hoor dat arme dier toch eens tekeergaan'
 angel = engel
 * ängelen (KE) = lusteloos rondlopen, sukkelend zijn
 angen = hangen
 anger (K) = visrokerij
 angerig = lusteloos, hangerig
 angeven = aangeven
 * angîêsder = z. *angîêzer*
 angîêzer = hangijzer. Ook: * *angîêsder*. * 't *Is een angîêsder* 'het is een last'
 ang-oren = in: *eerst mensen, dan ang-oren* 'eerst grote mensen, dan kleine kinderen'
 angst = angst
 ankätsen = 1. (iemand iets) wijs maken; 2. (iemand iets) aansmeren
 ankieken = aankijken
 anklungelen = op een domme of onhandige manier werken
 ankomelink = opgeschoten knul
 ankomen = aankomen
 anlègen = aanleggen
 anlengen = verdunnen met water
 anloop = aanloop
 anlopen = 1. aangaan bij; 2. vlugger lopen
 anmaken = 1. aanmaken; 2. * voortmaken; 3. opscheppen, in: * *iemand iets annäken* 'iemand met iets opscheppen'
 anmaotigen = aanmatigen, toe-eigenen
 anmodderen = werken zonder plan
 ännäs = harnas
 an'nemelijk = 1. aannemelijk; 2. * aardig
 'annemelink = catechisant die belijdenis gaat doen
 'annemen = 1. aannemen; 2. toelaten als lidmaat van kerkgenootschap na onderzoek naar kennis van bijbel en geloofsleer van belijdeniscatechisanten
 'annemige = bijeenkomst waarin het *annemen* (2.) plaatsvindt
 ännep = z. *ennep*
 an'nies = 1. anijs; 2. * anijslikeur
 an'niesblukkien = anijsblokje
 * an-òllen = aanhouden. Van een voorwerp dat stuk is of een dood dier zegt men: * 't *Is bedörven um an te òllen*
 anpakken = 1. aanpakken; 2. beslag leggen door een deurwaarder
 * an'pät = z. *am'pät*
 * an'pättigeid = z. *am'pättigeid*
 anper'an = z. *amper'an*
 * anpiepen = de pijp aansteken
 anplakbörd = aanplakbord

anplakken = aanplakken
 anpraoten = 1. aanpraten; 2. vriendelijk toespreken van een dier (KE-KV)
 anpunten = ergens een punt aan maken
 anranen = z. *anrannen*
 anrannen (K) = aanranden. Ook: *anranen* (KE-KV)
 äns = ergens. Ook: * *ärgens*
 anse (K) = handschoen. Ook: *aanse* (KE-KV)
 ansge'lieks = z. *insge'lieks*
 anskaffen = aanschaffen
 anskieten (K-KV) = aanschieten. Ook: *anskîêten* (KE)
 anskîêten = z. *anskieten*
 anslag = aanslag
 anslaon = 1. aanslaan; 2. * opsnijden
 anspanen = z. *anspannen*
 anspannen (K) = 1. aanspannen (van een proces); 2. inspinnen van een paard voor de wagen. Ook: *anspanen* (KE-KV), * *anspânnen*
 * *anspânnen* = z. *anspannen*
 anspraak = in: *anspraak ebben* 'aanspraak, gezelschap hebben, iemand met wie je kunt praten'
 anspreken = 1. aanspreken; 2. * bezoeken (van een zieke)
 anspreker = z. *anzegger*
 anstaon = aanstaan, bevallen
 an'staonde = (zn) toekomstige echtgeno(o)t(e)
 'anstaonde = (bn) komende (zaterdag, bijv.)
 ansteken = aansteken
 änstig = ernstig
 an'tammig (KE-KV) = aanhalig
 änte = eend. *Siedietammânties. Astoendis, paktem!* 'Zie die tamme eend eens. Als het de jouwe is, pak hem dan!' (grappig gezegde om aan te geven hoe men in het Kampers 'alle woorden aan elkaar plakt', z. ook: *redden*). Ook: * *ände* (K-KV)
 änte-ei = eendenei. Ook: * *ändenei* (K-KV)
 an'teren = hanteren
 an'terige = z. *an'tering*
 an'tering = natje en droogje. Ook: *an'terige* (KE)
 antödden = aanslepen
 antrekkelijk = 1. aantrekkelijk; 2. * teergevoelig
 antrekken = 1. aantrekken; 2. aankleden. *IJ ging netties an-etrökken de deure uut* 'hij ging netjes aangekleed de deur uit'
 antwoord = antwoord
 anvaarden = aanvaarden
 anvaren = 1. aanvaren; 2. vlugger rijden
 anwinnen = 1. toenemen, met name in gezondheid. *Ik bin an oe ewunnen* 'je ziet er beter uit dan een tijdje geleden'; 2. 'rijp' worden van dieren, voor de geboorte van een jong
 anwonderen = behelpen
 anzègen = kennis geven van iemands overlijden
 anzegger = begrafenisondernemer (vroeger een buurman of goede vriend die de dood van iemand in de buurt ging mededelen). Ook: *anspreker*
 anzichtkaarte = ansichtkaart
 anzîên = (ww) aanzien
 anzîên = (zn) uiterlijk
 anzûten = een (lichte) verslavende werking hebben. *Det begint met ene bôrrel, maar det zûût zo an.*
 aoke = haak
 aoken = (ww) haken
 aoks = haaks
 aol = 1. aal, paling; 2. * haal (waaraan de ketel boven het vuur hangt)
 * aolboom = balk waaraan de haal hangt
 aolfoeke = palingfuik

aolnat = jus van paling
 aolskere = vistuig om paling te vangen
 aor(-) = z. *öör(-)*
 aore = 1. z. *öre*; 2. * aar
 * aoren = aarden
 aosem = adem. * *Gien aosem geven* 'niets zeggen'
 aost (K) = haast. Ook: *ööst* (KE-KV)
 aosten (K) = haasten. Ook: *öösten* (KE-KV), * *ösen*
 aostig (K) = haastig. Ook: *ööstig* (KE-KV)
 aovend = avond
 a'pät = z. *am'pät*
 a'pättigeid = z. *am'pättigeid*
 ape-aor (KE) = spichtig gras
 * äpekool = apenkool
 apeneutien = pinda
 aperen = haperen
 * äperi'je = aperij
 apering = hapering
 appel = appel
 * appelpint = appelmoes
 appen = (ww) happen
 Appien = zo wordt iemand die Albert heet vaak genoemd, bijv. in de uitdrukking: *Ik bin gekke Appien niet* 'zo gek krijg je me niet', en in het straatdeuntje:

Appien met läppien met leertien veur 't gat.
As Appien mut piesen wödt 't leertien zo nat.

appig = happig
 april = april
 apsnoete = vinnige vrouw
 apteek = apotheek
 apteker = apotheker
 ärbeiden (KE-KV) = weeën bij dieren
 * ären (niet K) = haren, een zeis scherpen
 ärf = erf. Ook: * *ärve*
 ärfgename = erfgenaam. Ook: *ärve*
 ärfsseringe = herfstsering (flox)
 ärfst = herfst. Ook: * *ärst*
 ärfte = (vkw *ärfien*, mv *ärften*), erwt
 ärftensoep = snert
 ärfuus = boeldag: veiling van het vee en de inboedel na het overlijden of bij het vertrek van een boer
 ärfuuskoeke = koek die op de boeldag aan de bezoekers werd verkocht
 ärg = (zn) erg
 ärg = (bn, bw) erg
 * ärgens = z. *äns*
 ärgeren = ergeren
 ärinneren = herinneren
 ärke = 1. hark; 2. houterig mens; 3. * oud huis
 är = (vkw *ärmpien*, mv *ärms*), arm. Ook: *närm*.
 är = (bn) arm. *Zo är as een luus*
 Ärm = jongensnaam Harm, bijv. in *Ärm dikke därm* (*dikke leverwöst*) (rijmpje op Harm)
 'ärmelingien = armetierig kind
 ärmelink = wezel
 ärmenbänkien = vroeger: een bank in de kerk, bestemd voor de armen
 ärmenbusse = collectebus waarvan de inhoud bestemd is voor de armen
 ärmenzäkkien = collectezak waarvan de inhoud bestemd is voor de armen

ärmetierig = armetierig
 ärmoe = armoede. Ook: * *ärmôêde*
 ärmoede = ruzie. *Zi'j ef ärmoede met aar baos* 'zij heeft ruzie met haar man'. Ook: * *ärmôêde*
 * *ärmôêde* = z. *ärmoe, ärmoede*
 ärmoedig = armoedig. Ook: * *ärmôêdig*
 * *ärmôêdig* = z. *ärmoedig*
 * *ärmpoen* = z. *ärpoen*
 ärpe = harp
 ärpoen = harpoen. Ook: * *ärmpoen* (KV)
 * *ärpuus* = harpuis (bep. stof om hout mee in te smeren tegen houtworm)
 ärrebärg = z. *ärrebärge*
 ärrebärge (K) = herberg. Ook: *ärrebärg* (KE-KV)
 * *ärst* = z. *ärfst*
 ärve = 1. z. *ärfgename*; 2. * z. *ärf*
 ärven = (ww) erven
 as = (vw) als
 äs (KE-KV) = 1. hars; 2. biest uit de tepel van een paard, waaraan je kunt zien dat de bevalling dichtbij is
 asjepan (K) = Zwarte Piet. Ook: *assepan* (K)
 äspel = 1. haspel; 2. onhandig mens. * *Ändig as een zak mit äspels* 'zeer onhandig'
 äspelen = haspelen
 asse = (zn) 1. as (van een wagen). Ook: * *ässe*; 2. as (overblijfsel bij verbranding)
 * *ässe* = z. *asse*
 assebassen = kibbelen
 assebässien = borreltje
 assela (KE-KV) = asla
 * *ässelijke* = z. * *ästig*
 ässens = hersenen. *Wöör zitten oe ässens?*, of: *E-j oe ässens thuus elaoten?* (bijv. gezegd wanneer iemand helemaal niet heeft opgelet)
 * *assenschuppe* = schop waarmee men de as opschept
 ässenziekte (KE-KV) = aandoening van de hersenen
 assepan = z. *asjepan*
 ässien (KE-KV) = veulen
 asteran'toe = bar! geweldig! * *IJ lög asterantoe* 'hij liegt geweldig'
 * *ästig* = in: * *ästig dood* 'hartstikke dood'. Ook: * *ässelijke* (KV)
 astoe'blief = alstublieft
 as'trant = brutaal
 ät = hert. Ook: * *ätte*
 atelijk = hatelijk
 aten = haten
 ätkleppe = hartklep. Ook: * *ättekleppe*
 ätklöppige = hartklopping
 'ätstikke = geweldig
 ätte = 1. hart. *Ie ebben 't ätte te oge zitten* 'je bent hoogmoedig', *A-j 't ätte in oe lief ebben!* 'heb het lef eens!'; 2. * z. *ät*
 ättelijk = hartelijk
 * *ättekleppe* = z. *ätkleppe*
 * *ättig* = zout
 ättog = hertog
 ättoginne = hertogin
 ätwater = maagwater
 ätzeer = spijt
 * *augörgien* = z. *augörk*
 augörk = augurk. Ook: * *augörgien*
 augustus = augustus
 aveloos = haveloos

aven = haven

aver = haver

averechs = averechts. * *Äverechs verkeerd* 'helemaal verkeerd'. Ook: *avereks*

avereks = z. *averechs*

averklap = haverklap, in: *um d'averklap* 'om de haverklap, telkens'

* *ävermòlt* = z. *avermout*

avermout = havermout. Ook: * *ävermòlt*

avventuren = (ww) proberen, wagen

avventuur = avontuur. * *Op 't avventuur* 'op goed geluk'

* *awwaor* (niet K) = pak aan, voilà

aze = haas

azelneute = z. *azeneute*

azeneute (K-KV) = hazelnoot. Ook: *azelneute* (KE)

azepad = hazenpad

azeslöpien = lichte sluipering

azespronk (K-KV) = beentje uit de achterpoot van een haas, dat gebruikt werd als sigarenpijpje

azien = azijn. Ook: *EEK* (KE-KV)

baakster = baker
 baand = z. *band*
 baandgädde (KE-KV) = dikke twijg die bij rietdekken dwars over het riet wordt gelegd en met een
 dunner twijg aan het latwerk wordt gebonden. Ook: * *leggädde* (niet KV)
 * baandond = kettinghond
 * bäär (niet K) = vlak, open
 babbele'goegies = z. *babbele'goesies*
 babbele'goesies (K) = smoesjes. Ook: *babbele'goegies* (KE-KV)
 babbelen = babbelen
 * bäffe = bef
 baggelen (K) = baggeren. Ook: *baggen* (KE-KV), * *baggeren* (KV)
 baggen = z. *baggelen*
 * baggeren = z. *baggelen*
 bak = bak. *Een bäkkien köffie* 'een kopje koffie'
 bakbêst (KV) = iets dat groot is in zijn soort
 baken = baken
 * bäker = z. * *beekster*
 * bäkeren = z. * ' *bekeren*
 bakkebaord = z. *bakkeböörd*
 bakkeböörd (K) = bakkebaard. Ook: *bakkebaord* (KE-KV)
 bakkel = grote knikker
 bakkelen = spelen met grote knikkers. Er werd iets op een steen gelegd dat je eraf moest proberen
 te gooien met een grote knikker. Lukte het, dan mocht je het voorwerp op de steen hebben.
 bakken = (ww) bakken
 bakker = bakker
 bakkersverdriet = een gerecht met als voornaamste bestanddeel oud brood

Recept Bakkersverdriet

Neudig:

1 kanne melk
 òld brood
 suker
 keneel

Et brood in de melk bròkkelen. Samen an de kook brengen.
 Suker en keneel derop.

* baklampe = koperen lamp die kan staan en hangen en waarin men raapolie brandt
 * bak-uus = 1. bakhuis; 2. gezicht
 bal = (het) bal. * *Groot bal mit klein' eerappels* (schertsend gezegd van iets dat niet meeviel)
 baldaodig = baldadig
 balg = 1. buik; 2. lijf, lichaam
 balgsmätte = buikpijn, maagpijn
 balie = tobbe
 balk = balk
 balken (KE-KV) = zoldering boven de deel
 'balkenbri'j = balkenbrij
 balle = 1. (de) bal; 2. * muis van de hand
 ballen = 1. spelen met kleine ballen; 2. zolen en hakken van klompen beslaan met stukjes leer of
 rubber
 balve = behalve. Ook: * *balven*
 * balven = z. *balve*
 band = band. Ook: *baand* (KE-KV)
 bandel = ijzeren of houten hoepel

bane = baan
 bange = bang
 'bangeskijterd = iemand die bang is
 banke = bank. * *Deur de banke* 'gewoonlijk'
 baoi = baai (wollen weefsel)
 baoien = van baai gemaakt. *Een baoien emp* 'een baaien hemd'
 * baor = baar
 baord = z. *böörd*
 baors = z. *böörs*
 baos = 1. baas. *IJ is de baos van 't zakien* 'hij is de verantwoordelijke man'; 2. echtgenoot
 baot (K) = baat. Ook: *baote* (KV)
 baote = z. *baot*
 bar = bar
 bärg = 1. berg; 2. hooiberg. *'t Is weer veur de bärg* 'slecht weer' (de boeren gaan in de hooiberg slapen, ze kunnen toch niet hooien)
 bärgen = 1. bergen; 2. ruimte hebben voor iets
 bärggat (KE-KV) = opening van boven naar beneden in een hooiberg, waarlangs het hooi naar beneden wordt geworpen
 bärgkappe (KE-KV) = kap van de hooiberg
 bärgnagel (KE-KV) = bout waarop de kap van de hooiberg rust
 bärgölt = 1. berghout (KE-KV); 2. beschermende houtrand van een schip (soort stootbalk) (K)
 bärgrôê (KE-KV) = paal waarop de kap van de hooiberg rust
 * bärgschere = z. * *dakschere*
 bärgspille (KE-KV) = spil waarmee de *bärgwaoge* rondgedraaid wordt
 bärgstôêl (KE-KV) = ijzer waarop de *bärgwaoge* rust
 bärgwaoge (KE-KV) = dwarsbalk met houten schroef waarmee de bergkap omhoog wordt gedraaid
 bärgwippe (KE-KV) = lange stok om de kap van de hooiberg te laten zakken
 bärm = (vkw *bärmpien*, mv *bärms*), berm
 bärre'bier = barbier
 * bärremotte = 1. marmot; 2. bergamot (bep. perensoort)
 bässen = z. *bästen*
 * bässende = (bw) zeer, heel erg
 bäst = barst (verwensing)
 baste = bast
 bäste = (zn) barst
 bästen (K) = (*bäst, bästen, bästen, ebästen*), barsten. Ook: *bässen* (*bäst, bässen, bässen, ebässen*)(KE-KV)
 bästerd = bastaard
 bästerdsuker = basterdsuiker
 bästerdvlûke = bastaardvloek
 * bâte = baat
 baten = baten
 * bats = stuurs
 batse = platte schop
 battölle = werptol
 bazarbak = kleine ronde teil
 be-agen = behagen
 bebbe = grootmoeder. Ook: * *bessien* (KV)
 bedaren = bedaren
 bedärven = bederven. *Een bedörven mage* 'een overladen maag'
 bedde (K) = (vkw *bettien*, mv *bedden*), bed. Ook: *bède* (vkw *bèdegien*, mv *bèden*)(KE-KV). * *In bède komen* 'bevallen'
 beddegaonstied (K) = tijd om naar bed te gaan (bedtijd). Ook: *bèdegaonstied* (KE-KV)
 beddekoetse = z. *koetse*
 beddekruke (K) = bedkruik. Ook: *bèdekruke* (KE-KV)
 beddelaoge (K) = houten laag waarop de matras rust. Ook: * *bèdelaoge*

beddepanne (K) = beddenpan. Ook: *bèdepanne* (KE-KV)
 beddeplanke (K) = beddenplank. Ook: *bèdeplanke* (KE-KV)
 beddestee (K) = bedstee. Ook: *bèdestee* (KE-KV), * *bèdekaste*
 beddestro (K) = bedstro. Ook: *bèdestro* (KE-KV)
 bède(-) = z. *bedde(-)*
 * *bèdefleur* = *bellefleur*
 'bedelen = z. *skooien*
 be'delen = bedelen
 bedenkelijk = bedenkelijk
 bèderoze = z. *bellooze*
 bedienige = heilig avondmaal. Ook: *bediening*
 bediening = z. *bedienige*
 bedîeze (KE-KV) = paradijsappel. Ook: * *pedîeze* (KV)
 bedôêsd (KE-KV) = in de war, beteuterd, beduusd
 bedrîegen = (*bedrîegt, bedreug, bedreugen, bedreugen*), bedriegen
 * *bedrieten* = zichzelf bevuilen, beschijten. * *Bedriet oew mä niet* 'maak maar niet zo'n drukte'
 * *bedroefd* = bedroefd, zeer gering. * *Een bedroefd bietien* 'heel weinig'
 beduden = beduiden. Ook: * *bedûûn*
 * *beduren* = borduren
 * *bedûûn* = z. *beduden*
 beduvelen = bedriegen
 * *bedwang* = bedwang, dwang. * *Mutten is bedwang* 'ik laat me niet dwingen'
 be-eer = beheer
 beek = beek
 * *beekster* = baker. Ook: * *bäker* (KV)
 been (K) = been. *IJ löp em de benen uut 't lief* 'hij slooft zich vreselijk uit', *IJ is met zien been over de repe egaon* 'hij moest trouwen' (z. ook: *pote*). Ook: *bîên* (KE-KV)
 * *beer* = 1. beer; 2. mannetjesvarken
 * *beerbörg* = z. *börg*
 beet = beet
 begeren = begeren
 begerig = begerig, gulzig
 begin = begin
 beginnen = (*begint, begun, begonnen, begonnen*), beginnen
 begrafenisse = z. *begraffenisse*
 begrafenisse (K) = begrafenis. Ook: *begrafenisse* (KE-KV), * *begräffenisse*
 * *begräffenisse* = z. *begraffenisse*
 begraven = begraven
 begrip = begrip, verstand
 begrotelijk = jammer, aan het hart gaand
 begroten = spijten
 beide = beide
 * *beien* = beieren
 beitel = beitel
 bek = 1. mond. *Òlt oe bek* 'hou je mond', *een bek as een viswief, - as een skeermes* 'een brutale, scherpe mond', *een skärpe bek* 'id.', * *Een bek opzetten* 'uitvaren', *Die stiet altied met de bek veuran* 'die staat altijd klaar met zijn mond', *Die ef een bek as een jonge sprao* 'die heeft altijd honger'; 2. gezicht. *Op oe bek vallen* 'op je gezicht gaan'
 be'kant = ongeveer, bijna
 beker = beker
 be'keren = bekeren
 * 'bekereren = bakeren. Ook: * *bäkeren* (KV)
 bekeuren = bekeuren
 bekieken = bekijken, bezien
 bekken = 1. schreeuwerig spreken; 2. * *ruziemaken*
 bekkerig = snauwerig

bekkeri'je = woordentwist
 beklag = beklag, medelijden
 beknibbelen = zuinig aan doen. *Ie mun niet beknibbelen op oe eten*
 * beknòpt = ineengedrongen. Ook: * *beknup* (KV). * *Een beknòpt biesien* 'een koe die wat klein van stuk is'
 * beknup = z. * *beknòpt*
 bek-'òf = doodmoe, bekaf
 bekomen = 1. bekomen; 2. bedaren; 3. verkrijgen
 bekommeren = bekommeren
 bekoren = bekoren
 bekupen = in orde brengen. In negatieve zin: *Det mu-j mien niet bekupen* 'dat moet je me niet flikken'
 bekwaom = 1. bekwaam; 2. * bruikbaar. *Niet bekwaom meer wezen* 'dronken zijn'
 * belabben = belabben (kwaadspreken van)
 'bel-amel = kwajongen, belhamel (voorsteschaap van een kudde). Ook: * 'bel-ämer (KV)
 * 'bel-ämer = z. 'bel-amel
 belang = belang
 belazerd = beduvelde
 belazeren = bedriegen
 beledigen = beledigen
 belenen = belenen
 beleren (KE-KV) = (een paard) leren trekken
 beleven = beleven
 * belezen = door het lezen van toverformules genezen
 beliedenis = belijdenis
 * belken = z. *bölken*
 belle = bel
 belleroze (K-KE) = belroos (huidaandoening). Ook: *bèderoze* (KV)
 belofte = belofte
 belon = ballon
 belonkuten = dikke kuit
 beloop = beloop
 belopen = bedragen
 beloven = beloven
 belt = 1. terp; 2. vuilstortplaats
 * belze = spoorrichel
 bemierterd = betoeterd
 bemieteren = bedriegen
 bemuuien = bemoeien
 benane = banaan
 benaneskelle = bananenschil
 benaoderen = 1. benaderen; 2. * in beslag nemen, wegens te lage aangifte
 * benauwd = bang
 bende = troep
 * be'nette (niet K) = muts voor kleine meisjes
 bengel = deugniet
 beni'jen = benieuwen
 benne (K) = platte mand
 bente (KE-KV) = stugge grassoort (bentgras)
 * benul = verstand. * *Ik kan der gin benul in krîegen* 'ik kan hem/haar niet wakker krijgen'
 bere = beer. Ook: * *beer*
 * beredden = beredderen
 'berig = naar de beer (mannelijk varken) verlangend
 bero = bureau
 beroerd = beroerd
 beron = baron

- * bescheten = in: * *'k Wol dā-k et in een bescheten buultien ad* '(lett.:) ik wou dat ik het in een bescheten zakje had' (gezegd van geld dat men kwijt is of allicht kwijt zal raken)
- * beschrîens (KE) = schrijlings
- * beschrikt = verschrikt
- beseef = beseef. * *IJ ef der niks gien beseef van* 'hij begrijpt er niets van'
- beseffen = beseffen
- besjoegelen = beetnemen
- besketen = bleek (van gezicht)
- beskimmeld = 1. beschimmeld; 2. verlegen
- beskuut = beschuit
- beskwie = biscuit
- * beslabben = z. *beslobben*
- beslag = 1. beslag; 2. deeg
- beslaon = 1. beslaan; 2. in: * *een stuk laand beslaon* 'er vee in brengen'
- beslobben (KE-KV) = bemorsen. Ook: * *beslabben*. * *IJ zal em der niet an beslabben* 'hij zal er niet teveel van krijgen'
- beslot = in: *D'r zit gien beslot in* 'die persoon is incontinent'
- besluten = besluiten
- besmettelijk = snel vuil wordend
- besse = z. *beze*
- bessem = bezem. 't *Veur de bessem ebben* 'het naar de zin hebben'
- bessien = 1. oude vrouw; 2. * z. *bebbe*
- bessiesuus (K) = bejaardentehuis
- best = best
- bestaon = (ww) bestaan
- bestaon = (zn) 1. broodwinning; 2. * karakter
- bestedelingsuus (K) = tehuis voor bejaarden (ook wel voor gehandicapte jongeren), uitgaande van de Nederlandse Hervormde Gemeente te Kampen
- * be'steen = 1. besteden; 2. *em* – 'zich verhuren'
- bestelten = stollen
- bestemmen = bestemmen
- * bestendig = kalm. * *Stil en bestendig, mä de knepen inwendig* (wordt gezegd van iemand die ze achter de ellebogen heeft)
- betamen = betamen
- beteun (K-KV) = schaars. Ook: * *beteund* (K)
- * beteund = z. *beteun*
- * betîên = z. *beti'jen*
- beti'jen = tot rust komen. Ook: * *betîên* (niet K)
- betoeterd = 1. bedremmeld, beteuterd; 2. belazerd. *Bi-j betoeterd* 'ben je belazerd'
- beudem = z. *bodem*
- beugel (KE-KV) = beugeltas
- beuke = beuk
- beukeneutien = beukenootje
- beul = beul
- * beur = til. * *IJ ef der een beur an* 'hij kan het ternauwernood optillen'
- beuren = 1. optillen, een gewicht dragen; 2. geld ontvangen
- beurs = beurs
- beurte = beurt
- beuze (KV) = ruw weer
- bevelen = (*beveelt, beval, beveulen, beveulen*), bevelen
- beven = (ww) beven
- * bever = bever (grof weefsel)
- * bevers = van bever
- * bevertien = soort van bever, ook *mòlsvel* genaamd
- bevulen = 1. bevoelen; 2. bevuiten
- * bewaoldeloos (niet K) = bewusteloos, roerloos

* bewaolschop (niet K) = bewustzijn, beweging
 bewegen = (*beweegt, beweug, beweugen, beweugen*), bewegen
 bewegige = z. *bewegingge*
 bewegingge (KE) = beweging. Ook: *bewegige* (KV)
 bewies = bewijs
 * bewiesien = een heel klein beetje
 bewîêzen = bewijzen
 beze = bes. Ook: *besse, * bîêze* (KV)
 bezeiken = 1. beetnemen; 2. bepissen. *Ie zollen oe bezeiken* 'je zou het in je broek doen (van het lachen)'
 bezeupen = dronken
 'bezig = bezig
 bezoeren = bezuren
 bezörger = bezorgen
 bezunder = bijzonder
 bezwieken (K) = bezwijken. Ook: *bezwîêken* (KE-KV)
 bezwîêken = z. *bezwieken*
 bezwiemen = bezwijmen
 bibberen = bibberen
 biddag = biddag
 * 'biddelig = driftig, gejaagd
 bidden = (*bidt, bad, baden, ebeden / ebid* (K)), bidden
 biebel = bijbel
 biechte = biecht
 biechtökkien = biechtstoel
 bieden (K-KE) = (*böd, beud, beuden, ebeuden*), bieden. Ook: * *bîên*
 * biejmiesien (KV) = winterkoninkje
 biele = (vkw *bieltien*, mv *bielen*), bijl
 bielze = biels
 bîên = z. *been*
 * bîên = z. *bieden*
 * bienen = z. *binnen*
 bier = bier
 biest = eerste melk van een koe na kalving
 * bîêst = beest
 biestepannekoeke = pannenkoek bereid met biest
 biester = (zn) in: *in de biester wezen* 'in de war zijn, de kluts kwijt zijn'
 biester = (bn) bijster, erg. * *Biester weer* 'ruw weer'
 biete = biet
 bieten = (*bet, beet, beten, ebeten*), bijten
 bieterig = bijterig (van een paard)
 'bietewöttel = beetwortel
 bietien = beetje
 * bieze = z. *bûze*
 * bîêze = z. *beze*
 bigge = big
 bije = z. *bi'je*
 bi'j = (vz) bij
 'bi'jdaand = z. 'bi'jdand
 * 'bi'jaans = z. 'bi'jdans
 'bi'jdand (K) = bijdehand. Ook: 'bi'jdaand (KE-KV), * *bi'jde-aand*
 'bi'jdans = bijdehands, aan de linkerzijde lopend (van een paard). *Een bi'jdans peerd* 'een jong, vurig paard, dat aan de linkerkant van de bok loopt, waar de koetsier zit'. Ook: * 'bi'jaans (niet K).
 Z. ook: 'vandans
 * bi'jde-aand = z. 'bi'jdand
 bi'je = (zn) bij. Ook: *bije*

* bi'jkaans = bijna
 'bi'jkook = groente. Ook: 'bi'jspul
 'bi'jsliepen = bijslijpen
 'bi'jspul = z. 'bi'jkook
 'bi'jstöppertien (K) = iets extra's
 bi'j'toeren = af en toe
 'bi'jzondag = christelijke feestdag die niet op zondag valt
 'bi'jzonne = bijzon (lichte vlek, waarneembaar aan weerszijden van de zon; betekent als regel dat een weersverandering op komst is)
 * bik-eerse = doorgereden aars. Ook: *pik-eerse
 * bikkel = bikkel
 bikkelbot = kootbeen uit een voorpoot van een schaap
 * bikkelen = bikkelen (een spel)
 bikken = 1. bikken; 2. eten
 'bikkeselement = eten en drinken
 biksteen = zandsteen
 bikzand = schuurzand
 bille = dij
 billekoek = pak slaag
 billen = zitvlak
 billewagen = benen. *Met de billewagen gaon* 'gaan lopen'
 billijk = billijk
 binnen = (vz) binnen
 binnen = (*bint, bund, bunnen, ebunnen*), ook: * *bienen*, 1. binden; 2. * op een verjaardag een geschenk geven dat eigenlijk op de arm moet worden gebonden
 bisschop = bisschop
 bitter = (bn) bitter. * *Zo bitter as alsem*
 bitter = (zn) jenever met bitter
 bits = bits
 bizen (KE-KV) = wild rondlopen van jong vee uit angst voor horzels
 blad = (vkw *blatien / blagien* (KE), mv *bladen*), blad
 bladstille = bladstil. Ook: *blakstille*
 blaffen = blaffen
 blak = vlak, rimpelloos. *De zee was elemaole blak*
 blaker = blaker
 blaksem = bliksem, in uitroep van schrik of verbazing
 blakstille = z. *bladstille*
 blame = blaam
 bländer = z. *blender*
 blaok(e) = roet van een kaars of een petroleumlamp of -stel
 blaoker = blaker
 blaore = 1. z. *blöre*; 2. * zwarte koe met witte kop
 blaosbalg(e) = blaasbalg
 blaospiepe = blaaspijp. Ook: * *blaozepiepe*
 blaoze = blaas
 blaozen = (*blös, bleus, bleuzen, eblaozen*), blazen
 * blaozepiepe = z. *blaospiepe*
 bleie (K) = blei (vis)
 bleke (K-KV) = bleekveld. Ook: *blêke* (KE)
 bleken (K-KV) = (ww) bleken. Ook: *blêken* (KE)
 blekens = mazelen
 blender = bliksem (als verwensing). Ook: *bländer*
 bleren = huilen. Ook: *blèren* (K)
 blèren = z. *bleren*
 bles = witte streep voor de kop van een paard of koe
 bleu = bleu

bliek = blijk
 blîêk (KE-KV) = (zn) vaars aan het begin van de drachtigheid
 blîêk (KE-KV) = (bn) bleek
 blîêke = z. *bleke*
 blieken = blijken
 blîêken = z. *bleken*
 * bliend = blind
 * bliend(-) = z. *blind(-)*
 blîêven = blijven
 bli'j = blij. *Zo bli'j as een veugeltien* 'zo blij als een vogeltje'
 blik = (het) blik
 bliksem = bliksem
 bliksempien = handig joch
 blikskaters = bastaardvloek, verwensing
 'bliksteen (K) = bastaardvloek, dondersteen. Ook: 'blikstîên (KE-KV), 'bliksteender (KV)
 'bliksteender = z. 'bliksteen
 'blikstîên = z. 'bliksteen
 blin'daze = paardenvlieg. Ook: * *bliendäze*
 blinde = houten luik. Ook: *veinster* (KV), *vèenster* (KE), * *bliende*
 blinder (KV) = bastaardvloek
 'blindlappe = lap die vóór de kop van een koe gehangen wordt, teneinde te beletten dat ze over een sloot springt. Ook: * 'bliendlappe
 blinken = blinken
 bloed = bloed. Ook: *blôêd* (KE-KV). *Ik kome weer wat in mien blôêd* 'ik word weer wat warmer',
bloed spi'jen 'bloed spuwen'
 blôêd(-) = z. *bloed(-)*
 bloeden = bloeden. *Bloeden as een maalzak* 'erg bloeden'
 bloedöre = bloedader
 bloedspi'jige = bloedspuwing. Ook: * *blôêdspijige*
 bloedvinne = 1. bloedzweer; 2. fistel
 bloedzôêger = bloedzuiger. Ook: * *blôêdzôêger*
 bloedzwere = bloedzweer. Ook: * *blôêdzweer*
 bloeme = bloem
 blok = blok
 blom (K) = bloem, fijn meel. *Blom van zwevel* 'zwavelpoeder, gebruikt als middel tegen steenpuisten'
 * blomzûte = een vroege appel. * *Blomzûte kieken* 'onnozel kijken'
 blond = blond
 bloot = bloot
 * blootvoes = blootvoets
 blöre (K) = blaar. Ook: *blaore* (KE-KV)
 bluffen = 1. bluffen; 2. * op een bepaalde manier domino spelen
 blufkonte = bluffer, zwetser
 bluisterig = opgezet in het gezicht
 * blusem = bloesem
 blussen = blussen
 bluui = bloei
 bluuien = bloeien
 bobbel = bobbel
 bobbelen = bellen vormen. *Et water kookt zowat, et bobbelt al*
 * bobbelkôp = iemand met een dik hoofd
 bochel = bochel
 bocht = 1. bocht; 2. slecht spul
 bød = bod
 bød = bord
 * bode = postbode

bodem = bodem. Ook: *beudem* (KE)

* boden = bekendmaken dat er iemand gestorven of geboren is. Ook: * *boon* (KE)

* boefien = broodje

boek = 1. boek; 2. buik. *IJ ef een boek as een börgemeester* 'hij heeft een dikke (hang)buik'

boekpiene = buikpijn, maagpijn. Ook: *boekzeerte*

boekslaon (KV) = hijgen (vooral van een dier)

* boekweite = boekweit

boekzeerte = z. *boekpiene*

boekziek = 1. beurs (van een appel of peer); 2. * zwanger

boel = 1. veel. *Een boel volk* 'veel mensen'; 2. rommel

* bôênder = boender

boenen = boenen. Ook: * *bôênen*

* bôênen = z. *boenen*

boer = boer

boerenjonges = rozijnen op brandewijn

boerenmeisies = abrikozen op brandewijn

Recept Boerenjonges

Neudig:

1 pond grote reziene
 een alf pond suker
 een liter inmaakbrandewien
 stukkies piepkeneel

Was de reziene en laot ze wellen.
 Goed laoten uutlekker.
 Doe de reziene in een pòt.
 Lös de suker op in een bietien water.
 Skink et sukerwater over de reziene met de brandewien.
 Steek de stukkies piepkeneel tussen de reziene.
 Sluut de pòt goed òf en skud zo now en dan de pòt goed umme.
 Laot em minstens acht weken staon.

Recept Boerenmeisies

Neudig:

1 pond gedreugde abrikozen
 1 pond suker
 1 liter brandewien
 wat piepkeneel

Was de abrikozen en laot ze goed uutlekker.
 Doe ze in een wiede flesse.
 Lös de suker op in een köppien water en giet det samen met de brandewien over de abrikozen. Een stukkien piepkeneel toevoegen.
 Sluut de flesse goed en skud em zo now en dan umme. Laot de flesse langer as drie maond staon.
 Inplase van inmaakbrandewien ku-j ook gewone brandewien gebruiken maar dan mu-j der nog een bietien venillesuker bi'j in doen.

boerenwagen = boerenwagen

* boesekool (niet K) = 1. buiskool; 2. klein dik ventje

boete = boete

boezelaar = schort met banden over de schouders

boeze'roen = werkhemd voor mannen
 bof = bof (ziekte)
 bofferd = gebakken koek, dienend als middageten

Recept Bofferd (KV) 1 ('au bain marie')

Neudig:

1½ pond zelfriêzend bakmaal
 3 of 4 eiers
 2 ons reziene of krenten
 3 sukerlepelties suker
 bietien zòlt
 ongeveer een alve liter melk of biest

Klòp de eiers skumig, doe dan de melk derbi'j en et zòlt.

Weer klòppen.

Dan et maal erbi'j doen, maar niet in ên keer.

Klòp dan zo lange tut 't een taoie massa is en doe der dan de reziene en de suker bi'j.

Dan weer klòppen tut 't deeg luchtig is. Oe langer klòppen oe beter.

Ie doen 't deeg in een panne die a-j van te veuren wat in-esmeerd ebben met bòtter en bestreuid met paneermaal.

Disse panne zet ie in een grotere panne met kokend water.

Et ele geval laoten koken tut de bofferd gaar is. Det duurt ongeveer aanderalf uur.

As 't neudig is mu-j de grote panne bi'jvullen met ni'j kokend water.

Veule succes.

Recept Bofferd (KV) 2 (op een klein pittien)

Neudig:

1 pond zelfriêzend bakmaal
 1 eetlepel suker
 2 theelepels keneel
 1 mespuntien zòlt
 4,5 dl melk
 150 gram reziene en 50 gram krenten of 200 gram reziene, eventueel lichte en donkere deur mekare
 1 middelgrote appel
 100 gram margarine of bòtter
 1 klein skeutien eulie (oef niet persé)

Doe et maal, de suker, de keneel en et zòlt in een komme en doe der bietien bi'j bietien de melk bi'j. Goed reuren tutde-j een stewig beslag ebben.

Was de reziene en krenten en skud ze dreuge in een zeve.

Skil de appel en snipper em.

Reur de reziene, krenten en appelstukkies deur 't beslag.

Laot de margarine of bòtter smelten in een kleine braodpanne en doe der wat eulie bi'j (dan trekt et vet niet zo in de bofferd).

Doe 't beslag in de braodpanne en zet de panne op eel leeg vuur (kleinste pittien van et gasstel, op de leegste staand). Umme de wårmtte geliekmatig onder de panne te verdelen is et goed umme een vlamverdeler onder de panne te lègen. Umme de bovenwårmtte vaste te òllen lèèg ie een kraante op de panne.

Nao 1 tut 1¼ uur kiek ie in de panne òf de bofferd dreuge is. As de bofferd dreuge is, gîêt ie eerst et vet onder de bofferd weg in een bakkien, dan skud ie de bofferd lès van de bodem van de panne en wippen em daornao op de kòp (zo-as bi'j een pannekoeke).

Dan gîêt ie et vet weer bi'j de bofferd in de panne en zet ie de panne weer op et vuur umme de onderkaante bruun te laoten wödden. Nao ongeveer 30 minuten is de bofferd klaor.
 Ie kun de bofferd zó eten: ie snieën em in plakken en doen der brune of witte bästerdsuker op, òf ie gîeten der zûte melk (wärme melk met suker) over.

boge = boog

bok = 1. bok (dier); 2. platboomd vaartuig

bok 'piejee = haasje over

bokse = broek

böl (KE-KV) = 1. jongste knecht (* wiens speciaal werk het is, de varkens te verzorgen); 2. *

varken met afgekorte staart. Ook: 'bölstät

böldereren = opbollen

bölken = 1. schreeuwen; 2. loeien van koeien; 3. boeren laten. Ook: *kölken*, * *belken*

bölkerd = schreeuwer

bolle = 1. stier. Ook: * *stier*; 2. aak met ronde kop

böllegien = kadetje

bollen = bespringen van de koe door de dekstier

böllén' maandag = maandag in januari waarop de jongste meiden en knechten naar de stad gingen

'bollepeze = bullepees, soort knuppel. Ook: 'bollepietse (KV)

'bollepietse = z. 'bollepeze

bollig (KE-KV) = tochtig (van koeien)

'bölstät (KE-KV) = varken (* met afgekorte staart). Ook: *böl*

bölte = bout

bolwärk = 1. bolwerk; 2. * plantsoen

* bom = iets dat groot is in zijn soort. * *Ärgens de bom in gooien* 'iets in de war sturen'

bombe'deren = bombarderen

bombe'ziede = bombazijn: sterke stof, veelal gebruikt voor het maken van broeken. Ook:

bomme'ziede

* bomen = een schuit met een boom voortbewegen

bommele'zoeren (KE-KV) = erop los leven

bomme'ziede = z. *bombe'ziede*

* bomrammen = z. *bongelen*

bone = 1. boon. *In de bonen* 'in de war'; 2. in: *te bone gaon* 'een stadsbestuur gaan kiezen' (een oud gezegde)

bongel = bongel. *Dè's een bongel an 't been* 'dat valt niet mee, dat is een hele belasting', **IJ ef een bongel an 't bien* 'hij is getrouwd'

bongelen = bengelen. Ook: * *bomrammen*

bongerd = boomgaard

bonke = 1. groot stuk; 2. veel. *Een bonke lewaai* 'veel lawaai'; 3. * oude knol

bon-'òf = in: *bon-'òf wezen* 'goed af zijn'

bont = bont

boom = 1. boom; 2. * kloet

'boomkroepertien (K) = boomkruiper. Ook: 'boomkrupertien (KE-KV)

'boomkrupertien = z. 'boomkroepertien

boomseugte = in: *d'r boomseugte tegenop zîên* 'er torenhoog tegenop zien'

* boon = z. * *boden*

boor = boor

boord = boord

böörd (K) = baard. Ook: *baord* (KE-KV)

* 'boord-ane = z. 'böörd-ane

'böörd-ane (KV) = kemphaan. Ook: * 'boord-ane

* 'boord-enne = wijfje van de kemphaan

böörs (K) = baars. Ook: *baors* (KE-KV)

boot = boot

* bootbigge = big van ± 50 kg

boren = boren

borendevol = boordevol
 börg (KE-KV) = gesneden beer (varken). Ook: * *beerbörg*
 börge = borg
 börgemeester = burgemeester. Ook: * *börgemeister*
 * börgemeister = z. *börgemeester*
 börgen = borgen
 börger = burger
 börgtòcht = borgtocht
 borrel = borrel
 bos = bos
 bösbeen = borstbeen
 bösboom (KE-KV) = borstboom in de paardenstal
 bo-skap = boodschap. Ook: *bosskop*
 * bössel = 1. z. *böstel*; 2. nekhaar van een varken
 bosskop = z. *bo-skap*
 böst = borst
 böstbeen = borstbeen
 böstel = borstel. Ook: * *bössel*
 böstròk = borstrok. 't *Op de böstròk ebben* 'verkouden zijn'
 böstròkkenweer = koud, guur weer
 bot = (zn) bot, been. *Zet de botten der maar op* 'doe je best maar'
 bot = (bn) stomp
 botten = uitbotten
 bötter = boter
 bötterbriefien = boterbriefje (trouwakte)
 bötteren = tot boter worden. * 't *Böttert wel* 'het zal wel gaan'
 böttermeule (KV) = houten bak waarin de boter gekneet wordt. Ook: * *böttermòlle* (niet K)
 * böttermòlle = z. *böttermeule*
 bötterspaone (KE-KV) = boterspaan
 böttertelder (KV) = botervloot. Z. ook: *telder*
 bötterzi'je (KE-KV) = zeef waarmee de boter van de melk wordt geschept
 bouwen = 1. bouwen; 2. ploegen
 * bouwmeister = eerste knecht
 * bouwmeistertien = akkermannetje, kwikstaartje
 boven = boven
 bovenärm = bovenarm
 bovenbeen = bovenbeen
 bovenkake = bovenkaak
 bovenkante = bovenkant
 bovenlaoge = bovenlaag
 bovenlast = lading van een schip, opgetast op het dek
 bovenlippe = bovenlip
 bovenmeester = bovenmeester (hoofd van een school). Ook: * *bovenmeister*
 * bovenmeister = z. *bovenmeester*
 bovenuus = bovenhuis
 * brääf = (bn, bw) 1. braaf; 2. in: * *brääf wat* 'heel wat'
 braand(-) = z. *brand(-)*
 braanderig (KE-KV) = 1. branderig; 2. * driftig
 brabbelen = z. *bròbbelen*
 brak = brak, zoutachtig
 brake (K) = bouwvallig huis. Ook: *braoke* (KE-KV)
 braken = braken
 brand (K) = 1. brand. 2. brandstof. Ook: *braand* (KE-KV)
 brandewien (K) = brandewijn. Ook: *braandewien* (KE-KV)
 brandkäste (K) = 1. brandkast; 2. brandverzekering (K). Ook: *braandkäste* (KE-KV)
 brandnetel (K) = brandnetel. Ook: *braandnetel* (KE-KV)

brandòlt (K) = brandhout. Ook: *braandòlt* (KE-KV)
 branen = z. *brannen*
 brannen (K) = branden. Ook: *branen* (KE-KV)
 * brao (niet K) = soort kast in de vorm van een bureau
 braoden = (*bröd, braoden, braoden, ebraoden*), braden. Ook: * *braon*
 braoke = z. *brake*
 braom(e) = braam aan bijv. het ijzer van een schaats
 * braon = z. *braoden*
 breed = breed
 breeuwen = breeuwen. Ook: * *bremen* (KV)
 breien = z. *bri'jen*
 breifoekse (KE-KV) = iemand die niet goed kan breien
 breinaolde = z. *bri'jnaolde*
 * brei-öltien = breihoutje
 breken = (*brek, brak, braken / brakken* (KV), *ebreuken*), breken. *Breek mien de bek niet lös* 'breek me de bek niet open, daar zou ik wel het een en ander over kunnen vertellen'
 * brem = in: * *zo zòlt as brem* 'zeer zout'. Z. ook: *brem'zòlt*
 * bremen = z. *breeuwen*
 brem'zòlt (K) = heel zout. Ook: *brem'zòlte* (KE-KV). Z. ook: * *brem*
 brem'zòlte = z. *brem'zòlt*
 brengen = (*brengt, brach, brachen, ebracht*), brengen
 bretaol = brutaal
 brettien = z. *zinkien*
 breuke = breuk
 breur = broer
 breurte = z. *broerte*
 breutien = broodje
 brief = brief
 briefkaarte = briefkaart
 bri'j = brij
 bri'jen (K) = 1. breien. Ook: *breien* (KE-KV); 2. * brouwen
 bri'jfökse (K) = iemand die altijd aan het breien is
 bri'jnaolde (K) = breinaald. Ook: *breinaolde* (KE-KV)
 * bri'jpòt = brijpot
 brik = puin
 brille = bril
 brilledeuze = brillendoos
 bröbbelen (K-KE) = broddelen (van breiwerk). Ook: *brabbelen* (KV)
 * bröd = z. * *brödsel*
 broddelen = broddelen
 bröddellappe = broddellap
 bröds = z. *brös*
 * brödsel = broedsel. Ook: * *bröd* (niet K)
 broek = 1. broek. *Ie kun beter oe broek an de wîêge skeuren as een òld wief in bedde beuren* 'je kunt beter een jonge dan een oude vrouw hebben' (KE); 2. * broekland
 broeklaand (KE-KV) = laaggelegen drassig land
 * broen = z. *bruun*
 broerte (K) = beroerte. Ook: *breurte* (KE-KV)
 broes = schuim
 brôêzen = schuimen, bruisen
 brökke = 1. brok, stuk, ook fig.: *een brokke van een meid*; 2. speculaas
 bromfietse = bromfiets
 * bromkloot = soort tol
 brommen = brommen
 brommerd = 1. bromvlieg; 2. brompot; 3. bromfiets
 bromtòlle = bromtol

bromvliêge = bromvlieg

brons = brons

brood = brood

bros = broes

brös (K) = broeds. Ook: *bröds* (KE-KV)

brouwen = brouwen

brugge = brug. *De brugge over gaon* 'begraven worden' (voor de Tweede Wereldoorlog bezat Kampen alleen een begraafplaats in IJsselmuiden, aan de overzijde van de IJssel)

Spotvässien:

Onder de brugg' bi'j Jennegien Franke

Döör verkopen ze törf en òlt.

En det òlt det wil niet brannen...

O, o, wat een verdriet!

Koop bi'j Jennegien Franke niet.

Kienderlietien:

Bruggewachter, bruggewachter,

drei de brug maar op.

Klap ies in oe änties,

biet ies op oe tänties,

drei maar an de slinger

en de brug gaat op,

drei maar an de slinger

en de brug gaat op. (K)

* brukkien = boterham

brulfte = bruiloft

brullen = brullen

brummel = 1. braam (vrucht); 2. knopje in de vorm van een braam

brummelknoop = gouden knoop in de vorm van een braam

Brunnepe = Brunnepe, vroeger dorp ten noorden van Kampen, nu een stadswijk. *'t Is net een Brunneper kärmesse, ier en döör een kröömpien* 'het stelt niet veel voor' (wordt ook gezegd tegen iemand die niet veel haar meer op zijn hoofd heeft), *Die kump nòg in Brunnepe terechte* 'met hem/haar gaat het economisch gezien bepaald niet voor de wind'

* bruid = bruid

bruuien = broeien

bruuierig = broeierig

bruui-îêzer (KE-KV) = broei-ijzer (thermometer, aangebracht in een ijzeren staaf, gebruikt om de temperatuur van het hooi in de hooiberg te meten)

bruun = (bn) bruin. Ook: * *broen*

* bruun = (ww) 1. broeden van vogels; 2. peinzen

buffel = lompe kerel

buffelen = hard werken

bûgen = (*bög, beug, beugen, ebeugen*), buigen

'bûgienlopen = z. *'bûglopen*

buis = buis

buitel (KE-KV) = kleine dreumes

buitelen = buitelen

buize = buis (pijp)

buizen = 1. druk bezig zijn; 2. wild spelen van kinderen

bujje = bui

bujjig = buiig

bukkem = (vkw *bukkempien*, mv *bukkens*), bokking. Ook: *bukkink*

bukken = bukken

bukkink = 1. z. *bukkem*; 2. * standje

bulderen = bulderen

bule (K) = 1. papieren zak. *IJ leest de bule van Zijlstra* 'hij weet er zogenaamd alles van' (Zijlstra was een levensmiddelenbedrijf); 2. grote zwelling. Ook: *buul* (KE-KV)

bullegien (KE-KV) = jong stierkalf

bult = 1. buil. *'t Oeft niet over de bulten* 'je hoeft het niet te gek te maken'; 2. veel. *Een bult geld*;

3. * gebochelde

bulterig = vol builen zittend

bulzik = z. *bunzink*

bunder = bunder

bunzink (K) = 1. bunzing; 2. kwajongen (KE-KV). Ook: *bulzik* (KE-KV)

* bure = buur

* buren = buur zijn

busse = 1. bus; 2. soort verzekering tegen ziektekosten. *'t Kump in de busse* 'het komt voor elkaar'

busseman = persoon die geld ophaalt voor de *busse*

buten = (vz) buiten

* buten = (zn) villa

buttien = botje

'bûglopen = lopen over het ijs, teneinde het te laten doorbuigen. Ook: *'bûgienlopen* (KV)

'bûgtrappen = stampend lopen over het ijs, teneinde het te laten doorbuigen

buul = z. *bule*

buurman = buurman

buurte = buurt, omgeving. *Die kump ook uut de buurte, - uut disse buurte* 'die komt ook uit deze omgeving'

buurten = praatje maken met de buurman

bûze = bies (plant). Ook: * *bieze* (KV)

cement = cement
cent = cent
chef = chef

daalder = daalder
 daansen = z. *dansen*
 daas = daags
 'däddalf = twee en een half. *Det is een däddalve gauwdief* 'dat is iemand die snel iets wegneemt'
 dädde = derde
 dadelijk = z. *dalijk*
 dag = (vkw *däggien*, mv *dagen*), dag
 dag-ure = dagloon
 dag-uurder = dagloner, iemand die voor een bepaalde tijd werkt
 dak = (vkw *däkkien*, mv *daken*), dak. *D'r is dak op 't uus* 'er luisteren kinderen mee', *Gaon ie maar op 't dak zitten kraaien melken* 'loop naar de pomp'
 * dakschere = kleinigheid. * *Iemand um de dakschere sturen* 'iemand vergeefs laten lopen'. Ook: * *bärgschere* (KV). Z. ook: * *rollepetroon*
 dal = dal
 dale = omlaag, neer. *Smakt oe maar dale*, of: *zet oe mar dale* 'ga maar zitten'. * *Nao däle* 'naar beneden'. Z. ook: * *umdäle*
 dalen = (ww) dalen
 dalijk = dadelijk. Ook: *dadelijk*
 dam = dam
 damp = damp, mist
 dan = dan
 dank = dank
 dankdag = dankdag
 dansen (K) = dansen. Ook: *daansen* (KE-KV)
 daoie = 1. dromer, sufferd; 2. * slons
 daoiig = 1. klungelig; 2. * slonzig
 daok = alles wat na hoog water aan de dijk blijft liggen
 daonig = danig. * *IJ ef 't dik en daonig te pakken* 'hij is ernstig ongesteld'
 daor(-) = z. *döör(-)*
 daotum = datum
 dapper = 1. dapper; 2. * gezond
 * *dä(r)* = daar (alleen in de zin van: pak aan, anders: *daor, döör*)
 därg = 1. modderig vuil. *Därg op zien lief ebben* 'vuil zijn'; 2. huidaandoening
 därm = (vkw *därmpien*, mv *därms*), darm
 dassé = das
 * *dät* = z. *det(te)*
 dättel = dartel
 dättiene = dertien
 dättig = dertig
 dauwelen = z. *douwelen*
 daveren = daveren
 deeg = deeg
 deel = deel, gedeelte
 d'eeltied = voortdurend, altijd. Ook: *d'elletied*
 dèènken = z. *denken*
 deensdag = z. *dinsedag*
 deerne = meisje. * *Een deerne òfrollen* 'met een meisje in het hooi liggen vrijen'
 deernsgek = meisjesgek
 * dege (niet K) = groei, plezier
 degelijk = degelijk
 deien (K) = groeien, gedijen. Ook: *di'jen* (KE-KV)
 deizerig = z. *dîêzerig*

deizig = z. *dîzerig*
 dek = 1. dek; 2. * deksel
 deken = 1. deken; 2. * dak
 dekken = (ww) 1. dekken; 2. rieten dak op een pand aanbrengen
 dekker = dekker
 deksels = drommels
 dele = 1. deel (in boerderij, plaats voor de koeien in de winter); 2. * plank
 delen = (ww) delen
 d'eletied = z. *d'eeltied*
 delle = z. *deuke*
 de'mast = z. *te'mast*
 dempen = dempen
 dempig = kortademig van paarden
 * Den Ääg = Den Haag, in: * *Den Ääg zîên* 'het er slecht afbrengen'
 denken (K) = (*denkt, dacht, dachen, edacht*), denken. Ook: *dènken* (KE-KV)
 denne = den
 'desien (K) = biscuitje
 desnoods = desnoods
 det(te) = dat. Ook: * *dät*
 deugd = 1. deugd; 2. * sterkte
 deugen = deugen
 * deugzaam = 1. sterk; 2. eerlijk
 deui = dooi
 deuien = dooien
 deuke = deuk. Ook: *delle*
 deuntien = deuntje
 deup = doop
 deupdoek = doopdoek
 deupen = dopen
 deupjörk = doopjurk
 deupmusse = doopmuts
 deupökkien = z. *deupusien*
 deupsele = doopceel
 deupusien = ruimte achter het doophek in de kerk. Ook: *deupökkien*
 deur = door
 deurdrammen = doordrammen, doorzaniken
 deurdrammerd = doordrammer, zanikerd
 deure = deur. *Dè's ook niet bi'j de deure* 'dat is ver weg'
 deurengsel = scharnier
 deurgaons = doorgaans
 deurkieken = doorkijken
 * deurroken = doorroken
 deurroker = stenen pijp waarop bij verkleuring door de tabaksdamp een figuur tevoorschijn komt
 deurskienen (K-KV) = doorschijnen. Ook: *deurskîênen* (KE)
 deurskîênen = z. *deurskienen*
 deurslag = 1. doorslag; 2. drevel; 3. vergiet (KV); 4. test (KV)
 deurslaon = 1. doorslaan; 2. * galopperen; 3. * opsnijden
 deuze = doos. *Det is d'r ene uut et deusien* 'dat is een gewone'
 deventer koeke = deventer koek
 diaken = diaken
 dichte = dicht
 die = die
 dief = (vkw *dievien*, mv *dîêven*), dief
 diefstal = diefstal
 diek = dijk
 dienen = 1. dienen; 2. * in betrekking zijn. Ook: * *dîênen*

* *dîenen* = z. *dienen*
 * *diensedag* = z. *dinsedag*
dienst = 1. dienst; 2. betrekking. Ook: * *dîenst*
 * *dîenst* = z. *dienst*
diepe (K) = diep. Ook: *dîepe* (KE-KV)
dîepe = z. *diepe*
dier = dier
diesel = z. *distel*
dîezerig = beverig. Ook: *dîezig*, *deizig* (KE-KV), *deizerig* (KE-KV)
dîezig = z. *dîezerig*
di'jbeen (K) = dijbeen. Ook: *di'jbîên* (KE-KV)
di'jbîên = z. *di'jbeen*
di'jen = z. *deien*
dikke = (bn,bw) 1. dik. *Zo dikke as stroop*; 2. erg, zeer. *Ik bin dikke tevreden*, * *IJ ef 't dik en daonig te pakken* 'hij is ernstig ongesteld'

Riempien:

*Is 't oe te dikke
 dan angt oe de lippe.
 En is 't oe te dunne,
 is 't net ò-k 't oe niet gunne.*
 (het is niet gauw goed wat je doet)

dikkerd = dikkerd
dikkòp = eenvijfde liter (2 dl)
 * *dikpänse* = z. *dikpense*
dikpense = iemand met een dikke buik. Ook: * *dikpänse*
dingen = afdingen
dinges = gezegd ter aanduiding van iemand wiens naam men zich niet zo gauw kan herinneren
dingsedag = z. *dinsedag*
dink = (vkw *dinggien* / *deenggien* (KE), mv *dingen*), 1. ding; 2. pittig klein kind
dinsedag (K) = dinsdag. Ook: *deensdag* (KE), *dingsedag* (KV), * *diensedag* (KV)
dinses = dinsdags
dinsesaovens = dinsdagsavonds
dinsesmiddes = dinsdagsmiddags
dinsesmönnens = dinsdagsmorgens
dis (K) = tafel waaraan sigarenmakers werken
disse = deze
dissel (KE-KV) = 1. platte bijl; 2. disselboom
dissende = (zelfst. gebr. aanw. vnw) deze
 * *distaansie* = afstand
distel (K) = distel. Ook: *diesel* (KE-KV)
dit(te) (K) = dit
 * *dittendät* = in: * *loop veur den dittendät* 'loop naar de drommel'
 * *dittendäts* = drommels.

Òftellietien:

*Do re mi fa sòl,
 de boer die ef een knòl.
 De boer die ef een sik,
 Af ben ik.*

döbbel = dobber
döbbelen = 1. dobbelen; 2. * dobberen

* döbbelstien = dobbelsteen
döbbvisser = beroepsvisser die met speciaal vistuig vist
dòchter = dochter
dòdde = 1. dot. *Een dòdde gas geven* 'flink gas geven'; 2. iemand die er haveloos uitziet. Ook: *
dòddekuken
* dòddekuken (niet K) = 1. kuiken dat slecht in de veren zit; 2. iemand die er vuil en haveloos
uitziet. Ook: *dòdde*
dòdderig (KE-KV) = er niet florissant uitziend
doedel = z. *dudel*
doedeldòppe (K-KV) = sufferd. Ook: *doedellappe* (KE)
doedellappe = z. *doedeldòppe*
doedelzak = doedelzak
doek = doek. 't *Is maar een dukien veur 't bloeden* 'het stelt niets voor'
doel = doel
* dôêl-of (KV) = z. *dool-of*
doemdruk = kerkboek met van boven naar beneden op de pagina's uitsparingen, zodanig dat de
verschillende onderdelen - bijv. bijbelboeken - bij elke uitsparing door enkele letters kunnen
worden aangeduid. De uitsparingen zijn halfrond. De duim kan bij het gewenste onderdeel worden
gelegd, waarna het boek op die plaats kan worden opengeslagen.
doemdrup = duimdrop, zachte drop die op de nagel van de duim wordt gedrukt. Door de duim in de
mond te steken kan de drop worden afgezogen.
doeme = duim. *De doeme op de knippe òllen* 'zuinig zijn', *doeme van Petrus* 'zwarte vlek bij de
kieuw van de schelvis' (zo kan de schelvis onderscheiden worden van de wijting en de kabeljauw)
doemelink (K-KE) = duimeling. Ook: *dumelink* (KV)
doemen = duimen draaien
doemkracht (KE-KV) = dommekracht
doen = (*dut, deed* (K) / *deud* (KE-KV), *deden* (K) / *deu(de)n* (KE-KV), *edaon*), doen. Ook: * *dôên*,
* *doon* (KV)
* *dôên* = z. *doen*
'doerakke (K-KV) = loeder
* doesen (niet K) = een dutje doen
doesteren = sluimeren. *IJ ef wat edoesterd* 'hij heeft een beetje gesluimerd'
doesterig = 1. slaperig; 2. onwel (KE-KV)
dôêve = duif
dôêvekonte = duivenliefhebber
dôêvòk = duivenhok
doezelen (K) = duizelen. Ook: *dôêzelen* (KE-KV)
dôêzelen = z. *doezelen*
doezelig (K) = duizelig. Ook: *dôêzelig* (KE-KV)
dôêzelig = z. *doezelig*
dof = 1. dof; 2. * vochtig
dofferd = doffer (mannelijke duif)
dòkter = dokter
dòkteren = dokteren, knutselen
dol = dol
dòlle = 1. dol van een roeiboot; 2. * kruk aan een zeis (niet K)
'dollefooi = bonnefooi
'dòl-uus = soort kamrad boven in de molen
dom = dom. *Zo dom as een koe, - as een kuken, De domste boeren ebben de dikste eerappels*
'vergis je niet in iemand'
'domeneer = z. *dominee*
'domeneren = dominospelen
dominee = dominee. Ook: 'domeneer
dommelen = sluimeren
donder = donder
donderdag = donderdag

dondes = donderdags
 dondesaovens = donderdagsavonds
 dondesmiddes = donderdagsmiddags
 dondesmönnens = donderdagsmorgens
 donker = donker. *Wöör 't kump is 't ook donker* (gezegd als iemand zijn neus ophaalt voor eten dat volgens hem/haar onsmakelijk is)
 dons = dons
 dood = dood. *Dooie en levende ave* (KE-KV) 'totale inboedel, inclusief vee, van een boerderij'
 'doodgemoedereerd = doodkalm
 doodgraver = doodgraver
 * doodkiste = doodkist
 doof = doof, verdoofd
 * doofkole = dovekool
 doofpot = doofpot
 dooie = dode
 'dooiebusse = begrafenisverzekering
 dooie-'vissies-vreter = saai persoon
 dool-of = doolhof. Ook: * *dôêl-of* (KV)
 * doon = z. *doen*
 döör (K) = daar. Ook: *daor* (KE-KV)
 doorn = doorn
 döörgunder (K) = daarginds. Ook: *daorgänder* (KE-KV), * *daorgender*
 döörumme (K) = daarom. Ook: *daorumme* (KE-KV)
 döppe = dop. *Döppen op de ogen ebben* 'nergens erg is hebben, niet goed uitkijken'
 döppen = (ww) doppen. Ook: *döppen*
 döppen = z. *döppen*
 döppies = klappertjes
 * dore = dooier
 dörp = dorp
 dörven = (*ik dörve, ij dörft*, verl. tijd: *ij dörven / dörfd* (K) / *dos / dös* (K), *wi'j dörven / dörfd* (K) / *dossen / dössen* (K), *edörfd*), durven
 dössen = dorsen
 döst = dorst

Vässien:

E-j döst?

Gao nao Berend Böst.

Die ef een untien,

piest oe vlak in 't muntien. (z. ook: *onger*)

döstig = dorstig

dötte = pluk (van bijv. watten, katoen)

douw = dauw

douwelen (K) = stoeien. Ook: *dauwelen* (KE-KV)

douwtrappen = dauwtrappen

douwwörm = dauwworm

'dovekeulties = doorgebrande turf, die gebruikt werd in een stoof voor voetverwarming

doven = (ww) doven

draak = onaangenaam mens

* dracht = 1. vracht; 2. klederdracht. * *In dät goed zit dracht* 'dat goed is sterk'

drächtig = drachtig

draf = draf

dragen = (*draagt, droeg, droegen, edragen*), dragen

drager = drager bij een begrafenis

drammen = zaniken

drammerd = zanikerd
 drank = sterke drank
 draod = (vkw *drötien* (K) / *drögien* (KE-KV), mv *draoden*), draad
 draoden = (ww) 1. draden van bonen; 2. uitrafelen. Ook: * *draon*
 draodnägel = 1. draadnagel; 2. eigenaardig type
 * *draon* = z. *draoden*
 draotelen = z. *dreutelen*
 draven = draven
 * *dreef* = gang (fig.)
 * *drèèi(-)* = z. *drei(-)*
 * *drèèier* = iemand die 'draait'. * *Mit drèèiers ummegaon* 'niet te vertrouwen zijn'
 * *drèèierd* = streek, draaierij
 drèènzen = z. *drenzen*
 dreet = scheet
 dregge = dreg
 drei = draai. Ook: * *drèèi*
 dreien = draaien. Ook: * *drèèien*
 dreierig = draaierig. Ook: * *drèèierig*
 dreikolk(e) = draaikolk. Ook: * *drèèikòlk*
 dreikonte = opzichtig lopende vrouw
 dreimeule = draaimolen
 dreiörgel = draaiorgel
 dreitrappe = draaitrap
 drek = drek
 drekbak = vuilnisvat
 * *drem* = gejaagdheid
 drentelen = talmen
 drenzen (K) = drenzen, zeuren. *Òlt oe gedrens veur oe* 'zanik niet!'. Ook: *drèènzen* (KE-KV)
 * *dreterig* = 1. z. *drieterig*; 2. diarree hebbend
 dreuge = droog. *Zo dreuge as een neut*
 dreugen = drogen
 dreugkamer = droogkamer (vertrek in sigarenfabriek waar sigaren worden gedroogd)
 dreugliende = waslijn
 dreugproeme = saaië vent. Ook: * *dreugpruimer*
 * *dreugpruimer* = z. *dreugproeme*
 dreugtrommel = droogtrommel
 dreun (K) = wijs. *Ie brengen mien van de dreun òf* 'je brengt me van de wijs'
 dreune (KE-KV) = 1. eentonige wijs; 2. gezeur
 dreutel = 1. stop voor een vat; 2. spotnaam
 dreutelen (K) = aarzelen. Ook: *draotelen* (KE-KV), *dröttelen* (KE), * *drötelen* (niet K)
 dreve = z. *drevel*
 drevel = drevel. Ook: *dreve* (KV)
 drierlei = z. *driejerlei*
 driefskale = drijschaal
 driegement = dreigement
 drêêgen = dreigen
 drieje = drie
 driejerlei = drieërlei. Ook: *drierlei* (KE-KV)
 driekaart = in: *een driekaart van troefaos*, of: *een driekaart van foele Endrik* 'een minder gunstig bekend staand drietal'
 'drieklezoer = kluns. Ook: 'driekwät (K)
 'driekwät = z. 'drieklezoer
 'driepäpt (KE-KV) = met drie spenen melk gevend
 drieste = driest
 drieten = (*dret, dreet, dreten, edreten*), schijten
 drieterd = bangerik

drieterig = bang. Ook: * *dreterig* (niet K)
 drîêven = (*dref, dreef, dreven, edreven*), drijven
 drift = drift
 driftig = driftig
 dril = gestold vleesnat en alles wat daarop lijkt
 drillen = drillen
 dringen = dringen
 drinken = drinken
 drôêve = (vkw *druften*, mv *drôêven*), druif
 drol (KE) = bangerd
 dromen = dromen
 drommedaris = 1. dromedaris; 2. * lomperd
 dronkend = dronken
 droom = droom
 drössen = weglopen
 * drötelen = z. *dreutelen*
 * drötelig (niet K) = talmend
 'drötnöttel = kluns, sufferd
 dröttelen = z. *dreutelen*
 druk = druk. *Druk in de weer wezen* 'druk bezig zijn', *Zo druk as een klein bösien* 'heel druk'
 drukken = drukken
 drukkerd = duw
 d'rum-ene (K-KE) = eromheen. Ook: *d'rumme* (KV)
 d'rumme = z. *d'rum-ene*
 drumpel = drempel
 drundel = sukkel
 drup = drop
 drupoge = druipoog
 druppeltien = druppeltje
 druppen = druppen
 druppjen = 1. vrolijke Frans; 2. dropje; 3. borreltje
 druus (KE-KV) = droes (paardenziekte)
 dubbeld = dubbel
 dubbeltien = dubbeltje
 dubbeltiesdief = 1. vrek; 2. fiscus
 dudel (K) = 1. rietsoort; 2. sufferd. Ook: *doedel* (KE-KV)
 duidelijk = duidelijk
 duffel = zware soort stof
 duffels = van duffel gemaakt. *Een duffelse jässe* 'een duffelse jas'
 duit = duit
 duken = duiken
 duker = duiker
 dulden = verdragen
 dumelink = z. *doemelink*
 * dummel = 1. dreumes; 2. sufferd
 dummelen = (ww) 1. soezen, suffig zijn; 2. * rondlopen van een klein kind
 dummelig = vergeetachtig
 dummeltien = dreumes
 dumpelen (K-KV) = (onder)dompelen
 * 'dun-egge (niet K) = slaap (deel van het hoofd)
 dunken = dunken. *Van dunken wezen* 'van mening zijn'
 dunne = dun. 't *Giet em dunne deur de dārms* 'hij krijgt niet wat hij dacht te krijgen'
 duren = duren
 dus = dus
 duur = (zn) duur
 duur = (bn) duur

duuster = duister

duusternisse = duisternis

* 'dûvekäter = bastaardvloek. * *Te dûvekäter!*

'duvekaters = bastaardvloek. *Die duvekaterse jonge!*

duvel = duivel. 't *Liekt wel òf de duvel d'r ejonkt ef* 'het is er een rommel van jewelste', 't *Liekt wel òf de duvel d'r mee speelt* 'het wil niet lukken, het is een kwade zaak', *Zo ku-j met de duvel wel ûzen* 'je moet niet altijd toegeven', *IJ is de duvel ontkreupen op klöörlichte* (KE-KV: *klaorlichte*) *dag* 'hij is gehaaid', *De duvel is òld, maar zien mo nog òlder* (gezegd tegen iemand die zich (ten onrechte) als oud bejegend voelt). Ook: * *dûvel*

* *dûvel* = z. *duvel*

duvel-in-deusien = 1. bijdehand kind; 2. speelgoed

* *dûvelstoejäger* = handlanger bij allerlei werk

duveltien = potkachtje

dûzend = duizend

'dûzendalf (KE-KV) = negenhonderdvijftig (koopmanstaal op de markt)

dwaallichien = iemand met verwarde ideeën

* *dwäälspraoken* = ijlen

dwaas = dwaas

dwäddelen = z. *dwärrelen*

* *dwäddelig* = duizelig

dwalen = dwalen

dwärrelen (K-KE) = *dwarrelen*. Ook: *dwäddelen* (KV)

dwäs = dwars

dwäsbongel = dwarsligger

dwäsdrîeven = dwarsdrijven

dwäsdrîever = dwarsdrijfver

dwässloot = dwarssloot

dwingen = (*dwingt, dwung, dwungen, edwungen*), dwingen

ebbelijk = 1. geschikt; 2. wellevend; 3. er goed uitzierend (meestal van dieren (KE-KV)). * *Een ebbelijk bièsien* ‘een mooie koe’
 ebben = (*ik eb, ie ebben, ij ef, ij ad, adden, e-ad*), hebben

Raodsel:

*Ik eb er een.
 Ik wöl da-k em ad,
 maar ik eb em niet.
 En umda-k em niet eb,
 eb ik em nog.*

(antwoord: een vlo)

* ech = heft
 echien = hechting. Ook: *echting*
 echt = echt
 echten = hechten
 echting = z. *echien*
 echtpleister = hechtpleister. Ook: *plakpleister*
 echttinge = hechtting
 edel = edel
 eden = heden. In dialect weinig gebruikt; wel in: *Och eden!* ‘och heden’
 eek = z. *azien*
 eekeurtien = eekhoorn. Ook: *eekeorn*, * *eekeurtien* (KV)
 eekoorn = z. *eekeurtien*
 eel = heel. *Det e-k d’ele tied al eweten* ‘dat heb ik altijd wel geweten’, *een ele bende*, *een ele sloot*,
 ’n *ele stoot* ‘veel’
 eemraad = heemraad

*Een, twee: kopje thee.
 Drie, vier: glaasje bier.
 Vijf, zes: kurk op de fles.
 Zeven, acht: staat op wacht.
 Negen, tien: ’k heb gezien.
 Elf, twaalf: bonte kalf.
 Dertien, veertien: maar ’n mooi weertien. (K)*

(versje bij het touwtjespringen; alleen de laatste regel is in het Kampers)

èende = z. *ende*
 * eenkeurtien = z. *eekeurtien*
 eenspan (KE-KV) = dubbele boom aan bijv. een kar voor één paard. Ook: *iênspan* (KE-KV)
 één-toet-mem = geheel hetzelfde
 eer = heer (in dialect weinig gebruikt). ’t *Zal wat wezen as ’t veur d’eren kump* ‘dat is de moeite niet waard’ (met *d’eren* worden bedoeld de toeziende instanties of rechters), *Det mu-j veur d’eren ook volöllen* ‘dat moet je in een rechtszaak ook bevestigen’
 eerappel (K) = aardappel. *Dan eet ie maar eerappels met blote konten* ‘dan eet je maar alleen aardappels’ (gezegd wanneer iemand de groente die op tafel staat niet lust). Ook: *eerpel* (KE-KV)
 eerappelboek = dikke buik
 eerbeze = aardbei
 eerd = 1. haard; 2. mooie kamer
 eerde = z. *aarde*
 eerder = 1. eerder; 2. liever
 eergisteren = eergisteren
 * eerkauwen = herkauwen

eerlijk = 1. eerlijk; 2. heerlijk
 * eerlinks = in ernst
 * eerns = ernst. * 't Wòdt eerns 'het wordt ernst'
 eerpel = z. *eerappel*
 eerskop = rare snuiter
 eerst = eerst
 eetber = eetbaar
 eeuw = eeuw
 eeuwig = eeuwig
 effen = (bw) even
 effen = (bn) effen
 effenties = z. *evenpies*
 eftig = heftig
 ege = 1. heg, haag (KV); 2. lange en korte rij koeien in een stal (KE). Ook: *egge* (K), * *ège*. * *De kött' ège en de lang' ège* (KV): z. *kante*
 * *ège* = z. *ege*
 ègen = eigen
 ègengereid = z. *ègenwies*
 ègenöördig (K) = eigenaardig
 ègens = zelf
 ègenwies = eigenwijs. Ook: *ègengereid*, * *eigengereid*
 egge = 1. eg; 2. z. *ege*
 ei = (vkw *eigien*, mv *eiers*), ei

Wîêgelietien:

Eia, keteia

kookt lammegiespap.

E-j dan gien melkien,

melkt de kat.

Melkien van de bonte koe,

kientien dut zien eugies toe. (K)

eide = heide

eidebessem = heidebezem

eideboender = heideboender

eiden = 1. heiden; 2. * dom mens

eiedoorn (K) = eierdooier. Ook: *eiedore* (KE-KV)

eiedore = z. *eiedoorn*

eien = heien

eigelijk = eigenlijk

eigen = eigen

* *eigengereid* = z. *ègenwies*

* *eigens* = zelf. * *Ik eigens* 'ik zelf', * *van eigens* 'vanzelf'

* *eiken* = z. *eken*

eil = heil, in: *Veul eil en zegen in 't ni'je jaor (jöör)* 'veel heil en zegen in het nieuwe jaar', *Ik zie der gien eil in* 'ik zie er niets in'

eiland = eiland

'eileuver = z. *ooievaar*

eileuversbloeme (KV) = koekoeksbloem

eilig = heilig. * *Net zo eilig* 'wis en zeker'

* *eindelste* = z. *eindeste*

eindeste (KE-KV) = uiterste. Ook: * *ènenste*, * *eindelste* (KV)

eisen = eisen

eisteren = 1. tekeergaan. *Eur em ies eisteren tegen zien kienders* ‘hoor hem eens tekeergaan tegen zijn kinderen’; 2. wild stoeien; 3. hard werken. *IJ zit alsmaar in de skure te eisteren* ‘hij is alsmaar hard aan het werk in de schuur’

ekel = 1. hekel; 2. bevestiging van de zeis

* ekelen = krabben

eken = eikenhout. Ook: *ekenòlt* (K), *ieken* (K), *îeken* (KE-KV), *îekenòlt* (KE-KV), * *eiken*

ekenòlt = z. *eken*

ekke = hek

ekkel (K) = eikel

ekkesluter = hekkensluter

ekkespringer (KE-KV) = paard dat over het hek van een weiland springt

ekse = heks

ekseketel = tumult, zeer rumoerig gezelschap

eksteroge = eksterog, likdoorn. Ook: *liekdoorn* (K)

elder = helder

ele (KE-KV) = nageboorte van een koe

elemaole = helemaal

* elestiek = z. *ellestiek*

elf = elf

elfte = helft

* elkstiek = z. *ellestiek*

elk = elk

elle = 1. el; 2. (zn) hel

elleboge = elleboog

* 'ellebouwen = ruziemaken

ellen = hellen

ellende = ellende

ellestiek = elastiek. Ook: * *elestiek*, * *elkstiek* (K)

ellevege = helleveeg

ellig = heilig, boos

ellige = scheepswerf (K). Ook: *elling*, *ellinge*

elling = 1. helling; 2. z. *ellige*

ellinge = z. *ellige*

elm = helm

elpen = (*elpt*, *ielp*, *ielpen*, *e-ölpen*), helpen. *Ik zal oe evenpies elpen* ‘ik zal je even helpen’

elsòlt = z. *elzenòlt*

elvendättigst = in: *op zien elvendättigst* ‘op z’n elfendertigst’

elzenòlt (K-KE) = elzenhout. Ook: *elsòlt* (KV)

emaille = emaille

Woorden uut de emaille-industrie

beitsen = beitsen: met behulp van zuren te emailleren artikelen ontdoen van vet en roest

beitser = arbeider in de beitsafdeling

biezentrekken = biezen trekken: het met een dun penseel aanbrenge van een gouden of zilveren lijn (bies) rondom een geëmailleerd voorwerp

biezentrekker = arbeider in de afdeling waar de biezen getrokken worden (schilderskamer)

brannen = branden: het bij een temperatuur van 9000 °C in een oven vasthechten van grond- en kleurlaag emaille op het ijzeren voorwerp

brander = brander: arbeider in de branderij

deukenkloppen = deukenkloppen: het met een lichte hamer wegtikken van kleine oneffenheden in te emailleren artikelen

deukenklopper = arbeider die het deukenkloppen uitvoert

flikken = flikken: het wegwerken van kleine plekjes op geëmailleerde artikelen, waar de kleuremaille zich niet goed gehecht had. Dit gebeurde na het branden

flikker = flikker: de arbeider die het flikken uitvoerde (meestal een oudere werknemer die geen zwaar werk meer kon verrichten)

gòdläppien = bij het biezen trekken gebruikte de biezentrekker een lapje om bijv. een mislukte bies weg te vegen of het penseel van een los haartje te ontdoen. Deze lapjes werden op gezette tijden ter reiniging naar een daartoe ingericht bedrijf gezonden, waarna het bij de reiniging vrijgekomen goud (of zilver) weer terugkwam. Een biezentrekker bestempelde dit doekje eens als *gòdläppien* en kreeg prompt dit woord als bijnaam. De doekjes waren letterlijk goud waard
kralen = kralen: het rondleggen van de afgesneden, scherpe rand van een geperst artikel, zodat gevaar voor snijden aan die rand uitgesloten was. De ronde rand was bovendien fraaier
opdragen = opdragen: het te emaileren voorwerp werd geheel in een vat met emailleverf gedompeld. Daarna werd met de handen het artikel geschud, gestoten en gedraaid, zodat de overtollige verf terug kon lopen en de verf gelijkmatig over het gehele oppervlak, van buiten en van binnen, werd verdeeld. In bepaalde gevallen werd de verf met een scheplepel over de buitenkant van het artikel gegoten. Het opdragen kan worden onderscheiden in:

grondopdragen = grondopdragen: de grondkleur opbrengen. Deze kleur droogde altijd zwart op
kleuropdragen = kleuropdragen: het opbrengen van de kleurlaag. Dit geschiedde in feite voor verfraaiing. Het in de grond opgedragen artikel was op zich bruikbaar, maar oogde niet. De te gebruiken kleuren speelden in op de smaak van het publiek

amerikaans opdragen = amerikaans opdragen: hierbij werd op de grondlaag een laagje dunne emailleverf gegoten, dat zich door lichte draaibewegingen zo over het oppervlak verdeelde dat afwisselend de grondkleur en de dekkleur te zien was. Na het branden ontstond een grijze tint, die de naam 'gewolkt' droeg. De aldus behandelde artikelen waren het sterkst

ponsen = ponsen: het met behulp van een ponsmachine snijden van ronde schijven uit de vlakke staalplaat

ponseur = ponsen: arbeider die dit werk uitvoerde

persen = persen: het met behulp van een zware pers aanbrengen van de gewenste grondvorm van de diverse artikelen

presseur = perser: arbeider die het persen verrichtte

rabat = rabat: uitstulpsel of ril rondom het artikel. Bij een ril naar binnen, bijv. in een pan, kon deze ril dienen om het deksel op te leggen

värfmakeri'je = verfmakerij: afdeling waar de grondstoffen werden gemalen tot de gewenste kleurmengelingen

wegzetten = wegzetten: de geëmailleerde artikelen werden door de wegzetter overgenomen van de opdrager en ter droging opgehangen aan een daartoe gespannen lijn

wegzetter = wegzetter: als regel waren het jonge meisjes die het wegzetten uitvoerden

zwät-îêzer-maggezien = magazijn waar de binnengekomen vlakke staalplaat werd opgeslagen en gesorteerd, waarna op afroep de plaat werd afgegeven aan de betreffende afdeling, die het ponsen, persen enz. verzorgde.

emdròk (KE-KV) = borstrok

emel = hemel

emp = (vkw *empien*, mv *emmen*), hemd

en = en

ende (K) = einde. Ook: *ènde* (KE-KV). *Döör is 't ende van weg* 'dat is ongehoord'

ene = (telw) één. Ook: *îene* (KE-KV)

ene = (bw) heen. Ook: * *enne* (KV)

* 'enekleed (KE-K) = lijkkleed. Ook: * 'ennekleed

* ènenste = z. *eindeste*

engel = 1. hengel; 2. * hengsel (KE). Ook: *engsel*; 3. engel

engelmaande = z. *engselmande*

engsel = 1. hengsel, haak. Ook: *engel*; 2. scharnier

engselmande (K) = hengselmand. Ook: *engelmaande* (KE-KV)

engst = hengst

engstebier = bier dat de houder van een hengst schenkt op de dag dat het dekgeld wordt betaald

* engsteboer = boer die een dekhengst houdt

* enk = z. * *inket*

enkel = enkel (deel van het been)
 enkeld = (bn, bw, telw) 1. soms; 2. enkel; 3. erg slank (van een persoon)
 * enken = z. *inken*
 * enkepòt = hinkperk
 enne = (zn) hen (vr. hoen). Ook: *ennegien*
 * enne = z. *ene* (bw)
 ennegien = z. *enne*
 * 'ennekleed = z. * 'enekleed

Wîêgeliétien (K):

Enneman, enneman, eulie alen.
Moeder wöör is de flesse?
Achterin de peerdestal
staon d'r een stuk of zesse.
Wat mu-k dan met die flesse doen?
Eulie alen, eulie alen.
Wat mu-k dan met die eulie doen?
Pannekoeken bakken, pannekoeken bakken. (KE: pannekoeke)
Wat mu-k dan met die pannekoeken doen? (KE: pannekoeke)
Kientien voeren, kientien voeren.
Wat mu-k dan met det kientien doen?
Wîêgen, wîêgen,
skup ze det ze vlîêgen.
Skup ze det ze gapen,
dan wödden et flinke knapen. (KE: dan zijn ze beste knapen)
 (in plaats van *Enneman* hoort men ook wel *Ärman*)

ennep (K) = hennep. Ook: *ännep* (KE-KV)
 * enteldärm = endeldarm
 enter (KE-KV) = eenjarig paard
 er = er
 ere = (zn) eer
 eren = (ww) eren
 erenuus = herenhuis
 erik = 1. haring. Ook: *erink*. *Roep gien erink veurde-j em in de zak ebben* 'niet te vroeg juichen'; 2.
 in: * *òch erik!* 'och Here!
 erink = z. *erik*
 erkauwen = herkauwen
 esse = z. *essenboom*

Essemeier van kòrkedreier
van vleur vleur moes

(Van verse biezen werd een matje gevlochten, met een steel eraan. De steel werd vastgepakt en het hele ding werd hoog of ver weg geslingerd, onder het zingen van het liedje)

essenboom = es. Ook: *esse*
 * estrink = 1. estrik; 2. blauwe knikker
 eten = (*et, at, aten, egeten*), eten
 'etgerd = etgroen
 'etgerd-eui = hooi van de tweede snede
 etsig = z. *itsig*
 ette = z. *itte*
 etter = etter
 etteren = etteren

eufd = hoofd
 eufdstel = hoofdstel. Ook: *'eustel* (KV)
 eugen = (ww) 1. heugen; 2. ophogen
 * eugen = (zn) heug, in: * *tegen eugen en meugen* 'tegen heug en meug'
 * eugenschap (niet K) = herinnering
 eugte = hoogte. * *Ik kan der gin eugte van krêgen* 'ik begrijp er niets van'
 eui = hooi. *Ze ef 't eui op zòlder* 'ze heeft haar haar opgestoken'

Vässien:

Eui op de wagen, eui op de wagen.
Enneman ef zien vrouw' eslagen.
Met een bos stro, met een bos stro,
Ooh, die vrouwe skreien zo.

euibärg = hooiberg
 euibende (KE-KV) = grote mand ($\pm$ 100 liter)
 euibouw = 1. hooitijd; 2. heel drukke tijd
 euibult (KE-KV) = hoop hooi die dagelijks in huis werd gehaald
 euien = hooien
 eukiste = hooikist
 euiluus (KE-KV) = hooizaad. Ook: *euizaod*
 eui-öpper = z. *eui-upper*
 eui-òpskoten (KE-KV) = hooi laden. Ook: *euiskoten* (KE-KV)
 euipåsse (KE-KV) = hooipers
 * euischepen = hooi in een schip laden
 euisloten = z. *eui-òpskoten*
 euisuppe (KE-KV) = hooischop (dient om hooi in de hooiberg in stukken te verdelen)
 euispiertien = hooispriet
 euitrappen (KE-KV) = hooi trappen
 eui-upper (K) = hoop hooi op het land. Ook: *eui-öpper* (KE-KV)
 euivörke = hooivork
 euiweger = hooiweger
 euizaod = z. *euiluus*
 eulie = olie
 euliebòlle = oliebol
 euliejässe = oliejas
 euliekanne = oliekan
 * eulieknäppertien = z. *euliekoeke*
 euliekoeke = oliekoek. Ook: *euliekräppien* (KV), * *eulieknäppertien*
 euliekräppien = z. *euliekoeke*
 eunig (K-KE) = honing. Ook: *eunik* (KV), *euning*
 eunik = z. *eunig*
 euning = z. *eunig*
 eupe = heup
 eur = z. *öör*
 euren = horen. *Döör eur ik oe, zeeg dove Jaopik* (gezegd als iemand een rake opmerking maakt). *'k Eb 't euren zègen of euren liègen* 'of het waar is weet ik niet'
 eurende = z. *örende*
 'eustel = z. *eufdstel*
 eusvat = hoosvat
 euvel = 1. heuvel; 2. euvel
 euver = z. *ooievaar*
 * euverleer = het leer van schoen of laars dat de wreef bedekt
 * euzen = hozen
 'evedasse (KE-KV) = hagedis. Ook: * *'evedässe*

* 'evedässe = z. 'evedasse

even = even. *Even òld* 'van dezelfde leeftijd'

'evender (KE-KV) = balk waaraan twee knuppels werden bevestigd om twee paarden een kar te laten trekken. Ook: * 'nevenäär, * 'nevender (KV)

'evenòlder (KE-KV) = iemand van dezelfde leeftijd

evenpies (K-KE) = eventjes. Ook: *eventies* (K-KV), *effenties*

evenredig = evenredig

evenredigeid = evenredigheid

eventies (K-KV) = z. *evenpies*

'ewerik = fistel. Ook: * 'ewerink

* 'ewerink = z. 'ewerik

ezel = ezel

* fäbel (K) = fabel. Ook: * *faobel* (KV)
 * fabriek = z. *febriek*
 falie = vel, huid. *Op zien falie kriêgen* 'een pak ransel krijgen'
 * faobel = z. * *fäbel*
 'farad = z. *vielese'pee*
 färm = ferm, flink. * *Färm kòld* 'zeer koud'
 febrewari = februari
 febriek = ('t, de -) fabriek. Ook: * *fabriek*
 fe'dusie = fiducia, vertrouwen
 feekse (K) = feeks. Ook: *fiekse* (KE-KV)
 feest = feest
 feguur = figuur
 fel = verzot
 femilie = familie
 fe'nel = z. *flenel*
 fenuus = fornuis
 fenuuspòt = fornuisoven
 fesoen = 1. fatsoen; 2. * vorm
 fesoendelijk = fatsoenlijk. Ook: *fesoenlijk*
 fesoenlijk = z. *fesoendelijk*
 fe'tuten (K) = fratsen
 * fe'wiel = fluweel
 * fe'wielen = fluwelen
 fezante = fazant
 fibreren = vibreren
 fiedel = viool
 'fiedeldans (K) = St. Vitusdans (ziekte van Parkinson). Ook: ' *fieteldaans* (KE-KV)
 fiedelen = vioolspelen
 fiedeltien = z. *fieteltien*
 fiege'lieren (K) = nadenken
 fiekse = z. *feekse*
 fieleseteren = feliciteren. Ook: *fielseteren*
 fielsesteren = z. *fieleseteren*
 fien = fijn. 't *Wärk in 't fiene ebben* 'met een karwei klaar zijn'
 fienties = scherp. 't *Is buten fienties kòld* 'het voelt buiten scherp koud aan'
 fiene = streng orthodoxe kerkganger
 fienprûver = fijnproever
 fiesele'mie = gelaat. *Met zo'n fieselemie ku-j beter in bedde kroepen!* 'met zo'n tronie kun je beter in bed kruipen!'
 fiesterig = kouwelijk
 fiet = fijt
 'fieteldaans = z. ' *fiedeldans*
 fieteltien (K) = klein beetje. Ook: *fiedeltien* (KE-KV), *futseltien* (K), *flutsien* (KE-KV)
 fietse = fiets
 fietslanteern = fietslantaren
 fiks = flink
 finaol = finaal, geheel en al
 finaole = finale
 fissel (KV) = fistel
 'fitsfatserig (KE) = erg secuur
 flabbe = wier in de sloot. Z. ook: *slabbe*
 * flabberen = fladderen
 flädde = flard
 flambouwe = lampion
 * flamboze = framboos
 flapdròl (K) = een vent van niks. Ook: *flapdròlle* (KV)

flapdròlle = z. *flapdròl*
 flappe = flap
 flapuut = flapuit
 flater = z. *fleer*
 flauw = flauw
 fleer (K) = oorveeg. Ook: *flèèr* (K), *flater* (KE-KV)
 flèèr = z. *fleer*
 flekens (KV) = mat, gevlochten van eiken stokken, die over de liggers van een brug over de sloot wordt gelegd
 flenel = flanel. Ook: *fe'nel*
 flesse = fles
 fleur = fleur
 fleurig - fleurig
 'fleutemelk (KV) = afgeroomde melk
 flikflooien = vleien
 flikflooier = flikflooier
 flikken = doen, wagen. *Det flik ie mien niet* 'dat doe je niet', *Det mos ie ies flikken* 'dat moest je eens wagen'
 flikkeren = flikkeren
 flikkeri'jgien = winstgevend zaakje. *Die andel is een mooi flikkeri'jgien* 'dat is een lucratieve handel'
 flink = flink
 flippien = penis
 flodden = knoeien, morsen. Ook: *flodderen*
 flodderen = z. *flodden*
 floddermadam = vrouw die overdreven doet
 floddermusse = floddermuts
 floers = floers
 * floeteren = z. *ploeteren*
 fluite = fluit
 fluiten = (*fluit, fleut / fluiten* (K), *fleuten / fluiten, efluiten / efluit* (K)), fluiten
 flume (K-KV) = fluim, slijm (ook als scheldwoord gebruikt). Ook: *plume* (KV)
 flutsien = z. *fieteltien*
 fluusteren = fluisteren
 * fochelen = met moeite op een drafje lopen
 foechelen = gemeen spelen (vooral bij knikkeren)
 foeke = fuik
 foekepòt = rommelpot
 foel (KE) = slim
 foemel (KE-KV) = iemand die maar wat aanklungelt
 foemelen = iets maar half doen, klungelen. *Doet oe beste, en niet foemelen* 'doe je best, en geen half werk'
 * foep = kracht, energie
 foeteren = mompelen, knorren
 foj = foei. Ook: *fuj*
 fòkke = 1. fok; 2. bril
 fòkken = (ww) fokken
 foksen = 1. voor elkaar krijgen. *Det foks ik wel* 'dat maak ik wel voor elkaar'; 2. slorig naaien. *Kiek ies oe ze die jässe in mekare efokst ef* 'kijk eens hoe slordig ze die jas genaaid heeft'. Ook: *toeksen*
 fòk'seren = 1. forceren; 2. * lastigvallen
 fontein = fontein
 fooi = fooi
 fòppen = foppen
 fòspene = fopspeen
 * fös = z. *fös*
 fös = fors. Ook: * *fös*

foute = fout

* fräjjen = z. *franje*

franje = franje. Ook: * *fräjjen*

* fraoi = zeer, nogal. * *Fraoi wat* 'aardig wat'

fratse = gril, kuur. Ook: * *frätse*

* frätse = z. *fratse*

fris = fris

froemelen = frommelen

frök = z. *ròk*

fronsel (KE-KV) = kreukel

* fronselen = fronselen

frunniken = pietepouterig werk doen

fuj = z. *foj*

futseltien = z. *fieteltien*

gaaf = gaaf. Ook: *geve* (KV)
 gaaië = 1. slons; 2. vrouw die zich opvallend gedraagt. *Gekke gaaië* wordt bijv. van een uitgelaten kind gezegd (hoeft niet negatief te zijn)
 gaanze = z. *ganze*
 gaanzeböd = z. *ganzeböd*
 gaanzewippertien (KV) = kleine schuit voor de ganzenjacht
 gaar = 1. gaar; 2. bij zijn verstand. *Die is niet goed gaar* 'die is niet goed bij zijn verstand', *goed gaar wezen* 'een goed verstand hebben'
 gaddamme = uitroep als iets vies bevonden wordt, bastaardvloek. Ook: *gaddärrie*, *gatverdärrie*, *gaddammie
 * *gaddammie* = z. *gaddamme*
 gaddärrie = z. *gaddamme*
 gädde = garde
 gäddebessem = z. *rîzebessem*
 gaffel = gaffel. Ook: * *gavel*
 gagel = z. *vremelte*
 gak (K) = gehakt. Ook: *ge-ak* (KE-KV)
 galblaoze = galblaas
 galderi'je = galerij
 galge = galg
 galle = gal
 gallebulte = galbult
 Gällemuden = Genemuiden. Ook: *Genemuden* (K-KV), *Gellemuden* (K)
 gallisch = erg kwaad
 galp = schreeuw
 galpen = schreeuwen
 galte = gehalte. Ook: * *ge-alte*
 gänder = z. *gunder*
 * *gängelen* = lusteloos rondslechteren
 gangs = in: *gangs wezen*, 1. aan de gang, druk, bezig; 2. rumoerig. Ook: * *ganks*
 gank = beweging, het gaan. *In gank zetten* 'in beweging brengen', *an de gank* 'bezig', in bijv.: *Dan kan-k wel an de gank blîeven* 'bezig blijven', *Oe gank is gien döktersgank* (werd gezegd als iemand klaagde dat hij weer voor iets moest lopen. Als je naar de dokter zou moeten, zou dat geld gaan kosten), * *een gank melk* 'zoveel melk als men tegelijk kan dragen'
 * *ganks* = z. *gangs*
 gänte (KV) = gent (mannetjesgans)
 ganze (K) = gans. Ook: *gaanze* (KE-KV)
 ganzeböd (K) = ganzenbord. Ook: *gaanzeböd* (KE-KV)
 * *gaogel* = z. *vremelte*
 gaon = (*giet*, *ging* (K) / *gong* (KV) / *gung* (KE), *gingen* (K-KE) / *gongen* (KV), *egaon*), gaan

gaondeweg = gaandeweg
 gaoren = z. *gören*
 gapen = gapen
 * gären = oprapen
 gärve (KE-KV) = garf
 gas = gas. Ook: * *gäs*
 gaseulie = gasolie
 gasfenuus = gasfornuis
 gaslicht = gaslicht. Ook: * *gäslicht*
 * gäslicht = z. *gaslicht*
 gasmunte = gasmunt
 gäspe = gesp. Ook: *gäspel*
 gäspel = z. *gäspe*
 gäst = gast
 gaste (KE-KV) = groep van zes of acht garven, rechtop tegen elkaar gezet
 gäste = gerst
 gasterd = z. *gästerd*
 gästerd (K) = viespeuk. Ook: *gasterd* (KE-KV)
 gasterig = z. *gästerig*
 gästerig (K) = vies, vuil. Ook: *gasterig* (KE-KV)
 gastuus = z. *gästuus*
 gästuus (K) = 1. gasthuis; 2. bejaardentehuis. Ook: *gastuus* (KE-KV)
 gat = (vkw *gatiën / gagien* (KE), mv *gaten*), gat. 't Is in en uut mien gat (ook: *in of uut -*) 'het is dik aan tussen die twee, hij/zij is overdreven vriendelijk tegen de ander'
 gatverdärrie = z. *gaddamme*
 gauwdief = z. *gouwdief*
 * gauwdievenweer = mistig weer
 * gavel = z. *gaffel*
 ge-ak = z. *gak*
 * ge-alte = z. *galte*
 gebed = gebed
 gebeuren = gebeuren
 gebint = gebint
 gebit = gebit
 gebleer = gehuil
 gebòd = gebod
 geboorte = geboorte
 geboren = geboren
 gebrek = gebrek
 gebrekkelijk (KE-KV) = gebrekkig
 gebruiken = gebruiken
 gebruik = gebruik
 gedachte = gedachte. Ook: * *gedächte*
 * gedächte = z. *gedachte*
 gedachtenisse = souvenir, herinnering. Ook: * *gedächtenisse, andenken*
 * gedächtenisse = z. *gedachtenisse*
 gedaonte = gedaante
 * gedauwel = gestoei
 gendien = gordijn
 * gedîênstig = gediënstig
 gedi'jen = groeien
 * gedôê = herrie, drukte
 gedoegien = (boeren)bedrijfje. *Een raar gedoegien* 'een raar zaakje'. Ook: * *gedôêgien*
 * gedôêgien = z. *gedoegien*
 gedogen = gedogen
 gedränkien (KE-KV) = drankje

geduld = geduld
 geduvel = 1. gezanik, gezeur; 2. ruzie. Ook: * *gedûvel*
 * *gedûvel* = z. *geduvel*
 gee (KE-KV) = streek gras die door de maaiers ineens gemaaid wordt
 ge-eim = geheim
 ge-eister = lawaai
 geel = geel. *Zo geel as een wöttel die gek wödt*
 'gee-onger = geeuwhonger
 * *geerne* = z. *graag*
 geest = geest
 * *geil* = vruchtbaar, weelderig
 geite = geit. * *Een geite van een deerne* 'een slons'
 geitebok = mannetjesgeit
 gejoel = gejoel
 gek = (bn) gek. *Zo gek as een rad, - as Bosmans ond, - een cent, - een dubbeltien, 't Is te gek umme an 't eui te binnen* 'het is te gek om los te lopen', *Ik bin gekke Appien niet* 'zo gek krijg je me niet', *gekke gaaie* (wordt bijv. van een uitgelaten kind gezegd), * *gek wezen mit* 'veel houden van'
 gek = (zn) 1. gek; 2. * draaiende kap van een schoorsteen
 gekärm = gekerm
 gek-eid = gekheid
 gekken = gekheid maken
 geknoui = 1. geknoei; 2. * geknutsel
 gekraak = gekraak
 gekskeren = gekscheren
 gelach = gelach
 gelag = gelag
 geld = geld
 geldbule = geldbuidel
 gelegendeid = z. *gelegeneid*
 gelegeneid = gelegenheid. Ook: *gelegendeid*
 geleuf = geloof. Ook: * *gelove*
 geleuven = geloven
 geliek(e) = 1. gelijk. * *Der is meer geliek as eigen* (gezegd wanneer men twijfelt of iemand iets wel toebehoort); 2. z. *tegeliëke*. Z. ook: *lieked*
 geliekenisse = gelijkenis
 Gellemuden = z. *Gällemuden*
 gellen = (ww) 1. gelden; 2. * kosten
 * *geltensnîêder* (niet K) = iemand die dieren castreert. Ook: * *geltensnîêder* (niet K)
 gellig (KE-KV) = gallig (van schapen)
 geloop = geloop
 * *gelove* = z. *geleuf*
 * *geltensnîêder* = z. * *gellensnîêder*
 geluk = 1. geluk; 2. de koop is gesloten (gezegd op de veemarkt wanneer na onderhandelen met "handjeklap" tussen koper en verkoper overeenstemming is bereikt over de koop van een dier) (KE-KV)
 geluid = geluid
 gemak = mannelijke schaamdelen
 gemak (K) = 1. gemak. * *Mit gemak* 'gemakkelijk; langzamerhand'; 2. oud woord voor W.C
 gemeen = gemeen, oneerlijk, slecht
 gemeente = gemeente
 gemelte = z. *vremelte*
 * *gemenigeid* = oneerlijkheid, slechtheid
 * *gemoedereerd* = kalm
 gemoedereerdeid = kalmte
 * *gemust* = gemutst
 genaode = genade

genaodig = 1. genadig; 2. * toegeeflijk
 genele = garnaal. *Een genele ef ook 'n kòp* 'een klein kind heeft ook een willetje'
 Genemuden = z. *Gällemuden*
 generen = generen
 * geneuk = gezanik
 genezen = (*genes / genis* (KV), *genas, genazen, genezen*), genezen
 genieten = genieten
 genog = genoeg. Ook: *genogt*
 genogt = z. *genog*
 genòt = 1. genot; 2. gemak
 * genter = z. *gunder*
 gerak = z. *gerei*
 gerecht = gerecht
 gerei = gerei. Ook: *gerak* (KE-KV). *Zien gerak ebben*, of: - *krîêgen* 'van het nodige voorzien zijn'
 geren = geren (schuinlopen)
 * gericht = gerecht, spijs
 gerief = gerief
 gerieven = z. *gerîêven*
 gerîêven = gerieven. Ook: *gerieven* (K)
 geroep = geroep
 geskiedenis = geschiedenis
 geskikt = geschikt
 geskriw = geschreeuw
 * geslâcht = (zn) (het) geslachte
 * geslachte = geslacht, familie
 gesluns = 1. geklungel; 2. voedsel dat zo genoemd wordt als men het niet kent of niet lust
 gespikkeld = gespikkeld
 gespuus = gespuis
 gest (K-KE) = gist
 gestaodig = 1. kalm; 2. aanhoudend
 gestel = gestel
 gesticht = gesticht
 gestunder (KV) = 1. getob; 2. drukte
 gestuntel (K) = geklungel
 getal = getal
 geten = z. *gîêten*
 * getîêgerd = getijgerd
 getuge = getuige
 getugen = getuigen
 geunst (KE-KV) = 1. gunst; 2. * kracht
 geute = 1. goot; 2. werkruimte vooraan in de stal (KE-KV)
 geutegat (KE-KV) = gat in de muur, waar doorheen het water uit de werkruimte naar buiten kan weglopen
 gevaar (KE-KV) = voertuig
 geval = geval
 gevaor(-) = z. *gevöör(-)*
 geve = z. *gaaf*
 gevel = gevel
 geven = geven
 gevluuk (K) = gevloek. Ook: *gevlûûk* (KE-KV)
 gevlûûk = z. *gevluuik*
 gevöör (K) = gevaar. Ook: *gevaor* (KE-KV)
 gevöörlijk (K) = gevaarlijk. Ook: *gevaorlijk* (KE-KV)
 gevöörte (K) = gevaarte. Ook: *gevaorte* (KE-KV)
 gevricht = gewricht
 gevuul = gevoel

gewaarwödden = z. *gewöörwödden*
 geweld = geweld
 gewelfte = z. *gewulfte*
 geweten = geweten
 gewicht = gewicht
 gewillig = gewillig
 gewis = gewis, zeker
 * gewödden = geworden
 gewoon = gewoon
 gewöörwödden (K) = gewaar worden. Ook: *gewaarwödden* (KE-KV)
 gewöörwörding = gewaarwording
 gewulfte (K) = gewelf. Ook: *gewelfte* (KE-KV)
 gezag = gezag
 gezichte = gezicht. *Een gezichte as zeuven dagen slecht weer* 'een boos gezicht', *iemand op zien gezichte geven* 'iemand slaan, letterlijk of figuurlijk', *IJ is op zien gezichte evallen* 'hij is figuurlijk onderuit gegaan'
 gezin = gezin
 gezond = gezond
 gezondeid = 1. gezondheid; 2. lap van wol of zeemleer, die om het middel werd gedragen ter voorkoming van rugklachten (K)
 * gezwind = vlug, handig
 * gezwindigeid = vlugheid
 gien (K) = geen. Ook: *gin* (KE-KV)
 gien'ene (K) = niemand. Ook: *gien'êne* (KE-KV), * *gin'êne*
 gien'êne = z. *gien'ene*
 gien'ies = niet eens. *Det kan ie gienies* 'dat kan hij niet eens'. Ook: *niet'ies*
 gier = uier van een koe
 gieren = (ww) gieren
 gierig = gierig
 * giesel = gesel
 giespelen = heel hard lopen
 gietelink = 1. gieteling (merel); 2. jongen of meisje die/dat erg lang is voor zijn/haar leeftijd. Ook:
 * *gêtelink*
 * *gêtelink* = z. *gietelink*
 gieten = z. *gîeten*
 gîeten (K) = (*göt, geut, geuten, egeuten*), gieten. Ook: *geten* (KE-KV), *gieten* (K)
 gîeter (KE-KV) = gieter
 gîêzel (KE-KV) = ijzel. Ook: * *îêzel* (KV)
 gîêzelen (KE-KV) = ijzelen
 gifte = 1. gift; 2. bord pap (KV); 3. * bekervormig voorwerp waaruit men pap eet, vgl. *teste*. Een *teste* is vierkant, een *gifte* rond
 gimmestiek = gymnastiek. Ook: *gimmelestiek*
 gimmelestiek = z. *gimmestiek*
 gin = z. *gien*
 * *gin'êne* = z. *gien'ene*
 gips = gips
 gissen = gissen
 gisten = gisteren. Ook: *gisteren*
 gisteren = z. *gisten*
 glaans = z. *glans*
 glaanzen = z. *glanzen*
 * 'glaanzestien (KE) = steen waarmee men het strijkgoed glanst
 glad = 1. glad; 2. geheel. *Glad en al* 'helemaal', *Bi-j glad en al gek!*, *glad verkeerd* 'helemaal verkeerd'
 glad'dekker = sluwe vent
 glans (K) = glans. Ook: *glaans* (KE-KV)

glanzen (K) = glanzen. Ook: *glaanzen* (KE-KV)
 glas = (vkw *glasien*, mv *glazen*), glas
 glätties = gladjes. *Det löp glätties*
 glazemaker = libellensoort
 glazen = (bn) glazen
 glazewipper = soort tol
 gleuve = gleuf
 glibberig = glibberig
 * gliejen = z. *glieren*
 glieren = 1. glijden op sneeuw of ijs. Ook: * *gliejen* (KV), *glinderen*; 2. vallen
 glimmen = glimmen. *Det glimt as een keerse-makerskuntien in de maoneskien*, - *as een ondekeutel in de maneschijn* 'dat ziet er heel mooi uit', *Det glimt as een zwät kalf in 't duuster* 'daar zit geen glans meer op, (fig.): daar zit geen toekomst meer in'
 'glimsmeer = schoensmeer
 'glinderbane = z. 'slierbane
 glinderen = z. *glieren*
 glinte = fuut
 gliwwen = gluren
 gloed = gloed
 gloepen = gluipe
 gloepend = gloeiend, heel erg. *Gloepend îete* 'kokend heet'. Ook: *glupendig*, *glûinig*, * *glûûndig*. 't *Is glûinig kòld* 'het is zeer koud'
 gloeperd = gluipe
 gloeperig = gluipe. Ook: *gluperig*, * *gloeps*
 gloepertien = kind dat een ander, een kind of een volwassene, te slim af is. Ook: *glupertien*
 * gloeps = z. *gloeperig*
 glunderen = glunderen
 glûinig = z. *gloepend*
 glupendig = z. *gloepend*
 gluperig = z. *gloeperig*
 glupertien = z. *gloepertien*
 gluuien = gloeien
 gluuikousien = gloeikousje (van gaslamp)
 * glûûndig = z. *gloepend*
 göddel = gordel
 göddelroze = gordelroos
 goechelen (KE-KV) = giechelen
 goed = (zn) goed. *Zien goeie goed an-ebben* 'zijn beste kleren aanhebben', * *In dät goed zit dracht* 'dat goed is sterk'
 goed = (bn) goed. *Niet goed in d'oed wezen* 'niet in orde zijn; spottend: ze niet allemaal op een rijtje hebben' (z. ook: *lekker*), *Det is een goeie om de dood op te alen* 'dat is een langzaam persoon', *goeie gelegeneid* 'gunstige wind (voor vissers)'
 goedkoop = goedkoop
 goedschiks = goedschiks
 gôêzen = 1. stortregenen; 2. naar beneden vallen van een grotere hoeveelheid fijn spul
 gofferd = grof gebouwd persoon
 göld = goud
 gölden = gouden. Ook: * *göllen*
 * göllen = z. *gölden*
 gölve = golf
 gom = gom
 gommelestiek = vlakgom
 * gomme'nichies = z. *gomme'nikkies*
 gomme'nikkies = bastaardvloek. Ook: * *gomme'nichies*
 goochelen = goochelen

gooien = gooien. *Die gooit met mien botten de proemen van de bomen* ‘die maakt misbruik van mij’

* goor (niet KV) = vies, onzindelijk

goospenning (K) = godspenning. Ook: *meetpenning*, * *meepennik* (niet K)

gören (K) = garen. Ook: *gaoren* (KE-KV)

görgelen = 1. gorgelen; 2. * rochelen

götboek = dikke buik

götte = gort

göttebuul = zak waarin gort wordt gekookt

götte-in-de-zak = z. *jan-in-de-zak*

göttepap = gortenpap

göttezak = zak waarin gort werd gekookt voor *götte-in-de-zak* of *jan-in-de-zak* (z.d.). Ook: *götzak*

götzak = 1. z. *göttezak*; 2. in: *iemand op de götzak nemen* ‘iemand spelenderwijs op de rug nemen’

gouwdief (K-KE) = dief. Ook: *gauwdief* (KV)

graaf = graaf

graag = graag. Ook: * *geerne*, * *greeg* (KV)

* grabbel = in: * *te grabbel gooien* ‘te grabbel gooien’

grabbelen = grabbelen

grabbels = z. *griebels*

grachte (K-KE) = gracht. Ook: *grafte* (KV), * *grächte*, * *gräfte* (KV)

* *grächte* = z. *grachte*

graf = graf

Graffes = Grafhorst. *Det bin allemaol rampen an disse kant van Graffes* (Grafhorst ligt vlakbij IJsselmuiden, waar vroeger het Kamper kerkhof lag; met *an disse kant van Graffes* is bedoeld: aan deze zijde van het kerkhof, in dit leven)

grafte = z. *grachte*

* *gräfte* = z. *grachte*

grammieterig (KE-KV) = knorrig, boos

graod = graad

graoderig = z. *graoterig*

graot = graat

graoterig = vol graten. Ook: *graoderig*

graozen (K) = 1. grazen; 2. * de koeien op stal gras voeren. Ook: *grözen* (KE-KV), * *grezen* (KV)

grap = grap

grauw (KE-KV) = grauw

grauwen = (ww) grauwen

graven = (ww) graven

* *greeg* = z. *graag*

greep = greep

grenen = grenen

grens = grens

grente (KE-KV) = grint

grentekiste (KE-KV) = kist, geplaatst langs de kant van een weg, waarin grint ligt opgeslagen voor onderhoud van de grintweg

grentweg (KE-KV) = grintweg

grepe = mestvork met vier tanden

* *gres* = z. *grös*

* *grezen* = z. *graozen*

griebels = rillingen. *De griebels lopen mien over de grabbels* ‘de rillingen lopen me over de rug’

grienderig = 1. nat, koud (gezegd van het weer); 2. * met een vervelend karakter. * *Een grienderig peerd* ‘een paard dat bijt en slaat als men het aanraakt’. Ook: * *grienig*

grienen = huilen

* *grienig* = z. *grienderig*

griep = griep

griepen = (*grep, greep, grepen, egrepen*), grijpen. *Ze griepen oe nao d’oren*, of: - *bi’j d’oren* ‘het is zo koud dat je oren tintelen’

grieperig = grieperig
 gries = grijs
 griesmaal = griesmeel
 grieuweltien = z. *griwweltien*
 grêzel- = z. *griezel-*
 griezelen (K) = griezelen. Ook: *grêzelen* (KE-KV)
 griezelig (K) = griezelig. Ook: *grêzelig* (KE-KV)
 griezels (K) = rillingen. Ook: *grêzels* (KE-KV)
 * grif = vlot, zeker
 griffel = griffel
 griffemeerd = gereformeerd

Spòtlietien:

*Griffemeerden,
 ummegekeerden,
 trekken an de belle,
 vallen achterover in d'elle.*

* grilderig (niet K) = 1. grillig; 2. rillerig
 * grille (niet K) = rilling
 * grillen = rillen
 gritte = z. *grutte*
 griwweltien (KE) = heel klein beetje. Ook: *grieuweltien* (KV)
 'groemoes = z. 'gruunmoes
 * groes = z. *gruus*
 groetenisse = groeten
 grêve (KE-KV) = 1. begrafenis; 2. * graf
 * grêvenbrood = brood dat op een begrafenis gegeten wordt
 * groezementen = z. *gruzelementen*
 gròf = grof
 gròfachtig (KE-KV) = enigszins grof
 * gròlen = z. *gruilen*
 grond = grond. *Döör krie-k gien grond meer in* 'dat krijg ik niet meer schoon, het wordt niet meer zoals het oorspronkelijk was'
 * gronderig = grondig
 groos = (bn) trots. Ook: *groots* (K)
 groot = groot. *Grote passen gauw thuus* 'haastige spoed is zelden goed'
 grooteid = de betere stand
 * grootmoer = z. *gropmo*
 groots = z. *groos*
 grootsig (K) = inbeelding hebbend. Ook: *grosig* (KE-KV)
 grootsigeid (K) = inbeelding. Ook: *grosigeid* (KE-KV)
 * grootvaar = z. *grova*
 gropmo (K) = grootmoeder. Ook: *gropmoe*, * *grootmoer*, * *gropmoor* (KV)
 gropmoe = z. *gropmo*
 * gropmoor = z. *gropmo*
 gröperd = hebzuchtig persoon
 gröperig = hebzuchtig
 grös = gras. Ook: * *gres* (KV)
 grosig = z. *grootsig*
 grosigeid = z. *grootsigeid*
 grösnekke = ongemanierd persoon
 grova = grootvader. Ook: *grovva*, * *grootvaar*
 grovva = z. *grova*
 grözen = z. *graozen*

gruilen = leedvermaak hebben. Ook: * *grölen*
 'gruimoes = z. *'gruunmoes*
 grundel (K-KE) = 1. grendel. Ook: *gruntel* (KV); 2. vis (grondel)
 gruntel = z. *grundel*
 gruppe = 1. greppel; 2. afvoergoot voor gier en mest in de stal achter de koeien
 gruppen = maken, uitsteken of uitdiepen van greppels
 grutte = grutto. Ook: *gritte* (KE-KV)
 gruien = groeien
 gruun (K) = (bn) groen. Ook: *grûûn* (KE-KV). * *Iemaand grûûn op 't lief wezen* 'iemand slecht gezind zijn'
 grûûn = z. *gruun*
 * *grûûn* = z. * *knòlgrûûn*
 grûûnboer (KV) = groen(te)boer
 'gruunmoes (K) = kruidmoes, gerecht van karnemelk met gort, bessensap en kervel (en andere kruiden). Ook: *'gruimoes* (KE), *'groemoes* (KV), *'kruudmoes*, * *'grûûnmoes*
 * *'grûûnmoes* = z. *'gruunmoes*

Recept Gruunmoes

Neudig:

ene flesse göttepap (kärnemelkse)
 een alf pond rezienen, as 't kan grote rezienen met pitte
 een rookwössien
 een stukkien gerookt deurregen spek
 een bussien vässe kärvel
 stroop

Et stukkien spek en et wössien opzetten met een bietien water en an de kook brengen.
 Een kwättiertien zächies laoten koken.
 Doen doe-j de gewassen rezienen bi'j et vleis en laot ie et nog een posien deursuddereren.
 De kärvel wassen en fiensnieden en in de panne doen.
 Dan de göttepap der bi'j in doen en alles goed reurende tut an de kook brengen.
 Et spek an plakkies snieden en de wöst in stukkies verdelen.
 De stroop deur de gruunmoes reuren. Smakelijk eten!

gruunteboer = groenteboer, groenteman. Ook: *gruunteman*
 gruunteman = z. *gruunteboer*
 gruus = gruis, bijv. gestampte of gemalen kruidnagelen. Ook: * *groes*
 gruwelijk = gruwelijk
 gruzelementen = stukjes. *In gruzelementen laoten vallen* 'in stukjes laten vallen'. Ook: * *groezementen*
 gul = gul, hartelijk
 gulden = gulden
 gulpe = gulp
 gulzig = gulzig
 gunder (K) = ginds. Ook: *gänder* (KE-KV), *gunter*, * *genter*
 gunnen = gunnen
 gunter = z. *gunder*
 gust (KE-KV) = niet drachtig. * *Guste kòffie* 'koffie zonder melk'
 gutse = scheut. *Een gutse melk in de kòffie*

Skootlieties:

*Hoepsa paardje in een draf,
morgen is het maandag,
giet mama naar Kampen,
met schuties en planken,
met schuties met brood,
daor wödt onze ... van groot. (KE)*

*Hop, hop, paardje op een draf,
morgen is het zaterdag.
Dan gaon wi'j nao Zwolle,
met die bonte knòlle.
Dan gaon wi'j nao Mastebroek,
eten lekkere pannekoek. (K)*

*Hop, hop, paardje, naar de stal.
Morgen is het zaterdag.
Zaterdag in Spanje.
Appeltjes van oranje,
appeltjes van de bomen.
O, die lieve (of:rieke) omen.
O, die lieve (of: rieke) jufferties,
die dragen twee pantuffelties,
die dragen twee paar mouwen.
Ännesien die giet trouwen.
Ännesien viel al over de sloot.
Ännesien brak zien linkerpoot.
Linkerpoot,
Louw is dood.
Leg em in een kissien.
Zet em een boerenslaopmussien op,
dan liekt ie wel een menissien.
Eerste menist,
tweede menist,
derde menist in een (de) doodkist. (K)*

Spötlietien:

*Hopsa, Jennegien,
stroop in 't kännegien,
laot de puppekes dansen.
Vroeger was er een prins in 't land
en nu die rare Fransen.*

'hubberig = z. 'ubberig

- * îêd = eed
- * iedel = ijdel
- ieder = ieder
- 'iederbot (KE-KV) = telkens
- ieder'ene (K) = iedereen. Ook: *ieder'îêne* (KE-KV)
- ieder'îêne = z. *ieder'ene*
- ieje = jij (met nadruk)
- * ieken = (ww) ijken
- ieken = z. *eken*
- îêken = z. *eken*
- îêkenboom (KE-KV) = eik
- îêkenòlt = z. *eken*
- iemaand = z. *iemand*
- iemand (K) = iemand. Ook: *iemaand* (KE-KV)
- iemeker = z. *iemker*
- iemker (K-KE) = imker. Ook: *iemeker* (KV), * *immeker*
- iempien (K-KE) = 1. klein persoon; 2. schoorsteenkrekel (*gryllus domesticus*)
- * iempig (niet K) = lichtgeraakt
- îêndracht (KE-KV) = eendracht
- îêne = z. *ene*
- * îêngääl = effen, gelijkmatig
- îênkennig (KE-KV) = eenkennig
- îênparig (KE-KV) = eenparig
- îêns = z. *ies* (bw)
- îênspar = z. *eenspan*
- * îênvoudig = eenvoudig
- * îênzäm = eenzaam
- iepe (KE-KV) = hakmes met korte steel
- 'iepekrässien = klein, nietig mens
- iepekriet = hypocriet
- iepenboom = iep
- ier = hier
- * ierlaans = inlands
- ierlander (KE-KV) = iemand die in een bep. dorp of stad geboren en getogen is en aan deze plek gehecht is
- ies = (zn) ijs
- ies = (bw) eens. Ook: *îêns* (KE-KV)
- * îês = hees
- iesbere = ijsbeer. *Det is wöst van een makke iesbere* 'dat is kletspraat'
- * îêsder = z. *îêzer*
- * îêsderen = z. *îêzeren*
- ieskäste = ijskast, koelkast
- ieskelder = ijskelder
- iesko = ijsco. Ook: *ieswaofel*
- iesnagel (KE-KV) = hoefspijker voor een paard bij gladheid
- iespegel (K) = ijspegel. Ook: *iespiepe* (KE), *iestappe* (KV)
- iespiepe = z. *iespegel*
- iestappe = z. *iespegel*
- ieswaofel = z. *iesko*
- ieswöfeltien = frou frou
- îête = heet. *Îête bliksem* 'stampot aardappelen met zoete appels'
- îêten = (ww) heten
- ietsepietsien = z. *ietsien*
- ietsien = iets, klein beetje. Ook: *ietsepietsien*
- * îêzegrim = iezegrim
- * îêzel = z. *gîêzel*

îêzellig = erg, in: *îêzellig netties* 'erg netjes'
 îêzen = (ww) ijzen
 îêzen = z. *îêzeren*
 îêzer = ijzer. Ook: * *îêsder*
 îêzeren (K) = ijzeren. Ook: *îêzen* (KE-KV), * *îêsderen*
 ij = hij
 ikke = ik (met nadruk)
 ilde (KV) = zolder
 * immerker = z. *iemker*
 in = in
 in-aalderig (K) = inhalig. Ook: *in-alig* (K-KE), *in-alerig* (KE-KV)
 in-alerig = z. *in-aalderig*
 in-alig = z. *in-aalderig*
 inboedel (K-KE) = inboedel. Ook: *'inboel* (KV)
 'inboel = z. *inboedel*
 inder = hinder
 inderdaod = inderdaad
 inderen = hinderen
 ingewanen = z. *ingewannen*
 ingewannen (K) = ingewanden. Ook: *ingewanen* (KE-KV)
 inken = (ww) 1. inkten; 2. hinkelen. Ook: * *enken*
 * inket (K) = inkt. Ook: * *enk*
 inkpôt = inktpot
 inlak'seren (KV) = verminderen van boter bij het kneden
 innig = innig
 insge'lieks (K-KV) = hetzelfde. Ook: *ansge'lieks*, *umsge'lieks* (KE)
 inskinken = inschenken
 inskrîeven = 1. inschrijven; 2. in ondertrouw gaan
 inskrîevige (KE-KV) = 1. verkoop bij inschrijving; 2. * ondertrouw
 insteken = insteken
 * insteker = iemand die het hooi van de wal op het schip werpt
 interen = interen
 inwendig = inwendig
 ippen = hippen
 * issen = hitsen
 itsig (K-KE) = 1. verhit; 2. hitsig. Ook: *etsig* (KV)
 itte (K-KE) = hitte. Ook: *ette* (KV)

ja = ja. *Ja net!* 'juist!'

jaap = 1. diepe snee; 2. alles wat groot is in zijn soort

jabreur = iemand zonder eigen mening. Ook: *jaobreur*

* jacht = jacht. * 't *Is jacht* 't Is er overvloed'

jagen = jagen

jager = jager

jajum = z. *jannever*

* jäk = jak

jakkeren = 1. hard lopen; 2. snel werken; 3. * op een sukkeldrafje lopen, meestal gezegd van een stier die achter koeien aanloopt. Ook: * *sjakkeren*, * *jäkkeren*

* jäkkeren = z. *jakkeren*

* jämmer = jammer

Jan = jongensnaam. *Jan skraap mien de wöttel of ik vreet em zo* 'doe maar gewoon', *Jan Rap en zien maot* 'iedereen', *Jan Uien* 'sukkel'

Straotlietien:

Jan span an de rötten veur de wagen.

Döör kan Jan zo äd mee jagen.

Van ier töt döör naor Ärmelo,

döör leg Jan met de meid in 't stro.

jan' doedel = 1. sloom iemand (KE); 2. z. *jannever*

jan-in-de-zak = bep. gerecht. Ook: *götte-in-de-zak*

Recept Jan-in-de-zak

Neudig:

4 köppies riest òf

2 köppies riest en 2 köppies götte

een ketoenen zäkkien

zòlt

Ie doen de riest en götte in de zak. De zak wödt veur eendädde deel evuld.

Knup em dichte met een touwgien.

Kook de riest in 1½ uur gaar in ruum water met zòlt.

Snied de zak lös en skud de riest in een skale.

Eet de riest met skinke en gestoofde proemen en îete melk met suker.

jannever (K-KV) = jenever. Ook: *jajum*, *jan' doedel* (K), *klöre* (K), *klaore* (KE-KV)

jannewari = januari

Jansen = in: 't *Is Jansen over zien ele lief* 'er is geen twijfel mogelijk, het is hem, hij gedraagt zich zoals hij is'

jaobreur = z. *jabreur*

jaor = z. *jöör*

jaorig = z. *jörig*

jaorige = 1. éénjarig kalf; 2. z. *jörige*

jaowel = jawel

japse = diepe snee

jässe = jas

jasses = bastaardvloek

jawel = 1. jawel; 2. * dat kun je denken!

jeugd = jeugd

jeuken (K) = jeuken. Ook: *juken* (KE-KV), * *jûken*. 't *Zal mien wat jeuken*, of: 't *Zal mien de pette jeuken* 'dat zal mij een zorg zijn, dat interesseert me niet'

jeukte (K) = jeuk. Ook: *juuk* (KE-KV), * *jûkte*
 jeutien (K) = kleine stenen pijp
 jeweel = juweel
 jicht = jicht
 joelen = joelen
 * jökken = verzachtende uitdrukking voor liegen
 jong = (bn) jong. 't *Is 't jongste kiend van Lutte* 'het is het lievelingetje'. Ook: *jonk*. * *Jonk wödden*
 'geboren worden'
 jong = (zn) z. *jonk*
 jonge = 1. jongen; 2. glaasje jonge jenever. Ook: *junkien*
 jongelingsverenige = vereniging met als leden uitsluitend jongemannen. Ook: * *jongelinksverenige*
 * *jongelinksverenige* = z. *jongelingsverenige*
 jonk = (zn) jong, kind. 't *Is een öördig jonk* 't Is een aardig kind'. Ook: *jong*
 jonk = (bn) z. *jong*
 * jood = jood
 jöör (K) = jaar. Ook: *jaor* (KE-KV)
 jörig (K) = jarig. Ook: *jaorig* (KE-KV)
 jörige (K) = jarige. Ook: *jaorige* (KE-KV)
 jörk = jurk
 juffer = 1. paal; 2. z. *juffrouw*
 * jufferen = (ww) passen. * *Schief en schel dät juffert wel* 'het komt er niet zo precies op aan'
 juffrouw = juffrouw. Ook: *juffer*

Spòtlieties:

*Juffrouw, juffrouw doe de deur' ies lös
 anders steek ik oe de kop in 't nös*

(werd begin deze eeuw gezongen op de bewaarschool van juffrouw Klaucke aan de Noordweg in Kampen)

*Juffrouw Poep,
 Flodder in de broek.*

(niet bekend wanneer en tegen wie dit liedje werd gezongen)

* jujjen (niet K) = een kind op de knie laten rijden
 juk = juk
 jukbeen = jukbeen
 jukebulte (KE-KV) = jeukbult
 juken = z. *jeuken*
 * jûken = z. *jeuken*
 juli = juli
 juni = juni
 junkien = 1. jong persoon; 2. z. *jonge*
 * jutmus = z. *juttemus*
 juttemus = juttemis. Ook: * *jutmus*
 juten = z. *jutteren*
 juttepare = juttepeer
 jutteren (K) = wiegende beweging maken. Ook: *juten* (KE-KV)
 juuk = z. *jeukte*
 * jûkte = z. *jeukte*
 juust = juist. Ook: *juuste'ment*
 juuste'ment = z. *juust*

kaal = kaal. *Kale kak* ‘verbeelding’, *kale nete* ‘iemand die niets bezit’. Ook: *kaol*. *Zo kaol as een kikker*

kaans (KE-KV) = kans

kaant (KE-KV) = (zn) kant (weefsel)

* kaant = (bn) in: * *kaant en klaor* ‘kant en klaar’

kaante (KE-KV) = 1. kraag bij klederdracht; 2. z. *kante*

kaantkoeke = z. *kantkoeke*

kaarte = kaart

* *kääts* = wordt geroepen wanneer men katten wil verjagen

kabbelen = kabbelen

kabel = kabel

kabelkouse = kous met kabelmotief

kachel = kachel

kachelig = aangeschoten. *Alf kachelig kwam ie thuus* ‘half dronken kwam hij thuis’

kachen (KV) = hoesten van een paard

kaf = kaf

* *kaffemeule* = z. *kafmeule*

käffen (KE) = keffen

kafmeule (KE-KV) = wanmolen (soort van graanreiniger). Ook: * *kaffemeule*

kakdeuze = w.c.

kake = kaak

kakelbont = kakelbont

kakelen = kakelen

kakken = (plat) kakken

kakkerd = 1. bangerd; 2. opschepperig persoon

’kakkestoelemeien (K) = spelletje waarbij een kind wordt gedragen op de gekruiste armen van twee personen

kakmedam = vrouw met capsones, opschepperig type

kakstoel = kinderstoel. Ook: *kienderstoel*

kalf = 1. (vkw *kälfien*, mv *kalvers*), kalf; 2. goeie sul

kalkfok (KE-KV) = jonge koe die eigenlijk te vroeg een kalf werpt (nl. als ze ruim een jaar is)

kalk = kalk

kalkoen = kalkoen

kalm = kalm

kalven (KE-KV) = 1. kalf werpen; 2. afkalven van een oever

* *kalviene* = kalvilleappel

kamer = kamer

kamertien-over-d’eerd (KE-KV) = kamertje dat via de mooie kamer te bereiken is

kamme = 1. (haar)kam; 2. kam van een kip. Ook: *kaome* (KE-KV)

kammebäkkien = kammenbakje

kammenet (K) = kabinet (bep. soort kast). Ook: *kamminet* (KE-KV)

kammeraad = kameraad

kamminet = z. *kammenet*

kamp = (zn) kleine akker

kamp = (bn) onbeslist, quitte

Recept Kamper Steur

Neudig:

acht eiers
 vieftig gram bötter
 een alve liter bouillon
 twee eetlepels mòsterd
 en gekookte riest.

Um te beginnen mu-j de eiers eerst äd koken.

De bötter mu-j döörnao smelten en de bloem d'r bi'j doen.

Dan gao-j roeren tut 't spul lekker glad deur de bak gled. Terwijl a-j an 't reuren binnen laot ie de bouillon d'r bi'j lopen en de saus een bietien zächies deurkoken.

Dan kump de mòsterd d'r bi'j.

A-j det edaon ebben dan gao-j de eiers pellen en deurmidden snieden.

Ie leggen ze met de platte kante op een skötteltien. Skenk dan de mòsterdsaus over de eiers ene.

De Kamper Steur mu-j opdienen met riest.

kamprit = tweekamp (bijv. bij schaatsen) die onbeslist eindigt

kamrad = kamrad

kandelaar = kandelaar

* kanfer = kamfer

kanis = 1. dik hoofd; 2. * iets wat dik in zijn soort is

kanker = kanker

* kankerblôême = kikkerbloem (*ranunculus sceleratus*)

kanne = 1. kan; 2. liter

kante (K) = kant, zij. Ook: *kaante* (KE-KV). * *De kôtte kaante* is die kant van het huis waar de paarden en kalveren staan. De koeien staan aan *de lange kaante*. Z. ook: *ege*

kantkoeke (K) = kantkoek: de randen die van een koek zijn afgesneden. Ook: *kaantkoeke* (KE-KV)

kantoor = kantoor

* kao = uitgebraden stukje spek of vet. Z. ook: *kögies*

kaol = z. *kaal*

kaome (KE-KV) = kam van een kip. Ook: *kamme* (K)

kaonen = z. *kögies*

kaore = z. *köre*

kaoreloek (KE-KV) = achterluik van een kar op drie wielen

kaoren = z. *kören*

kaorewip = z. *körewip*

kaplîêven (KE-KV) = het zichtbaar worden van de schede van de koe door de druk van het kalf bij een moeilijke geboorte

kappe = 1. kap; 2. vrouwenmuts

kappelaon = kapelaan

käppeltieskool = groene kool

kappen = kappen, hakken

kapsienders (K) = capucijners. Ook: *kapsieners* (KE-KV)

kapsieners = z. *kapsienders*

kaptaol = (zn, bn) kapitaal. * *Een kaptaol uus* 'een prachtig huis'

kar'bies = grote tas

karig = karig

kärkas = karkas

kärke = kerk

kärk(e)zäkkien = collectezak

kärkezaosie = catechisatie. Ook: *kattegezaosie*, * *körkezaosie*

kärkoele = kerkuil

kärkvoer = pepermunt

kärmen = kermen. *Kärmen is d'r niet bi'j* 'aanpakken, niet klagen'

kärmesse = z. *kärmse*

kärmse = kermis. Ook: *kärmesse*
 kärne = karn
 kärnebaand (KE-KV) = koperen band om de karn
 kärnedòppen (KE-KV) = leren doppen die het karnpaard voor de ogen heeft
 kärneleer (KE-KV) = vet dat aan de karnstok blijft hangen
 kärnemelk = karnemelk. Ook: *kärremelk*
 kärnemeule (KE-KV) = karnmolen
 kärnen = karnen
 kärnepad (KE-KV) = pad waarover het karnpaard loopt
 kärnepeerd (KE-KV) = karnpaard
 kärnestaf (KE-KV) = karnstok
 kärnestoel (KE) = schraag waarop de karnton werd geplaatst voor handmatig karnen. Ook: *-stôêl* (KV)
 kärnestôêl = z. *kärnestoel*
 kärnsel (KE-KV) = de hoeveelheid aangezuurde melk die redelijkerwijze nodig is om te gaan karnen
 kärper = karper
 kärperaol = korporaal. Ook: *körperaal*
 kärrekiet = karekiet. Ook: * *rîêtkatte*

Vässien:

*Kärre, kärre, kärre, kärre, kiet, kiet, kiet,
m'n nesje zit in 't riet, riet, riet.*

kärremelk = z. *kärnemelk*
 kärrewatse = karwats
 kärvel = kervel
 kärven = (ww) kerven
 * kärwatse = karwats
 * kärwei = karwei
 kas = kas
 käsboom = kerstboom
 käsdag = kerstdag
 * käsen = kaatsen, in: * *Käse de bal, ik eb oe al* (kinderdeuntje)
 kaske'nade = z. *kaske'nazie*
 kaske'nazie = drukte, pocherij. Ook: *kaske'nade*
 käsmaol = kerstmaal
 käsmis = kerstmis
 käs'övenpien = kerstavond
 käsipel = kerspel
 kasse = kers
 kassepitte = 1. kersenpit; 2. hoofd
 kaste = z. *käste*
 kaste (K) = 1. kast; 2. * gevangenis. Ook: *kaste* (KE-KV)
 kastelein = kastelein
 kastentuug = z. *kistentuug*
 kästied = kersttijd
 katoele = 1. katuil; 2. * soort voetzoeker
 katte = 1. kat (huisdier). *De katte zal met oe mage niet gaon lopen* (gezegd als iemand nogal veel gegeten heeft); 2. kattig meisje of kattige vrouw
 kattegezaosie = z. *kärkezaosie*
 kattekòp = 1. katrol; 2. kattig meisje of kattige vrouw; 3. * viooltje
 kattepies = kattenpis. *Dè-s gien kattepies* 'dat is niet niks'
 kattestät = kattenstaart
 kattig = kattig
 kauwe = 1. kauw; 2. kooi. Ook: *kooie*
 kauwen = (ww) kauwen

kedettien = kadetje
 keel = keel
 keep = kerf, insnijding
 keer = 1. keer; 2. * (niet K) veeg
 keerse = kaars
 keersevet = kaarsvet
 kees-ond = keeshond
 keet = keet
 kegel = kegel
 keie = kei
 kejuut = kajuit. Ook: *kejuut*
 kejuut = z. *kejuut*
 kelderbeun (KE-KV) = kamertje boven de kelder. Ook: *kelderbun* (KE-KV)
 kelderbun = z. *kelderbeun*
 kelderloek = z. *kelderluuk*
 kelderluuk (K) = kelderluik. Ook: *kelderloek* (KE-KV)
 keldermotte = keldermot
 kele = keel. *IJ sprek achter uut de kele* 'hij wordt/is boos', *Geef 'm maar achter uut de kele* 'zeg hem maar waar het op aan komt'
 kelen = (ww) kelen
 ke'lender = kalender
 ke'lera = cholera
 kelte = z. *kòlde*
 kemedie = komedie. Ook: * *kemelie*
 kemeel = kameel. Ook: * *kemele*
 * *kemele* = z. *kemeel*
 * *kemelie* = z. *kemedie*
 ke'mies = commies
 'kemies = tarwebrood
 * *kemilde* = kamille
 * *kemmen* = (ww) kammen
 kempane = kemphaan. Ook: * *kimpäne* (KE)
 kanaal = kanaal
 kenarie = kanarie
 keneel = kaneel
 kennen = kennen. *Ik kenne 't ele mense niet* 'ik ken die vrouw helemaal niet'
 kennisse = kennis
 kenuten = kornuiten
 keper = in: *op de keper beskouwd* 'als men de zaak nauwkeurig beziet'
 kepittelen = de les lezen
 kepitteltien = hoofdstuk uit de bijbel
 kepoedewiet = z. *kepòt*
 kepoeres = z. *kepòt*
 kepòk = kapok
 kepòt = kapot. Ook: *kepoedewiet*, *kepoeres*
 kerel = kerel
 keren = 1. keren; 2. *(niet K) vegen
 kerwei = karwei
 keset = corset. Ook: *kesjet*
 'kesien (K) = 1. tabakspruim; 2. dophoed
 kesjet = z. *keset*
 kesjoe = grondstof voor taan
 kestanje = kastanje. Ook: *koestanje*, * *kestänje*
 * *kestänje* = z. *kestanje*
 kesteel = kasteel
 ketel = ketel

ketelsteen (K) = ketelsteen. Ook: *ketelstîên* (KE-KV)
ketelstîên = z. *ketelsteen*
* ketier = z. *kwättier*
ketoen = katoen. * *Ketoen geven* ‘zijn best doen’
ketoenen = katoenen
ketrolle = katrol
ketter = ketter. * *Vluken en liêgen as een ketter* ‘erg vloeken en liegen’
kettik = ketting. Ook: * *kettink*
* kettink = z. *kettik*
keuken = keuken
keuniskòp (KE-KV) = koemaag
keunst (KE-KV) = kunst
* keunsten = (all. mv) kuren
keunstig (KE-KV) = 1. kunstig; 2. * vernuftig
keupen = z. *keuperen*
keuper = koper (metaal)
keuperen (K) = koperen. Ook: *keupen* (KE-KV)
* keur = 1. z. *keuze*; 2. stempel op goud en zilver
keuren = (ww) keuren
keurige = keuring
keutel = keutel
* keutelboer = z. *keuterboer*
keuterboer = keuterboer. Ook: * *keutelboer* (K)
keuze = keuze. Ook: * *keur*. * *Ander keur geven* ‘laten kiezen’
kezärne = kazerne
keze = kaas
kezeboer = kaasboer
kezekòp = kaaskop
kezen (KE-KV) = 1. gestremde melk handmatig met een mes bewerken tot kaas; 2. * kaas worden
kezeraspe = kaasrasp
kezien = kozijn
kidde = klein paard
kiefte = kievit. * *Lopen as een kiefte* ‘hard lopen’

Raodsel:

Wöörumme löp een kiefte en wipt een muske?
(antwoord: *um veuruut te komen*)

kiek = kijk
kiekaovend = kijkavond (de avond vóór Sinterklaas, d.w.z. de avond van 5 december), tegenwoordig:
spreekavond op school voor de ouders. Z. ook: *òlderaovend*
kiekdeuze = kijkdoos
kieken = 1. kijken. *IJ kek de meisies al nao d’akken* ‘hij gaat oog voor de meisjes krijgen’; 2. foto
maken
kiekerd = kijker, in: *in de kiekerd lopen* ‘in de gaten lopen’
kiekgat = kijkgat
kiekien = foto
kielderig (K) = geneigd tot kietelen. Ook: *kielerig* (KE-KV)
kiele = 1. kiel van een schip; 2. wig; 3. kiel (kledingstuk)
kielen = kietelen
kielerig = z. *kielderig*
kieme = kiem
kiend = (vkw *kientien*, mv *kienders*), kind. *Kienders krîêgen is een zegen des Heren, maar zie alen oe
de noppen van de kleren* (KE)
kienderachtig = kinderachtig

kienderdoek = luier
 kienderstoel = z. *kakstoel*
 * kienspul = kienspel
 kiepkaore = z. *kiepköre*
 kiepköre (K) = wipkar. Ook: *kiepkaore* (KE-KV)
 * kieuwe = kieuw. Ook: * *kiwwe* (KE)
 * kîêven = z. *kiften*
 * kîêverig = genijgd tot kijven
 kîêzen = kiezen
 kiften = kijven. Ook: * *kîêven*
 kikkerd (K) = kikker
 kikkerdrille = kikkerdril
 kil = kil
 kimme = 1. horizon; 2. zoutuitslag op in pekel ingemaakte groente
 * *kimpäne* = z. *kempäne*
 kinderspul = in: 't *Is gien kinderspul, wanneer een òld wief danst* 'uitkijken geblazen'
 kinkoest = kinkhoest. Ook: * *kinkôêst*
 * *kinkôêst* = z. *kinkoest*
 kinkoorn = kinkhoorn
 kinne = kin. Z. ook: *lippe*
 kinnebak = kinnebak
 kinnebaks-am = kinnebaksham
 kip-ei = kippenei
 kip-òk = kippenhok
 kippe = kip
 kippegrit = kippengrit
 kippekeutel = klein kind
 * *kippendräffien* = sukkeldrafje
 * *kippennöst* = kippennest
 kippig = kippig
 * *kipse* (niet K) = muts voor kleine meisjes
 kisdam = kistdam
 kiste = (vkw *kissien*, mv *kisten*), kist. M.b.t. sigaren: *kissien segaren* 'kist met 100 stuks sigaren', *alf kissien* 'kist met 50 stuks', *kwät kissien* 'kist met 25 stuks'
 * *kistebier* (niet K) = sterke drank die geschonken werd als een meid of knecht in een nieuwe betrekking de kleerkist had laten halen
 kisten = 1. in een kist doen; 2. in de maling nemen; 3. in een hoek zetten
 kistentuug (K-KE) = nette kleren, zondagse kleren. Ook: *kastentuug* (K)
 * *kistewägen* = wagen waarmee de kleerkist gehaald werd
 kitsen = 1. ketsen; 2. balloteren; 3. * afwijzen voor een examen
 * *kiwwe* = z. * *kieuwe*
 * *klaante* = klant. * *De klaanten* 'de jongelui'
 klachte = klacht
 kladde = 1. vlek; 2. veel. *Een kladde geld* 'veel geld', * *een ele kladde* 'nogal wat'
 * *kladderig* = 1. vol kladden; 2. regenachtig. * *Kladderig weer*
 * *kladpampier* = vloeipapier
 klagen = klagen
 klagerig = geneigd tot klagen
 klaien = kleven
 klam = vochtig
 klampe = klamp
 klampen = planken aan elkaar hechten door middel van een klamp
 * *klandîêzie* = klandizie
 klank = klank, toon
 klaor = z. *klöör*
 klaore = z. *jannever*

klaoren = z. *klören*

'klaor'loeder = z. 'klöör'loeder

klaover = 1. klaver; 2. haak waarmee een span paarden (met een losse evenaar) aan een kar vastzit (KV)

klaoverjässen = klaverjassen

klap = klap

* klapmaande = z. *klapmande*

klapmande = boodschappenmand met twee kleppen. Ook: * *klapmaande*

* klapòlt = in: *zo mäger as een klapòlt* 'broodmager'

klappe = 1. beweegbaar deel van een brug dat opgehaald kan worden; 2. * klep van een broek

klappen = (ww) klappen. Z. ook: *knappen*

* klaproze = klaproos

* klaptaofel = klaptafel

* klärk = klerk

klasse = klas

klasseneren = kletsen (praten)

* kläterbäne (niet K) = in: * *iemaand op de kläterbäne brengen* 'iemand in opspraak brengen'

* kläteren (niet K) = 1. klateren; 2. kletsen

klauteren = klauteren

klauwe = 1. klauw; 2. hand

klauwen = 1. krabben; 2. stelen

kleed = kleed

* kleedwägen = huifwagen

klei = klei

klein = klein. *De kleinen vallen (of: bin) van 't jöör niet groter* (gezegd tegen een kind dat klaagt dat bijv. de appel of peer die het had gekregen, zo klein is), *Kleine vögelties ebben kleine nessies* 'klein maar fijn'

kleinzerig = 1. kleinzerig; 2. * bekrompen

kleisteren = ploeteren. *IJ liep te kleisteren deur de modder* 'hij liep te ploeteren door de modder'

klem = klem

klemblaore = z. *klemblöre*

klemblöre (K) = klemblaar. Ook: *klemblaore* (KE-KV)

klepel = klepel

klepmeule = 1. kletskaus; 2. iemand die kwaad spreekt over anderen

kleppe = klep

* kleppen = kleppen

* klepper = klepper

klepzeikerd = zeurpiet

* kleräzie = z. *kleren*

kleren = kleren, kleding. Ook: * *kleräzie*

kletsen = 1. kletsen, praten. *Ie kletsen uut de nekke* 'je praat onzin'. Z. ook: *lullen*; 2. * klappen; 3. * werpen

* kletserig = geneigd tot kletsen

* kletsköp = 1. kaal hoofd; 2. soort gebak

kletteren = kletteren

kleumen = kleumen

kleumer = kleumer

kleur = kleur, glans

* kleuven = kloven

* kleveklasse = z. *klevekläste*

kleveklässe = z. *klevekläste*

klevekläste (K-KE) = klis. Ook: *klevekwäste* (K), *kleveklässe* (KV), * *kleveklasse*

klevekwäste = z. *klevekläste*

kleven = kleven

kleverig = kleverig

klienkralle (KE-KV) = zwarte kraal

kliere = 1. klier; 2. zeurpiet. Ook: *klierzòkke*; 3. * halsboordje
 klierzòkke = z. *kliere*
 klik (K) = tik van de klok in de Nieuwe Toren van Kampen op elke 7½ minuut vóór en na de hele en halve uren, bijv. * *klik veur êêne* 'klik voor één'
 klikken = (ww) klikken
 klikkien = prakje eten
 * klikspaone = klikspaan
 klim = het klimmen. 't *Is een ele klim* 'het is vrij hoog'
 klimmen = (*klimt, klump, klummen, eklummen*), 1. klimmen; 2. * dekken van een hengst
 klinke = 1. deurgreep; 2. * uitwendige geslachtsdelen van een merrie. * *Over de klinke gaon* 'doodgaan'
 klinken = klinken
 klinker = klinker
 klinknagel = klinknagel
 klodders = frambozen op brandewijn
 kloek = kloek
 * kloeken = klokken. * *Et ei dät kloekt* 'er zit een kuiken in het ei', * *De kòp die kloekt mien* 'mijn hoofd bonst'
 kloete = 1. kluit; 2. heel veel
 * kloeterig = vol kluiten
 klôêven = (*klöf / klôêft, klôêven / kleuf, kleuven, eklôêfd / kleuven*), kluiven
 * kloewel = z. *kluwel*
 * kloewen = z. *kluwel*
 * klofte = klomp, kluwen
 klok = slok. *IJ nam een flinke klok water*
 * klòkke = klok
 * klokke = klokhen
 * klòkuus = klokhuis
 klompe = klomp
 klompleerze = klomp met de schacht van een laars. Ook: * *leerzeklomp*
 klungel = klungel
 klongelen = 1. prutsen, onhandig te werk gaan; 2. beuzelen, onbelangrijke dingen doen; 3. verboden omgang hebben met een meisje. Ook: * *klungelen*; z. ook: *klooien, knooien*
 klonte = klont, kluit. * *Een kluntien* 'een kandijklontje'
 klooien (K) = knoeien, klungelen. Ook: *klungelen*
 klöör (K) = 1. klaar; 2. helder. Ook: *klaor* (KE-KV)
 'klöör'loeder (K) = louter, alleen maar, puur. Ook: '*klaor*'loeder (KE-KV)
 klooster = klooster
 klood = teelbal
 klòppen = kloppen
 klöre = z. *jannever*
 klören (K) = iets voor elkaar krijgen. Ook: *klaoren* (KE-KV)
 klores = 1. goeie sul; 2. sukkel
 klosse = klos
 klossen (K) = klotsen. Ook: *klotsen*
 kloten = (plat), teelballen
 'klotendriekes = sufferd
 klotsen = z. *klossen*
 * klungel = waardeloos ding
 * klungelen = z. *klungelen*
 * klungelöle (niet K) = brandewijn met stroop
 klutse = in: *de klutse kwiet wezen* 'de kluts kwijt zijn'
 kluwel = kluwen. Ook: * *kloewel*, * *kloewen* (KV)
 knaap = knaap, dikkerd
 knagen = knagen
 * knaoke = z. *knoke*

knap = (zn) knal
 knap = (bn) mooi
 knappen = knappen. * *IJ kent et knappen* (ook: *klappen*) van de zwepe 'hij weet hoe het hoort'
 knapzak = 1. oud paard; 2. oude man
 knärpen = 1. knarpen; 2. jammeren
 knässen = knarsen
 knästebot = kraakbeen
 knästen = knarsetanden. Ook: * *knästeren*
 knäster (K) = zware tabak. * *Een òlde knäster* 'een oude kerel'
 knästerd = oude man
 * *knästeren* = z. *knästen*
 knauw = knauw
 knauwelen = knabbelen
 knauwen = een knauw toebrengen
 knecht = knecht. *De knecht ef em besteed* 'de knecht heeft zich voor een bepaalde tijd verhuurd'
 kneden = kneden. Ook: * *kneen*
 * *kneen* = z. *kneden*
 kneep = (zn) kneep. * *Knepen* 'streken'
 knel = knel, klem
 knellen = knellen
 kneten = z. *kneteren*
 kneteren (K) = ruzie maken. Ook: *kneten* (KE-KV)
 kneukel = 1. kreukel. Ook: * *kneuter*; 2. * *kneukel*
 kneukele(n)bos = moeilijk parket. * *Deur kneukelenbos gaon* 'veel ellende ondervinden'. Ook: *kneutel en bos: deur kneutel en bos gaon* 'veel narigheid meemaken'
 kneusien = kneusje
 kneutel = z. *kneukele(n)bos*
 kneuten = kreuken. Ook: * *kneuteren*
 * *kneuter* = kreukel. Ook: *kneukel*
 * *kneuteren* = z. *kneuten*
 kneuzen = kneuzen
 knibbelen = 1. afdingen; 2. ruzie maken
 knie = (vkw *kniegien*, mv *knieën*), knie. Ook: * *knîê*
 * *knîê* = z. *knie*
 knien = (vkw *knienegien* / *knientien*, mv *knienen*), konijn
 knienevoer = konijnenvoer
 knienòk = konijnenhok
 * *kniepe* = knijper. * *Iemaand de kniepe op de stät zetten* 'iemand in het nauw brengen'
 kniepen = (*knep, kneep, knepen, eknepen*), knijpen. *As 't knep en weer knep...* 'als puntje bij paaltje komt...'
 knieperd = gierig persoon
 kniepertien = wafeltje
 kniepkeutel = bangerd
 kniepkulle = gierigaard
 kniepmes = knipmes, zakmes
 knieptange = nijptang
 kniewaoge (KV) = knieholte
 knîêzen (KE-KV) = kniezen
 * *knikkebille* = iemand met lange dunne benen
 knikken = knikken
 knikker = knikker
 knipgat = gat in de weg
 knipmusse = muts, gemaakt van kant
 knippe = 1. beurs; 2. knip
 knippien = knipje voor in het haar
 * *knipslag* (niet K) = laagte in een wagenspoor

knobbe = benaming van verschillende soorten eenden, vooral duikeendensorten
knobbel = knobbel
knoeste = 1. vuist; 2. knoest
* knoffelen (niet K) = frommelen, door elkaar schudden
knoffelig = koud (van vingers)
knoflook = knoflook
knoke = been. Ook: * *knaoke*
knokel = z. *knòkkel*
knòkkel = vingergewricht. Ook: *knokel* (KV)
* knòlgrûûn = (zn) knollen. Ook: * *grûûn*
knòlle = 1. oud paard; 2. groot gat in kous of sok; 3. * knol. * *De knòllen òfgîeten* 'wateren'
knòlrape = 1. veevoer; 2. * koolraap
knooi = 1. verdrukking; 2. * knauw, duw
knooien = 1. knoeien; 2. mishandelen; 3. * verboden omgang hebben met. * *Met de meid in uus knooien*. Ook: *klongelen*
knoop = knoop
knòppe = knop
knörren = knorren
knòtte = knot. *Knöttien* 'haardracht, waarbij een vlecht tot een knot wordt gedraaid'
knubbeldukien (K-KV) = soort sjaal. Ook: *knuppeldukien* (KE)
* knul = onnozel, onhandig mens
knup(pe) = 1. knoop; 2. vloek
knuppel = knuppel
knuppeldukien = z. *knubbeldukien*
knuppen = (ww) knopen
knusselen = knutselen
koe = (vkw *koegien*, mv *kôênen* (KV) / *koenen* (K-KE) / *kôêien* (Ka)), koe. *Gien kôêien, gien moeien* 'heb je geen zaken, dan heb je geen zorgen', *D'r bin meer koenen die Blaor îeten* 'je bent niet de enige (die iets wil, bijv.)'. Ook: * *kôê*.
* *kôê* = z. *koe*
koebärg (KE-KV) = hooiberg voor opslag van hooi dat voornamelijk voor de koeien wordt gebruikt
koe-eui = hooi voor de koeien
koeke = koek. Ook: * *kôêke*
* *kôêke(-)* = z. *koeke(-)*
'koekediefien = lieveheersbeestje
koekeloeren = gluren
koekemeule (KE-KV) = molen om lijnkoeken te breken. Ook: * *kôêkemeule*
koekeslaon (KE-KV) = kapotslaan van een koek (oud gebruik bij een *ärfuus*, z.d.). Ook: * *kôêkeslaon*
koeketrekken (KE-KV) = koektrekken (wie het kleinste stuk overhield betaalde). Ook: * *kôêketrekken*
koekoek = koekoek
koekoeks = met de kleur van een koekoek, bijv. van een kip
koel = (bn) koel
koele = (vkw *kulegien*, mv *kôêlen*), kuil
koelen = (ww) 1. inkuilen van bijv. aardappelen; 2. koelen, koel maken
* koeltròg = koelbak
koem = stil, lusteloos
koeme (KV) = duiker (buis onder een dam) van hout. Ook: *komme*
koepel = koepel
koeren = 1. koeren. Ook: * *koerken* (KV); 2. zeuren
* *koerken* = z. *koeren*
koers = koers
koespiene (K-KE) = kiespijn. Ook: *kôêzezeerte* (KV), * *kôêzenzeerte*
koest = koest
koestanje = z. *kestanje*
koesteren = koesteren

koetse = 1. koets; 2. bed(destee). Ook: *beddekoetse. IJ kröp in de koetse, - in de beddekoetse* ‘hij gaat naar bed’.

koevinke = gele kwikstaart

koevoet = koevoet

koeweie (KE-KV) = koeweide

kôêze = (vkw *koesien* of *kiesien* (K)(weinig gebruikt), mv *kôêzen*), kies. *Een kôêze van een vent* ‘een slome vent’, *IJ kreg ’t lillijk achter de kôêzen* ‘hij krijgt het zwaar te verduren’

* kôêzenzeerte = z. *koespiene*

kôêzezeerte = z. *koespiene*

kôffie = koffie. Ook: * *koffie*

* koffie(-) = z. *kôffie(-)*

kôffiezaod = koffiedik. Ook: * *koffiezaod*

kogel = kogel

kögies = kaantjes (overblijvende vaste bestanddelen van vet dat gesmolten is). Ook: *kaonen*. Enkelvoud * *kao* (z.d.) wordt niet meer gebruikt

kòk = kok

kokalzen = kokhalzen. Ook: *kòkalzen*

kòkalzen = z. *kokalzen*

koken = koken

koker = koker

kòkkerd = 1. grote neus; 2. groot voorwerp

kòld = koud. *Zo kòld as een bot*

kòlde (K) = (zn) koude. *De kòlde op ’t water ebben* (gezegd als iemand vaak naar de w.c. moet doordat hij/zij kou heeft gevat), * *een kòlde* ‘een pruim tabak’. Ook: *kelte* (KE-KV). * *De kelte in d’anen* ‘winterhanden’

kòlder = 1. paardenziekte (verlamming) (KE-KV); 2. onzin (K); 3. waanzin. *IJ ef de kòlder in de kòp*

kòlderig (KE-KV) = kouwelijk

* kòldfiester = z. *kòldfiesterd*

kòldfiesterd = koukleum. Ook: * *kòldfiester*

kole = kool

* ko’lera = cholera

kòlf = kolf

kòlk = z. *kòlke*

kòlke (K) = kolk. Ook: *kòlk* (KE-KV)

kòlken = boeren laten. Ook: *bòlken*

kòlle (KE-KV) = ronde of driehoekige witte vlek op het voorhoofd van een koe of paard

komen = komen

* komendeweg = in: * *op komendeweg wezen* ‘er aankomen’

kom’fättie = z. *kom’föttien*

kom’föttien = envelop. Ook: *kom’fättie* (KV), * *kon’fättien* (KV), * *kon’föttien*

komme = 1. kom; 2. schouderkom; 3. * kopje; 4. * duiker (van hout). Ook: *koeme*

kom’òf = afkomst

komplementen = 1. groeten; 2. pretenties. *Te veule komplementen ebben* ‘te veel noten op zijn zang hebben’

* kon’fättien = z. *kom’föttien*

* konfoor = komfoor

* kon’föttien = z. *kom’föttien*

koniginne = koningin

konik = koning. Ook: *koning*, in:

Raodsel:

*De koning van Egypte
ad een ding tussen zien benen det wipte.
't Was dik en vet,
rondom met öör bezet.
Rao, rao wat is det?*

(antwoord: een paard)

koninklijk = koninklijk

koning = z. *konik*

* konkel = koffiepot

konkelefôêzen = samenzweren, in het geheim overleggen. Ook: *konkelen*

konkelen = z. *konkelefôêzen*

konte = (plat) kont. 't *Zal oe in de konte niet roesten* (K) 'het zal niet van lange duur zijn', *IJ sköf zien konte der ôf*, - *zien köntien der mooi ôf* 'hij laat anderen ervoor opdraaien', 't *an de konte krêgen* 'verliezen'

kont(e)likker = vleier

'kontroffel = pak slaag

kooie = kooi. Ook: *kauwe*

kool = 1. kool; 2. goal, doel; 3. doelpunt

koolgooien = doelgooien (balspel)

koolskieten = z. *koolskuppen*

koolskiêten = z. *koolskuppen*

koolskuppen = doeltrappen. Ook: *koolskieten* (K-KV), *koolskiêten* (KE), *kooltrappen*

koolteer = koolteer

koolteren = (ww) teren

kooltrappen = z. *koolskuppen*

koop = koop

koorde (KV) = koord

koorse = koorts. * *Iemaand de koorse ôfschrêven* 'iemand danig onder handen nemen'

kòp = 1. kop, hoofd. *Wat e-j an een kòp a-j d'r niet nao leven* (spottend gezegd tegen een kind dat erg eigenwijs is, of tegen iemand die erg koppig is), *Die ef de kòp oeranje*, of: - *oranje* 'die is erg kwaad', *Ze kreeg een kòp as een keuperen pòt* 'een hoofd als een biet', *Ik laote mien de kòp niet gek maken deur oe* 'ik laat me door jou niet opdraaien', *IJ ef de kòp glad verkeerd* 'hij is erg boos', *Wat ie in de kòp ef, ef ie niet in de konte*, - *in zien gat*, - *in de stät* 'hij weet wat hij wil, hij is vasthoudend', *de kòp lös ebben* 'bij de pinken zijn', *A-j de kòp niet lös ebben mu-j de bule lös ebben* 'wie niet op z'n zaken past moet de schade voor lief nemen', *de kòp d'r tegenin zetten*, of - *gooien* 'tegenstand bieden', *IJ stek de kòp in 't alster* 'hij doet zichzelf de das om', *IJ ef de kòp deur 't alster* 'hij heeft de eerste moeilijkheden overwonnen', *de köppies van de gärven eten* 'heel veel eten'; 2. * maat voor droge waren

kopen = kopen

koper = koper

kòppel (K) = min of meer grote groep (van mensen of dieren). *Der waren d'r een ele kòppel* 'een heleboel'. Ook: *köppel* (KE-KV). 'n *Köppel kôênen/koenen* 'een groepje koeien'

köppel = z. *köppel*

* köppelmaondag = z. *köppelmaondag*

köppelmaondag (KE-KV) = 1e en 3e maandag na nieuwjaar, bestemd voor ontmoetingen tussen boerenknechten en -meiden; de 2e en 4e maandag waren bestemd voor boerenzoons en -dochters.

Ook: * *köppelmaondag*

köppelòlt = stevige knuppel waaraan twee springerige koeien werden vastgemaakt, teneinde het springen over een sloot naar het naburige veld te verhinderen

köppeltien dukelen = z. *köppetien dukelen*

'kòp-peluw = onderkussen

köppen = 1. dwars zijn; 2. koppen maken, in: *De lucht giet köppen* 'er is onweer op komst'

köppetien dukelen = kopje duikelen. Ook: *köppeltien dukelen* (K), *köppien toeselen* (KE-KV)

köppien toeselen = z. *köppetien dukelen*

köppiene (K) = hoofdpijn. Ook: *kòpzeerte* (KE-KV). *IJ ef der nog gien kòpzeerte van ad* 'hij heeft er nog geen last van gehad'

köppig = koppig

kòpstuk = stijfkop

kòpwilge = knotwilg

kòpzeerte = z. *köppiene*

köre (K) = (vkw *köörtien*, mv *kören*), kar. Ook: *kaore* (vkw *kaortien*, mv *kaoren*)(KE-KV). * *De kaore wippen* ‘een miskraam krijgen’

kören (K) = (ww) 1. rondrijden; 2. * met een kar vervoeren. Ook: *kaoren* (KE-KV)

* koren = z. *körrel*

körewip (K) = wipkar met drie wielen. Ook: *kaorewip* (KE-KV), *wipköre* (K), *wipkaore* (KE-KV), *sleepköre* (K), *slipkaore* (KE-KV)

* körf = korf

körke = kurk

körkedreier = kurkentrekker

* körkezant = catechisant

* körkezaosie = z. *kärkezaosie*

körperaal = z. *kärperaol*

körrel = korrel. Ook: * *koren* (niet KV)

kösbaar = kostbaar. Ook: * *kosber*

* kosber = z. *kösbaar*

kössen = (ww) kosten. Ook: *kösten*

köst = (zn) kost, eten. *Vandage e-j de köst veur ’t eten* (opmerking tegen een etensgast die slecht bij kas is en daarom niet hoeft te betalen), *Ie ebben oe kössien eköcht* ‘je hoeft je in materiële zin geen zorgen te maken’

köste = korst

kösten = z. *kössen*

köster = koster. *Kösters kämpien* (K) ‘kerkhof’: *Die giet nao kösters kämpien* ‘die wordt begraven’

kösteren = 1. heen en weer lopen; 2. babbelen

köt = kort. *De kötte kaante* (KE-KV)(in een ouderwetse stal stonden de koeien in twee rijen tegenover elkaar. Van één rij werd een stuk afgenomen, *de kötte kaante*, waar paarden en jongvee werden gestald), *köt dernao* ‘kort daarop’

köt’an-ebunnen = kortaangebonden

kötbi’j = dichtbij

* kote = koet (*fulica atra*)

* kötmäken = in: * *geld kötmäken* ‘wisselen’

kötöf = kortaf

köttelings = z. *köttens*

köttens = onlangs. Ook: *köttelings*

kötterbi’j = dichterbij

’köttevoel (KE) = bloederig mengsel dat na het vrijkomen van de nageboorte bij een koe nog gedurende enkele dagen uit de schede kan vloeien. Ook: ’*kötvoel* (KV)

’kötvoel = z. ’*köttevoel*

kouse = kous

kousevoeten = kousevoeten. *Op kousevoeten wezen, op kousevoeten lopen* ‘geen schoenen aan hebben’. Ook figuurlijk: *’t Kump op kousevoeten* ‘het komt stiekem’. Ook: * *kousevôêten*

* kousevôêten = z. *kousevoeten*

kraaie = 1. kraai; 2. begrafenisondernemer; 3. agent van politie; 4. brutaal meisje

kraaienöst = kraaiennest

kraaiepeutien = kraaienpootje

kraaiepeuties = kraaienpootjes, rimpeltjes bij de ogen

kraans (KE-KV) = krans

* kraanselen = talmen

kraante = z. *krante*

krabbe (K) = 1. krab; 2. schram. Ook: *krabe* (KE-KV)

krabbelen = krabbelen

krabben (K) = krabben. Ook: *kraben* (KE-KV)

krabe = z. *krabbe*

kraben = z. *krabben*

kracht = kracht

* kräfte = karaf

krage = kraag

kragge = zode
 * kräk (niet K) = krak
 krakelink (KV) = krakeling
 kraken = (ww) kraken
 kraleugien = kraaloogje
 kralle = 1. kraal; 2. * koraal. * *Zo rood as een kralle* 'zo rood als bloed'
 krallen = snoer van kralen
 kramme = kram
 krammen = (ww) krammen
 kramp = kramp
 kranewaken = licht slapen met vaak wakker worden. Ook: *anewaken*
 krange = 1. scheef. *Mu-j em d'ogen ies krange in de kòp zîên ebben!* 'Moet je hem eens rare ogen zien hebben!'; 2. binnenstebuiten, omgekeerd (KE-KV); 3. averechts (bij breiwerk); 4. kwaad, dwars. *IJ is krange in de kòp* 'hij is kwaad'
 krangkòp (KV) = lastig mens
 kranig = kranig
 krante (K) = krant. Ook: *kraante* (KE-KV)
 krantewiek = een vast aantal adressen waar een bezorger regelmatig een krant brengt
 kraome = 1. kraam; 2. * kinderbed; 3. * rommel
 * kraomkiend = kraamkind, pasgeboren kind
 krap = (bn) krap
 krap'an = krap, tenauwernood
 kraplappe = 1. omslagdoek; 2. * vrouwenborstrok zonder mouwen
 krappe = 1. eenvoudige houten vergrendeling; 2. * boekslot. Ook: *kräppien*
 Kräppien = 1. boekslot van een bijbel; 2. kleine beurs; 3. houten grendeltje (K). Ook: *krappe*
 kras = (bn) kras, flink
 krasgat = spleet in de rok waar doorheen men bij de onder de rok hangende zak kon komen; deze zak deed in het verleden dezelfde dienst als tegenwoordig de handtas. Ook: *kraszak* (KV)
 krasse = (zn) kras
 krassen = (ww) krassen
 kraszak = z. *krasgat*
 krediet = krediet, vertrouwen
 kreefte = 1. vinnig meisje of vinnige vrouw; 2. kreeft
 kregel = (bn) 1. vitaal; 2. * geprikkeld. Ook: *kregelig*
 kregel (KE) = (zn) vitaal mens
 kregelig = 1. geprikkeld. Z. ook: *kregel*; 2. prikkelbaar
 kreien = (ww) kraaien
 kreilook = kraailook (huislook met een scherpe lucht)
 krek = 1. juist; 2. netjes
 kremer = kramer
 krenge = 1. lastig mens of dier; 2. dood dier
 krente = 1. krent; 2. koortsuitslag aan de mond. Ook: *krinte* (KV)
 * krentekäkker = z. *krentekakkerd*
 krentekakkerd (K) = 1. zuinigerd (negatief bedoeld); 2. * kleingeestig mens. Ook: * *krentekäkker*
 krentemikke = krentenbrood. Ook: *krentewege* (KV), *krentewegge* (KE), * *krentewège* (niet K)
 krenteplässien (KE-KV) = 1. sneetje krentenbrood; 2. * krentenbroodje
 kreterig = kreterig
 krentewege = z. *krentemikke*
 * krentewège = z. *krentemikke*
 krentewegge = z. *krentemikke*
 kreunen = kreunen
 kreuntien = kruin
 kreuntiespenne = kroontjespen
 kreupel = kreupel
 kreusekke (KE-KV) = krooshek
 kreuze = 1. bep. wrang smakende bes. * *Zo zoer as kreuze*; 2. kroos (KV). Ook: *kreze* (KV)

kreze = z. *kreuze*
 kribbe = krib. Ook: * *krubbe* (KV)
 kribbebieter = paard dat bij het eten de tanden in het hout van de voerbak zet en daarbij lucht naar binnen 'slaat'. Ook: * *kribbenbieter*
 kribbekonte = iemand die kortaf is
 * kribbenbieter = z. *kribbebieter*
 krîêgen = (*kreg, kreeg, kregen, ekregen*), krijgen. *Krîê-j 't òf e-j 't?* 'Wat mankeert je?'
 kriegertien (K-KV) = krijgertje, in: *kriegertien speulen* 'krijgertje spelen'. Ook: *krîêgertien* (KE)
 krîêgertien = z. *kriegertien*
 kriem (K) = moeilijke taak
 kriemel (KV) = betoeterd
 * kriesebeze = z. *kruusbesse*
 * kriestebîêze = z. *kruusbesse*
 kriet = krijt
 krietten = huilen
 krieuwelen = 1. kietelen, kriebelen; 2. * prikkelen
 krieuwelig = 1. pietepouterig; 2. * prikkelend; 3. * prikkelbaar
 kriezebeze = z. *kruusbesse*
 * krikände = z. *krikante*
 krikante = wintertaling. Ook: * *krikände, krikkien*
 krikkien = 1. klein persoon; 2. taling (winter- of zomerkrikkien). Z. ook: *krikante*
 krimmeneel = uitroep van verbazing. Ook: *krimmenele*
 krimmeneel = (zn) crimineel
 krimmenele = z. *krimmeneel*
 * krimmenelig = 1. onaangenaam; 2. in hoge mate
 krimp = 1. armoede; 2. krimp, in: *gien krimp geven* 'niets laten merken (van pijn)'
 krimpen = (*krimt, krump, krumpen, ekrumpen*), krimpen
 kring = z. *kringe*
 kringe (K-KV) = (vwk *kringgien / kreenggien*, mv *kringen*), kring. Ook: *kring* (KE). * *Een kring um de maone dan zal 't wel gaon* 'een kring om de maan voorspelt mooi weer'
 krinte = z. *krente*
 krioelen = krioelen
 krip (KV) = zwarte stof, gebruikt bij een rouwplechtigheid
 kristen = christen
 krobbezage = z. *skrobzage*
 kroeg = café
 kroep = kroep
 * kroepe = klein, ineengedrongen wezen
 kroepen = (*kröp, kreup, kreupen, ekreupen*), kruipen
 kroepertien = bloeiwijze van gras
 kroes = (bn) kroes
 kròls = krols
 krom = krom. *Zo krom as een pieleboge*
 * krompoot = iemand met kromme benen
 * krone = 1. kroon; 2. kruin
 kronkel = kronkel
 kronkelen = kronkelen
 kronkelig = kronkelig
 kròp = krop
 kròt = oud, vervallen huis
 * krubbe = z. *kribbe*
 krudendòkter = kruidendokter, kwakzalver. *IJ löp bi'j de krudendòkter* 'hij bezoekt regelmatig een kwakzalver'
 kruderig = 1. kruidurig; 2. * netjes gekleed
 kruke = kruik
 krukezak = kruikenzak

krukke = kruk
 * krulderig = krullig
 * krulen = z. *kruuien*
 krul(le) = krul. *De krul in de neuze ebben* 'het naar de zin hebben'
 krullen = krullen
 krummel = 1. kruimel; 2. klein kind; 3. iemand die niet vlot kan werken
 krummelen = 1. kruimelen; 2. niet opschieten met zijn/haar werk
 krummelig = 1. kruimelig; 2. * beuzelachtig
 krummelkonte = knoeier
 * krusenkras = kriskras, in alle richtingen
 kruud = kruid
 'kruudmoes = z. 'gruunmoes
 kruuien = kruien. Ook: * *krûûn*, * *krulen*
 * *krûûn* = z. *kruuien*
 kruus = (vkw *krusien*, mv *krûzen*), kruis
 kruusbesse (K) = kruisbes. Ook: *kriezebeze*, * *kriestebîêze* (KV), * *kriesebeze*
 kruusòlt = houten kruis om een kerstboom op te bevestigen
 kruuspinne = kruisspin
 kruut = kruit
 kruwagen = kruiwagen
 kubbe = soort fuik, gevlochten van wilgenhout
 kubbevisser = visser die slechts met een kubbe viste
 kuchen = kuchen
 * kuie'raosie = bezoek
 kuierde'klösien = iemand die vaak langs de straat loopt
 kuieren = kuieren
 kuierlatten = benen
 kuiertien = korte wandeling
 kuif = (vkw *kufien* / *kuiſien* (KE-KV), mv *kuiven*), kuif
 kuken = 1. kuiken; 2. * zonderling
 kulen = 1. rollen. *De traonen kulen em over de wangen* 'de tranen rollen/rolden hem over de wangen'.
 Ook: *rulen*; 2. met de kuil vissen
 * kullen (niet K) = voor de gek houden
 kunde = kennis
 kundig = bekwaam (speciaal gezegd over artsen)
 kunnen = (*kan*, *kon*, *konnen*, *ekund*), kunnen
 kupe (KV) = kuip. Ook: *kuup* (KE)
 kupen = (ww) kuipen
 kuper = kuiper
 kure = kuur, gril
 kus = kus
 kussen = (ww) kussen
 kussen = (zn) kussen
 kussensloop = kussensloop. Ook: * *kussenstòcht* (niet K)
 * *kussenstòcht* (niet K) = z. *kussensloop*
 kute = kuit van een been. *IJ nemp de kuten* 'hij gaat ervandoor'
 kuulaol = met de kuil gevangen paling
 kuup = z. *kupe*
 kuut = kuit van vis
 kuutboek (K) = zwaarlijvig man
 kuutbroek = kuitbroek
 kuutskieten (K-KV) = kuitschieten. Ook: *kuutskîêten* (KE)
 kuutskîêten = z. *kuutskieten*
 * kwaanselen = kwanselen
 kwab-aol = soort puitaal
 kwabbe = kwab, bijv. wal onder de ogen

kwak = kwak, flinke hoeveelheid

* kwäken = kwaken, babbelen

kwakerd = kletsous

* kwäkerig = babbelachtig

kwakkelen = kwakkelen

kwakkelwinter = winter waarin het kwakkelt

kwakken = z. *kwaksen*

kwaksen = neersmijten. Ook: *kwakken*

kwalie = raar persoon. *Gekke kwalie* 'buitengewoon raar persoon'

kwalster = fluim

kwalsteren = spugen

kwan'suus (K) = kwansuis

kwaod = kwaad

'kwaodzeer (K-KV) = 1. hoofduitslag; 2. oude schuld; 3. wrok

kwaoigheid = 1. kwaadheid; 2. kwaadaardigheid

kwaole = kwaal

kwaolijk = kwalijk. *Wie kwaolijk nemp is een dief* (gezegd als iemand zegt: "Neem me niet kwalijk")

kwaste = kwast

kwät = kwart

kwättel = kwartel

kwättien = kwartje

kwättier = kwartier. Ook: * *ketier*

* kweke (niet K) = (zn) kweek (bep. onkruid)

kweken = (ww) kweken

kwene = 1. zoogdier dat geen deel kan hebben aan de voortplanting; 2. grove spotnaam voor een ongetrouwde oudere vrouw

kwetsen = kwetsen

kwibus = kwibus

kwiek = kwiek

kwielböörd = kwijler

kwielderig = kwijlerig. Ook: *kwielierig*

kwiele = kwijl

kwielen = kwijlen

kwielierig = z. *kwielderig*

* kwienderig = kwijnend

kwienen = kwijnen

kwiet = kwijt

kwieten = kwijten

kwispeldoor = kwispedoor

kwispelen = kwispelen

la = lade
 laan (KE-KV) = dwarsbalk waarop de kop van een hooiberg rust. Ook: * *lan* (niet K)
 * *lään* = z. *laden*
 laander (KV) = landheer. Ook: * *laanter* (niet K)
 laanderi'je = z. *landeri'je*
 * laandloper = landloper
 * laanter (niet K) = z. *laander*
 laast = laatst. *Wie 't laast verteld ef, ef de mond nog wärm* 'dat zal wel uit de duim gezogen zijn'. Ook:
leste (KE-KV)
 labbe'doedas = klap
 * lab'bendig = zeer
 lachen = lachen
 laden = laden. Ook: * *lään*
 * laf = (bn) 1. laf; 2. z. *lak*
 lak = (zn) lak
 lak = (bn) niet zout genoeg. Ook: * *laf*
 läken = laken
 lakenvelder (KE-KV) = lakenvelder, koe met zwarte kop en achterkant terwijl de rest van de koe wit is
 laks = traag
 lam = (zn) lam
 lam = (bn) lam
 lamlendig = 1. te beroerd om iets te doen, onwillig; 2. ziek
 'lamlul = lammeling
 lamme'nadig = vervelend, onaangenaam. Ook: * *lamme'närig*
 * lamme'närig = z. *lamme'nadig*
 lampe = lamp
 lampeglas = lampenglas
 lampekappe = lampenkap
 lampeketoen = lampenkatoen
 lampeulie = petroleum
 * lamstraal = z. *lamstraole*
 lamstraole = lamstraal. Ook: * *lamstraal*
 lan (KE-KV) = 1. in: *lan 'eui* 'een bepaalde hoeveelheid hooi'; 2. * z. *laan*
 landeri'je (K-KV) = landerij. Ook: *laanderi'je* (KE)
 landvereuvertien = landverovertje (kinderspel)
 lanen (KE-KV) = het op een bepaalde manier uit een hooiberg steken van een hooiblok. Ook: * *lannen*
 'laneui (KE-KV) = een bepaalde hoogte in de hooiberg
 lang = lang. *Lange liere*, of: *lange lempe* 'lange meid'
 langes = z. *lanks*
 * langs = z. *lanks*
 lank = lang
 lanks (K) = 1. langs; 2. languit. Ook: *langes*, * *langs*
 lankuut = languit, onderuit. Ook: * *lankverrekt*
 * lankverrekt = z. *lankuut*
 lankwagen (KV) = wagen die verlengd kon worden, zodat men er bomen mee kon vervoeren
 lankwärpig = langwerpig
 lankzaam = langzaam
 * lannen = z. *lanen*
 lanteern = lantaarn
 lanteernopsteker = lantaarnaansteker
 * länteren (niet K) = rondslechteren
 laoge = (zn) 1. laag; 2. beddenplank
 laotboom = hefboom (balk om de bergkap neer te laten)
 laoten = (*löt*, *liet* (K) / *leut* (KV-KE), *lieten* (K) / *leuten* (KV-KE), *elaoten*), 1. laten; 2. bloed afnemen van een dier; 3. * (de bergkap) neerlaten; 4. in: * *laot deur* 'laat door (kinderspel)' (KE)
 laottouw = touw om de bergkap te laten zakken, resp. te hijsen

'lapkeze = kaas van mindere kwaliteit

* 'lapkòp = beest met halfwitte kop

lappe = 1. lap. * *Een lap zetten* 'zijn best doen'; 2. * dronkaard

lappen = (ww) 1. klaarspelen; 2. zemen; 3. geld bijeen brengen om iets te kopen; 4. * een lap ergens op zetten

* lapwief = vrouw die de kleren van boerenknechts in orde hield

lapzak (KE-KV) = vervelend mens

lapzwaanse = z. *lapzwanse*

lapzwans (K) = lapzwans. Ook: *lapzwaanse* (KE-KV)

larie = larie

lasse = las (tussenzetsel). Ook: *laste*

last = 1. last, lading; 2. last, hinder. *Last ebben van wärklûzen* 'min of meer onverwacht hard werken'

laste = z. *lasse*

* lasten = lassen

lasteren = lasteren

late = laat

Mo, oe late is 't?

Kwät veur de proeme.

A-j äd lopen koom ie de reziene tegen.

(op de vraag van een kind hoe laat het is, wordt het afgescheept)

latigeid = laat tijdstip. * *In de lätigeid* 'laat'

* latte = lat. * *An de latte* 'uitgeput'

lauw = lauw

laveren = laveren

lawaai = lawaai

lebbe = 1. lebmaag; 2. oud persoon die zich met het eten en drinken niet goed kan redden

lebbes = in: *Ie kunnen 't lebbes krîêgen* 'je kunt me wat!', *Ik skrukke mien 't lebbes* 'ik schrok me een ongeluk'

le'bendig = zeer, erg

* led = deksel

ledder = ladder. *Ledder over wagen spi'jen* 'overgeven, braken'. Ook: *leer*

ledekant = ledikant

ledemaoten = 1. ledematen; 2. * lidmaten

leeg = leeg. Ook: *leug* (KE-KV)

leegte = 1. laagte; 2. leegte

leem = leem

leep = leep

leer = 1. leder; 2. z. *ledder*

leerze = laars

* leerzeklomp = z. *klompleerze*

leeste = leest

leeuwerink = z. *leeuwrik*

leeuwrik = leeuwerik. Ook: *leeuwerink*

lege = (bn) laag

* lège = 1. eierstok van kippen; 2. z. *legge*

lègen = (*leg, lègen, lègen, elègd*), 1. leggen; 2. liggen (K). Ook: *leggen* (K), *liggen* (KE-KV)

* leger = ligplaats

* leggädde = z. *baandgädde*

legge (KV) = laag korenschoven op de dorsvloer. Ook: * *lège*

leggen = z. *lègen, liggen*

* leie = lei

leien = leiden

leisel = leidsel. Ook: * *leizeel*

* leizeel = z. *leisel*

lek = (zn) lek
 lek = (bn) lek. *Zo lek as een skepelsmande* 'zo lek als een zeef', (van iemand): 'hij kan geen geheim bewaren'
 lekken = (ww) lekken
 lekker = lekker. *Niet ärg lekker in d'loed wezen* 'niet in orde zijn; spottend: ze niet allemaal op een rijtje hebben' (z. ook: *goed* (bn))
 lelie = lelie
 lelle = lel
 lellebelle = minder gunstig bekend staande vrouw
 * lem = lemmer. Ook: * *lennep* (niet K)
 lempe = onhandige meid
 lende = lende
 lenen (K) = lenen
 lenge (KE-KV) = soort bederf bij melk en graan
 lengen (K) = verlengen. Tegen kinderen: *Bi-j weer an 't lengen?* 'ben je weer aan het treuzelen om naar bed te gaan?'
 * *lennep* = z. * *lem*
 lep (KE-KV) = roepnaam voor een schaap
 lepel = lepel
 lepelblad = lepelblad
 lepeldeusien = lepeldoosje. Ook: * *lepelkiste*
 lepeldiefien = herderstasje (plant)
 * *lepelkiste* = z. *lepeldeusien*
 * *lepelkòst* = kost die met de lepel wordt gegeten
 lepelrak (KE-KV) = lepelrek
 lepelvasien = lepelvaasje
 leperd = leperd
 leplämmegien = lam dat door de moeder verstoten is en met de fles wordt gevoed
 leppen = met kleine teugjes drinken
 lere = leer (godsdiensdienst)
 leren = (ww) leren
 leren = (bn) leren
 leren'lappe = zeemlap
 les = les
 lessend = onlangs. Ook: * *lessies* (KV)
 * *lessies* = z. *lessend*
 leste = z. *laast*
 letten = hinderen
 letter = letter
 letterdoek = z. *letterlappe*
 * *letteren* = (ww) letteren
 letterlappe (K) = letterdoek. Ook: *letterdoek* (KE-KV)
 leug = z. *leeg*
 leugen = leugen
 leugenbanke = leugenbank (plaats waar men elkaar sterke verhalen vertelt)
 leugenbäste = iemand die erg liegt
 leukien = uitje (kleine ui)
 leunen = leunen
 * *leunze* = luns
 * *leup* = z. *loop*
 leupien = 1. loopje; 2. korte wandeling. *Zien leupien ebben* 'een vast adres hebben waar men even aanloopt, een vaste route hebben die men wandelt'
 leups = loops (van een teef)
 * *leuteren* = 1. talmen; 2. zeuren
 leutien = 1. bepaalde maat voor koffie; 2. loodje (vroeger een half ons, later 10 g)
 leven = (ww) leven

leven = (zn) drukte, lawaai
 levendig = 1. z. *leventig*; 2. * levend
 leventig = levendig. Ook: *levendig*
 lever = lever
 leveren = leveren
 leverwöst = z. *leverwöst*
 leverwöst (K) = leverworst. Ook: *leverwöst* (KE-KV), *maalwöst* (KV)
 lewaai = lawaai
 lewaaierig = rumoerig
 lezen = (*les / leest* (KE-KV), *las, lazén, elezen*), lezen
 lichem = lichaam
 lichmis = 1. Lichtmis (2 febr.); 2. losbol. Ook: * *lichmissen*
 * lichmissen = z. *lichmis*
 licht = (zn) licht
 licht = (bn) licht. *Zo licht as een oele*
 lichte = waarschijnlijk
 lichten = 1. lichten, weerlichten; 2. licht maken (van gewicht)
 lichten'dag = volop dag
 lid = lid
 lidmaote = lidmaat
 lieden = (*led, leed, leden, eleden*), lijden. Ook: * *lîên*
 lief = (zn) 1. lijf, lichaam; 2. * buik. * *Et op 't lief ebben* '1. op het punt zijn een jong te werpen; 2. iets in de zin hebben'
 lief = (bn) lief
 liefien = lijfje, vrouwenkledingstuk
 liefzeerte (KE-KV) = buikpijn (voornamelijk bij dieren)
 lîêgen = (*lög, leug, leugen, eleugen*), liegen
 liek = (zn) 1. lijk; 2. touw aan de rand van een zeil
 liekdoorn = z. *eksteroge*
 liek(e) = (bn, bw) gelijk, vlak. *Ik make et lieke* 'ik maak het vlak', *Ik ebbe 't em liek in zien gezichte ezèègd* 'ik heb het hem recht in zijn gezicht gezegd'. Z. ook: *lieked*
 lieked = gelijk. Ook: *lieks, liek(e), geliek(e)*. *We bin lieked eindigd* 'gelijk', *Now bi-w lieked* 'nu staan we quitte'
 lieken = gelijken
 lieks = 1. z. *lieked*; 2. * uitroep bij het knikkeren
 * liekste = z. *litteken*
 liekwagen = lijkwagen
 liem = lijn
 liemaal = z. *lienmaal*
 liemen = lijmen
 * lîên = z. *lieden*
 liende = 1. lijn; 2. touw; 3. waslijn
 * liendeboom = lindeboom
 lîênen (KE-KV) = lenen
 lieneulie = lijnolie
 lienkoeke = lijnkoek
 lienmaal = lijnmeel. Ook: *liemaal* (KV)
 lienzaod = lijnzaad
 liere = 1. buikorgel; 2. z. *lang*
 lieste = 1. lijst; 2. lies. Ook: * *lîêste*
 * lîêste = 1. leest; 2. lies. Ook: *lieste*
 liester = lijster
 lietien = liedje
 liever = z. *lîêver*
 lîêver = liever. *Lîêvere breuties wödden niet ebakken* (gezegd n.a.v. de opmerking: dat wil/doe ik liever niet). Ook: *liever* (K)

lieverd = lieverd

* lieverlao = z. *lieverlee*

lieverlee = lieverlee. Ook: * *lieverlao*

liggen (KE-KV) = (*lig* (*leg*: K), *lag*, *lagen*, *elegen*), *liggen*. Ook: *lègen* (K), *leggen* (K)

li'j = luw

li'jte = luwte

likken = likken. *Lik mien de sukerbule* 'je kunt me nog meer vertellen', *Lik mien de maas* 'je kunt me wat!'

likkien = klein beetje

lillijk = lelijk

lillijkerd = 1. lelijkerd; 2. kwaadaardig persoon

linker = linker

linnen = linnen

lint = lint

lippe = lip. *De lippe* (of: *de kinne*) *op 't dädde knoopsgat ebben angen* 'teleurgesteld zijn', *IJ trekt een lippien* 'het huilen staat hem nader dan het lachen'

lippen = huilen

lipskute = huilerig kind

lisse = z. *lusse*

list = list

litteken = litteken. Ook: * *liekstee* (niet K)

lòbbes = lobbès

loebas = loeder. Ook: * *loederd*

* *loederd* = z. *loebas*

loek = luik. Ook: *luuk* (K)

* *loer* (niet KV) = het loeren. 'k *Eb em in de loer* 'ik heb hem in de gaten'

loeren = loeren, gluren

loerlappe (KV) = ooglap voor een paard

* *lòf* = 1. z. * *loof*; 2. *lof*

* *lògge* = *log*

lokke = (zn) *lok*

lokken = (ww) *lokken*

lòl = *lol*

lommerd = *lommerd*

lomp = (bn) *lomp*

lompe = *vod*

lompejood = koopman die in kleding handelt

lompeman = lompenkoopman. Ook: *lorreman* (KV)

lomperd = onhandig persoon

Straotlietien:

*In Londen woont een vieze vent,
die skudt de vlooiën uut zien emp.*

*IJ reg ze an een drötien
en speult ermee soldötien.*

*IJ dut ze in de koekepan
en bakt er pannekoeken van.*

lonen = 1. loon geven; 2. de moeite waard zijn

longe = long. *Döör löt ie de lange nao angen* 'dat doet hij graag'

lonken = 1. lonken; 2. scheel zien; 3. wenken

lood = lood

* *loof* = *loof*. Ook: * *lòf*

look = ui

loom = loom

loon = loon
 loonlieste = loonlijst. *Op de loonlieste staon* 'bij iemand in dienst zijn'
 loonwäcker = loonwerker (losse knecht)
 loop = loop. Ook: * *leup*
 loopskute = vrouw die vaak op pad is
 * loos (niet K) = slim
 lopen = (*löp, liep / leup* (KE-KV), *liepen / leupen* (KE-KV), *elopen*), lopen. * *Lopen as een kiefte*
 'hard lopen', *D'r löp een strepien deur* 'die persoon is niet geheel toerekeningsvatbaar', *Loop nao de skans!* (verwensing), *Loop nao de weerlicht!* (id.)
 lörken = lurken
 * lörrer = lor
 lorreman = z. *lompeman*
 * lörrven = in: * *ieमाण in zien lörrven pakken* 'iemand bij de kraag vatten'
 lös = 1. los; 2. open
 löslêvig = een te gemakkelijke stoelgang hebbend
 löslippig = loslippig
 lössen = 1. lossen. * *Een voer eui lössen* 'het hooi van de wagen in de hooiberg werpen'; 2. * lozen, in: * *wäter lössen*
 lòt = (vkw *löttien*, mv *loten*), lot
 lote (KV) = loot van een boom
 loten = loten
 loteri'je = loterij
 loze = loods
 lozeren = logeren. Ook: *lozjeren*
 lozjee = logé. *Lozjees en vis blêven drie dagen fris* 'je moet niet te lang blijven'
 lozjeren = z. *lozeren*
 lu = lieden
 lubben = castreren
 Lubberd = in: *Die ef Lubberd op de rugge* 'die persoon is lui, doet of hij moe is'
 luchpiepe = luchtpijp
 lucht = lucht
 * luchte = lantaarn
 luchten = 1. ventileren; 2. verdragen. * *Iemaan niet luchten òf zien magen* 'iemand niet kunnen uitstaan'; 3. * bijlichten
 luchtig = 1. dun gekleed; 2. * fris
 'luddevede = liefdesverdriet
 luden = luiden. Ook: * *lûûn*
 lui = lui. *Zo lui as een värken*
 luibuis = luiaard
 lukken = lukken, gelukken
 luksen = gelukwensen met nieuwjaar
 lul = 1. (plat) penis; 2. * pijp aan een pomp
 lulbreur (K) = een man die te veel babbelt. Ook: *lullebreur* (KE-KV)
 lulderig = praterig (veelal bij dronkenschap)
 lulderi'je = kletspraat
 lulla = kletsmajoor. *Lulla in 't wagentien* 'zanikerd, kletskaus'. Ook: *lulmeier*
 lullebreur = z. *lulbreur*
 lullegien = in: *lullegien lampeketoen* (K) 'domme prater', *lullegien rozewater* (K) 'sukkel, simpele ziel'
 lullen = kletsen. *Ie lullen uut de nekke* 'je praat onzin'. Z. ook: *kletsen*
 lulmeier = z. *lulla*
 lummel = lummel
 lusefäs (K-KV) = lucifers. Ook: *lusifäs* (KE)
 * lusies (niet KV) = uiterwaarden
 lusifäs = z. *lusefäs*
 lusse = lus. Ook: *lisse*

lussen = lusten. *IJ lust van 't ele vārken* 'hij is nergens vies van', *A-j 't niet lussen, dan zet ie 't maar zes voet van oe, dan springt 't oe niet veur* (of: *tegen*) *de kòp* 'als je iets niet lust, geen bezwaar, dan zet je het maar een eind van je vandaan'

lust = 1. lust, plezier; 2. in: *met lusten wezen* 'zwanger zijn'

luuk = z. *loek*

* lûûn = z. *luden*

luus = (vkw *lusien*, mv *lûzen*), luis

* lûûs = lis

luuster = (zn) dunne glimmende stof

luusteren = (ww) 1. luisteren. *'t Weer leg te luusteren* 'er is ander weer op komst'; 2. * influisteren

* luusteren = (bn) van *luuster*

lûzebos = scheldwoord: kwajongen

* mäagd = z. *meid*
 maagkleppe = maagklep
 maagpiene = maagpijn
 maagzoer = maagzuur
 maagzwere = maagzweer
 maal = meel
 maalmöppien = koekje, biscuitje. *Ie zien zo wit as een maalmöppien* ‘je ziet zo wit als wat’
 maalmöppies-gezichte = bleek gezicht
 maalwöst = z. *leverwöst*
 maalzak = meelzak
 maande = z. *mande*
 maans (KE-KV) = mans
 * maansig = (bn) trots
 * maansigeid (niet K) = trotsheid
 * maantel = mantel
 maar = maar
 * maas = achterste, in: * *Lik mien de maas* ‘je kunt me wat!’
 macht = macht. *Een macht* ‘veel’, bijv. *een macht volk* ‘veel mensen’
 * mad = in: * *over ’t mad komen* ‘verrassen, betrappen’
 maden = maden
 mage = maag
 magen = (*mag, moch, mochen, emagd* (KE-KV: volt. deelw. weinig gebruikt)), mogen. Ook: *maggen* (K) (*mag, mocht, mochten, emagd*)
 mager = mager. *Mager as talòlt, - as klapòlt* ‘heel mager’, * *Zo mäger as een schram*
 maggen = z. *magen*
 magien = ongetrouwde jonge vrouw
 mak = 1. mak; 2. slap van gestel na ziekte
 maken = maken
 makkelijk = gemakkelijk
 mal = gek. *Malle fratsen* ‘vreemde gedragingen’
 malen = 1. malen; 2. om iets geven; 3. zijn verstand kwijt zijn; 4. * tobben, mijmeren
 malle = 1. model, mal; 2. iemand die gek doet
 * mallejan = mallejan
 mallemeule = draaimolen
 ’mallemoer = in: *gien mallemoer ebben* ‘niets bezitten’
 malleur = schade. *Ik eb malleur an de fietse*
 * mames = z. *man*
 man = (vkw *männegien*, mv *mannen / manlu / mallie* (KE-KV)), man. Ook: * *mames* (niet K)

Raodsel:

*Er stond een männegien te strieken
 tussen twee oge dieken.
 ’t Ad gien öör en ’t droeg gien wolle
 en ’t kon skreeuwen as een bolle
 (antwoord: een wind (scheet))*

mande (K) = mand. Ook: *maande* (KE-KV)
 mane = nekhaar van een paard
 * mänekappe = maankap, dekkleed over de manen van een paard
 manen = aanmanen
 mangel = (mv -s) keel- of neusamandel
 mangelwöttel (KE-KV) = soort voederbiet
 manige = 1. z. *vermaning*; 2. in: * *Mänige van kôêzenzeerte* ‘een klein beetje kiespijn’
 mank = mank
 mankeliek = 1. melancholiek; 2. gammel (KV)

männer = z. *mönnen*
 männenvrog = z. *mönnenvrog*
 * männig = z. *menig*
 * männig'êne = z. *menig'ene*
 * männòs = merinos (bep. wollen stof)
 manseugte = manshoogte
 maol = 1. maal; 2. * z. *maoltied*
 maoltied = maaltijd. Z. ook: *maol*
 maond = maand
 maondag = maandag
 maondagplässien (KV) = krentenbol die op de maandagmarkt werd gekocht
 maondagziekte (KE-KV) = paardenziekte
 maone = maan
 maoneskien = maneschijn
 maot = 1. makker; 2. collega

Kienderlietien:

*Ooh mötien, ooh mötien,
 oe vader is saldötien.
 Oe moeder slacht de bonte koe,
 kientien dut zien eugies toe.*

maote = 1. maat, grootte; 2. stuk land
 maotskap = maatschap
 märe = merg. Ook: *mörf* (K), *mörg* (KE), *mörk* (KV)
 * mären = z. *mönnen*
 märgpiepe = mergpijp. Ook: *mörfpiepe*
 märk = 1. markt; 2. merk
 märken = 1. merken; 2. merkteken geven
 marmotte = marmot
 märievöllen (KE-KV) = merrieveulen. Ook: * *märievullen*
 * märievullen = z. *märievöllen*
 mä = 1. mars, het lopen. *Een ele mä* 'een heel eind lopen'; 2. het lopen in een bepaald ritme; 3. mand van een marskramer. *In de mä* *wezen* 'dronken zijn'. Ook: * *mässe*; 4. * mest (KV). Ook: *mes*
 mäskramer = marskramer. Ook: * *mässekerel*
 * mässe = 1. mars van een marskramer. Ook: *mäs*; 2. buik
 * mässekerel = z. *mäskramer*
 * mässenist = machinist
 mast = mast
 * matte = mat
 mättelen = 1. martelen; 2. tobben, moeizaam werken
 mauwen = 1. zeuren. Ook: *mouwen*; 2. miauwen
 mauwerd = zeurpiet
 mee = mee
 * mèèien = z. *meien*
 * mèèier = maaier
 mèèense(-) = z. *mense(-)*
 * meepennik = z. *goospenning*
 meer = meer
 * meerdeweggens = z. *meerdewegges*
 meerdewegges = op verschillende plaatsen. Ook: *meerdeweggies*, * *meerdeweggens*
 meerdeweggies = z. *meerdewegges*
 * meerkölle = z. *meerkote*
 meerkote = meerkoet. Ook: * *meerkölle*
 meerpoete = puitaal

meert = maart
 meertig = z. *meerts*
 meerts = krol. Ook: *meertig, meertsig*
 meertsig = z. *meerts*
 meeste = meeste
 * meet = meet
 meetlatte = meetlat, liniaal
 meetpenning = z. *goospenning*
 meeuwe = meeuw
 mei = mei
 * meibluumpien = z. *meizeuntien*
 meid = meid. Ook: * *määgd* (niet K)
 meien = maaien. Ook: * *mèèien*
 meimot = in:

*Meimot is op-estaon.
 IJ mut maar weer nao bedde toe gaon.*

(Het is niet meer bekend bij welke gelegenheid dit werd gezongen. Waarschijnlijk afkomstig van het luiemottefeest, maar het is de vraag of dit in Kampen werd gevierd; wel in Genemuiden)

meimulder = z. *mulder*
 meiregen = meiregen, in:

Speullietien:

*Meiregen, köppien bloot.
 Dan wödden alle kinderties groot.*

meisien = meisje
 * meister = meester
 meizeuntien = madeliefje. Ook: *meizuuntien, * meibluumpien*
 meizuuntien = z. *meizeuntien*
 mekander = z. *mekare*
 mekare = elkaar. Ook: *menare, menander, mekander*
 mekeren = mankeren
 * mekerige (KV) = ongesteldheid
 * mele = windhalm (*aspera spica venti*)
 melk = melk
 melkaker = melkaker
 melkaovend (KE-KV) = de tijd van melken 's avonds
 melkbusse = melkbus
 melkemmer = melkemmer. Ook: *melknemmer*
 melken = melken
 melkenstied = z. *melktied*
 melkfabriek = zuivelfabriek
 melkgoed (KE-KV) = alle materialen die bij het melken worden gebruikt
 melknep = melknep
 melknemmer = z. *melkemmer*
 melkpark (KE-KV) = omheinde ruimte waarin het vee gemolken wordt
 melkrak (KE-KV) = rek waarop men het melkgoed te drogen legt
 melkstuultien (KE-KV) = melkkruk
 melktied = melktijd. Ook: *melkenstied*
 menander = z. *mekare*
 menare = z. *mekare*
 meneer = meneer

menen = menen
 meneuvels = 1. gebaren; 2. vreemde gedragingen; 3. manoeuvres
 * mengel = naam van een maat, in: * *Die koe gef een mengel meer as 'n òsse* 'die koe geeft weinig melk'
 mengen = mengen
 meniere = manier
 menig = menig. Ook: * *männig* (KV)
 menige (KE-KV) = mening
 menig'ene (K-KV) = menigeeen. Ook: *menig'êne* (KE), * *männig'êne* (KV)
 menig'êne = z. *menig'ene*
 mennen = 1. mennen; 2. * zware vrachten voeren
 mense (K) = 1. mens; 2. vrouw. Ook: *mèense* (KE-KV), * *minse* (KV)
 mensekienders (K) = uitroep van verbazing. Ook: *mèensekienders* (KE-KV)
 menseleeftied (K) = mensenleeftijd. Ook: *mèenseleeftied* (KE-KV)
 mep = klap
 merakel = mirakel
 merakels = 1. in sterke mate. *Merakels veule* 'heel veel'; 2. uitroep van verbazing
 mere (KE-KV) = merrie
 * merelle = morel (soort kers)
 mes = 1. mes; 2. mest. Ook: * *mäs* (KV)
 mesbelt = gemeentelijke vuilstortplaats
 mesiene = z. *mesjiene*
 mesjiene = 1. machine; 2. fornuis. Ook: *mesiene*
 mesjienegaoren = z. *mesjienegören*
 mesjienegören (K) = naaimachinegaren. Ook: *mesjienegaoren* (KE-KV)
 mesjienenaolde = naaimachinenaald
 meskalf = mestkalf. Ook: *mestkalf*
 * messeläär = metselaar
 * messelen = metselen
 messen (KE-KV) = mesten. Ook: *mesten* (K)
 mestaoke (KE-KV) = vork die haaks op de steel staat en waarmee de mest vanaf de wagen op het land wordt getrokken
 mesten = z. *messen*
 mestkalf = z. *mestkalf*
 mestòk(ke) = methok. *Die mut neudig op 't mestòk* 'die moet flink eten, die moet aansterken'
 me'striexsel (KV) = rare vrouw
 mesvaalt = mestvaalt
 met = (vz) met. Ook: * *mit*
 * met = (zn) met
 metaol = metaal
 meten = (*meet* (K-KV) / *met* (K-KE), *meten*, *meten*, *emeten*), meten
 metrasse = matras
 metroos = z. *metroze*
 metroze = matroos. Ook: *metroos*
 metwòs = z. *metwöst*
 * metwòst = z. *metwöst*
 metwöst (K) = metworst. Ook: *metwòs* (KE-KV), * *metwòst*
 meugelijk = mogelijk
 * meugen = z. * *eugen*
 meuie = tante
 meule = (vkw *meulentien*, mv *meulens*), molen
 meulenaar = molenaar
 meze = mees
 meziek = muziek
 meziekdeuze = koffergrammofoon
 meziekskole = muziekschool

middag = middag. * *Smalle middag* (schertsend voor een lang mens)
 middel = middel
 middelaar (KE-KV) = paal tussen twee delen van een grote deur
 * middeldeure = z. *middendeure*
 * middelknecht (niet K) = tweede knecht
 middelvinger = middelvinger
 midden = midden
 middendeur = doormidden
 middendeure (KE-KV) = deur tussen voor- en achterhuis. Ook: * *middeldeure*
 miegelen (KE-KV) = motregen. Ook: *miggelen* (KE-KV)
 miêgen = plassen, urineren
 mien = 1. (bez. vnw) mijn; 2. (pers. vnw) mij
 miende = (zelfst. gebr. bez. vnw) van mij. *Det is de miende* 'dat is de mijne'. Ook: *miente*
 mienen = (ww) mijnen
 miente = z. *miende*
 miere = mier
 mierenöst = mierennest
 mierezoer = mierenzuur
 miers = z. *mierzûte*
 mierzûte = erg zoet. Ook: *miers*
 miete = hooimijt
 mieten (KV) = een mijt zetten
 mieter = mieter. *Die ele kaste is naor de mieter* 'die hele kast is kapot', * *Loop nao de mieter* 'loop naar de pomp', * *iemaand op zien mieter geven* 'iemand afranselen'
 * mieteren = 1. vuil werk doen; 2. zaniken
 * mieterig = vuil
 mieterkòppen = zaniken
 miggelen = z. *miegelen*
 mikken = mikken
 * mikmak = mengsel, allegaartje
 mild = mild
 milde = z. *milt*
 milt = milt. Ook: *milde* (KE-KV)
 miltvuur = miltvuur
 * min = gering, gemeen
 minder = minder
 minne = 1. vriendschap, in: *in de minne schikken* 'vriendschappelijk regelen'; 2. voedster
 minnelijk = zwak, teer
 minne'seren = minder worden, minder maken
 * minse = z. *mense*
 misandelen = mishandelen
 misdruk = verkeerd. 't *Is misdruk* 'het zit niet goed'
 miserabel = miserabel
 mispel = mispel
 mispunt = onaangenaam mens
 missen = (ww) missen
 mist = (zn) mist
 mist = (bw) mis. 't *Is mist* 'het is mis'
 * mit = z. *met* (vz)
 mo = z. *moeder*

Vässien:

Eur ies, mo,
't is wel zo:
va die zit op 't pliesiebero.

*Aal ies gauw
een stuk touw,
anders giet ie op de sjouw.*

Op de wîêze van: 't Peerd van Ome Loeks:

*Mo, d'r zit 'n vlîêg' op de lampe,
vlîêg' op de lampe, vlîêg' op de lampe.
Mo, d'r zit 'n vlîêg' op de lampe,
i'j kek mien zo an.
Lillijke vlîêge, as ik oe krîêge!
Mo, d'r zit 'n vlîêg' op de lampe,
i'j kek mien zo an.*

modden = z. rooien

modder = modder

modderbeugel = modderbeugel, baggerbeugel

modderen = 1. baggeren; 2. klungelen

modderkroeper = modderkruiper, weeraal

* moder = z. moer, moeder

moed = moed

moeder = moeder. Ook: *mo* (K-KE), * *moder* (K), * *moor* (KV), * *moer*

Spòtlietien op de wîêze van de Ambrosiaanse lofzang:

*Moeder, onze kraai is dood.
IJ is van zien stökkien evallen.
En ij brak zien linkerpoot.
Moeder, onze kraai is dood.*

Kienderlietien:

*Ooh, moeder de beer is lös,
eur det dier ies brullen.
Snied et zien kòp en oren òf,
dan ebben we wat te smullen.*

moelezel = muilezel

moelkòrf = muilkorf

moer = 1. wijfjeskonijn; 2. * z. moeder. Ook: * *moor* (KV), * *moder* (K)

moeras = moeras

moere = moer

* moerziek = moederziek

moes = (vkw *musien*, mv *môêzen*), 1. muis. *Döör liggen de môêzen dood veur de spinde* 'ze zijn daar zo arm dat zelfs de muizen geen kruimel krijgen'; 2. handpalm. Ook: *palm* (KV)

môêzekeutel = muizenkeutel

môêzen = met lange tanden eten

môêzenisse = muizenis

môêzenöst = muizennest

môêzevalle = muizenval

* moffe = mof

moggelen = klungelen

moker = moker

mòlle = mol

mòllebult = molshoop

mòllen = (ww) stuk maken

* mòllen = (zn) molm
 mòllerit = mollengang
 mòllevanger = mollenvanger
 mòllevel = mollenvel
 * mòlsvel = z. * *bevertien*
 mombak (KE-KV) = mombakkes
 mompelen = mompelen
 mond = mond
 mönnen (K-KE) = morgen. Ook: *männer* (KV), * *märgen* (KV)
 mönnenrood = morgenrood
 mönnevrog = morgenvroeg. Ook: *männervrog* (KV)
 monnik = monnik
 monster = 1. monster, gedrocht; 2. staal, proefstuk
 mooi = mooi. *Zo mooi as een plätien* (= plaatje)
 mööltien = kleine hoeveelheid, portie, éénpersoonsmaaltijd. *Döör e-j een mööltien an* (gezegd wanneer iemand bijv. een portie groente gaf aan iemand anders, die voldoende was voor één maaltijd)
 * moor = z. *moer, moeder*
 moord = moord
 moorden = (ww) moorden
 moordenaar = moordenaar
 * mop = mopshond
 möppien = koekje
 mörf = z. *märg*
 mörfpiepe = z. *märgpiepe*
 mörg = z. *märg*
 mörk = z. *märg*
 mòs = mos
 mòs- = z. *mös-*
 mösbier = bier dat gemorst wordt bij het tappen
 mösdood (K) = morsdood. Ook: *mòsdood* (KE-KV)
 möskonte (K) = iemand die morsig is. Ook: *mòskonte* (KE-KV), * *mòssepòt*
 mössen (K) = morsen, hier en daar wat laten vallen. Ook: *mòssen* (KE-KV)
 mössig (K) = morsig. Ook: *mòssig* (KE-KV)
 mösterd = mosterd
 mösterdpòt = mosterdpot
 mot = 1. verkrumelde aarde van aardappelen; 2. tabakszand; 3. * opgeveegd stof
 motblik (KE-KV) = stofblik
 mötien = maatje
 * mot-òk = z. *mot-òkke*
 mot-òkke (KE-KV) = hok waar de zeug biggen krijgt. Ook: * *mot-òk*
 motregen = motregen
 motte = 1. zeug; 2. dikke vrouw; 3. mot (insect)
 motten = 1. motregenen; 2. z. *rooien*
 mouwe = mouw
 mouwen = z. *mauwen*
 * mû = (bn) moe
 mudde = 1. mud (70 kg aardappelen); 2. 100 liter
 mudzak = grote (jute)zak
 muf = muf
 mugge = mug. *De mugge ef een rugge* (spottend gezegd wanneer iemand overdreven over pijn of moeheid klaagt)
 * muite = z. *muuie*
 mul = mul
 mulder = 1. molenaar; 2. meikever. Ook: *meimulder*

Speullietien:

*Mulder, mulder, telt oe geld
en gao dan maar ies vliêgen.
Jan, pas op, de koffie,
die kookt, van één, twee, drie.*

(liedje dat gezongen werd als men een meikever had gevangen en die dan aan een draadje wilde laten vliegen)

mulderen = geld tellen. *IJ is an 't mulderen* 'hij is zijn geld aan het tellen'
mule = muil, slof
mummelbekkien = z. *mummelmuntien*
mummelen = tandeloos kauwen
mummelmuntien = mond zonder gebit. Ook: *mummelbekkien*
mundig (K) = de volwassen leeftijd bereikt hebbend. Ook: * *muntig*
* muntien = muntbiljet van tien gulden
* muntig = z. *mundig*
mure = muur
murmereren = 1. zachtjes protesteren; 2. mopperen
muske (K) = (vkw *mussien*, mv *muskes*), mus. Ook: *musker* (KE-KV), *musse*
musker = z. *muske*
musse = 1. muts. *Met de musse d'r nao smieten* 'er met de pet naar gooien'; 2. z. *muske*
mussebelle (KE-KV) = mutsversiering bij klederdracht
mussewasser = mutsenwasser
mussewasserij = mutsenwasserij
mutte = noodzaak
mutton = (*mut, mos, mossen / mosten* (K), *emut / emutton* (K) (KE-KV: volt. deelw. weinig gebruikt)),
moeten
muttien = gedwongen huwelijk
muuite = moeite. Ook: * *muite*
muurbloeme = muurbloem
muurbloempjen = muurbloempje (iemand die bij het dansen langs de kant blijft staan)
muurglasien (KE-KV) = raampje tussen voorhuis en stal

naamböttien = naambord
naamkaartien = naamkaartje
naar = naar, onpasselijk
'naarpesies = erg precies. Ook: 'naarprecies
'naarprecies = z. 'naarpesies
* näbel = z. *navel*
nachbraken = nachtbraken
nachmärrie = 1. nachtmerrie; 2. * klit in de manen van een paard
* nachräven (niet K) = nachtbraken
'nachsaa! = welterusten! (tegen meerdere personen)
nacht = nacht. 's *Nachs*, 's *nachens* (K) 's nachts'
nachtegale = nachtegaal
nachtoele = nachtuil
nagel = nagel. *IJ ef nòg gien nagel um zien kont te krabben* 'hij bezit helemaal niets'
nageleulie (K) = kruidnagelolie
nagelkeze = kaas met kruidnagelen
nagelòlt = rookvlees
nagelriem = nagelriem
nagge = bijdehante vrouw, bijdehand meisje
nakend = naakt. *Een nakende nete* 'iemand die zich teveel verbeeldt'
name = naam
* nännen = (ww) arren

* nännenslee (niet K) = arrenslee
 nāns = nergens. Ook: * *nārgens*
 nao = 1. (vz, bw) na; 2. (vz) naar. Ook: *naor*; 3. (bn) nabijzijnde. *Nao familie* ‘naaste familie’
 * nao-aoren = besmettelijk zijn
 nao-aperi’je = imitatie
 naober (KE-KV) = buurman
 naoberplicht (KE-KV) = burenplicht. Ook: * *naobersplicht* (niet K)
 * naobersplicht = z. *naoberplicht*
 naobestaonde = bloedverwant, erfgenaam
 naod = naad
 naoder = nader, dichterbij
 naoderen = naderen
 * naogeid (niet K) = nabijheid
 naojaor = z. *naojöör*
 naojöö (K) = najaar. Ook: *naojaor* (KE-KV)
 naolappen = nadoen. *Det lap ie em niet nao* ‘dat doe je hem niet na’
 naolde = naald
 naoldekoker = naaldenkoker
 naonacht = laatste deel van de nacht
 naor = z. *nao*
 naost = naast
 naoste = naaste
 naovenaant = z. *naovenant*
 naovenant = navenant. Ook: *naovenaant*
 ’naozak (KE-KV) = 1. zak, onder de rok gedragen (bij klederdracht); 2. * zak in de naad
 nappe = nap
 nārf = nerf
 * nārgens = z. *nāns*
 nārm = z. *ārm*
 nat = (zn) jus
 nat = (bn) nat. *Ze bin nog nat achter d’oren* ‘ze zijn nog te jong’
 * nature = z. *netuur*
 nauw (KE-KV) = nauw
 navel = navel. Ook: * *nābel*
 * nebbe = neb
 nee = nee. *Nee maar!* ‘Nee maar!’; * *Nee mär zeker!* ‘Nee maar zeker!’ (uitroep van bevestiging)
 * nèèien = z. *neien*
 neer = neer
 * nefien (niet K) = z. *nevien*
 negen = negen
 negende = negende
 negennegentig = negennegentig
 negenoge = 1. negenoog, bloedzweer; 2. lamprei (= bep. riviervis)
 negentien(e) = negentien
 negentig = negentig. Ook: * *tnegentig*
 neger = neger
 negosie = handel, negotie
 neideuze = naaidoos. Ook: *neikissien*
 neien = naaien. Ook: * *nèèien*
 neifebriek = confectiefabriek
 neigaoren = z. *neigören*
 neigören (K) = naaigaren. Ook: *neigaoren* (KE-KV)
 neikissien = z. *neideuze*
 neimesiene = naaimachine. Ook: *neimesjiene*
 neimesjiene = z. *neimesiene*
 neinaolde = naainaald

neiskole = naaischool
 neister = (verstel)naaister
 nekke = nek. *Nekkien staon* 'bij 'haasje over' rechtop staan met gebogen hoofd'
 nekken = (ww) nekken
 * nelsem = z. * *nelsen*
 * nelsen = els. Ook: * *nelsem* (KV)
 nemen = (*nemp, nam, namen, eneumen*), nemen. *IJ nemp de kuten* 'hij gaat ervandoor'
 * nemmer = emmer
 'nepiesmusse = muts met een korte, stijve, golvende plooi
 nerige = nering. *Een drukke nerige* 'drukte'
 * nesselien = z. *nösselen*
 nest = z. *nöst*
 net = juist, zopas
 nete = neet
 netelig = 1. lichtgeraakt; 2. * lastig
 nette = (zn) net
 netties = netjes, keurig
 * neture = z. *netuur*
 netuur = 1. natuur; 2. * aard. Ook: * *neture*, * *nature*
 neudig = nodig. Ook: *neug* (KE-KV)
 neudigen = nodigen
 neug (KE-KV) = dringend, nodig. Ook: *neudig*
 neugen = 1. nodigen; 2. aandringen (KE-KV). *Laot oe niet neugen* 'tast toe!'
 * 'neugköppien (niet K) = kopje dat men drinkt omdat erop aangedrongen wordt
 neuken = (plat) zaniken, klieren
 neusbuttien = neusbotje
 neute = 1. noot (boomvrucht); 2. muzieknoot, in: *IJ ef veule neuten op zien zang* 'hij heeft veel noten op zijn zang'. Ook: *note*
 * neutebeschèt = z. *neut(e)muskaot*
 neuteboom = notenboom
 neut(e)muskaot = nootmuskaat. Ook: * *neutebeschèt*
 neuver = op 't nippertje, krap (bijv. van een naad die gestikt is)
 neuze = neus. *De krul in de neuze ebben* 'het naar de zin hebben', *Det za-k oe niet an de neuze angen* 'daar heb je niks mee te maken', *Ie kieken met de neuze* 'je kijkt niet goed'
 neuzeklomp = van voren spits toelopende klomp
 neuzen = snuffelen
 neve = neef
 nevel = dauw, mist
 * 'nevenäär = z. ' *evender*
 * 'nevender = z. ' *evender*
 nevien = mugje. Ook: * *nefien*
 nèzerig = zeurderig, mopperig, vervelend
 nichte = nicht
 nieds = driftig, venijnig, kribbig. *Det is een nieds kereltien*
 niedskòp = driftkop
 * niemaand = niemand
 * niemedalle = niemendal
 'niemelkt = z. ' *ni'jmelkt*
 nierbekken = nierbekken
 nierbreutien = nierbroodje
 niere = nier
 niergruus = niergruis
 niet = (bw) niet
 niete = (zn) niet
 niet'ies = z. *gien'ies*
 niettemin = niettemin

ni'j = 1. nieuw; 2. verbaasd, vreemd. *Daor kiek ik ni'j van op* 'daar kijk ik vreemd van op'
 ni'jdoen = benieuwen. *Det zal mien ni'jdoen* 'dat zal mij benieuwen'. Ook: * *ni'jdoen*
 * ni'jdoen = z. *ni'jdoen*
 ni'jgien = nieuwtje
 ni'j'jaor = z. *ni'j'jöör*
 ni'jjaors'dag = z. *ni'j'jöörs'dag*
 ni'j'jöör (K) = nieuwjaar. Ook: *ni'j'jaor* (KE-KV)
 ni'j'jöörs'dag (K) = nieuwjaarsdag. Ook: *ni'jjaors'dag* (KE-KV)
 'ni'jmelkt = van een koe: weer melkgevend na het kalven. Ook: ' *niemelkt* (KE-KV)
 ni'j'moeds = z. *ni'j'moods*
 * ni'j'môêds = z. *ni'j'moods*
 ni'j'moods (K) = modern. Ook: *ni'j'moeds* (KE-KV), * *ni'j'môêds*
 ni'js = nieuws
 ni'jskierig = nieuwsgierig
 nikkell = nikkel
 * nikken = knikken
 nikköppen = 1. jaknikken; 2. zittend in een dut raken, waarbij het hoofd naar voren valt
 niks = niets
 nippertien = in: *Det was op 't nippertien* 'dat was kantje boord'
 * noblesse = soort appel
 noe = z. *now*
 noeste = kwast in hout, noest
 nog = nog
 nommer (KE-KV) = nummer
 nonne = non
 nönnen (KE-KV) = maken van een kreunend geluid door een koe
 nood = nood
 noodweer = noodweer
 nooit = nooit
 noord = noord
 noorden = noorden
 noppe = nop
 noppen (KE-KV) = bijten van paarden in elkaars manen
 nösselen = nestelen. Ook: * *nesselen* (KV)
 nöst = nest. Ook: *nest* (KV)
 nöstei = kalkei
 nöstekuken = jongste kind
 nöstel = 1. vetergat; 2. verharde eind van een veter
 * nösteren (niet K) = zeuren van kinderen
 * nösterig = z. *nösterig*
 nösterig = geprikkeld. Ook: * *nösterig* (niet K)
 note = muzieknoot. Ook: *neute*
 nöttelen = geluidjes maken van een baby
 now (K) = nou, nu. Ook: *noe* (KE-KV). *Now en dan* (K), *noe en dan* (KE-KV) 'nu en dan', *Now allo dan*, of: *Now allo eur* 'tot ziens' (K)
 nuchteren = nuchter
 nuffien = 1. dametje; 2. klein beetje, plukje (hooi) (KE-KV)
 nukke = nuk, gril
 nul = nul
 numen = noemen. Ook: * *nûmen*
 * nûmen = z. *numen*
 nuren (KE-KV) = opzwellen van de uiers vóór het kalven
 nut = nut
 nuursel (KE-KV) = het opgezwollene in de uiers

och = och!, ach!

ochtendreden = in: *Ochtendreden en aovendreden komen zelden overeen* ‘opinions kunnen snel veranderen’

òdde = orde. Ook: *ödde*, * *ödder*, * *òdder* (KV)

ödde = z. *òdde*

* *òdder* = z. *òdde*

* *ödder* = z. *òdde*

odeklonje = eau de cologne. Ook: * *orlerein* (niet K) (eau de la reine)

oe = (bw) hoe

oe = 1. (pers. vnw., objectvorm) u, jou; 2. (bez. vnw) uw, jouw

oed (K) = 1. hoed. Ook: *ôêd* (KE-KV); 2. * huid, lichaam. * *Et in d'oed ebben* ‘ziek zijn’, * *et op d'oed ebben* ‘van plan zijn’

ôêd = z. *oed*

oede = hoede

* *oefenäär* = oefenaar

oefenen = oefenen

oefîêzer = hoefijzer

oefsmid = hoefsmid

oek (K) = hoek. Ook: *ôêk* (KE-KV). *Een ôêk laand* ‘een stuk land’

ôêk = z. *oek*

* *oeke* = z. *ukies*

ôêke (K) = vishaak

oeken = vissen met een hoekwant

ôêken = z. *ukies*

oekende? = wat voor soort?

’oekwant (K-KE) = hoekwant. Ook: ’*oekwante* (KV)

’oekwante = z. ’*oekwant*

oele = 1. uil; 2. * soort nachtvlinder

oeleballe = uilenbal

oende = (zelfst. gebr. bez. vnw) (de) uwe, (de) jouwe. Ook: *oente*

oente = z. *oende*

oepel = hoepel

oeranje (K) = oranje. Ook: *oranje*, * *oeränje*

* *oeränje* = z. *oeranje*

oere (KE-KV) = 1. oer, ijzerhoudende zandgrond; 2. hoer

’oerebanke (KV) = oude, ondoordringbare grondlaag

oerejonk = hoerenkind

oest = hoest. Ook: * *ôêst*

* *ôêst* = z. *oest*

oestbujje = hoestbui

oestdränkien = hoestdrankje

oesten = hoesten. Ook: * *ôêsten*

* *ôêsten* = z. *oesten*

Skootlieties:

Oesien kedoensien,

wat eb ie in oe zak?

Een gläsien jenever

en een pruumpien tebak.

Eur ies wat een leven.

De buurman is dronken.

Sara Marie,

van één, twee, drie

Oester de boester de bötter is groot.

't Untien lig achter de kärnemeule dood.
 Daor kump Jan de timmerman an,
 spiekert et untien zien stättien weer an. (KE)

Oester de boester de bente,
 de sköpies die lopen in Drenthe.
 De koegies die lopen in 't volle grös,
 'k wol det ... maar groter was,
 dan gink ze nao de skole toe.
 Zitten op een bänkien.
 En as ze dan ondeugend was,
 dan kreeg ze met een plänkien. (KE)

oeve = 1. hoof. Ook: * *ôêve*; 2. hoeve

* *ôêve* = z. *oeve* (1.)

oeven (K) = (ww) hoeven. Ook: *ôêven* (KE-KV)

ôêven = z. *oeven*

òf = (bw) af

òf = (vw) of

* *òf* = (zn) tuin

òfakken = 1. afhakken; 2. * afsnauwen (KV)

òfalen = 1. afhalen; 2. bonen van draden ontdoen

òfandig = afhandig. Ook: * *òfändig*

* *òfändig* = z. *òfandig*

òfangen = hellen, afhangen (timmermansuitdrukking)

* *òfbästen* = afbasten (losmaken of loslaten van de bast)

òfaoken = afhaken

òfbekken = brutale mond geven

òfbeulen = afbeulen

òfbranen = z. *òfbrannen*

òfbrannen (K) = afbranden. Ook: *òfbranen* (KE-KV)

òfbraoke = 1. afbraak; 2. bouwvallig huis

òfbròkkelen = afbrokkelen

òfdekken = 1. afdekken, ergens een dek(sel) overheen leggen; 2. rieten dak van een huis verwijderen;

3. pak slaag geven (K). Ook: *òfdöppen*

òfdöppen = pak slaag geven. Ook: *òfdekken*

òfdraoden (K) = afdraden van bonen. Ook: *òfdraon* (KE-KV)

òfdraon = z. *òfdraoden*

* *òfdrèèien* = z. *òfdreien*

òfdreien = afdraaien. Ook: * *òfdrèèien*

òfdrinken = door samen te drinken een geschil bijleggen

òf-edreid = doodmoe

òf-elegd = in: 't *òf-elegd ebben* 'verloren hebben bij een spel'

* of-erstompt = verbazend, zeer

òfferen = offeren

òfgank = 1. afgang; 2. ontlasting

òfgaon = afgaan

òfgeunst = z. *òfgunst*

òfgîêten = afgieten. * *De knòllen òfgîêten* 'wateren'

òfgîêtsel = afgietsel

òfgòd = afgod

* *òfgrond* = afgrond

òfgunst (K) = afgunst. Ook: *òfgeunst* (KE-KV)

òfjacht geven = een pak ransel geven

òfjatten = afstelen

òfkampen = afkraken

òfkoken = afkoken (tot kruim worden van aardappelen bij het koken)
 òfkokers = afkokende aardappelen
 òflassen = afgelasten
 òflègen = 1. afleggen van een dode; 2. afleggen; 3. *et òflègen* 'het begeven'
 òfleidige = afleiding. Ook: *òfleiding*
 òfleiding = z. *òfleidige*
 * òfniefelen = z. *òfniffelen*
 òfniffelen (KE-KV) = ontfutselen. Ook: * *òfniefelen*
 òfraffelen = in snel tempo een werk afmaken zonder te letten op de kwaliteit. Ook: * *òfräffelen*
 * òfräffelen = z. * *òfraffelen*
 òframmelen (K) = afranselen. Ook: *òfranselen* (KE-KV)
 òframmeling = pak slaag
 òfranselen = z. *òframmelen*
 * òfrefelen (niet K) = afrafelen
 òfrichten = 1. africhten; 2. * berispen
 òfrollen = afrollen. * *Een deerne òfrollen* 'met een meisje in het hooi liggen vrijen'
 òfromen = afromen
 * òfschöddelen = z. *òfsköttelen*
 òfskeid = afscheid
 òfskeren = afscheren
 òfskieten (K) = afschieten. Ook: *òfskîeten* (KE-KV)
 òfskîeten = z. *òfskieten*
 òfsköttelen = 1. afschepen; 2. * achterstellen. Ook: * *òfschöddelen*
 òfskrôeven = afschroeven
 òfslaon = afslaan. * *Niks òfslaon as vliêgen* 'alles aannemen'
 òfsliepen = afslijpen
 òfsnieden (K) = afsnijden. Ook: *òfsnieën* (KE-KV), * *òfsnîên*
 òfsnieën = z. *òfsnieden*
 * òfsnîên = z. *òfsnieden*
 òfsòppen = afsoppen
 òfstaand = z. *òfstand*
 òfstand (K) = afstand. Ook: *òfstaand* (KE-KV)
 òfsteken = roest afkrabben van een schip
 òfstöffen = afstoffen
 òfstrieden (K-KV) = ontstrijden. Ook: *ontstrieden* (KE), * *òfstrîên*
 * òfstrîên = z. *òfstrieden*
 òfvellen = villen
 òfvoeren = 1. afvoeren; 2. voor het naar bed gaan het vee verzorgen (controleren) (KE-KV)
 òfweken = los weken. Ook: *òfwîêken* (KE)
 òfwîêken = z. *òfweken*
 òfzetten = afzetten
 òfzetter = 1. afzetter; 2. dier dat te vroeg geboren wordt (KE-KV); 3. * koe die te vroeg een kalf werpt
 oge = (bn) hoog. *IJ ef 't oge in de musse* 'hij verbeeldt zich heel wat'
 oge = (zn) oog. *Kleine eugies ebben* 'slaperig zijn', *äns een eugien an waogen* 'iets eens goed bekijken', *'t Oge is weer groter dan de mage* 'je wilt weer meer opeten dan je maag verdragen kan', *IJ ef ogen in de nekke* 'hij ziet niks', - *d'ogen ook niet in de nekke* 'hij ziet het ook wel', - *gien ogen in de nekke* 'hij kan ook niet zien wat er achter zijn rug gebeurt'
 * ogelijk = er goed uitziend
 ogenblik = ogenblik
 * ogenbraon = wenkbrauwen
 ogenzeerte = z. *oogzeerte*
 òk = z. *ook*
 òk(ke) = hok
 òkken = (ww) hokken
 òkse (KV) = iemand die niet goed oppast
 òkseufd = okshoofd

òl = (zn) hol

òl = (bn) hol

òld = oud. *Òld roest* ‘verroest oud ijzer’, *òld voel* ‘afval’, *òld zeer* ‘conflictstof van oudere datum’

Toen mien opoe zo midden tachtig was, zei ze, as wij vunnen det ze òld begon te wödden: “òld, òld! De duvel is òld en zien mo nog òlder.” (A. Fien)

Òld’bakken = oudbakken

Òlde’jaor = z. *òlde’jöö*r

Òldejaors’aovend = z. *òldejöörs’aovend*

Òldejaors’dag = z. *òldejöörs’dag*

Òlde’jöö (K) = oudjaar. Ook: *òlde’jaor* (KE-KV)

Òldejöörs’aovend (K) = oudejaarsavond. Ook: *òldejaors’aovend* (KE-KV)

Òldejöörs’dag (K) = oudejaarsdag. Ook: *òldejaors’dag* (KE-KV)

* òlder = ouderdom

òlderaovend = spreekavond op school voor de ouders. Z. ook: *kiekaovend*

* òlderdebòlder = holderdeholder

òlderlijk = ouderlijk

òlderling = ouderling. Ook: * *òlderlink*

* òlderlink = z. *òlderling*

* òlderloos = ouderloos

òlders = ouders

Òldestraote = Oudestraat, de belangrijkste (winkel)straat in Kampen. *Een Òldeströtien maken* (K) ‘een wandelingetje, speciaal over de Oudestraat, maken’. Z. ook: *Zwättendiek*

òldewêvenknuppe = een slechte knoop in een touw

òldewêvenkoeke = oudewijvenkoeke

òldewêvenpraot = kletsrij

òldewêveteut = vrouwenpraat

olifant = olifant

olijk (KE-KV) = zeer gering. * *Oe olijker ond oe meer vlooiën* ‘holle vaten klinken het hardst’

öllegien = in: *öllegien of böllegien?* ‘de holle of de ronde kant van de bikkel?’, bij het bikkelspel

Òftellietien:

Òlleke, bòlleke,

sikke tòlleke,

òlleke, bòlleke,

lut.

òllen = houden

’òlpiepe (KE-KV) = een onkruid in de sloot

* òlse = muil met houten zool

* òlsekole = z. *òltskool*

òlt = hout

òltbult (KE-KV) = opslaglaats voor brandhout

òltdôêve = houtduif

òltekke (K) = opslagplaats voor hout

òlten = houten

òltskool = houtskool. Ook: * *òlsekole*

òltwörm = houtworm

ommel = hommelmel

ompe = homp

* ompelen (niet K) = kreupel gaan, strompelen

* on = oneven

onändig = onhandig

onbenullig = onbenullig

onbeskoft = onbeschoft
 onbesoesd (K-KV) = 1. onbesuisd; 2. * zeer. Ook: *onbezôêsd* (KE)
 onbespreuken = onbesproken. *Wie onbespreuken wil blîêven mut ongeboren blîêven* 'als je onbesproken wilt blijven had je niet geboren moeten worden'
 * onbeteugen = z. *onverteugen*
 onbeziens = z. *onbezîêns*
 onbezîêns = ongezien. Ook: *onbeziens* (K)
 onbezôêsd = z. *onbesoesd*
 ond = hond. 't *Liekt wel òf een ond 't in de kont ad ef* 'dat ziet er onsmakelijk, onooglijk uit'
 onde-aor = z. *onde-öör*
 ondeblad = pol van de paardebloem (als konijnenvoer gebruikt)
 ondebloeme = z. *peerdebloeme*
 ondebrökkies = hondenbrokken
 ondebrood = hondenbrood
 * on'dege = in: * *t'ondege* 'in de war'
 ondegeleuf = letterlijk: hondengeloof. *IJ ef 'n ondegeleuf, lîêver 't vleis dan de botten* (spottend gezegd wanneer wordt gevraagd wat voor geloof iemand heeft; * zegt men van iemand die inhalig is).
 Ook: * *ondegelove*, * *onnengelove* (KV)
 * ondegelove = z. *ondegeleuf*
 ondemaande = z. *ondemande*
 ondemande (K) = hondenmand. Ook: *ondemaande* (KE-KV)
 onde-ök = hondenhok. Ook: * *onnenòk* (KV)
 onde-öör (K) = hondenhaar. Ook: *onde-aor* (KE-KV)
 ondepoeiers = klappertjes voor een speelgoedpistool
 onder = onder
 onderaans = z. *onderands*
 onderands (K) = onderhands. Ook: *onderaans* (KE-KV)
 onderärm = onderarm
 onderbroek = onderbroek
 onderd = honderd
 onderdaon = onderdaan. Ook: * *onderdaone*
 * onderdaone = 1. onderdaan; 2. been
 onderdaonen = benen
 onderdaonig = onderdanig
 onder'doems = stiekem
 ondergeskeuven kiend = 1. onecht kind; 2. kind dat zich achtergesteld voelt: *Ja, ie bin een ondergeskeuven kiend*
 ondergrond = ondergrond
 onderjörk = onderjurk
 onderkroepen = onderkruipen
 onderkroeper = 1. onderkruiper; 2. klein persoon
 onderkrupertien = klein kind
 onderlaoge = onderlaag
 onderlief = onderlijf
 onderlippe = onderlip
 ondermelk = afgeroomde melk
 * onderpaand = z. *onderpand*
 onderpand = onderpand. Ook: * *onderpaand*
 * onderräken = z. * *onderreken*
 * onderreken = onderrekenen (brandende kolen bijeenschrapen zodat ze onder de as komen). Ook: * *onderräken* (KV)
 onderspit = onderspit
 onderste = onderste. 't *Onderste ef ook geld ekòst* (gezegd tegen een kind dat een beker met bijv. melk niet helemaal leeg wil drinken)
 ondertussen = intussen
 onderwärp = onderwerp

onderweg = onderweg
 onderwîêzer = onderwijzer
 ondeugend = ondeugend
 * ondeugeniet = deugniet
 ondier = ondier
 ondsdägenweer = hondsdagenweer: vochtig, klam weer
 onduidelijk = onduidelijk
 onebbelijk = ongemanierd, onfatsoenlijk
 oneven = oneven
 ongedaon = slecht, niet lekker, zich lichamelijk niet goed voelend. * *Ongedaon weer* 'slecht weer'
 * ongel = gesmolten vet
 'ongeliek = ongelijk
 ongemak (KV) = 1. ongedierte; 2. uierziekte bij vee
 ongemakkelijk = ongemakkelijk
 ongemärkt = onopgemerkt
 ongenaodig = 1. ongenadig; 2. erg
 onger = honger

Vässien:

E-j onger?

Gao nao Berend Bonger.

Die ef 'n untien,

poept oe vlak in 't muntien. (z. ook: döst)

ongerleuntien = hongerloon
 ongeteugen = z. *onverteugen*
 ongeveer = ongeveer
 onge'zien (KV) = er slecht uitziend. Ook: * *on'zuun*
 onk = honk
 onkòsten = onkosten
 onkruud = onkruid
 * on'lustig = lusteloos
 * onnengelove = z. *ondegeleuf*
 * onnenòk = z. *onde-òk*
 onneuzel = onnozel
 onooglijk = er niet goed uitziend
 onraad = onraad
 ontegenzeg(ge)lijk = ontegenzeggelijk
 ontgruuien = ontgroeien
 ontkroepen = ontkruipen
 ontrieven (K) = ontrieven. Ook: *ontriêven* (KE-KV)
 ontriêven = z. *ontrieven*
 ontstrieden = z. *òfstrieden*
 ont'zitten (KV) = later opkomen van de maan
 'onvat (K) = onverschillig, lomp persoon, * woesteling. Ook: 'onwat (KE-KV)
 onverskillig = onverschillig, ruw
 onverteugen = onvertogen, ongepast. Ook: *ongeteugen*, * *onbeteugen*
 onwaarskienlijk = onwaarschijnlijk
 'onwat = z. 'onvat
 onweer = onweer
 * onwetend = ruw, barbaars
 onwies = onwijs
 'onzelig = 1. onzindelijk, bezoedeld, smerig; 2. niet helder (van weer) (KV)
 * on'zuun = z. *onge'zien*
 onzûver = onzuiver

oofdonderwîezer = hoofdonderwijzer

oofdzake = hoofdzaak

* oogaor = z. *oogören*

oogaoren = z. *oogören*

oogeid = betere stand

ooglijk = er goed uitziend

oogören (K) = wimpers. Ook: *oogaoren* (KE-KV), * *oogaor*

oogzeerte = oogziekte. Ook: *ogenzeerte*

ooievaar = ooievaar. *D'ooievaar ef eur in 't been eprikt* 'ze heeft een kind gekregen'. Ook: 'eileuver, euver

Wîêgeliétien:

Ooievaar, ooievaar, langepoot,

Hoe komt het, wat zijn er je beentjes bloot.

En dat in die koude winter.

Je vader is er naar Slikkesloot,

Om te kopen een mandje met brood.

O, kienderties, waar ie maar groot,

o, kienderties, waar ie maar groot.

ooit = ooit

ook (K) = ook. Ook: *òk* (KE-KV)

oom = oom

* oomzèger = z. *oomzegger*

oomzegger = oomzegger (neef). Ook: * *oomzèger*

oomzegster = oomzegster (nicht)

oop = 1. hoop; 2. veel

oor = (mv *oren* / *orens*), oor. *D'oren in de nekke lègen* 'kwaad worden', *D'orens vriezen oe van de kòp* 'het vriest hard', *iemand d'orens van de kòp eten* 'heel veel eten', *IJ kreeg 't achter d'oren* 'hij werd kwaad', *d'oren d'r nao laoten angen* 'iets graag willen horen'. Ook: * *ore*

öör (K) = (bez. vnw) haar. Ook: *eur*, *aor* (KE-KV), *aar* (K)

öör (K) = (zn) haar. *Öör op de kôêzen ebben* 'haar op de tanden hebben', *Wöör öör zit, zit gien ässens* (troostende of verontschuldigende opmerking voor of van een kaalhoofdige), *gien öör minder in de pruik* 'het maakt me niets uit'. Ook: *aor* (KE-KV)

öörböstel = haarborstel

öörd (K) = aard, karakter. Ook: *aord* (KE-KV)

oordeel = oordeel

öördig (K) = 1. aardig; 2. eigenaardig. Ook: *aordig* (KE-KV), * *aorig*. *Een öördig (K) / aordig (KE-KV) kuken*, 'een jong persoon met opvallend gedrag', *een öördige (K) / aordige (KE-KV) neut* 'een raar persoon'

oorlelle = oorlel

oorlog = oorlog

oorkroeper = oorwurm

öörneuze (K) = bemoeial. Ook: *aorneuze* (KE-KV)

oorskelpe = oorschelp

oorvege = oorvijg

oorwörm = (vkw *oorwörmpien*, mv *oorwörm*s), oorwurm

oorzake = oorzaak

* ooskuken (niet K) = 1. kuiken dat in de nazomer is uitgebroed; 2. rare snuiter

oost = oost

ööst = z. *aost*

oosten = oosten

öösten = z. *aosten*

ööstig = z. *aostig*

op = op. *As 't op is, is 't kopen edaon* 'je moet tevreden zijn, er is niet meer'

op-alen = 1. ophalen; 2. afhaken (van goederen)
 op-'anen = z. *op-'annen*
 op-'annen (K) = op handen. Ook: *op-'anen* (KE-KV)
 opbaren = opbaren: in de kist leggen van een lijk
 opbeuren = 1. optillen; 2. opbeuren, opvrolijken
 opbreken = opbreken
 opbrengen = opbrengen
 opdreien = 1. opdraaien, opwinden; 2. ophitsen
 opduvelen = weggaan
 open = (ww) hopen
 openbaar = openbaar. Ook: * *openbaor*
 * *openbaor* = z. *openbaar*
 openbaren = openbaren
 opgaren = oprapen
 opgâêten = opgieten
 opitsen = ophitsen
 opkamertien (KE-KV) = kamertje boven de kelder
 opknippen = in een speciaal model knippen van haar
 opkoken = 1. voor de tweede maal koken om bederf te voorkomen; 2. * een beetje koken
 opkomen = opkomen
 opkopen = opkopen
 opkrimpen = veranderen van windrichting tegen de wijzers van de klok in
 oplazer = klap
 oplazeren = zich uit de voeten maken
 oplègen = bij schaatsenrijden: achter elkaar rijden, elkaars hand vasthouden en om de beurt koppositie nemen
 opleien (KE-KV) = op de boeldag vee voorleiden ter verkoop
 oplempen (KV) = met melk opfokken. Ook: * *opleppen*
 * *opleppen* = z. *oplempen*
 oplewaai = klap
 oplichten = 1. oplichten, lichter worden; 2. optillen
 oplichter = oplichter
 oploop = oploop
 oplopen = opdoen (van een ziekte). *Deur de kòlde ef ie oorpiene op-elopen* 'door de kou heeft hij oorpijn opgelopen'
 opmieter = opstopper
 opmieteren = z. *op-oepelen*
 opneuker = slag, mep
 op-oepelen = weggaan. *Now mu-j ies op-oepelen, 't is al late* 'nu moet je eens weggaan, het is al laat'
 Ook: *optrommelen, opmieteren. Och vent, mieter tòch op!*
 oppertuun = opportuun
 oppòtten = oppotten
 * *opredde* = opredderen
 opreien = 1. boos maken; 2. zich ergens druk over maken; 3. * zich angstig maken
 oprichten = oprichten
 oproer = oproer
 oprumen = opruimen. Ook: *rumen*
 opruming = opruiming
 opsaaïen = ophitsen
 * *opschâddelen* = opscharrelen
 opskeppen = opscheppen
 opskepperd = opschepper
 opsnieden = opsnijden
 opsnieder = opsnijder
 opspeulen = opspeulen, uitvaren
 opstoeken = 1. in het geheim tot iets aanzetten; 2. beginhandeling bij een bepaald knikkerspel

opstreupen = opstropen
 opstrieken = opstrijken. * *Et aor opstrieken* ‘het haar omhoog strijken’
 optrommelen = z. *op-oepelen*
 ’opwatjekauw = optater
 opwelteren (KE-KV) = opstapelen
 opwinnen = opwinden
 * opzègen = z. *opzeggen*
 opzeggen = opzeggen. Ook: * *opzègen*
 opzettertien = koekje in de vorm van een dierenfiguurtje, dat in een gat van een ander koekje kon worden gezet
 opzien = opspraak
 opzitten = noodgedwongen blijven wachten met naar bed gaan
 opziken (K) = 1. opzoeken; 2. * een bezoek brengen. Ook: *opzûken* (KE-KV)
 opzûken = z. *opziken*
 oranje = z. *oeranje*
 * ore = z. *oor*
 öre (K) = ader. Ook: *aore* (KE-KV).
 örende = (zelfst. gebr. bez. vnw) van haar, de hare. Ook: *eurende*
 örgel = orgel
 örgelbänkien = z. *örgelkrukkien*
 örgelist = organist. Ook: *örgenist*
 örgelkrukkien = orgelbank. Ook: *örgelbänkien*
 örgelpiepien (K) = reeks kinderen uit één gezin die vlug na elkaar geboren zijn
 örgenist = z. *örgelist*
 * örkaan = orkaan
 * orlerein = z. *odeklonje*
 * ösen = z. *aosten*
 òsse = os
 ote = oude vrouw
 * otte = overblijfsel van eten, waarmee gemorst is
 òttedòks = z. *òttodòks*
 ’òttentòt (KV) = pap, gemaakt van biest
 òtter = otter
 * öttien = horretje

Spòtlietien:

*Òtto lust kedetties,
 tiene veur een cent.
 Wöör ze te bewaren,
 achterin mien emp.*
 De laatste twee regels luiden ook wel:
*’k Zal ’t em wel betalen
 achter in zien emp.*
 (Otto was een kruier in Kampen)

òttodòks = orthodox. Ook: *òttedòks*. * *Iemaand òttedòks de waoreid zègen* ‘iemand duchtig onderhanden nemen’
 ouwel = ouwel
 ouwen = houwen
 oven = oven
 over = over
 * overaand = z. *overand*
 overand = overhand. Ook: * *overaand*
 overaolen = overhouden
 over’ärfelijk = besmettelijk (van ziektekiemen)

overärven = overerven, besmettelijk zijn

overblijfsel = overblijfsel, restant

overbodig = overbodig

overdaod = overdaad. *Overdaod is keze op brood* 'het is overdaad'

* overèende = z. *overende*

overende = overeind. Ook: * *overèende*

'overgaonde (KE-KV) = in: *overgaonde veerze*: een vaars van tenminste twee jaar oud die de melkperiode overslaat, * *overgaonde bolle*: een stier van meer dan twee jaar oud

overig = overig

'overkoten (KE-KV) = (ww) een slechte stand van een poot hebben als gevolg van een gekwetste zenuw, opgelopen bij een baring (bij dieren). *Die koe koot over* 'die koe loopt mank (doordat hij zijn poot niet goed neerzet)'

* overmärgen = z. *overmögen*

overmögen = overmorgen. Ook: * *overmärgen* (KV)

overöllen = overhouden

overtollig = overtollig

* oze = kous (weinig gebruikt)

paaien = vleien, flemen
 * paand = pand
 paar = paar. * *Twee is een päär* 'de een is net als de ander'
 paartien = tweeling (ook een tweeling die uit een jongen en een meisje bestaat)
 pacht = pacht
 pachten = (ww) pachten
 pachter = pachter
 pad = (vkw *patien* (K) / *pagien* (KE-KV), mv *paden*), (loop)pad
 padde = pad (amfibie)
 'paddepisser = strontje in het oog. Ook: 'paddeskieter, 'paddepister (KE)
 'paddepister = z. 'paddepisser
 'paddeskieter = z. 'paddepisser
 pak = pak. *Een pak op zien uid* 'een pak slaag', * *een pak* 'veel'
 'pak-eui = 1. hooi dat als verpakkingsmateriaal wordt gebruikt; 2. * geperst hooi
 pakkamer = ruimte waar artikelen worden ingepakt
 pakken = pakken
 * pakkenkremer = koopman die met een pak manufacturen rondreist; vroeger meestal Duitsers
 * pakwärk = pakwerk
 pal = pal. * *De wiend is pal west* 'de wind komt precies uit het westen'
 pälle'gäste = z. *pelle'gäste*
 * pälle'moen = z. *pälle'moer*
 pälle'moer = paarlemoer. Ook: * *pälle'moen*
 palm = 1. palm (plant); 2. handpalm (KV). Ook: *moes*
 palmpaosen = 1. Palmpasen; 2. stok waarop een versierde zwaan, van deeg gebakken, is gehecht

Palmpaosenlietien:

Palm, palm, paosen.
Ei koekerei, ei koekerei.
Over ene zundag,
dan krîêgen wij een ei,
dan krîêgen wij een ei.
Een ei det is gien ei,
twee ei is een alf ei,
drie ei is paosen.

pampier = papier. Ook: *pepier*
 'pan-erik = z. 'pan-ering
 'pan-ering (K) = verse haring. Ook: 'pan-erik (KE-KV)
 panne = 1. pan; 2. dakpan
 pannekoeke = pannenkoek
 pannekoekspanne = koekenpan
 pänse = z. *pense*
 * pantoffel = z. *petoffel*
 paole = paal
 paors = z. *pöörs*
 paosen = pasen
 paosfeest = paasfeest
 paos'maondag = paasmaandag
 paosvuur = paasvuur
 paoswei (K) = paasweide. Ook: *paosweie* (KE-KV)
 paosweie = z. *paoswei*
 paos'zundag = paaszondag
 * päpe = paap
 pappe = speen, tepel. Ook: *päppe*
 päppe = z. *pappe*

pappegaaie = papegaai
 päppel = z. *peppel*
 * päppelen = van populierenhout
 pappen = insmeren met plakmiddel bij behangen. *Pappen en 'nat-òllen* 'rustig aan doen'
 * pärdous (niet K) = pardoos
 pare = peer. Ook: *pere*
 * pärelstien = parel
 pärk = perk
 pärkement = perkament
 päarme'taosie = familie, in: *IJ/zi'j is in de pärmetaosie*
 pärrerplu = paraplu. Ook: * *pärrerplû*
 * pärrerplû = z. *pärrerplu*
 pärt = part, deel
 'pärtie = sommige
 pärzik = perzik
 'päsbult (KE-KV) = kuilbult
 pässe = pers
 passen = passen
 pässen = persen
 * pastelein = z. *pösselein*
 patjakker = benaming voor een persoon die ongunstig bekend staat
 paus = paus
 pauwe = pauw
 * pedîêze (KV) = z. *bedîêze*
 peepmunt = z. *pepermunt*
 peerd = paard. *Ie denken zeker det ik peertien skietgeld ebbe*, of: *'k Eb gien peertien skietgeld* (K) 'je moet niet denken dat ik het geld voor het weggeven heb'
 peerde-alster (K) = paardenhalster. Ook: *peerde-älster* (KE-KV)
 peerde-älster = z. *peerde-alster*
 peerdebärg (KE-KV) = hooiberg voor opslag van hooi dat voornamelijk voor de verkoop bestemd is (vroeger: voor de cavalerie)
 peerdebloeme = paardebloem. Ook: *ondebloeme* (KE-KV)
 peerdebone = paardeboon (gebruikt als groente)
 peerde-eufstel = paardenhoofdstel
 peerde-eui = hooi voor de verkoop (alleen ten behoeve van paarden (in het verleden))
 peerdegerei = paardentuig. Ook: *peerdetuug*
 peerdekeutel = paardenkeutel
 peerdekonte = 1. paardenliefhebber; 2. dikbil (wordt gezegd van een kalf als dit een groot achterste heeft (KE-KV))
 peerdekribbe = voederbak voor het paard
 peerdemaol = grote plas (urine) van een mens
 peerdepad = jaagpad
 peerdetoom = teugel voor het paard
 peerdetuug = z. *peerdegerei*
 peerde'wagen = paard en wagen
 * pèèsderink = perzerik (perzikenboom?)
 peetreulie = petroleum. Ook: *pietereulie*
 peetreulieboer = z. *peetreuliekerel*
 peetreuliekanne = petroleumkan
 peetreuliekaore = z. *peetreulieköre*
 peetreuliekerel = verkoper van petroleum. Ook: *peetreulieboer, peetreulieman*
 peetreulieköre (K) = wagen van de verkoper van petroleum met daarop een vaatje of tankje met petroleum. Ook: *peetreuliekaore* (KE-KV)
 peetreulielampe = petroleumlamp
 peetreulielichien = kleine petroleumlamp
 peetreulieman = z. *peetreuliekerel*

peetreuliestel = petroleumstel
 pefester = z. *professer*
 peil = peil
 peis (KE) = rustpauze tijdens een kinderspel
 pekel = pekel
 pekelerik = z. *pekelering*
 pekelering = zoute haring. Ook: *pekelerik*
 pekelvleis = pekelvlees
 pekelzonde = kleine zonde
 peleis = paleis
 pelle'gäste (K-KV) = gepelde gerst (gort). Ook: *pälle'gäste* (KE)
 pemantig = parmantig. Ook: * *pre'manlijk*
 peneel = paneel
 peneermaal = z. *peneermeel*
 peneermeel (K) = paneermeel. Ook: *peneermaal* (KE-KV)
 * pengelen = afdingen
 penne = 1. pen; 2. pin
 'pennefokse = zuinig persoon
 * 'pennevogel = vlinder. Ook: * *'spännevogel* (KV)
 pennik = penning
 pense (K) = 1. pens; 2. lichaam. Ook: *pänse* (KE-KV)
 peper = peper
 pepermunt = pepermunt. Ook: *peepmunt* (KE-KV)
 pepermuntdeusien = pepermuntdoosje
 pepier = z. *pampier*
 peppel (K) = populier. Ook: *päppel* (KE-KV)
 pere = z. *pare*
 * pe'salm = psalm
 peseel = 1. penseel; 2. perceel. * *'t Is een peseel* 'het is een lastige zaak'
 pesies = precies. *Dè's pesies pas* 'dat klopt precies'
 pessen = z. *pesten*
 pest = pest. *Det stinkt as de pest* 'dat stinkt verschrikkelijk'
 pesten (K-KV) = pesten. Ook: *pessen* (KE)
 pes(t)kòp = treiteraar
 pestoor = pastoor
 petij = z. *peti'je*
 peti'je = partij. Ook: *petij*
 petoffel = pantoffel. Ook: * *pontoffel*, * *pantoffel* (KV)
 petreuntien = baas van een kleine zaak
 petroon = patroon
 pette = pet. *'t Zal mien de pette jeuken* 'dat zal mij een zorg zijn, dat interesseert me niet'
 peukien = peukje van een sigaret
 peule = peul. Ook: * *poele* (KV)
 'peuleve (K) = peluw. Ook: *'peulige* (KE-KV)
 'peulige = z. *'peuleve*
 peuteren = 1. peuteren; 2. * knutselen
 peutien = pootje. *Peutien aoken* (KE-KV), *peutien tikkelen* (K) 'iemand een been voorhouden, zodat de ander daarover struikelt', *peutien flodderen* 'pootje baden'
 peze = pees
 piedelen (KE-KV) = werken met de Franse slag
 piek = piek
 * pielder = pijler
 piele = 1. penis. Ook: * *piere*; 2. * pijl
 piele'boge = pijl en boog
 'pielemòppe (K) = gevulde koek met bovenop een amandel

'pielstät (KV) = 1. uitgedunde staart van een paard; 2. * paard met een dunne staart; 3. * paard dat niet mak is

pien(e) = pijn. *Pien in de lieste* 'pijn in de lies', - *in de zied* '- in de zij', 't *Is de piene (niet) weerd* 'het is de moeite (niet) waard'

Vässien:

*Piene in de boek,
zin an koek.*

piep = in: *Döör e-k piep an* 'daar heb ik maling aan'

piepe = pijp. Ook: * *pupe* (KV)

piepe(n)krabber = krabber om de kop van de pijp mee schoon te maken. Ook: *piepe(n)pörker*

piepekrulle = gebogen steel van een pijp

piepen (K) = piepen. Ook: *pîepen* (KE-KV)

pîepen = z. *piepen*

piepe(n)pörker = z. *piepe(n)krabber*

pieperager = rager om het binnenste van de pijpensteel mee schoon te maken

pîeperig (KE-KV) = klagerig

piepkeneel = pijpkaneel

piepkuken = jong kuiken. *Ie bin nog maar een piepkuken* 'je komt nog maar pas kijken'

piepörgel = pijporgel

pieptebak = pijptabak

* *piere* = 1. worm; 2. penis. Ook: *piele*

* *piersensoep* = vermicellisoep

piereg = z. 'pierstekig

'pierstekig = wormstekig. Ook: *piereg*

Piet = jongensnaam, bijv. in het rijmpje:

*Piet sket drie elle wied
en Jan sket d'r een elle bi'j an.*

pieteltien = z. *pietsien*

pietereulie = z. *peetreulie*

* *pieterig* = klein, gering

* *pieteten* (niet K) = iets dat klein in zijn soort is

pietluttig = pietluttig

pietse = veel

pietsien = klein beetje. Ook: *pieteltien*

* *pi'jbuis* = dik buis

* *pi'j'oter* = dikke luis

pik = pek

pikaoke = pikhaak

* *pik-eerse* = z. *bik-eerse

'*pikka* = viespeuk

Straotdeuntien:

Pikka, pikka, e-j nòg vlooiën?

Ja meneer, wel onderd dooiën.

Pikka, pikka, lîêg ie niet?

Nee meneer, werempel niet.

Pikka, pikka, e-j nòg lûzen?

Ja meneer, wel onderddûzend.

pikken = 1. pikken; 2. kleven

pikkerig = kleverig
 * pikkien = wrok
 'pikmeier (KE-KV) = Duitse grasmaaier
 'pikstrik (KE-KV) = instrument om de zeis te scherpen (*strekkel, besmeerd met pik en zand)
 'pikzak (KE) = kind dat geen kans ziet zijn/haar kleren schoon te houden
 pille = pil
 pilledeuze (K) = pillendoos. Ook: *pillendeuze* (KE-KV)
 pillendeuze = z. *pilledeuze*
 * pilo = pilo (bep. stof, vooral voor werkkleding)
 pimpelen = veel drinken. Ook: * *pumpelen* (KV)
 pimpel'paors = z. *pimpel'pöörs*
 pimpel'pöörs (K) = pimpelpaars. Ook: *pinkel'paors* (KV), *pimpel'paors* (KE)
 pinkbolle (KE-KV) = pinkstier (tweejarige stier)
 pinke = 1. pink (van de hand); 2. tweejarige koe
 pinkel'paors = z. *pimpel'pöörs*
 * pinkien = kleine vinger
 pinksten = z. *pinksteren*
 pinksterbloeme = pinksterbloem (* gele lis: iris pseudacorus en akkerveldkers: cardamini pratensis)
 * pinksterboge (niet KV) = pinksterkroon
 pinksteren (K-KE) = Pinksteren. Ook: *pinksten* (KV)
 pinkveerze (KE-KV) = tweejarige koe die voor de eerste maal gaat kalven
 pinne = 1. pin; 2. gierige vrouw
 * pip = een kippenziekte. * *IJ ef de pip weg* 'hij heeft een knak gekregen'
 * pips = 1. er niet fris uitziend; 2. snibbig
 pisbak = pisbak
 pis'griete = z. *pis'grête*
 pis'grête = Sint Margriet. Ook: *pis'griete* (K)
 'pis-in-bedde = iemand die in bed plast. 't *Is van pis-in-bède tòt poep-in-bède* 'het is een misse boel', 't *Is pis-in-bède of poep-in-bède* 'het is altijd verkeerd'. Ook: * 'pissebède
 pispöt = pispot
 pisse = pis
 pissebedde = keldermot
 * 'pissebède = z. 'pis-in-bedde
 pissen = wateren, plassen
 pit = pit (innerlijke waarde, energie)
 pitte = pit (van een vrucht)
 * plaante = z. *plante*
 plaaste = z. *plase*
 plaatse = z. *plase*
 plaatstove (KE-KV) = stoof met een brede koperen plaat
 plaatwärker = plaatwerker
 * plagge = plag
 plakke = sneetje (brood). * *Een pläkkien* 'een sneetje witbrood'. Ook: *plässien* (KE-KV)
 plakken = (ww) plakken
 plakplatien = 1. visite die lang blijft hangen; 2. sticker
 plakpleister = z. *echtpleister*
 plaktaofel = plaktafel
 plakzegel = plakzegel
 plan = plan
 planke = 1. plank. *IJ ef een planke veur de kòp* 'hij heeft een bord voor zijn kop'; 2. * vonder
 plante = plant. Ook: * *plaante*
 plaoge = plaag
 plaogen = (*plög, plaogen* (K) / *pleug, plaogen* (K) / *pleugen, eplaogd*), plagen
 plaoggeest = plaaggeest
 plase = 1. plaats; 2. boerenplaats (erf met landerijen); 3. verhard gedeelte achter het huis. Ook: *plaatse, plaaste* (KE-KV)

plasse = plas
 plassen = plassen, urineren
 plässien = 1. z. *plakke*; 2. * broodje
 plat = plat. *Twee platten en een dunne, dè's driemaal niks* 'het lijkt heel wat maar het is niks'
 pläte = 1. plaat; 2. haardplaat. *Die ef een pläte veur de kòp* 'dat is een stijfkop', * *bi'j de pläte zitten* 'bij de haard zitten'
 plätentòdde (KV) = doek waarmee de haardplaat van een open haard wordt schoongemaakt
 platlopen = spijbelen
 platzak = platzak
 plechtig = plechtig
 plegen = plegen
 plein = plein
 pleister = pleister
 pleisteren = 1. pleisteren; 2. * aanleggen bij een herberg
 pleisterplase = pleisterplaats
 pleiten = pleiten
 pleitooi (KV) = pleidooi
 plekke = plek
 plicht = plicht
 plinte = plint
 pliwvelen = met lange tanden eten
 ploeg = ploeg
 ploemsen = z. *plumpsen*
 ploeteren = 1. ploeteren; 2. * in het water plassen. Ook: * *floeteren* (KV)
 plof = plof
 ploffen = ploffen
 ploffietse = bromfiets
 plokvet = plukvet
 plompe = z. *plump*
 plugge = plug
 pluk-aor = z. *pluk-öör*
 * pluk-aoren = z. *pluk-ören*
 plukken = plukken
 pluk-öör (K) = plukhaar. Ook: *pluk-aor* (KE-KV)
 pluk-ören (K) = vechten waarbij aan het haar wordt getrokken. Ook: * *pluk-aoren*
 plume = 1. pluim. Ook: * *pluum*; 2. z. *flume*
 plump = 1. poel, plas water. Ook: *plompe*; 2. te dun voedsel (KE-KV)
 plumpen = iets in het water gooien of laten vallen. Ook: *plumpsen, ploemsen*
 plumpsen = in het water gooien. Ook: *ploemsen, plumpen*
 plumse = flinke scheut. *Een plumse melk in de kòffie*
 plunderen = plunderen
 * pluum = z. *plume*
 pluus = 1. pluis. Ook: * *plûze*; 2. pluche
 * plûze = z. *pluus*
 plûzen = (ww) pluizen
 * pochelen (niet K) = zeulen
 pochen = pochen
 podde = vuil dat al langere tijd ergens op vast zit
 'poddekäste (KE-KV) = kast voor het serviesgoed
 podderig (KV) = er slecht uitziend (van varkens). Ook: *poddig* (KV)
 poddig = z. *podderig*
 * poddik = z. *puddik*
 * poedel = z. *poedelkonte*
 * poedelegrap = z. *poele'grap*
 poedelen = 1. slordig werken; 2. * knutselen
 poedelig = vies

poedelkonte = 1. iemand die niet secuur met zijn/haar werk is; 2. * iemand die niet voortkan met zijn werk. Ook: * *poedel*
 * poeier = z. * *pojjer*
 * 'poeknette = z. ' *pooknette*
 poelänte = eend
 poele = 1. roepnaam voor een eend; 2. * jonge eend; 3. * z. *peule*
 poele'grap = aardigheidje. *Veur de poele'grap* 'voor de grap'. Ook: * *poedelegrap*
 poemel = 1. dikzak; 2. dik voorwerp. *Wat is det veur poemel in oe jaszak?* Ook: *poengel*
 poengel = z. *poemel* (2.)
 poepdeuze = W.C.
 * poepe = Duitser
 poepen = (ww) poepen
 poere = 1. peur; 2. pijler
 poeren = (ww) peuren
 poes = poes
 poesen = (ww) kreunen
 poesketoen (K) = poetskatoen. Ook: *poetsketoen* (KE-KV)
 * poespas = mengelmoes
 poeste = puist. *IJ ef em een poeste in 't lief egeten* 'hij heeft veel te veel gegeten'
 poesterd = smeerlap
 poesterig = 1. ruw; 2. puisterig; 3. er slecht uitziend; 4. smerig
 poetsdeuze = poetsdoos
 poetsen = poetsen
 poetsketoen = z. *poesketoen*
 poffen = poffen
 pofferig = dik, opgeblazen
 * pojjer = poeier. Ook: * *poeier* (KV)
 pòk'dellig = pokdalig
 pòke = pook
 poken = (ww) poken met een pook of een stok (z. *pooknette*)
 pòkkel = in: *IJ skelt oe de pòkkel vol* 'hij scheldt je de huid vol'
 pòkkel (KE-KV) = pukkel
 pòkkelig = pukkelig, pokdalig
 pòkken = z. *pòkkens*
 pòkkenbriefien = pokkenbriefje (bewijs van inenting tegen de pokken)
 pòkkens = pokken. Ook: *pòkken*
 pòlder = polder
 pòlderjonge = grondwerker
 * pòlka (niet K) = gekristalliseerde soda
 pòlle = pol
 pòllen'to = paletot, dikke jas
 pols = (mv *polzen*), pols. Ook: *polse* (KV)
 polse = 1. z. *pols*; 2. * polsstok
 * polsendräger = polsdrager
 * pomme'raans = pomerans (bep. vrucht)
 pompe = pomp
 pompen = (ww) 1. pompen; 2. * zwaar hoesten
 * pompenbloeme = plomp, waterlelie
 pond = pond
 * pons = punch
 * pontoffel = z. *petoffel*
 pook = pook
 'pooknette (K-KV) = net waarin de vis gejaagd wordt door met een stok in het water te plonzen. Ook: *
 ' *poeknette* (KV)
 pöörs (K) = paars. Ook: *paors* (KE-KV)

poorte = poort. *An de Poorte kuieren* ‘over de IJsselkade wandelen’ (*de Poorte* is de vroegere toegangspoort in de stadswal), *IJ woont an de Poorte* ‘hij woont aan de IJsselkade’

poos = poos

poot = z. *pote*

poot-an = in: (*We mutten*) *poot-an speulen* (*um op tied klöör te komen*) ‘opschieten’

pooterappel (K) = pootaardappel. Ook: *pooterpel* (KE-KV)

pooterpel = z. *pooterappel*

poppe = pop

pörken = 1. peuteren; 2. krabben in een tabakspijp

pörren = porren

pòskantoor = z. *pòsketoor*

pòsketoor = postkantoor. Ook: *pòskantoor*

pòsselein = z. *pòsselein*

pòsselein = porselein. Ook: *pòstelein, pòsselein, *pastelein*

pòssie = z. *pòssie*

pòssie (K) = portie. Ook: *pòssie* (KE-KV)

pòst = post

pòste = paal

pòstelein = z. *pòsselein*

Spòtlietien:

Posthuma zien vrouw is dood.

Ze is estikt in 't oorlogsbrood.

Posthuma is in de rouw

al om zien lieve vrouw.

Posthuma ef now zien zin:

mörgen giet ze 't kissien in.

(Liedje uit de Eerste Wereldoorlog. Posthuma was als minister belast met de voedselvoorziening. Zijn oorlogsbrood was berucht)

pòt = pot. * *Een räär pòt eten* ‘een rare snuiter’

pöt = 1. port (wijn). Ook: * *pötwien*; 2. porto

pote = 1. poot, been. *IJ ef met de pote over de repe eslagen* ‘hij ‘moet’ trouwen’ (KE) (z. ook: *been*).

Ook: *poot*; 2. stek van veelal wilgenhout (KV)

poten = (ww) poten

poter = 1. iemand die poot; 2. aardappel om te poten

pötllood = potlood

* *pötroene* = jongste meid

* *pötsig* = grappig

* *pötsmit* = potsmet (zwart aan de pot dat afgeeft)

pöttemenee = z. *pöttemenee*

pöttemenee (K) = portemonnee. Ook: *pöttemenee* (KE-KV)

* *pötwien* = z. *pöt*

* *prääm* = praam

pracht = pracht

prakkezaosie = 1. gepeins; 2. zorg

prakkezeren = 1. peinzen; 2. * malen; 3. * bedenken

präkkien = kliekje

praot = 1. praat; 2. * taal; 3. * praatjes

praoten = praten

praoteri’je = 1. gepraat; 2. laster

praoters = bezoek, * avondbezoek. Ook: *praotvolk*

praotvolk = z. *praoters*

praotziek = praatziek

* pratten = pruilen
 preberen = proberen
 preekstoel = preekstoel
 prefesser = professor. Ook: *prefester* (K), *pefester* (K)
 prefester = z. *professer*
 preke = preek
 preken = (ww) preken
 * pre'manlijk = z. *pemantig*
 prente = 1. prent; 2. persoon. *Lastige prente* 'lastig persoon'
 prenteboek = 1. platenboek; 2. lastig persoon
 * pressen = dwingen
 * preuze = z. *prutse*
 * prezent = cadeau
 priegelwärk = minutieus werk
 pries = prijs
 prieskaartien = prijskaartje
 prieslieste = prijslijst
 prîêzen = (ww) prijzen
 prîêzig = duur
 prik = prik
 prik-aoke = ijshaak. Ook: * *prik-ökien*
 prikkeldraad = prikkeldraad
 prikken = 1. prikken; 2. kinderspel:

In de knikkertied wödden wel espeuld: Wie wil der een keer prikken? Een kiend det een boek ad met mooie platies der lös in, sloeg et dichte en vreug: Wie wil der een keer prikken? Veur bi'jv. drie knikkers moch ie drie keer preberen in et dichte boek pesies op een goeie bladziede te prikken, met een spelde of een naolde. As et op een bladziede met een platien was, moch ie 't ebben.

prikkien = 1. klein beetje; 2. in: *Det geef ik oe op 'n prikkien* 'dat verzekeer ik je'
 * prik-ökien = z. *prik-aoke*
 prins = prins
 proefkenien = proefkonijn
 proele = 1. z. *proellippe*; 2. zuur gezicht
 proelen = pruilen
 proellippe = 1. pruillip. *Now giet ze een proellippe zetten* 'nu gaat ze een pruillip trekken'. Ook: *proele*; 2. iemand die pruilt
 proeme = 1. pruim; 2. tabakspruim
 proeme'dante = gedroogde pruim
 proemen = (ww) tabak pruimen
 * proemestien (niet K) = pruimenpit
 proemtebak = pruimtabak
 proesen = proesten
 pronken = pronken
 pròppe = 1. prop; 2. * z. *pröppien*
 pröppien = klein persoon. * Ook: *pròppe*
 * pròproer = proppenschieter
 prötertien = kletsmaajoor
 prötiesmaker = praatjesmaker
 pruike = pruik
 prulle = 1. prul; 2. klein kind
 * prusens = kwaad, slecht gehumeurd
 prutse (KE-KV) = vuile boel. Ook: * *preuze* (KV)
 prutsen = 1. prutsen; 2. klein werk doen
 prutserd = prutser
 prutskerwei = klein karwei

pruttelen = borrelend koken
 pruttelkanne = pruttelkan
 prûven = proeven
 puddik = pudding. Ook: * *poddik*
 puffertien = poffertje
 pulken (K) = in neus of oor peuteren
 * pulse = puls
 * pumpelen = z. *pimpelen*
 punte = punt
 * punter = punter
 * pupe = z. *piepe*
 put-aoke = puthaak
 put-emmertien = putemmertje
 putte = put
 * putter = putter

raak = raak
 raam = raam
 * rääm = z. *raom*
 * raand = rand
 raansel (KE-KV) = 1. ransel; 2. slaag; 3. * buik. Ook: * *ränsel*
 raapeulie = raapolie
 raar = raar, eigenaardig

* rabbat = oud, versleten voorwerp
 * rabbelen = vlug spreken
 rachel = slaag. *Een pak rachel*
 rachelen = schelden
 rad = (vkw *ratien* (K) / *ragien* (KE-KV), mv *raden*), rad
 * rad = (bn) niet kreupel
 ragebòlle = ragebol
 ragen = ragen
 rak (KE-KV) = rek
 raken = raken
 rakkerd = deugniet, rakker
 * rä-kòlk = holte onder de haardplaat waar 's nachts het vuur gelegd wordt
 ram = ram
 ramen = schatten, ramen
 ramige = raming
 rammel = z. *rebbel*
 rammelen = rammelen
 * ram'menten = geweld maken
 ramp = ramp
 * range = rang
 * rank = (bn) rank
 ranke = (zn) rank
 * ränsel = z. *raansel*
 * ränselen = ranselen
 raod = raad
 raoden (K) = 1. raden; 2. * aanraden. Ook: *raonen* (KE-KV), * *raon*
 raodsel (K) = raodsel. Ook: *raosel* (KE-KV)
 raom (KE-KV) = 1. vlucht poging van een paard of een koe; 2. * greep; 3. * aanval. Ook: * *rääm* (KV)
 * raomen = een greep doen
 * raon = z. *raoden*
 raonen = z. *raoden*
 raosel = z. *raodsel*
 raozen = razen
 raozend = razend
 rap = 1. vlug. *Zo rap as een aze*; 2. gebarsten. *Rappe klompe* (K) 'klomp met een barst'
 rape = raap
 * rappen = een klapperend geluid maken, vooral van tanden en gebroken aardewerk
 * rappetannen = klappertanden
 ras = ras, soort
 ratelen = ratelen
 'ratelskellig = 1. opgewonden; 2. de kluts kwijt; 3. * oproerig
 rauw = rauw
 * rauwleer (niet K) = ruwe, onbeschofte kerel
 re'bat = rabat. *Old rebat* 'versleten spul'
 rebbel (K) = vlugge prater. Ook: *rammel* (KE-KV)
 rebbelen = kwebbelen
 rechbaanke = z. *rechbanke*
 rechbanke = 1. rechtbank (K-KE). Ook: *rechbaanke* (KV); 2. aanrecht (K)
 rechdag = in: *rechdag òllen* 'schoon schip maken'
 recht = (zn) recht
 recht = (bn) recht
 * rechten = proces voeren
 rechter = (zn) rechter
 rechter = (bn) rechter
 rech'toe = in: *rech'toe recht'an* 'recht voor z'n raap, zonder omwegen'

rechveerdig = 1. rechtvaardig; 2. * stijf; 3. * houterig. *Een rechveerdig regentien* 'een zacht buitje, een bui waarvan de druppels recht naar beneden vallen'

redden = redden. *Wie zich niet wet te redden is niet weerd det ie ärmoe led* 'wie zich niet weet te behelpen is niet waard armoede te lijden' (uitdrukking uit de tijd dat de gewone bevolking in armoede leefde), *Oe redden is nog niet zat eten* 'je redden wil nog niet zeggen dat je ruim voldoende hebt', (Jan:) *Tekkered. (Piet:) Maar kielpoe* 'Ik heb het voor elkaar. Maar ik hielp je' (grappig gezegde om aan te geven hoe het Kampers 'alle woorden aan elkaar plakt', z. ook: *änte*)

redelijk = matig, gematigd

redelijkheid = redelijkheid. * *In redelijkheid* 'fatsoenshalve, matig'

reden = reden

redies = radijs

* reech (KV) = tochtig, van schapen

* reerbek (niet K) = schreeuwer

* refel = rafel

refelen = 1. bonen draden; 2. rafelen

regel = regel

regen = (zn) regen

regenbujje = regenbui

regenen = regenen

regenpiepe = regenpijp

regenputte = regenput

regentonne = regenton

* reien = 1. kammen; 2. de spenen van een koe vochtig maken vóór het melken

reien (em / zich) = (zich) ergeren, (zich) boos maken. *Rei oe niet op* 'wind je niet op'

reiger = reiger

reikamme (KE-KV) = 1. haarkam voor een paard.; 2. * haarkam. Ook: * *reikaome*

* reikaome = z. *reikamme*

'reizak = vervelend persoon

reize = reis. *Det zal oe beste reize niet wezen* 'het zal je niet meevallen als ik je straffen moet'

reizen = reizen

rejaal = royaal. Ook: *riejaal*

rekel = 1. rekel; 2. rakker

rekenen = rekenen

rekenge = z. *rekige*

rekensomme = rekensom

rekige (K) = rekening. Ook: *rekenge* (KE-KV)

* rekken = 1. rekken; 2. reiken

rekte = 1. afstand (KV); 2. lange tijdsduur (K)

remblukkien = remblokje

remmen = 1. remmen; 2. * een voer hooi dat scheef op de wagen staat, rechttrekken

* remtouw = touw waarmee men *remt*

re'nette = reinet. Ook: *ringe'nette*

rente = rente

renteneren = z. *riddeneren*

repe = 1. reep; 2. trektouw van een paard. *Over de repe springen* 'over de schreef gaan'

repelen = 1. stoeien; 2. op elkaar springen van tochtige koeien (KE-KV); 3. * klauteren

reppen = 1. haasten; 2. reppen. 'k *Eb d'r nooit over erept* 'ik heb er nooit over gepraat'

reren = 1. huilen; 2. * schreeuwen

rest = (zn) veel. *Een rest volk* 'veel mensen'

* rete = reet. Ook: * *rîête*

reuk = eau de cologne

reukflessien = flesje met eau de cologne

reumpien = in: 't *Reumpien is eròf* (gezegd van een ouder wordende vrouw, lett.: de room is eraf)

reuren = roeren

reurîezer = lepeltje

reurig = roerig, onrustig. *Ik bin öördig reurig in 't lief* 'mijn darmen zijn aardig van streek'. Ook: *
roerig
 reuster = rooster
 reusteren = roosteren
 reute (KE-KV) = honingraat
 * reuze = reus
 * reuzel = reuzel
 reve = reef in een zeil. Ook: *rift*
 revier = rivier
 revötten = ravotten
 reziene = rozijn
 ribbe = rib
 ribbekäste = ribbenkast, romp
 'ribbezakken = zeuren. *Lig mien now niet an de kòp te ribbezakken!* 'zeur me nu niet aan mijn hoofd!'
 richten = richten
 * richtig = richtig, juist
 richtige = richting
 riddenaosie = redenatie
 riddeneren = redeneren. Ook: *renteneren*
 rieden = rijden. Ook: * *rîên*
 rîêge = z. *rije*
 * rîêgen = op een rij staan of op een rij zetten
 riejaal = z. *rejaal*
 rieje = z. *rije*
 riek = (zn) rijk
 riekdom = rijkdom
 rieke = (zn) riek, landbouwwerktuig (KV)
 rieke = (bn) rijk. *Zo rieke as een koning*
 riekelijk = rijkelijk. * *Riekelijk genogt* 'een beetje teveel'
 * rieme = 1. riem; 2. roeispaan
 riemen (K) = (ww) rijmen. Ook: *rîêmen* (KE-KV)
 rîêmen = z. *riemen*
 * rîên = z. *rieden*
 riep = (zn) rijp
 riepe = (bn) 1. rijp; 2. * (van een koe:) geschikt om verkocht te worden
 riepen = 1. rijpen, rijp worden; 2. * een beetje vriezen
 * rieselen (niet K) = ritselen
 riest = rijst
 riestbri'j (K) = rijstebrij. Ook: *riestenbri'j* (KE-KV). * Kinderen vragen elkaar: *Wat e-j liever:*
riestenbri'j en daor niet bi'j òf stòkvis zonder bötter
riestenbri'j = z. riestebri'j
 riet = riet. Ook: * *rîêt*
 * rîêt = z. *riet*
 rietbult = berg riet. Ook: *rietmiete*
 * rîête = z. * *rete*
 * rîêtkatte = z. *kärrekiet*
 rietlaand (KE-KV) = rietland. Ook: * *rîêtlaand*
 * rîêtlaand = z. *rietlaand*
 rietmatte = rietmat
 rietmiete = z. *rietbult*
 rietplume = rietpluim
 rietpòlle = rietpol
 * rîêtschärm = z. *rietskärm*
 rietsegare = lisdodde
 rietskärm = rietscherm. Ook: * *rîêtschärm*
 rietsnieder = rietsnijder

* rîetspier = rietspier
 rietuug (K) = rijtuig. Ook: *rietûûg* (KE-KV)
 rietûûg = z. *rietuug*
 rîêve = 1. rasp; 2. * rijf
 rîêven = 1. raspen; 2. * rijven
 * rîêze = rijs
 rîêzebessem (KE-KV) = bezem van berkenrijs. Ook: *gäddebessem*
 * 'rîêzemiete = rozenmijt
 rîêzen = (*res, rees / rîêzen, erezen*), 1. rijzen; 2. * vallen
 rîêzig = groot en slank
 rift = z. *reve*
 ri'j = z. *rije*
 ri'jdraod = rijgdraad
 rije (K) = rij. Ook: *ri'j* (K), *rîêge* (KE-KV), *rieje* (KV), * *ri'je*
 * ri'je = 1. liniaal; 2. z. *rije*
 ri'jen = rijgen
 * ri'jveter = rijgveter
 rikke = stok waar de kippen op slapen
 rikken (KE-KV) = omheinig maken van palen
 * rikkenge = z. *rikkige*
 rikkige = omheining, gemaakt van palen. Ook: * *rikkenge*
 rille = 1. plooi; 2. rilling
 * rim (niet K) = plank in een kast
 rimpel = rimpel. Ook: * *rumpel* (KV)
 rimpelig = rimpelig
 ringe'nette = z. *re'nette*
 ringvinger = ringvinger
 rink = ring
 rinne'wren = ruïneren. Ook: *runne'wren* (KV)
 rissele'veren = besluit nemen. Ook: * *rizzele'veren*
 risseveren = reserveren
 rit = rit
 * rizzate'veren = z. *rissele'veren*
 rochelen = rochelen
 rochelpòt = z. *rochepòt*
 rochepòt = iemand die constant rochelt. Ook: *rochelpòt*
 roe = z. *roew*
 * rôê = 1. roede (van een hooiberg); 2. molenwiek; 3. are
 * roebòl = 1. hermoes (*equisetum arvense*); 2. ruwe kerel
 'roebollig = 1. opgewonden; 2. onstuimig
 roef = roef
 * roegiezal = rijm (bevroren dauw). Ook: * *roewiezal* (KV)
 roekeloos = roekeloos
 roeken = ruiken
 roem = roem
 roemen = prijzen, roemen
 'roemusse (KE-KV) = gebreide muts
 * rôên = z. *rooien*
 * roene = z. *rune*
 roenen (KE-KV) = wieden
 roepe = z. *rupse*
 roepen = roepen. *Roep gien erink veurde-j em in de zak ebben* 'niet te vroeg juichen'
 roeperd = mond, in: *le mutten de roeperd en de poeperd lös òllen* 'men moet goed eten, maar ook het lijf 'schoon' houden'
 roer = roer
 * roerig = z. *reurig*

* roes = in: * *in de roes kopen* 'in een opwelling kopen'. Z. ook: *roezelen*
 roest = roest
 roesten = roesten
 * roesterig = 1. ruw (van het weer); 2. slecht gehumeurd
 roet = onkruid
 * rôêt = roet
 * roete = z. *rute*
 roew (K) = ruw. Ook: *roe* (KE-KV)
 * roewiezel = z. * *roegiezel*
 roezelen = 1. ergens een slag naar slaan, schatten; 2. * in een opwelling kopen. Z. ook: * *roes*
 * rof = in: * *iets in een rof doen* 'in een ogenblik afraffelen'
 * roffel = berisping
 rògge = rogge
 ròggebrood = roggebrood

Recept Kamper Roggebreuties

Neudig:

50 gram bòtter (of magrine)
 50 gram bästerdsuker
 75 gram zelfrîêzend bakmaal
 2 theelepelties speeklaaskruden
 ½ theelepeltien keneel
 1 theelepeltien kruudnagels
 pietsien ei umme mee te strieken

Vet et bakblik in.

Doe et zelfrîêzend bakmaal, de gezeefde bästersuker en de kruden in een komme.

Snied de bòtter/magrine in stukkes en doe die d'r bi'j.

Kneed 't ele zakien vlugge tut een samenangende balle.

Rol et deeg uut.

Steek met een uutsteekvörmpien vierkante koekies uut et deeg.

Leg die koekies op et bakblik en bestriek ze met et lös-eklòpte ei.

Zet et blik met koekies midden in een veurverwärmde oven op 160 graoden Celsius.

Laot de koekies 20 minuten bakken.

Laot ze döörnao goed òfkoelen.

ròk = (bn) teveel speling hebbend. Ook: *fròk*

ròk = (zn) rok

roken = roken

rokeri'je = rokerij

'rollaoge = 1. rollaag; 2. muurtje waar de koeien met de achterpoten op staan

rolle = 1. rol; 2. rolpens (KV)

rollen = (ww) rollen

* 'rollepetroon = patroon waarnaar men de koemaag in stukken snijdt voor rolpens (iets dat niet bestaat, z. ook: * *dakschere*)

rommel = rommel

rommelen = rommelen, donderen

rommelkonte = iemand die rommelig is

romp = romp

rompslomp = rompslomp

rond = rond

rond'umme = (vz, bw) rondom

rond'umme (K-KV) = (zn) snee roggebrood

ronge (KE-KV) = houten of ijzeren steun van een wagenladder

'ronneken (KE-KV) = hinniken
 ronsel = rondsel, spilwiel
 ronselen = 1. ronselen; 2. * kwanselen, sjacheren
 rood = rood. *Zo rood as een biete, - * as een kralle*

Raodsel:

Roodjan sloeg zwärtjan tegen zien blote kont an en witjan begon te pruttelen.
 (antwoord: pap koken boven open vuur)

roodbössien = roodborstje
 rooi = in: *op de rooi* 'op goed geluk', * *op rooi* 'id.'
 rooie = rode
 rooien = 1. rooien (van aardappelen). Ook: *motten, modden* (KE-KV), * *rôên* (KV); 2. klaarspelen
 rook = rook
 rookplume = rookpluim
 room = room
 rooms = rooms-katholiek

Spòtlietien:

Roomse papen
kunnen niet gapen,
kunnen niet lopen,
z'ebben de roomse duvel in de poten.

ròppen = 1. trekken; 2. * uittrekken
 ròpperd = 1. paling; 2. iemand die veel werk verzet; 3. * dikkerd
 ròpperig = ruw omgaand met (kleding)
 * ròs = (bn) ros
 ròskame = z. *ròskamme*
 ròskamme (K) = roskam. Ook: *ròskame* (KE-KV), * *ròskaome*
 * ròskaome = z. *ròskamme*
 * ròsse = z. *ròssen*
 * ròssen = 1. roskammen; 2. slaan
 ròssen (KE-KV) = biesachtige plant in moerassig land. Ook: * *ròsse*
 ròt = (bn) rot
 rotgaanze = z. *ròtganse*
 ròtganse (K) = aalscholver. Ook: *rotgaanze* (KE-KV)
 ròtte = rat
 ròttekruud = rattekruid
 ròtten = (ww) rotten
 ròttenöst = rattennest
 ròttevalle = ratterval
 rouw = rouw
 * rouwen = 1. in de rouw zijn; 2. berouwen
 rove = 1. korst op een wond; 2. kap van een klomp
 roven = (ww) roven
 roze = 1. roos; 2. koorts. *De roze in d'oed ebben* 'griepig zijn'
 * rozendomp (niet K) = roerdomp
 rozerig = kouwelijk, koortsig. Ook: * *rozig*
 * rozig = z. *rozerig*
 ruchbaar = ruchtbaar
 rugge = rug. *Over mien rugge!* 'over mijn lijk!', 'k *Eb een brede rugge en een gladde konte* 'ik trek me er niets van aan'
 ruien = ruien. Ook: *ruuien* (KE), * *rûûn*

ruilen = ruilen
 ruive (KV) = ruif
 ruj = 1. ijlend in koorts; 2. druk, opgewonden
 ruk = ruk
 rukken = rukken
 * rukwiend = rukwind
 rulen = voortrollen. Ook: *kulen*
 rumen = z. *oprumen*
 * rumpel = z. *rimpel*
 rune (KE-KV) = ruin. Ook: * *roene*
 runne'weren = z. *rinne'weren*
 runtien = 1. rondje in een café; 2. korte wandeling
 rupse (K) = rups. Ook: *roepe* (KE-KV)
 ruste = 1. rust; 2. slaap. *In de ruste wezen* 'slapen'
 rusten = rusten
 rute = 1. ruit; 2. glasruit. Ook: * *roete*
 ruter = 1. ruit; 2. * *snaak*
 * rutezalve = zalf tegen ongedierte
 ruui = rui
 ruuien = 1. z. *ruien*; 2. * *roeien*
 ruum = ruim
 ruums = uitroep bij knikkeren, z. *stòls*
 ruimte = ruimte
 * rûûn = z. *ruien*
 ruzie = ruzie. Ook: *rûzie* (KE-KV)
 rûzie = z. *ruzie*
 ruziezuker (K) = ruziezoeker. Ook: *rûziezûker* (KE-KV)
 rûziezûker = z. *ruziezucker*

sabel = sabel
 saffraon = saffraan
 * saggerijnig = korzelig
 saldaot = z. *sòldaot*
 saldaotenbanke = bank voor soldaten in Doopsgezinde Kerk
 salpeter = salpeter
 sam = mals
 samen = 1. samen; 2. groet aan een gezelschap
 samme'nappe = uitroep van verbazing
 saoi = saai
 sap = sap
 sappeloot = sapperloot
 satan = satan
 * schään = z. *skaden*
 * schaande = schande
 * schaans = schans
 * schabberig = schabberig, armoedig
 * schächte = z. *skachte*
 * schalk = grappenmaker
 * schaopenmark = z. *skaopemärk*
 * schäre = schaar, menigte
 * schäsen = z. *skase*
 * schebonkelen = rondsluipen
 * schee = z. *skeie*
 * scheibötter = boter die men maakt als de koeien pas in het land of pas op stal zijn, dus geen zuivere grasboter of hooiboter
 * scheislout = scheislout
 * schenden = z. *skennen*
 * scheniere = scharnier
 * scheprad = scheprad
 * schîên = z. *skeenbeen*
 * schietveniend (niet K) = dreumes
 * schiftig = schichtig
 * schik = 1. z. *skik*; 2. deeg
 * schillink = z. *skelling*
 * schirm = z. *skärm*
 * schit-akke = hiel van paard of rund
 * schobbe (niet K) = soort plank
 * schöddel = z. *sköttel*
 * schöddeldoek = z. *sköt*
 * schöddelrak = z. *sköttelrak*
 * schöft = poos
 * schöftied = rusttijd
 * schölde = z. *skòl*
 * schòlk = z. *sköt*
 * scholte = politieagent
 schooien = schurken, in een bep. spotliedje, z. bij *wärm*
 * schoonmoer = z. *schoonmoeder*
 * schoonmoor = z. *schoonmoeder*
 * schoonvää = z. *schoonvader*
 * schòr = z. *skörre*
 * schörf = z. *skörft*
 * 'schörremot = z. ' *skòrmot*
 * schòt = 1. schot; 2. groei; 3. het opschieten
 * schotel = z. *sköttel*
 * schraander = z. *skrander*

- * schrao = z. *skraol*
- * schrîên (niet K) = wijdbeens lopen
- * schrobbezäge = z. *skrobzage*
- * schrôêvendrèèier = z. *skrôêvedreier*
- * schrote = smalle plank
- * schuinsmeseerder = z. *skuinsmesjeerder*
- * schûken = z. *skeuken*
- * schûmen = nasuffelen
- * schuteren = z. *skutienvaren*
- * schûûmlepel = z. *skuumsaone*
- sebiet = subiet
- seert = z. *sjet*
- segaar-asse = sigarenas
- segare = 1. sigaar; 2. bloeiwijze van een lisdodde

Woorden uit de segarenindustrie

- anvochten* = aanvochten: het bevochtigen van de tabaksbladen. Dit werd gedaan om de tabak goed verwerkbaar te maken. De bladen moesten niet te nat, maar ook niet te droog zijn
- binnegoed* = binnengoed: de kern van de sigaar, bestaande uit een melange van diverse soorten tabak (Braziel, Havanna, Kedoe, Java)
- dekblad* = buitenste tabaksblad van de sigaar die om de wikkel werd gelegd. Het werd op maat gesneden al naar gelang de vorm van de sigaar die gemaakt moest worden. Voor de betere soort sigaren werd uitsluitend Sumatra-tabak (Deli) gebruikt. Deze tabak gaf een mooie witte brand (= as)
- dis* = tafel waaraan de sigarenmakers werkten
- linkse segaren* = wikkels, gedekt met de linker helft van het dekblad
- opdekken* = dekken: het van een dekblad voorzien van de wikkel. Het eindproduct is de sigaar
- peeks* = tabak die volgens de eis is 'aangevocht'
- rechtse segaren* = wikkels, gedekt met de rechter helft van het dekblad
- stiesel* = stijfjel: kleefstof om het dekblad aan de punt te hechten. De stijfjel werd gekookt en, onder toevoeging van koffiestroop, warm in een keulse pot gedaan. Vanuit deze pot werden dan de stijfjelpotten voor de sigarenmakers gevuld
- stieselpöttien* = stijfjelpotje dat elke sigarenmaker bij zich op de *dis* had staan. Hiervoor werd vaak gebruik gemaakt van een stenen scheerzeppot, zoals die vroeger in zwang waren
- streupen* = strippen: een tabaksblad ontdoen van de stengel (nerf)
- umblad* = omblad: een blad tabak waarin het binnengoed wordt gerold, waardoor de eerste vorm van de sigaar ontstaat (de *wikkel*)
- uutpoelen* = behandelen van het dekblad, waarbij met beide handen links en rechts van de nerf het blad tabak langzaam uiteengetrokken wordt totdat het glad is. Dan wordt de nerf eruitgehaald en krijgt men een linker en een rechter helft
- wikkel* = wikkel: samenstel van binnengoed en omblad
- zinkien* = stuk zink met een afmeting van ongeveer 30 bij 40 cm, dat voor de sigarenmaker op de *dis* lag en waarop hij de tabak sneed en de sigaren rolde. Dit *zinkien* werd ook wel *brettien* genoemd

Soorten segaren:

- een vässe segare* = een sigaar die nog niet in de droogkamer is geweest
- corona* = cilindervormige sigaar, aan de voorkant recht afgesneden
- penaal* = sigaar met een spitse top en halfbolvormig achtereind
- bòlknak* of *böllegien* = sigaar met knakmodel: aan de voorkant dikker dan aan de achterkant
- cigarillos* = kleine, dunne sigaren
- piepekört* = stukjes tabak die niet meer geschikt zijn om er sigaren van te maken, maar wel bruikbaar zijn voor de pijproker

segarekoker = sigarenkoker

segarenansteker = sigarenaansteker

segarenbuultien = zakje voor sigaren
 segarendeusien = sigarendoosje
 segarenkissien = sigarenkistje
 segarenmaker = sigarenmaker. *Da's mien ook een segarenmaker!* 'hij brengt er niets van terecht'
 segarenpetreuntien (K) = baas van een kleine sigarenfabriek met één of slechts enkele knechten
 segarenpiepien = sigarenpijpje
 segret (K) = sigaret. Ook: *segrette* (KE-KV)
 segrette = z. *segret*
 sekade = sukade
 sekadeläppien = sukadelapje
 sekuur = secuur
 selderie = selderij
 * sele = lange reeks
 selon = salon
 selonwagen = salonwagen
 * se'neren = z. *sje'neren*
 seringe = z. *singe'ringe*
 setien = satijn
 Seuvelingen = Seveningen. *IJ ef der ene op Seuvelingen* 'hij is niet goed snik' (*Seuvelingen* is de meest zuidelijke punt van het Kamper Eiland, waar de IJssel zich splitst in IJssel en Ganzediep. Tot enkele jaren na de oorlog was het Kamper Eiland vanaf de stadszijde alleen te bereiken met een voetveer en vanaf de overzijde via het Ganzediep met een pontveer. *Seuvelingen* was dus niet gemakkelijk te bereiken. Wie er dus *ene op Seuvelingen ad*, moest die ene wel bijna blijvend kwijt zijn)
 siecherei = cichorei
 siefer = cijfer
 siepelen = sippelen
 'siepoge = traanoog, half gesloten ooglid, bijv. ten gevolge van een infectie
 sieraod = sieraad
 sieringe = z. *singe'ringe*
 'sieto (K) = terstond
 sik = 1. roepnaam voor een geit; 2. roepnaam voor een kalf (KE-KV)
 sikke = 1. sik (baardje); 2. * geit
 * sikkeneurig = sikkeneurig
 * sikketäris = secretaris
 * sikketere (niet K) = secretaire
 sikkien (KV) = roepnaam voor een jonge geit of een jong kalf
 * simpel = onnozel
 singel = 1. singel; 2. buikriem
 * singe'nette = zilveren voorwerp aan een horlogeketting
 singe'ringe = sering. Ook: *seringe* (K-KV), *sieringe* (KE)
 'sinksôeze = oorveeg. Ook: *ebbe'doedas*
 Sint Juttemis = in: *met Sint Juttemis, as de kalvers op 't ies dansen* 'nooit'
 * sits = sits (bep. stof)
 sjaaks (K) = in: *òlt oe sjaaks* 'hou je rustig'. Ook: *sjaks* (KE-KV)
 * sjakkeren = z. *jakkeren*
 * sjak'ko = z. *sje'ko*
 sjaks = z. *sjaaks*
 sjale = sjaal

Straotlietien:

Sjampie is dronken,

Sjampie is zat,

IJ ef te veule van 't goeie e-ad.

(Soms werd wel een andere naam, van een bestaand persoon, ingevuld: *Ennes* bijv.)

sjanken = janken. Ook: * *tjanken*
 sjankepitte = huilebalk
 sjankerd = jankerd
 sjärp = sjerp
 * sjeert = z. *sjet*
 sje'ko = (vroeger) militair hoofddeksel. Ook: * *sjak'ko*
 * sje'nee = lust, plezier
 sje'neren = schamen. Ook: * *se'neren*
 'sjeriejo = z. 's*jurriejo*
 sjet (K) = sajjet. Ook: *seert* (KE-KV), * *sjeert*
 'sjetböörd = spotnaam voor iemand met een dunne baard
 sjeze = sjees
 sjezen = 1. hard rijden; 2. zakken voor een examen
 sjoegem = antwoord, reactie. *IJ gef gien sjoegem* 'hij reageert niet'
 sjoekse = dooiende sneeuw, natte boel

Speullietien:

Sjòk, sjòk, achteran mien ròk.

Veuran mien ròk is de beste sjòk.

(kleuters lopen achter elkaar, elkaar vasthoudend, of: moeder en peuter spelen dit, de peuter houdt zich aan de moeder vast)

sjòksen = slenteren, lui lopen, * sjokken
 sjonge jonge = uitroep van verbazing
 sjouw = 1. vracht; 2. grote afstand naar een bepaald doel
 sjouweman (K) = sjouwer. Ook: *sjouwesman* (KV)
 sjouwen = sjouwen
 sjouwerd = iemand die *sjouwerig* is
 sjouwerig = geneigd tot het maken van uitstapjes, er graag op uitgaand
 sjouwesman = z. *sjouweman*
 's*jurriejo* = spel waarbij groepjes van twee kinderen elkaars handen vasthouden en andere kinderen proberen te tikken. Ook: 's*jeriejo*
 sk- (K) = *sch-* of *sk-* in KE-KV
 ska = schade
 skaadlijk = z. *skalijk*
 skabegienbonk = in: *veur skabegienbonk speulen* 'de minste zijn'
 ska'bonkelen = rondsluipen
 skachte = schacht. Ook: * *schächte*
 skaden = schaden. Ook: * *schään*
 skaduw = schaduw
 skakel = schakel
 skale = schaal
 skalijk = schadelijk. * *schälijk lullen*. Ook: *skaadlijk*
 skälkien = guitige kwajongen
 skalm = schalm, schakel
 skamen = schamen
 skampen = 1. schampen; 2. * schimpen
 skamper = schamper
 skamperd = schamp
 skampskeut = sneer
 skampskòt = schampschot
 skandaal = schandaal
 skandalig = schandalig
 skaole = weegschaal
 skaop = schaaop. * *Ergens schaop òfkomen* 'ergens bekaaid afkomen'

skaopemärk (K) = schapenmarkt. Ook: *skaopmärkt* (KE-KV), * *schaopenmark*
 skaopmärkt = z. *skaopemärk*
 skaore = z. *skärve*
 'skaoregerak (KE-KV) = (mooi) serviesgoed
 skärm = scherm. Ook: * *schirm* (KV)
 skärp = scherp
 skärve = scherf. Ook: *skaore* (KE-KV), *sköre* (K)
 skase = schaats. Ook: *skeuvel* (KE-KV), * *schäsen*
 skasen = (ww) schaatsen. Ook: *skasenlopen*, *skeuvelen* (KE-KV)
 skasenies = betrouwbaar ijs om te schaatsen
 skasenlopen = z. *skasen*
 skat = schat
 skateren = schateren
 skave = schaaf
 skaven = (ww) schaven
 skedel = schedel
 skeef (K) = scheef. *Skeef of skel det bochelt wel* 'let maar niet op de gebreken'. Ook: *skîêf* (KE-KV). *
Schief en schel dät juffert wel 'het komt er niet zo precies op aan'
 skeel = scheel
 skeenbeen = scheen. Ook: *skîênbiên* (KE-KV), * *schîên*
 skeerbaos = barbier
 skeercenten (K) = zakgeld (dit geld werd voornamelijk gebruikt voor het betalen van de *skeerbaos*)
 skeermes = scheermes
 skeerstool = stoel bij de barbier waarin de klant zat
 skeiden = scheiden
 skeidige (K-KE) = scheiding
 skeie (KV) = 1. schede; 2. reep. Ook: * *schee*
 skel = scheef
 skele = iemand die scheel ziet
 skelen = deren, schelen. Ook: *verskelen*
 skelle = 1. bel; 2. schil
 skelleboer = z. *skilleboer*
 skellen = (*skelt*, *sköld*, *sköllen*, *esköllen*), 1. schillen; 2. schelden. *IJ skelt oe de pokkel vol* 'hij scheldt je de huid vol'; 3. bellen

Riempien:

Skellen, skellen dut gien zeer,
a-j mien slaon dan slao-k oe weer.

skellevis = schelvis
 skelling = schelling. Ook: * *schillink*
 skellinkien = schellinkje
 skelm = schelm
 skemen = z. *skemeren*
 skemer = schemer
 skemeren (K) = schemeren. Ook: *skemen* (KE-KV)
 skemerig = schemerig
 skempen = z. *skimpen*
 skenen = (all. mv) schenen. Ook: *skîênen* (KE-KV)
 skenken = 1. geven; 2. schenken (van een drank)
 skennen = schenden. Ook: * *schenden*
 skepel = schepel
 skepelsmande (K) = mand van ± 10 liter. Ook: *skepesmaande* (KE-KV)
 skepen (KE-KV) = laden van hooi in een schip
 skepesmaande = z. *skepelsmande*

skep-ies = schepijs
 skeppen = scheppen
 skepsel = schepsel
 skere = schaar
 skeren = (*skeert, skeur / skeren* (K), *skeuren / skeren* (K), *eskeuren*), scheren
 skeresliep = scharenslijper
 sketter = z. *spraot*
 skeuken = schurken. Ook: * *schûken* (KE). *Det peerd ef jeuk, et skeukt tegen een boom* ‘dat paard heeft jeuk, het schurkt tegen een boom’, * *Die schörf ef die schûukt* ‘men kan aan iemand wel zien of hij schuldig is’
 skeure (K) = 1. scheur; 2. grote mond
 skeuren = 1. scheuren; 2. hard rijden
 skeut = 1. scheut; 2. * vaart. *Op skeut komen* ‘op gang komen’
 skeutig = scheutig, vrijgevig, toeschietelijk. Ook: *skeuts*
 skeuts = z. *skeutig*
 skeuvel = z. *skase*
 skeuvelen = z. *skasen*
 skîêf = z. *skeef*
 skielijk = 1. gulzig. *Ie drinken te skielijk* ‘je drinkt te gulzig’; 2. plotseling
 ’skiemannen = (ww) schiemanen
 skîênbiên = z. *skeenbeen*
 skienen (K-KV) = schijnen. Ook: *skîênen* (KE)
 skîênen = z. *skenen*
 skîênen = z. *skienen*
 skier = 1. slank, mooi, gaaf; 2. onbevruucht (van een ei)
 skierlink (KE-KV) = 1. dollekervel; 2. scheerling
 skieten (K) = 1. (*sköt, skeut, skeuten, eskeuten*), schieten. Ook: *skîêten* (KE-KV); 2. (plat) schijten. *Die sket niet veur elven of ij mut ’t veur twaalf uur weer ebben* ‘hij is gierig’. Ook: *skijten*
 skîêten = z. *skieten* (1.)
 skietliester = bangerik. Ook: *skijterd, skijtleerze, skijtuus*
 skieuw = z. *skiw*
 skîêve (KE-KV) = schijf
 skiften = schiften
 skijten = z. *skieten* (2.)
 skijterd = 1. z. *skietliester*; 2. koe met diarree (KE-KV)
 skijterig = 1. diarree hebbend; 2. bang
 skijtleerze = z. *skietliester*
 skijtuus = 1. (plat) w.c.; 2. z. *skietliester*
 skik = schik, lol. Ook: * *schik*
 skikken = schikken
 skiks (KE-KV) = diagonaal, scheef
 ’skiksärke (KE-KV) = hark die scheef op de steel staat
 skilderen = 1. schilderen; 2. heen en weer lopen, * op schildwacht staan
 skilderi’j = z. *skilderi’je*
 skilderi’je = schilderij. Ook: *skilderi’j* (KE)
 skildersbaos = schilder
 skilderskiele = schilderskiel
 skilderskwast = z. *skilderskwäste*
 skilderskwäste = schilderskwast. Ook: *skilderskwast*
 skildersusien = schildwachtershuisje bij een kazerne
 skildpadde = schildpad
 skilfer = schilfer
 skilferen = 1. schilferen; 2. platte steentjes over het water laten scheren (KV)
 skilferig = schilferig
 skille = schil
 skilleboer = schillenboer. Ook: *skelleboer*

skim = 1. schim; 2. hoofdros
 skimmel = 1. schimmel (witachtige uitslag); 2. grijswit paard; 3. * onderstel van een boerenwagen
 skimmelen = schimmelen
 skimmelig = schimmelig
 skimpen = schimpen. Ook: *skempen*
 skinke = schouderham
 skinken = schenken van een drank
 skip = (vkw *skepien*, mv *skepen*), schip. *D'r kump een skip met zoere appels an* 'er komt een dikke bui'
 skippersdeerntien = schippersmeisje
 skipperskefee = schipperscafé
 skipperspette = schipperspet
 skiw (KE) = wit bord of witte doek waarmee men werkvolk dat aan het werk is op het land, waarschuwt dat het tijd is om te eten. Ook: *skieuw* (KV)
 skobbejak = schobbejak
 skobben = (ww) schurken, krabben
 skobberd (KE-KV) = 1. schavuit; 2. * haveloos persoon
 skoe = (vkw *skegien* / *skugien* / *skuuntien*, mv *scoeën*), schoen
 skoedeuze = schoenendoos
 skoefdeure = schuifdeur
 skoefkaore (KE-KV) = handkar
 skoefraam = schuifraam
 skôêle = z. *skole*
 skoem = z. *skuum*
 skoemaker = schoenmaker. Ook: *skesterd*
 skoemen = z. *skumen*
 skoer (KE-KV) = onweersbui
 skoeren = 1. schuren; 2. het zich vormen van een onweersbui (KE-KV); 3. * rondslechteren op straat om een vrijer
 skoemesmeer = schoensmeer
 skesterd = z. *skeemaker*
 skôêve = 1. schuif, grendel; 2. schuiver
 skoevelen = met de vinger over de grond schuiven bij het knikkeren
 skôêven = (*sköf*, *skeuf*, *skeuven*, *eskeuven*), schuiven
 skoeveter = schoenveter
 skoffel = schoffel
 skoffelen = 1. schoffelen; 2. een knikerspel; 3. schudden van een kaartspel
 sköffien = z. *skuffien*
 skoft = 1. schoft; 2. schouder van een dier; 3. * kromme rug
 sköft = pauze
 sköften = pauze houden
 skok = schok
 skokken = (ww) schokken
 skökken = 1. betalen; 2. * schrokken
 Skökker = Schokker, bewoner van Schokland. *De Skökkers trekken de zonne met de aoke onder* (KE) (gezegd bij het hooien op het Kampereiland, als de zon boven Schokland daalde)
 skökkersskute = botter, schokkersschuit
 Skökland = Schokland. *IJ is vannacht naor Skökland ewest* (KE) 'hij heeft in bed geplast' (om op Schokland te komen, moest men over het water)
 sköl (KE-KV) = ondiep. Ook: * *schölde*
 skölde (KE-KV) = pont
 skolder = schouder
 skolderblad = (mv *-bladen*) schouderblad
 skole (K) = school. Ook: *skôêle* (KE-KV)
 skölk = z. *sköt*
 skölle = 1. schol (vissoort). *Een skölle in meert is 't eten niet weerd* 'als de vis in het voorjaar kuit schiet, dan is hij niet op zijn best'; 2. ijsschots

skommel = schommel
 skommelaar = snuffelaar
 skommelen = 1. schommelen; 2. snuffelen, zoeken
 skommelstoel = schommelstoel
 skone = schoon. *Zo skone as een kluntien* (= klontje suiker)
 skooien = bedelen. Ook: *'bedelen*
 skooier = schooier, bedelaar
 skoonmo = z. *skoonmoeder*
 skoonmoe = z. *skoonmoeder*
 skoonmoeder = schoonmoeder. Ook: *skoonmoe* (KE), *skoonmo*, * *schoonmoer*, * *schoonmoor* (KV)
 skoonva = z. *skoonvader*
 skoonvader = schoonvader. Ook: *skoonva*, * *schoonvää*
 skoonzeune = schoonzoon
 skoonzuster = schoonzuster
 skoorliende = schoorlijn
 skoorsteen (K) = schoorsteen. Ook: *sköstîên* (KE-KV)
 skoorsteenkled (K) = kledje op de schoorsteenmantel. Ook: *skoorsteenloper* (K), *sköstîênkled* (KE-KV)
 skoorsteenloper = z. *skoorsteenkled*
 skoorsteenveger (K) = schoorsteenveger. Ook: *sköstîênveger* (KE-KV)
 skoot = schoot
 skootsvel = leren schort van een smid
 -skop = -schap, in samenstellingen: *waterskop* 'waterschap', *bosskop* 'boodschap'
 skör = z. *skörre*
 sköre = z. *skärve*
 skoren = stutten, schoren
 skörft = schurft. Ook: * *schörf*
 skörk = schurk
 'skòrmot (KV) = 1. rommel; 2. schorriemorrie. Ook: * 'schòrremot
 skörre (K) = schor. Ook: *skör* (KE-KV), * *schòr*
 sköstîên(-) = z. *skoorsteen(-)*
 sköt = boezelaar, schort. Ook: *skölk* (KE-KV), * *schölk*, * *schöddeldoek* (niet KV)
 sköts = 1. scheef; 2. * geruit
 sköttel = schotel. Ook: * *schöddel* (KV), * *schotel* (K)
 skötteldoek (KE-KV) = vaatdoek
 sköttelrak (KV) = bordenrek. Ook: * *schöddelrak*
 skouwe = 1. het schoonhouden van sloten op een bepaalde tijd. * *Schouwe mäken* 'een sloot schoonmaken'; 2. toezicht
 skouwen = 1. in ogenschouw nemen; 2. ei in het water houden om te zien of het bebroed is; 3. controleren of de sloten schoongemaakt zijn (KE-KV)
 skrabbe = schrap, streep, kras. Ook: *skrap*. *Twee skräppies en een naovörkien nemen* 'niets voor een ander overlaten'
 skrabben = schrabben
 skrabber = schrabber
 skrage = schraag
 skram (KE-KV) = 1. jong varken; 2. * mager varken. * *Zo mäger as een schram* 'zeer mager'
 skramme = schram
 skrander = schrande. Ook: * *schraander*
 skraol = schraal. Ook: * *schrao*
 skrap = z. *skrabbe*
 skrapen = schrapen
 skraperd = gierig persoon
 skraperig = hebbertig, gierig
 skrappen = schrappen, doorstrepen
 skreeuw(-) = z. *skriw(-)*
 skrennen (KE-KV) = schrijven

skreukel = verlegen
 skreutiesplefon = schrootjesplafond
 skrîênen (KE-KV) = schoren
 skrîêven = (*skref, skreef, skreven, eskreven*), schrijven
 skrift = 1. handschrift; 2. schrift om in te schrijven
 skrik = schrik
 skrikdraod = schrikdraad
 skrik-ekke = schrikhek
 skrikkeljaor = z. *skrikkeljöö*
 skrikkeljöö (K) = schrikkeljaar. Ook: *skrikkeljaor* (KE-KV)
 skrikken = schrikken
 skrit (KE) = kruis van een broek
 skriw = schreeuw. Ook: *skreeuw*
 'skriwlelijk = (zn) schreeuwlelijk. Ook: *skriwwerd, 'skriwlillijk, 'skreeuwlelijk*
 'skriwlillijk = z. 'skriwlelijk
 skriwwen = 1. schreeuwen; 2. * huilen. Ook: *skreeuwen*
 skriwwerd = z. 'skriwlelijk
 skriwwerig = 1. schreeuwerig; 2. * vaak huilend. Ook: *skreeuwerig*
 skrobben = schrobben
 skrobber = schrobber
 skrobzage (K) = schrobzaag. Ook: *krobbezage* (KE-KV), * *schrobbezäge*
 skrôêve = schroef
 skrôêvedreier = schroevendraaier. Ook: * *shrôêvendrèèier*
 skrôêven = (ww) schroeven
 skròkken = schrokken
 skroot = schroot
 skuddekòppen = hoofdschudden
 skudden = schudden
 skudder (KE-KV) = werktuig om het hooi over het land te spreiden
 skuffien (K) = poosje. Ook: *sköffien* (KE-KV)
 skuins = schuin
 skuinsmesjeerder = schuinsmarcheerder, rare snuiter, hoerenloper. Ook: * *schuinsmeseerder*
 skuld = schuld
 skuldig = schuldig
 skulen = schuilen
 skulpe = schelp
 skumen (K) = 1. schuimen; 2. snuffelen. Ook: *schoemen* (KE-KV)
 skumerd = iemand die alles nazoekt, snuffelaar
 skup = schop, trap
 skuppe = schop, spade. *Op de skuppe staon* 'grondwerk doen', *IJ ef de skuppe mee-eneumen* 'het wordt waarschijnlijk zijn laatste betrekking (voor zijn dood)'
 skuppen = (ww) schoppen
 skure = schuur
 skut = 1. afscheiding; 2. schutting
 skute = schuit. *Grote skute* 'grote schoen of grote voet'
 skutienvaren = (ww) met een schuitje varen. Ook: * *schuteren*
 skutslûze = schutsluis
 skutten = 1. schutten; 2. in bescherming nemen (het vee, dat buiten het eigen land geraakt is, wordt "opgebracht" door bijv. de politie)
 skutteri'je = schutterij
 skuttige = z. *skutting*
 skutting (K) = schutting. Ook: *skuttige* (KE-KV)
 skuum (K) = schuim. Ook: *schoem* (KE-KV)
 skuumspaone = schuimspaan. Ook: * *schûûmlepel*
 * slab'bakken = slabakken
 slabbe = 1. slab. Ook: * *slabbegien*; 2. slib vermengd met (draad)wier (KE-KV). Z. ook: *flabbe*

- * slabbegien = 1. slabbetje, morsdoek. Ook: *slabbe*; 2. borst van een overhemd
- slabben (KE-KV) = morsen
- slachen (KE-KV) = slachten
- slacht = totale opbrengst (hoeveelheid) van een geslacht dier
- * slächten = 1. slachten; 2. gelijken
- slachter = slager. Ook: *slager*, * *slächter*
- * slächter = z. *slachter*
- slachtied = slachttijd. Ook: * *slächtied*
- * slächtied = z. *slachttied*
- slag = (vkw *släggien*, mv *slagen*), 1. slag; 2. * knip; 3. * stuk land; 4. * soort. * *Op slag* ‘dadelijk’
- * slag-aore = slagader
- slagboom = slagboom
- * släge = slaag
- slager = z. *slachter*
- * släger = zwengel
- slagerswöst = worst die de slager zelf maakt
- * slag-îêsder = z. *slag-îêzer*
- slag-îêzer (KV) = knip om ongedierte te vangen. Ook: * *slag-îêsder*
- * slag-ölt (KE) = slagboom
- slakke = slak
- slakkedöppe = z. *slakkenuus*
- slakkenuus = slakkenhuis. Ook: *slakkedöppe* (KE-KV)
- slange = slang
- slao = sla
- ’slaobek (K) = iemand met een grote mond
- slaogen = in: *IJ slagt oe wat* (K) ‘hij lijkt wat op jou’
- slaon = (*slöt*, *sloeg* (K) / *sleug* (KE-KV), *sloegen* (K) / *sleugen* (KE-KV), *eslagen*), slaan. *Ik slao oe liek(e) op de snoete* ‘ik zal je pal op je gezicht slaan’
- slaop = slaap. ’t *Slöpien uut ebben* ‘wakker worden, weer bij de tijd zijn’
- slaopen = (*slöp*, *sliep*, *sliepen*, *eslaopen*), slapen
- * slaoper = z. *slaoperd*
- slaoperd = 1. slaper, slaperig persoon; 2. slaperdijk. Ook: * *slaoper*
- slaoperig = slaperig
- slaopmusse = 1. slaapmuts; 2. langslaper
- slaopmussien = borreltje voor het slapengaan
- slaopöörties = rode oortjes
- * slätte = z. * *slette*
- * släve = slaaf
- * släven = moeilijk werk doen
- slecht = slecht. *Zo slecht as katoen van een cent d’elle* ‘(lett.) zo slecht als katoen van een cent per el’
- slechten = egaliseren, met de grond gelijk maken
- slee = slee
- * sleedoorn = sleedoorn
- * sleep = 1. sleep; 2. het slepen
- slepköre (K) = kar op drie wielen, wipkar. Ook: *slipkaore* (KE-KV). Z. ook: *körewip*.
- sleets = sleets. *Sleets wezen* ‘snel zijn kleren verslijten’. Ook: * *slieterig* (KV)
- slempe = 1. slechte koffie; 2. * waterige massa
- slepen = slepen
- slepien = nikszeggend cadeautje, fopcadeautje
- slete (KE-KV) = dwars over de balken liggend boompje waarop men bijv. koren legt. Ook: *slîete* (KE-KV)
- * slette = 1. slons; 2. lichtekooi. Ook: * *slätte* (KV)
- sleur = sleur
- sleuren = sleuren
- sleurwärk = sleurwerk
- * ’sleutekonte (niet K) = iemand die morst

sleutel = sleutel
 sleutelbeen = sleutelbeen
 sleuten (KE-KV) = 1. morsen, laten vallen. Ook: * *sluizen*, * *slunzen* (KV); 2. ongemanierd drinken
 sleuve = gleuf, sleuf
 slibberig = glibberig
 slief (KE-KV) = pollepel
 sliem = slijm
 sliemballe = z. *sliemerd*
 sliemerd = slijmerd. Ook: *sliemvörk* (K), *sliemballe*
 sliemerig = slijmerig
 sliemvörk = z. *sliemerd*
 sliepen = (*slep*, *sleep*, *slepen*, *eslepen*), slijpen
 sliepmeule = slijpmolen, puntenslijper
 sliepsteen (K) = slijpsteen. Ook: *sliepstîen* (KE-KV), * *sliepstien*
 * sliepstien = z. *sliepsteen*
 sliepstîen = z. *sliepsteen*
 'slierbane (KE-KV) = glijbaan op sneeuw of ijs. Ook: ' *glinderbane*, ' *slinderbane*
 sliere = z. *slierte*
 slieren = glijden. Ook: *slinderen*
 slierte (K) = sliert. Ook: *sliere* (KE-KV)
 slîete = z. *slete*
 slieten = (*slet*, *sleet*, *sleten*, *esleten*), slijten. * *Iets willen slieten* 'iets graag kwijt zijn'
 slieter = slijter
 * slieterig = z. *sleets*
 * slieterswîeze = op de manier van een slijter: bij kleine beetjes
 * slim = 1. slim; 2. erg
 slimmerd = slimmerd
 'slinderbane = z. ' *slierbane*
 slinderen = z. *slieren*
 slinger = slinger. *IJ ef zien slinger* 'hij heeft het goed naar de zin'
 'slingerdepaole = z. ' *slingerpaole*
 slingeren = slingeren
 'slingerdepaole = slingerpaaltje (kinderspel). Ook: ' *slingerdepaole*
 slink = ondiepe (dichtgegroeide) sloot (KE-KV), slenk
 slinken = (ww) slinken
 slipkaore = z. *sleepköre*
 slippe = 1. slip; 2. * gleuf, gestoken in een hooiberg
 slippertien = slippertje
 slob (KE-KV) = in: *slob op de dele* 'ruimte om stro op te steken naar de zolder'
 * slobberen = slobberen
 slödderfokse = z. *slöddervòs*
 * slödderig = z. *slöddig*
 slödderig = z. *slöddig*
 slöddervòs = z. *slöddervòs*
 slöddervòs = sloddervos. Ook: *slödderfokse*, *slöddervòs*
 slöddig = slordig. Ook: *slödderig*, * *slödderig*
 sloeke (KV) = strot
 sloeken = 1. slikken (KE-KV); 2. gulzig eten
 sloekerd = schrokkebrok
 * sloemer = z. *slumer*
 * sloemeren = z. *slumeren*
 * sloepen = z. *slupen*
 * sloeren = sluimeren van zieken
 sloerig = 1. niet lekker, vervelend; 2. duf. *Nao et eten wödden ik sloerig*
 * slof = vochtig
 slof-akke = iemand die sloft, iemand die zich traag voortbeweegt

sloffe = pantoffel
 sloffen = (ww) sloffen
 slok = (zn) slok
 slok (KE-KV) = (bn) slap. Ook: *slop* (KE-KV)
 slokdärm = slokdarm
 slompe = grote hoeveelheid
 slonde = 1. schort zonder bovenstuk (K); 2. schort (KE-KV). Ook: *slonte* (K), *slont* (KE-KV)
 slont = z. *slonde*
 slonte = z. *slonde*
 sloop = sloop
 sloot = sloot
 * slootgrond = modder die uit een sloot gehaald is. Ook: * *slootsel* (KV)
 slootkaante = z. *slootswal*
 slootkante = z. *slootswal*
 slootouwe (KE-KV) = werktuig waarmee men *sloot*
 * slootsel = z. * *slootgrond*
 slootswal (KE-KV) = kant van de sloot. Ook: *slootkante* (K), *slootkaante* (KE-KV)
 slop = z. *slok* (bn)
 slöppen = z. *slupen*
 slörf = slurf
 slörpen = slurpen
 slòt = (vkw *slöttien*, mv *sloten*), slot
 sloten (KE-KV) = modder uit de sloot baggeren
 slove = afgetobde vrouw
 sloven = zich aftobben met werk
 sluier = sluier
 * sluizen = morsen (niet van vloeistof). Ook: * *slunzen* (KV). Z. ook: *sleuten*
 slukkien = borrel
 slumer = sluimer. Ook: * *sloemer*
 slumeren = sluimeren. Ook: * *sloemer*
 slumerrolle = sluimerrol
 * slungel = slungel
 * slunzen = z. * *sluizen*
 slupen = sluipe. Ook: *slöppen* (KV), * *sloepen*
 sluten = 1. sluiten; 2. passen
 sluuswachter = sluiswachter
 sluutlaken = sluitlaken (gebruikt na een bevalling)
 slûze = sluis
 smaak = smaak
 smachen = z. *smachten*
 smachten = smachten. Ook: *smachen* (KE)
 smak = smak. * *Een smak* 'heel veel'
 smaken = smaken
 smakken = smakken (met de mond)
 smaksen = 1. neersmijten; 2. neervallen
 smal = smal. * *Smalle middag* (schertsend voor een lang mens)
 smao = lenig
 smaod = maad
 * smaolen (K) = smalen. Ook: * *smelen*
 smätte = 1. hevig verlangen; 2. pijn
 smeden = (ww) smeden
 smeer = smeer
 smeerdeken = z. *smeerpoetse*
 smeerdòdde = z. *smeerpoetse*
 smeerkanis = 1. gemeen persoon; 2. z. *smeerpoetse*
 smeerkees = z. *smeerpoetse*

smeerlappe = 1. smeerlap; 2. niet te vertrouwen persoon of dier
 smeerpoetse = smeerpoets. Ook: *smeerdeken, smeerdòdde, smeerkees, smeerkanis, *smeerzak, smiesterd*
 * smeerzak = z. *smeerpoetse*
 smeken = smeken
 * smelen = z. * *smaolen*
 smelten = smelten
 smeren = smeren. * *Em smeren* ‘op de loop gaan’; * *iemaand smeren* ‘iemand een steek onder water geven’
 smerig = vuil
 smeu = mals
 smeulen = smeulen
 smid = smid
 smiesterd = 1. stiekemer; 2. * z. *smeerpoetse*
 smieten = smijten. *D’r is gien smieten met de musse naor* ‘er is geen sprake van’
 smikkelen = smikkelen
 * smoel = 1. mond; 2. gezicht
 smoesian = smoesje
 smoezelig = smerig
 smok = kus. Ook: *smokse*
 * smoken = roken
 * smokkelen = een koe slachten zonder er belasting over te betalen
 smokken = zoenen. Ook: *smoksen*
 smokse = z. *smok*
 smoksen = z. *smokken*
 smòlt = dierlijk vet, smout
 smoren = smoren
 smousen = 1. bedriegen; 2. knoeien
 smullen = smullen
 smulpape = smulpaap
 snaai = 1. snoep. Ook: *snaai-snaai*; 2. * snaai. * *Een snaai in-ebben* ‘dronken zijn’
 snaaien = 1. z. *snoepen*; 2. bijverdienen
 snaai-snaai = z. *snaai*
 * snääk = snaak
 snakken = snakken
 snaore = 1. z. *snöre*; 2. vervelend meisje
 snappen = 1. snappen; 2. * betrappen
 snät = snert, erwtensoep. * *Gin snät* ‘volstrekt niets’
 snater = mond
 snateren = snateren
 snauwen = snauwen
 snavel = snavel. Ook: *snebbe* (KE-KV)
 snebbe = z. *snavel*
 snee = 1. snee; 2. z. *sneeuw*
 sneeballe = z. *sneeuwballen*
 sneeskôêve = z. *sneeuwskôêve*
 sneeuw (K) = sneeuw. Ook: *snee* (KE-KV)
 sneeuwballen (K) = sneeuwbal. Ook: *sneeballe* (KE-KV)
 sneeuwen (K) = sneeuwen. Ook: *sni’jen* (KE-KV)
 sneeuwskôêve (K) = sneeuwschuiver. Ook: *sneeskôêve* (KE-KV)
 sneu = sneu
 snieden = (*sned, sneed, sneden, esneden*), snijden. Ook: *snieën* (KE-KV), * *snîên*
 snieën = z. *snieden*
 * snîên = z. *snieden*
 sniesel (KE-KV) = haksel
 sniesteren = z. *snisteren*

sniesterd = z. *snisterd*
 * sniesteren = z. *snisteren*
 sni'jen = z. *sneeuwen*
 snik = snik
 snik'ête = z. *stik'ête*
 snikke (KV) = scharnierend mes om koek kapot te slaan
 snikken = (ww) snikken
 snippe = 1. snip; 2. snibbige vrouw
 snipper = snipper
 snipsnaorderi'je = z. *snipsnörderi'je*
 snipsnörderi'je (K) = dingen van weinig waarde, rommel. Ook: *snipsnaorderi'je* (KE-KV)
 snisten = z. *snisteren*
 snisterd (K) = 1. sisser; 2. korte hevige bui (KE-KV). Ook: *sniesterd* (KE-KV). * *Mit een sniesterd òflopen* 'met een sisser aflopen'
 snisteren (K) = sissen. Ook: *sniesten* (KE-KV), *snisten* (KE), * *sniesteren*
 snistertien = stukje wildbraad. *Een snistertien in de panne ebben*
 snoefdeusien = snuifdoosje
 snoek = snoek
 snoepdeuze = snoeper. Ook: *snoeperd*
 snoepen = snoepen. Ook: *snaaien*
 snoeperd = z. *snoepdeuze*
 snoepstuver = zakgeld
 snoete = snuit. *Lekkere snoete* 'lekker kind', *ègenöördige snoete* 'vreemd persoon', *Zeg 't em maar lieke in zien snoete* 'zeg het men maar recht in zijn gezicht'
 snôêven = 1. snuiven; 2. opscheppen
 snôêverd = in: *iemand een snôêverd geven* 'iemand op zijn nummer zetten'
 snöre (K) = snaar. Ook: *snaore* (KE-KV)
 snörf = z. *snuf*
 snörken = snurken
 * snörre = z. *snörre*
 snörre = snor. Ook: * *snörre*
 'snörrebalsem = snorrenvet (soort brillantine om de snor meer aanzien te geven)
 'snörrebot = oud kinderspel waarbij een bot werd gebruikt
 'snörrekomme = snorrenkom (aparte kom om uit te drinken)
 snörren = snorren
 * snòt = een kippenziekte
 snòtneuze = 1. snotneus; 2. klein kind; 3. soort lamp. Ook: *snòtteneuze*
 snòtte = snot. Ook: * *snòtter*
 snòttebelle = 1. snottebel; 2. klein kind
 * snòttedoek = zakdoek
 snòttekuken = jong onervaren persoon
 snòtteneuze = z. *snòtneuze*
 * snòtter = z. *snòtte*
 snòtteren = snotteren
 snòtterig = 1. onbeduidend; 2. vervelend; 3. verkouden. *Zo snòtterig as een ni'jmelkte* (*niemelkte* (KE-KV)) *kippe* 'erg verkouden'
 snòtverdikke = bastaardvloek. Ook: *snòtverdorie*, * *snòtverdikkemien*
 * snòtverdikkemien = z. *snòtverdikke*
 snòtverdorie = z. *snòtverdikke*
 snuf (K-KE) = snuif (tabak). Ook: *snörf* (KV)
 * snugge (niet K) = snugger
 * snuuien = snoeien
 * snuuimes (niet K) = snoeimes
 sober = sober
 soep = soep
 sôêze = suffig mens. *Een sôêze van een deerne* 'een suffig meisje'

sòldaot = soldaat. Ook: *saldaot*
 sòldereren = z. *stòldereren*
 'sòllebòllen = sollen
 sòlleseteren = z. *sòllesiteren*
 sòllesiteren = solliciteren. Ook: *sòlleseteren*, * *stòllesteren*
 somme = som
 sommigen = sommigen
 * soms = misschien (in vragen)
 som'tieds = soms
 * sonde = z. * *sunde*
 soort = soort
 sòppe (KE-KV) = 1. drassig land; 2. * sop
 sòppen = soppen, prakken
 * sòpperig = vochtig, drassig
 * späans = raar
 spaarbankbukien (K) = spaarbankboekje. Ook: *spaarbankbukien* (KE-KV)
 * späke = z. *speke*
 * span = handbreed
 spanderen = besteden
 spannen = 1. spannen; 2. * een koe de achterpoten vastbinden tijdens het melken. Ook: *spännen*. * 't
Zal der spännen 'het zal er op aan komen'
 spännen = z. *spannen*
 * 'spännevogel = z. * 'pennevogel
 spaone = spaan
 spaorbankbukien = z. *spaarbankbukien*
 spaore (KE-KV) = rondhout van boven naar beneden voor een rieten dak, dakspar
 spaoren = z. *sparen*
 spaosie (K) = spatie, ruimte. Ook: *spasie*
 sparen (K) = sparen. Ook: *spaoren* (KE-KV)
 spasie = z. *spaosie*
 * spat = z. *spatöre*
 spataore = z. *spatöre*
 spatböd = spatbord. Ook: *spätböd*
 spätböd = z. *spatböd*
 spatlappe = 1. spatlap; 2. jasbeschermer. Ook: *spätlappe*
 spätlappe = z. *spatlappe*
 spatöre (K) = spatader. Ook: *spataore* (KE-KV), * *spat*
 spättelen = spartelen
 * speek = z. *speke*
 spek = spek. *Dè's spekkien nao zien bekkien* 'dat is net wat voor hem'
 speke (K-KE) = spaak. Ook: *spêke* (KV), * *speek* (K), * *späke* (K)
 spektakel (K-KE) = spektakel. Ook: *spetakel* (KV)
 spekwöere = z. *spekzwöre*
 spekwore = z. *spekzwöre*
 spekwöre (K) = spekwoord. Ook: *spekwore* (KE-KV), *spekwoere* (KE-KV)
 spelde = speld
 spellen = 1. spellen; 2. opspelden (KE-KV)
 spene = tepel
 spetakel = z. *spektakel*
 speulen = spelen
 speulgoed = speelgoed
 speulkammeraod = speelkameraad
 speulkwättier = speelkwartier
 speulplase = speelplaats
 speuls = 1. speels; 2. tochtig (van dieren) (KE-KV)
 speulwärk = carillon

speur (KE-KV) = karrespoor
 speuren = speuren
 * spîêgel = spiegel
 spîêke = z. *speke*
 spieker = spijker
 * spiende = z. *spinde*
 * spient (niet K) = spint (maat)
 spier = spier
 spierling = z. *spierlink*
 spierlink = spiering. Ook: *spierling*
 * spiernäkend = spiernaakt
 spierwit = spierwit
 spiet = 1. spijt; 2. * afval van vlas (niet K)
 spieten = spijten
 spietig = spijtig
 * spîêze = spijs
 spi'je = spuug
 spi'jen = 1. spuwen; 2. braken
 spikkel = spikkel
 * spiktäkel = spektakel
 spille = spil
 spinazie = spinazie
 spinde = broodkast. Ook: * *spiende* (niet K)
 spinne = spin. Ook: *spinnekòp*
 spinnekòp = z. *spinne*
 spinnen = (*spint, spun, spinnen, espunnen*), 1. spinnen; 2. met *spinneweke gaon*, logeren (KE-KV)
 spinnerag(ge) = spinrag
 spinnewebbe = spinneweb
 spinneweke (KE-KV) = vakantieweek voor dienstboden en dochters van de boer, die dan op het logeeradres helpen bij het spinnen
 spinster (KE-KV) = 1. vrouwelijke logé; 2. * logé, ook voor mannen gebruikt
 spinuus = gevangenis
 spit = 1. spit; 2. * stok waaraan men worst hangt
 spitten = (ww) spitten
 spits = spits
 spleet'oekwant (K) = spleethoekwant met ± 200 hoeken
 splete = spleet
 splinter = splinter
 splinterig = splinterig
 * split (niet K) = splits in een touw
 splitsen = splitsen, touw splijten
 splitten = splitten
 * splitvere = splitpen
 spoed = spoed
 spôêk (KE-KV) = spook
 spôêken = 1. spoken; 2. rondstruinen (KE-KV)
 * spòlkerig (niet K) = kakelbont
 sponnige = sponning
 spons = spons
 * spoor = spoortrein
 spoormaande (KE-KV) = mand met twee deksels
 spòt = spot. *Ie gaon nog met oe spòt nao bedde* 'je trouwt nog eens met iemand waar je nu de spot mee drijft'
 spòt = 1. sport, lichamelijke oefening; 2. sport van een ladder. Ook: *spòtte* (KE-KV)
 spòtte = z. *spöt*
 spòtten = 1. spotten; 2. * vloeken

spötter = 1. spotter; 2. * vloeker
 sprao = (vkw *spraogien*, mv *spraos*), spreeuw. Ook: *sketter*
 spraoke = 1. spraak; 2. * taal; 3. * uitspraak
 * sprèèien = z. *spreien*
 spreien (KE-KV) = spreiden. Ook: * *sprèèien*
 spreken = (*sprek*, *sprak*, *spraken* / *sprakken* (KV), *espreuken*), spreken
 sprenkelen = sprenkelen
 spreu (KE-KV) = hard (van huid)
 spreuke = spreuk
 spreukien = 1. sprookje; 2. smoesje
 sprikke (KE-KV) = 1. dun hout om vuur mee aan te leggen; 2. mager mens
 springen = springen
 springerd (KE-KV) = koe die over een sloot springt
 sprinkane = 1. sprinkhaan; 2. tenger meisje
 sproete = sproet. Ook: * *sproetel*
 * sproetel = z. *sproete*
 spròkkelen = sprokkelen
 sprong = (vkw *sprungien* / *sprungegien* (K), mv *sprongen*), sprong. Ook: * *spronk*
 * spronk = z. *sprong*
 sprute = 1. spruit; 2. klein kind
 spruten = (zn) uitlopers van bijv. aardappelen
 spruiten = (ww) spruiten
 spruiwagen = wagen met sproeiers die bij heet weer de straten besproeide
 spuit(e) = 1. spuit. *Spuut elf gef ook* (KE-KV: òk) *modder* (spottend gezegd wanneer iemand zijn mening geeft over zaken waar hij weinig of geen verstand van heeft); 2. geweer
 spuiten = (ww) spuiten
 spul = spel. * 't *Is net òf 't spul sprek* 'het is toevallig', * 't *Is een spul* 'het is erg'
 spulen = spoelen
 spullegien = 1. boeltje; 2. boerenbedrijfje
 * staampen = z. *stampen*
 * staand = z. *stand*
 stad = stad
 staf = staf
 stäke (K) = 1. staak; 2. staande balk in de stal waartussen de koeien staan. Ook: *stäken* (mv *stäkens*) (KE-KV). *Zo stief as een stäken* 'erg stijf'
 stäken = z. *stäke*
 * stäken = (ww) staken
 stakkerd = stakkerd
 stal = stal
 * stäle = staal, monster
 'stalstäken (KE-KV) = staak tussen twee koeien waaraan zij vastgebonden zijn
 stambone = stamboon (boon die groeit zonder vastgemaakt te worden aan een stok)
 * stämeren = stotteren
 stamme = stam
 stampen = stampen. Ook: * *staampen*
 stamper = stamper
 stand = stand. Ook: * *staand*
 stange = stang
 stank = stank
 staol = staal
 staoldraad = staalraad
 staolen = (bn) stalen
 staon = (*stiet*, *stond* / *stund* (KE), *stonnen* / *stunnen* (KE), *estaon*), staan. *Ik stao em niet* 'ik vertrouw hem niet', *Ik stao em alf* 'ik trek partij voor hem', *Ik stao oe alf* 'ik betaal de helft van de kosten'
 staosie = staatsie (praal)
 staot = 1. staat; 2. rang, stand; 3. * vertoning

stap = stap
 stapel = hoop
 stappen = stappen
 staren = staren
 stärfuus = het huis waar iemand gestorven is
 stärk = sterk
 stärvén = (*stärft, stierf* (K) / *störf, stierven* (K) / *störven, estorven* (K) / *estörven* (KE-KV)), sterven
 stät = staart
 stätbuttien = z. *stute*
 stätkaoere (KE-KV) = kar met twee bomen, die achterover kiepte wanneer het paard uitgespannen was
 stätmeule = molen die vanzelf naar de wind draait
 stätnap (KE-KV) = nap met een handvat
 stättouw (KE-KV) = touw waarmee de staarten van de koeien worden opgebonden
 stave = staaf
 stee = 1. plaats. *As ik in zien stee was...* ‘als ik hem was...’; 2. steek. *Een stee in de zied* ‘een steek in de zij’
 steek = 1. steek. * *Gin steek* ‘volstrekt niets’; 2. soort snoepgoed; 3. pruim tabak; 4. * driekante hoed.
 steekîêzer = roestkrabber
 steeks (KE-KV) = (van een paard:) niet verder willen lopen
 steel = 1. stengel; 2. handvat
 steern = ster
 steernkieker = 1. sterrenkijker; 2. iemand die voortdurend naar boven kijkt
 stege = steeg
 steiger = steiger
 steigeren = steigeren
 steigertouw = touw zonder ogen aan weerskanten
 steil = steil
 * stek = z. *weg*
 stekel = stekel
 stekelbaord = z. *stekelböörd*
 stekelbaors = z. *stekelböörs*
 stekelböörd (K) = stoppelbaard. Ook: *stekelbaord* (KE-KV)
 stekelböörs (K) = stekelbaars. Ook: *stekelbaors* (KE-KV)
 stekelböörsien (K) = stekelbaarsje
 stekelvärken = stekelvarken
 steken = (*stek, stak, staken / stakken* (KV), *esteuken*), steken. *IJ stek niet in een goed vel* ‘hij is niet gezond’
 * stekerd = in: * *een lepe stekerd op een dood värken* ‘slimmerd (ironisch)’
 ’stekkeri’je (KE) = liggende balk boven de koeien waaraan de *stäkens* vastzitten. Ook: ’stekri’je (KV)
 ’stekri’je = z. ’stekkeri’je
 stel = 1. stel; 2. * lichaamsbouw
 stelen = stelen
 stellazie = stellage
 stellegien = 1. petroleumstelletje; 2. groep mensen of voorwerpen bijeen, paartje; 3. * z. *stillegien*
 stellig = stellig
 stelte = stelt. Ook: * *stölte*
 stelten = stollen
 stemme = stem
 stemmen = (ww) stemmen
 stemmig = stemmig
 stemmige = 1. stemming; 2. verkiezing
 stem-ökkien = stemhokje
 stempel = stempel
 stemvörke = stemvork
 stengel = stengel
 stennen = kernen

steugien (K) = poosje
 steun = steun
 steunen = 1. steunen; 2. leunen
 steuren = storen
 steut = 1. stoot; 2. riempje waarmee het leidsel aan het bit van een paard wordt bevestigd (KE-KV).
 Ook: *steute* (KE-KV), z. ook: *stoot*
 steute = z. *steut*
 steuts (KE-KV) = stoots (van een koe)
 steven = steven
 stewig = stevig
 stichen = z. *stichten*
 stichten = stichten. Ook: *stichen* (KE-KV)
 stief = stijf. *Zo stief as een stäken* 'erg stijf', *zich stief reien* 'zich hevig opwinden over iets', *een stief kwättiertien* 'bijna een kwartier'
 stiefelen = kordaat, op hoge poten lopen. *Döör stiefelt ie weer ene* 'hij gaat er weer op af'
 stiefkòp = stijfkop
 stief'kòppig = stijfkoppig
 stîêgbeugel (KE-KV) = stijgbeugel
 stîêgen = stijgen
 stiekem = stiekem
 stiekemerd = stiekemerd
 stiel = 1. stijl. *Ie mun stiel òllen* 'je moet een bepaalde stijl, bepaalde gewoontes handhaven'; 2. staand gebint (KE-KV)
 stiems = koppig. *Zo stiems as een ezel*
 stîên (KE-KV) = steen
 stîênklaover (KE-KV) = steenklaover
 stîênkool (KE-KV) = steenkool
 stîênslag (KE-KV) = steenslag
 * stier = z. *bolle*
 * stiesel = stijfsel
 stîêven = stijven
 stifte = stift
 stik'îête = snikheet. Ook: *snik'îête*
 stikke = 1. verbindingslat van een stoel; 2. paaltje waaraan een dier bevestigd is (KE-KV). * *Iemaand een stikke steken* 'iemand dwarsbomen'
 stikken = (ww) stikken
 * stikziend = bijziend
 stille = stil. *Stille wezen, stille wezen* (KE-KV) 'bidden, stil zijn'. *Oe stiller ò-j lègen oe minder piene* 'hoe minder je over iets praat, des te minder last heb je ervan', * *Stil en bestendig, mä de knepen inwendig* (wordt gezegd van iemand die ze achter de ellebogen heeft)
 stillegien = (zn) stilletje (w.c.). Z. ook: *stellegien*
 stillegies = (bw) stilletjes
 stinken = stinken. *Det stinkt as de pest* 'dat stinkt verschrikkelijk'
 stinkerd = stinkerd. * *In zien stinkerd zitten* 'bang zijn'
 stip = stip, punt
 * stippe = jus, vleesnat
 stippel = punt
 stippen = (ww) 1. stippen; 2. dopen (aardappel in de jus; brood of koekje in koffie of thee om het bijten te vergemakkelijken)
 stobbe = stuk van een boomstam, restant van een afgezaagde boom dat in de grond blijft zitten
 stoeken = 1. stuiken; 2. soort knickerspel

Stoeken was in Kampen een spellegien met knickers, espeuld deur twee kienders, wöörbi'j ieder etzelfde antal knickers inzetten. Umme de beurt moch ieder dan de knickers in een klomp of in een pette stoeken. Oneven antal buten klomp of pette was ewönnen deur degene die estoekt ad. Even antal was winst veur de tegepeti'je.

stoel (K-KE) = stoel. *Van de stoel òfpraoten en d'r zelf op gaon zitten* 'zich bevoordelen ten koste van een ander'. Ook: *stôêl* (KV)

stôêl = z. *stoel*

stoel(e)matte = stoelmat

stoelmatter = stoelenmatter

stoelstikke = dwarslat van een stoel

stoeppe = 1. stoep; 2. stuip. Ook: *stupe*

stoers = stuurs

stoetâspel = onhandig persoon

stoete = groot brood

stôêven = (*stôf, steuf, steuven, esteuven*), stuiven

stôêverd (KE-KV) = regenbui die in de verte hevig lijkt, maar waaruit meestal niet veel water valt

stôêverig = stuiverig

stof = 1. (het) stof; 2. (de) stof

stoffen = (ww) stoffen

stoffer = stoffer

stofzôêger = stofzuiger

stok = stok

stokbone = stokboon (bonenplant die aan een stok wordt gebonden). Ook: * *stòkkebone*

stoken = stoken, branden

stoker = stoker

* *stòkkebone* = z. *stokbone*

stòkvärve = stopverf. Ook: *stòpvärve*

stòlderen = solderen. Ook: *sòlderen*

* *stòllesteren* = z. *sòllesiteren*

stòlpe = stolp

stòls = uitroep bij het knikkeren: als de knikker tijdens het spel achter een verhoging in het veld blijft liggen, dan mag de aan de beurt zijnde speler *ruums* zeggen en de knikker vóór die verhoging neerleggen en vanuit die positie spelen; heeft de tegenpartij echter als eerste *stòls* gezegd, dan moet de knikker op de plaats blijven liggen en vanuit die positie worden gespeeld

* *stòlte* = z. *stelte*

stom = 1. dom. *Zo stom as een änte*; 2. zielig. *Det stomme dier kan 't ook niet elpen*

stommelen = stommelen

* *stommelink* = domoor

stomp = (bn) 1. stomp; 2. helemaal. *Det bin 'k now tòch stomp vergeten*

stompe = stomp van een been of een arm

stoom = stoom

stoot = stoot. Ook: *steut, steute*

stootkaante = z. *stootkante*

stootkante (K) = zelfkant van stof. Ook: *stootkaante* (KE-KV)

stòplappe = stoplap

stòppe = stop

stòppel = stoppel

stòppellaand (KE-KV) = land na de oogst

stòppen = stoppen

stòpseert = z. *stòpsjet*

* *stòpsjeert* = z. *stòpsjet*

stòpsjet (K) = sajete om kousen te stoppen. Ook: *stòpseert* (KE-KV), * *stòpsjeert*

stòpvärve = z. *stòkvärve*

störm = 1. storm; 2. * overstroming

störmlampe = stormlamp. Ook: *störmlanteern*

störmlanteern = z. *störmlampe*

stoten = (*stöt, steut, steuten, estoten* (K) / *esteuten* (KE-KV)), stoten

stötten = storten

stötteren = z. *stötteren*

stötteren (K) = stotteren. Ook: *stötteren*
 stouwe = stuw
 stouwen = 1. stuwen; 2. opstapelen
 stove = stoof
 stoven = (ww) stoven
 stra'bant = brutaal
 strafbanke = strafbank
 straffe = straf
 straffen = (ww) straffen
 stragge = strak. *Die boord zit mien stragge*
 sträkkies = 1. zo pas; 2. strakjes
 sträks = straks. Ook: *'tammee / tam'mee*
 stram = stram
 strampe (KE-KV) = 1. afgebroken rak; 2. verlengstuk van een trektouw
 straole = straal
 straoljager (KE-KV) = straaljager
 straolpiepe (K) = mondstuk van een brandweerspuit
 straote = straat
 straotemaker = stratenmaker
 straoten = bestraten
 straotjonge = straatjongen
 straotmadelievien (K) = 1. hoertje; 2. meisje dat vaak op straat zwerft
 straotslieper (K) = kind dat altijd op straat z'n vertier zoekt
 * stre'bant (niet K) = brutaal
 streek = streek
 streep = streep
 strekken = strekken, uitrekken
 stremmen = stremmen
 stremsel = stremsel
 * strenge (niet KV) = (zn) streng
 'strengebeze = aalbes. Ook: * *'stringebeze*
 streugien = in: *streugien trekken* 'strootje trekken'
 streuidag = laatste dag van de zesdeklassers (nu groep 8 van de basisschool), waarop getraceerd wordt
 streuien = strooien
 streuigoed = strooigoed
 streuisel = strooisel
 streupen = 1. stropen; 2. strippen van tabak
 streuper = z. *streuperd*
 streuperd (K) = stroper. Ook: *streuper* (KE-KV)
 streupien = soort snoepgoed, waarschijnlijk een steek (van stroop)
 stried = 1. strijd; 2. woordentwist
 strieden (K) = strijden. Ook: *strieën* (KE-KV), * *strîên*
 * striedgierig = twistziek
 strieën = z. *strieden*
 striekbeugel (K) = schep voor vis
 striekbòlte = strijkbout
 striekebaand (KE-KV) = band om het haar wanneer daarop de muts van de klederdracht werd gedragen. Ook: * *strieklint* (niet K)
 strieken = (*strek, streek, streken, estreken*), strijken. *Striek em maar ies over de kinne* 'paai hem maar eens'
 * strieklint = z. *striekebaand*
 striekplaanke = z. *strieckplanke*
 striekplanke (K) = strijkplank. Ook: *strieckplaanke* (KE-KV)
 striekzied = in: *op striekzied lègen* (-liggen (KE-KV)) 'uitgeput zijn'. Ook: *op strikzied lègen* (K)
 strieme = striem
 * strîên = z. *strieden*

* striepse (niet K) = slaag
 strik (KE-KV) = strekel
 strikke = 1. stropdas; 2. strik
 strikzied = z. *striekzied*
 * 'stringebeze = z. 'strengbeze
 strink (KE-KV) = streng, touw aan het halster
 stro = stro. *Stro op de balken ebben* (KV) 'de oogst binnen hebben'
 stroef = stroef
 stromen = stromen
 strompelen = strompelen
 stront = 1. (plat) stront. *Kiek, ströntien zeg ook wat* 'kijk, spuit elf geeft ook modder'; 2. * ruzie
 strontdink = 1. voorwerp van generlei waarde; 2. minachtende aanduiding van een klein meisje
 stronterig = nietig
 strontjonge = vervelende jongen. Ook: *strontjonk*
 strontjonk = z. *strontjonge*
 strontpölle = pol gras op de plaats waar mest van een koe is gevallen
 strook = strook
 stroom = stroom
 stroop = stroop
 strooplikker = vleier
 stròpdasse = stropdas
 stròppe = strop van een touw
 stròtte = strot
 stròtteneufd = strottenhoofd
 struke = struik
 * strukelen = struikelen
 struntien = strontje (infectie aan het oog)
 stuit = stuit. * *Op stuit of: * op stuit en slag* 'plotseling'
 stuiten = stuiten
 stuiter = grote knikker
 stuk = stuk. * *Een stuk òf wat* 'enkele', * *een stuk ene* 'bijna', * *een stukkien* 'elk muziekstuk behalve een psalm'
 stumperd = stumper
 * stunderen (niet K) = tobben
 stupe = z. *stoep*
 sturen = (ww) sturen
 stutbalke = stutbalk
 stute = stuitbeen. Ook: *stätbuttien*
 stufêzer = stutijzer
 * stutte = stut
 stutten = (ww) stutten
 stuur = stuur
 suf = suf
 sufferd = sufferd

Wiêgeliétien:

Suja, suja kientien.
Wat bin ie tòch weer stòlt.
Eb ie pien in oe bukien
òf bin oe vuties kòld?
'k Zal een vuurtien stoken
en een päppien koken.
't Wiegien giet van zwik zwak
veur die kleine dikzak. (KE)

sukela = chocolade
 suker = suiker
 sukerbiete = suikerbiet
 sukerdeenggien = z. *sukerdinggien*
 sukerdinggien (K) = stukje suikergoed. Ook: *sukerdeenggien* (KE), * *sukerdink*
 * *sukerdink* = z. *sukerdinggien*
 suke'rei = cichorei. Ook: * *suke'rein*
 * *suke'rein* = z. *suke'rei*
 'sukersundeklaos = 1. sinterklaasgebak; 2. houterig persoon
 sukerwöttel = suikerwortel
 sukkel = sukkel
 sukkelen = sukkelen, ziekelijk zijn
 sukkelig = sukkelend
 sul = sul
 * *sunde* = sint. Ook: * *sonde* (KV)
 Sundeklaos (K) = Sinterklaas. Ook: *Sunteklaos*

Sundeklaoslieties:

*Sundeklaos is jörig,
 zet em op de pòt.
 IJ begint te stinken:
 ròtteketòtteketòt.*

*Sinterklaasje, rònne, rònne, rònne.
 Gooi wat in m'n lege, lege tònne.
 gooi wat in m'n laarsje,
 dank u Sinterklaasje.
 Geef de kleine kind'ren wat,
 geef de groten een skup onder 't gat.
 Skup onder 't gat dut altied zeer:
 geef de kleine kind'ren meer.*

*Sundeklaos en Zwätte Piet,
 die bestaon d'r lekker niet.
 Vrogger ebben ze wel bestaon,
 maar toen bin ze doodegaon.*

* *sundeklaos* = sinterklaasgebak
sundeklösien = speculaaskoekje. Ook: *sunteklösien*
Sundemätten = St. Maarten. Ook: *Suntemätten*
Sundepeter = St. Peter. Ook: *Suntepeter*
sundeskiend = zondagskind
 * *sundesschôêle* = z. *sundesskole*
sundesskole = zondagsschool. Ook: * *sundesschôêle*
sunte- = z. *sunde-*

* *taai* = sinterklaaskoek
taal = taal
taan = taan
taand(-) = z. *tand(-)*
taarte = taart

Spòtlietien:

*Taarties van West, taarties van West,
taarties van West die stinken as de pest.*

(West was een joodse banketbakker. In hoeverre bij het zingen van dit liedje antisemitische gevoelens mee hebben gespeeld, is niet bekend)

tachentig = tachtig

ta'freel = tafereel

takke = tak

takkebos = takkenbos

takse = 1. hond; 2. iemand met kromme benen. Ook: * *taksepoot*; 3. portie, toekomstend deel (K); 4. * taak

* *taksepoot* = z. *takse* (2.)

talmen = talmen

* tal = aantal

'talòlt = geschild stuk eikenhout van ± 20-30 cm

talter (KE-KV) = schommel

talteren (KE-KV) = schommelen

tam = tam

tam'mee / 'tammee = dadelijk, straks. Ook: *te'mee*, *sträks*

tamelijk = tamelijk

'tamper = zurig

tand = (vkw *täntien*, mv *tannen*), tand. *De tannen op 't bössien ebben* 'koortsig, snotterig, hangerig zijn van een kind omdat het tanden krijgt'. Ook: *taand* (KE-KV) (vkw *täntien*, mv *tanen*)

'tandvleis (K) = tandvlees. Ook: '*taandvleis* (KE-KV)

tanen = tanen

* *tanentärgeri'je* = tandentergerij, het opwekken van een verlangen zonder dat er bevrediging volgt

tange = tang. *Et is een òlde tange* (gezegd van iemand die niet vriendelijk is)

taofel = tafel

'taofel'tòdde (KV) = vaatdoek

taoi = taai. *Zo taoi as een leren lappe*

taoinagel = dwangnagel

'taoinat (KE-KV) = taai vocht dat de koe vóór het eerste kalf in de uier heeft

* 'tapkämer = gelagkamer

'tapkäste = tapkast

* tappe = ijskegel

tappen = (ww) tappen

taps = kegelvorming

Spòtlietien:

*Tara-die-boemdiee,
de blikken dominee,
die zat al op zien stoel
met zien piepien in zien smoel.
IJ ging al nao de plee.
IJ nam zien piepien mee.
IJ stak et in zien mond
en toen viel et in de stront.*

In plaats van de twee laatste regels wordt ook wel gezongen:

*IJ stak et in zien zak
en toen viel et in de kak.*

tärgen = tergen

* tärve = tarwebrood
 * 'tärvenbrood = tarwebrood dat men op begrafenissen eet
 'tarwemaal = z. *'weitenmaal*
 tätten = tarten
 te = te
 te'bak = tabak
 te'baksnat = z. *te'bakspi'je*
 te'bakspiepe = tabakspijp
 te'baksspi'je (K) = fluim van een tabakskauwer. Ook: *te'baksnat* (KE-KV)
 te'dege = terdege
 'teembult (KE-KV) = hooiopper, met een *teemplaanke* bijeengebracht. Ook: *'teemöpper* (KE-KV)
 'teemöpper = z. *'teembult*
 'teemplaanke (KE-KV) = plank waarop bij het *temen* hooi wordt geschoven
 teer = (zn) teer
 teer = (bn) teer
 * 'teerachtig = teringachtig
 'teerkwaste = teerkwast
 'teertönne = teerton
 'teeuwsigeid (K-KV) = geeuwghonger
 tegelieke = tegelijk. Ook: *geliek(e)*
 tegen = tegen
 'tegenfoeteren = z. *'tegensputteren*
 'tegensputteren = tegensputteren. Ook: *'tegenfoeteren*
 'tegenstribbelen = tegenstribbelen
 'tegenstrieden (K) = tegenstrijden. Ook: *'tegenstrieën* (KE-KV), * *'tegenstrîen*
 'tegenstrieën = z. *'tegenstrieden*
 * 'tegenstrîen = z. *'tegenstrieden*
 tegen'sworig = tegenwoordig. Ook: *tegen'woordig*
 tegen'woordig = z. *tegen'sworig*
 teken = teken, sein
 teken = z. *tekenen*
 tekenen (K) = (ww) tekenen. Ook: *teken* (KE-KV)
 tekse = z. *tekste*
 tekste = tekst. Ook: *tekse*
 tel = tel. * *Niks in tel wezen* 'weinig geacht worden'
 telder = 1. maat van aardewerk met twee oren. Z. ook: *bòttertelder* (KV); 2. * tafelbord
 teleurstellen = teleurstellen
 teleurstellige = teleurstelling
 tellen = tellen. *Ie tellen ook mooi ene* 'jij komt ook al aardig op leeftijd'
 te'mast (K) = damast. Ook: *de'mast*
 te'mee = z. *tam'mee / 'tammee*
 temen = 1. zeurderig praten; 2. hooi op hopen slepen met behulp van een paard en een *teemplaanke* (KE-KV)
 temmen = temmen
 tempel = tempel
 tente = tent
 tentwagen (KE-KV) = luxe boerenwagen met een houten kap, bedoeld voor personenvervoer
 tepel = tepel
 * tepiet = tapijt, vloerkleed
 teren = (ww) teren
 terige = 1. t.b.c.; 2. * vertering
 termien = termijn
 terugge = terug
 teste = 1. test; 2. voorwerp van aardewerk voor de vuurkool in de stoof (KV); 3. * z. *gifte*
 testament = testament. *Iemand op zien testament geven* 'iemand een pak slaag geven'
 teugel = teugel

teumig (KV) = niets presterend
 teunebanke = toonbank
 teunen = 1. tonen; 2. babbelen
 'teuta = 1. (klein) kind met wijze praat; 2. iemand die veel kletst
 teutebelle = 1. vrouw die graag en veel babbelt; 2. visnet (K)
 teuten = babbelen, kletsen
 teuvenaar = tovenaar
 teuverballe = toverbal (snoepgoed)
 teuerekse = z. *teuverkolle*
 teuveren = toveren

Speullietien:

*Ik kan teuveren,
 ik kan teuveren,
 det mien and nao peetreulie rök.*

(iemand pakt de hand van een ander en maakt met de wijsvinger draaiende bewegingen in de handpalm. Dan wordt het versje opgezegd, en als de ander dan wil ruiken, krijgt deze een klap tegen de hand, zodat de hand zijn /haar neus raakt)

teuverkolle = toverheks. Ook: *teuerekse*
 teuverlanteern = toverlantaarn (diascoop)
 tevreden (K) = tevreden. Ook: *tevreen* (KE-KV)
 tevreen = z. *tevreden*
 tewegebrengen = teweegbrengen
 thee = thee
 tichel = tichel
 'tichelwärk = tegel- of steenbakkerij
 tie = teen (vkw *tiegien*, mv *tîêjen* (K) / *tîênen* (KE)). *De grote tie, de kleine tie* 'de grote teen, de kleine teen', *Ie kunnen 't met de tîêjen wel anvulen* 'je kon het met je klompen wel aanvoelen'. Ook: *tîêje* (KV)
 tied = tijd. *De tied zal 't leren, zeg Tjemmes* (Tjemmes had vroeger een meubelfabriek in Kampen die hij het opschrift had gegeven: "De tijd zal het leren"), *Kump die tied kump die plaoge* 'dan zien we wel weer'
 tiedig = tijdig
 tiedige (K-KE) = tijding. Ook: *tiejige* (KV)
 tîêje = z. *tie*
 tiejige = z. *tiedige*
 tiek = tijk
 tiene = tien
 tieren = 1. tieren (tekeer gaan); 2. lawaai maken; 3. groeien
 * tierlantijntien = tierelantijntje
 ti'j = tij
 tijger = tijger
 tikken = (ww) tikken
 'tilberie (K) = tilbury (soort rijtuig). Ook: 'tilbrie (KE), 'tillebrie (KV)
 'tilbrie = z. 'tilberie
 'tillebrie = z. 'tilberie
 timmeren = timmeren
 timmerman = timmerman
 tin = tin
 tinnen = (bn) tinnen
 tippe = tip
 titte = 1. borst; 2. tepel. 't Is een lekkere titte 'ze is een haaibaai'
 tjalk = tjalk

* tjanken = z. *sjanken*
 * tnegentig = z. *negentig*
 tobbe = tobbe
 tòbben = tobben
 tòch = toch
 tòchgat = tochtgat
 tòchsloot = tochtsloot, treksloot (hoofdwaterleiding in het slotenstelsel)
 tòcht = tocht
 tòdde = vod, poetslap
 tòdden = slepen, verslepen
 * toe = z. *toen*
 toe = dicht
 * toebrengen = op iemands gezondheid klinken
 toedeure = dichte deur. *Veur een toedeure komen* 'voor een gesloten deur komen'
 * toef = z. *toefte*
 toefte = 1. kuif (o.a. van een vogel); 2. haarwring. Ook: * *toef*
 toeke (KV) = teef
 toekomst = toekomst
 toeksen = z. *foksen*
 toemelen = tuimelen
 toen = toen. Ook: * *toe*
 toer = moeilijke klus
 * toertien = pruik
 'toesebòlte = z. 'toestebòlte
 toeselen = duikelen
 toeslaon = toeslaan
 toestand = toestand
 'toestebòlte = bloemstengel van een lisdodde. Ook: 'toesebòlte
 toestel = toestel
 * 'toestellen = inkopen doen, vooral bij een huwelijk
 toetasten = beginnen met eten. *Now jonges, tast toe!*
 toeten = 1. toeten; 2. tuiten
 toeval = 1. toeval; 2. * meevaller
 toevallig = toevallig
 toeve'dan (KE-KV) = langzamerhand
 toevlucht = toevlucht
 tòl = tol (geld dat men moet betalen om ergens langs of heen te mogen)
 * tòlbaos = tolbaas
 tòl-ekke = tolhek
 * tòlgeld = tolgeld
 tòlk = tolk
 tòlle = tol (speelgoed)
 tonge = tong. *Zien tonge is ook niet van skaopeleer* 'hij weet ook wel wat lekker is', *IJ löt zich de tonge niet skrapen* 'hij weet wat zwijgen is', *Ie zollen de tonge der bi'j inslikken* 'het is heel erg lekker'
 tongeblaore = z. *tongeblöre*
 tongeblöre (K) = 1. tongblaar; 2. mond- en klauwzeer. Ook: *tongeblaore* (KE-KV)

Vässien:

Tonia, de lampe,
Tonia, de lampe,
Tonia, de lamp' is uut.
Tonia, de lampe,
Tonia, de lampe,
Tonia, de lamp' is uut.
Ooh, Suzanna, ooh, Suzanna,

wat is het leven wonderschön.
Ooh, Suzanna, wat is het leven schön.

tønne = ton

tønniken = punniken

tönnen = tornen

tonte = 1. smerige lap. *Wat een tonte van een zaddoek eb ie döör* ‘wat een smerige zakdoek heb je daar’; 2. onzindelijke vrouw

* tontelpòt = tondeldoos

toom = 1. toom; 2. broedsel; 3. nageboorte van een varken (KE-KV)

tòp = top. *Ze eten (of: vreten) de töppies van de gärven* ‘ze eten alleen wat ze graag lusten, ze pikken het beste in’

toren = toren

törf = turf

törfmaande = z. *törfmande*

törfmande (K) = turfmand. Ook: *törfmaande* (KE-KV)

törfòk = turfhok

törfskip = turfschip

törfskipper = turfschipper

* törken = 1. Turken; 2. soort aardappelen

* tòrre = z. *törre*

törre = tor. Ook: * *törre*

törven = (ww) turven

* tötteldôêve = z. *tötteldôêve*

tötteldôêve = tortelduif. Ook: * *tötteldôêve*

touw = touw

touws (KE-KV) = gedresseerd. * *Touws mäken* ‘dresseren van paarden’

trachten = trachten

trächter (KE-KV) = trechter

traktaosie = traktatie

* traktätien = traktaatje

* traktement = traktement

trakteren = trakteren

tralie = tralie

* trampen = z. *trappen*

* trampvôêten = trappelen van kwaadheid of pijn

traog = traag. *Zo traog as een draodnägél*

traon = traan (= levertraan)

traonbuize = traanbuis

traone = traan van een oog

traonen = (ww) tranen

trap = schop

trappe = trap (klimtoestel)

trappen = (ww) trappen, schoppen. Ook: * *trampen*

trapperen = betrappen

tree = (vkw *treegien*, mv *treen* (K) / *trees* (KE-KV)), tree

treffen = (*treft, tröf, tröffen, etröffen*), treffen

trein = trein

* treiter = z. *treiterkòp*

treiteren = treiteren

treiterkòp = treiteraar. Ook: * *treiter*

trek = trek

trekken = trekken

trekond = trekhond

trekpleister = trekpleister

trekpòt = trekpot

trekskute = trekschuit
 trekzaand = z. *trekzand*
 trekzage = trekzaag
 trekzalve = trekzalf
 trekzand (K) = 1. drijfzand; 2. gebaggerd zand. Ook: *trekzaand* (KE-KV)
 tre'mienen (KV) = stuipen
 treuren = treuren
 treurwilge = treurwilg
 * treust = troost
 * treuster = trooster
 triep = trijp, fluweelachtig weefsel
 trillen = trillen
 trijklompe = klomp met korte roef
 troe = bevel voor het achteruitgaan van een paard. Ook: *tru*
 troebel = troebel
 troefel = z. *troffel*
 troep = 1. troep; 2. wanordelijke boel
 troet = meelkost, meelbal (vgl. de Duitse *knudel*)
 troffel = troffel. Ook: *troefel*
 tròg = trog
 tromme = 1. trom; 2. trommel
 trommelvlies = trommelvlies
 trööntien (K) = borreltje
 trösse = tros
 tròts = trots
 trouw = trouw
 trouwen = trouwen

Speullietien:

*Wij gaon trouwen,
 met de strikkies op de mouwen.*

(werd gezongen bij het 'bruiloftje spelen', maar ook als kinderen gewoon arm in arm op straat liepen)

tru = z. *troe*
 trui = trui
 tucht = tucht
 * tûgen = over zich verkrijgen
 * tuitierig = topzwaar
 tukke = speen. *Die is nog niet van de tukke òf* 'die zuigt nog op een speen'
 'tukkedukien (KE) = tukdoekje van een klein kind
 tukken = 1. tukken, een dutje doen; 2. duimzuigen; 3. * treuzelen
 tukkien = middagdutje
 tuksen = met beide benen tegelijk naar voren springen
 tule = tule
 * tulen = van tule. * *Tulen musse* 'muts van tule'
 tullen = veel drinken
 tumpe = uiterste punt
 tunen = *tuun* maken
 tussen = tussen
 tussen'beiden (K-KV) = tussenbeide. Ook: *tussen'beien* (KE)
 tussen'beien = z. *tussen'beiden*
 tussendeurtien = hapje voor tussendoor
 tussensoort = soort tussen groot en klein
 tut = tot

tute = tuit
 * tûte (KV) = wieg
 tuterink (KV) = tureluur
 tuug (K) = tuig. Ook: *tûûg* (KE-KV)
 tûûg = z. *tuug*
 tuulmusse = soort neepjesmuts
 tuun = 1. betuining, omheining; 2. gevlochten takken
 tuunamer = grote houten hamer
 * tuunkâmer = tuinkamer
 twaalf = twaalf

Vässien:

*Twaalf uur,
 pòt op 't vuur.
 Eén uur eten.
 Twee uur nao de winkel toe,
 'k Eb mien brood vergeten.*

'tweedonker = schemering. Ook: *'tweeduuster*
 tweedracht = tweedracht
 'tweeduuster = z. *'tweedonker*
 tweje = twee. Ook: * *twieje*
 twiefel = twijfel
 twiefelaar = 1. twijfelaar; 2. een koe waarvan men niet weet of zij draagt
 twiefelen = twijfelen
 * twiefelnommer = twijfelnummer
 twieg = twijg
 'twiegweerd = stuk grond beplant met wilgenstruiken
 * *twieje* = z. *tweje*
 twintig = twintig

* ubben = huiveren
 ubberig (KV) = huiverig. Ook: *hubberig* (KE)
 * ui = z. * *wei*
 uig = huid
 uisterig (K-KE) = onstuimig (gezegd van het weer). 't *Is uisterig weer*. Ook: *uusterig* (KV)
 uj = in: 't *Is te uj of te fuj* 'het is alles of niks'
 ukien = woonkeuken
 ukies = hurken. Ook: *ôêken* (KE-KV), * *oeke*. *Op d'ukies zitten* (K), *op d'ôêken zitten* (KE-KV), * *op 't oeke zitten* 'op de hurken zitten'
 ulen = huilen van honden
 ulpe = hulp
 'ulpzele = bretel
 ulze = huls
 * umdäle = naar beneden. Z. ook: *dale*
 um(me) = om. *Um tòch* '(lett.) om toch', wordt wel gezegd als men geen reden wil geven
 ummegekeerd = omgekeerd. *Ummegekeerd deur een lampeglass kunnen* 'erg mager zijn'
 ummekieken = omkijken, omzien
 'ummen'an = ongeveer
 ummes = immers
 'ummesien = hij/zij, gezegd als men niet op iemands naam kan komen
 ummeskikken = omschikken
 * ummestrekken = z. *ummetrekken*
 ummetrekken = 1. omtrekken; 2. omkeren van gemaaid gras om het te laten drogen. Ook: * *ummestrekken*
 ummezîên = ommezien, ogenblik
 umsge'liek(s) = ongeveer
 umsge'lieks = z. *insge'lieks*
 um'trent = omtrent
 uppelen = huppelen
 appelpeerd = hobbelpaard
 upperman = opperman
 ure = huur. *Die wol gien ure betalen* 'die laat een flinke wind'
 uren = (ww) huren
 usien = w.c. opzij van de boerderij boven de gierkelder. 't *Usien bi'j de skure laoten* 'weten hoever je kunt gaan'
 usselen = hutselen

Straotvässien:

*Ussien, bussien stro,
 wie stinkt ier zo?
 Det dut die òlde vette man,
 die zo lekker stinken kan.*

* 'utregel (niet K) = toonladder
 ut(te) = hut
 uttien = hutje, in: 't *ele uttien met* (of: *en muttien* 'alles bij elkaar', * *uttien bi'j 't muttien en 't mäntien mit de knòllen* 'id.'
 * uuchelen = huichelen
 uur = uur
 uuruus = huurhuis
 uus = (vkw *usien*, mv *ûzen*), huis

Spelletje met een kind dat net kan lopen:

De volwassene gaat met de armen gespreid, een eindje voor het kind op de hurken zitten en zegt dan:

Wie kump d'r in mien usien?
Wie kump d'r in mien usien? (K)

'uusbakken = krentenbroodje
 uusbaos = huisbaas
 uusbelt = terp waarop een huis staat
 uusdag (KE) = dag waarop men om de een of andere reden verplicht thuis moet blijven
 uus-enne = iemand die graag thuis is
 uuslook = huislook
 uus-òllen = (ww) huishouden
 uus-òllige = huishouding, gezin. *IJ ef een eel (of: ele) uus-òllige* 'hij heeft een groot gezin'
 uus-òlster = huishoudster
 uusterig = z. *uisterig*
 uut = uit. *Uut en an wòdt een span* (gezegd wanneer een verkering uit en weer aan raakt, waarna uiteindelijk toch een huwelijk volgt)
 uutaalder = iemand die meer kan dan een ander, uitbinker
 uut-alen = 1. uithalen; 2. schoonmaken
 uutbenen = uitbenen
 uutblaazen = uitblazen
 uutbrûûien = uitbroeden
 uutdagen = uitdagen
 uutdragen = uitdragen
 uutdoven = doven
 uutduden = uitduiden. Ook: * *uutdûûn*
 * *uutdûûn* = z. *uutduden*
 uut-euren = uithoren
 uutfeneren = uitdenken
 uutflappen = uitflappen
 uutfloepen = plotseling uitgaan. *Et licht floept uut*
 uutgaon = 1. uitgaan; 2. * op visite gaan
 uutkomen = uitkomen
 uutkomst = uitkomst
 uutleven = uitleven
 uutlopen = uitlopen
 uutloperspak = (heren)pak, niet het zondagse, maar het pak dat men aantrok wanneer men naar de markt of naar de bureu ging
 uutlullen = uitkletsen
 uutmaken = 1. uitmaken; 2. verbreken van een verkering of verloving
 uutpässen = uitpersen
 uutprakkezeren = bedenken
 uutrekenen = uitrekenen
 uutsieferen = 1. berekenen; 2. bezien
 uutskellen = uitschelden
 uutskieten (K-KV) = uitschieten. Ook: *uutskîêten* (KE)
 uutskîêten = z. *uutskieten*
 uutskôêven = uitschuiven
 uutskòt = uitschot, rommel
 uutskreeuwen = z. *uutskriwwen*
 uutskriwwen = uitschreeuwen. Ook: *uutskreeuwen* (KE)
 uutslag = uitslag
 uutsliepen = uitsliepen

Spòtlietien:

Sleep uut, sleep uut,
IJ lust gien spek met beunties.

uutsluten = uitsluiten
 uutspaoren = z. *uutsparen*
 uutsparen (K) = uitsparen. Ook: *uutspaoren* (KE-KV)
 uutspeuren (KE-KV) = uitwijken, uit het rijspoor gaan
 uutspi'jen = uitspugen
 uutstukken = 1. lappen zetten in een kledingstuk. *Ze ef die broek elemaole uutestukt; 2. doen. Wat eb ie in de skure uutestukt?*
 uutvegen = uitvegen
 uutvinnen = uitvinden
 uutvlakken = 1. uitvegen, uitgummen; 2. onderschatten
 uutvlucht = uitvlucht
 uutvringen = uitwringen
 uutweg = uitweg
 uutwendig = uitwendig
 uutwieken = uitwijken
 uutzetîêzer = uitzetijzer van bijv. een raam
 uutzetten = uitzetten
 uutzuken (K) = uitzoeken. Ook: *uutzûken* (KE-KV)
 uutzûken = z. *uutzuken*
 uverig = huiverig
 ûzen = (ww) 1. wonen; 2. * omgaan

va = vader. Ook: * *väär*

vaal = vaal

vaalt = vaalt

* *vääm* = vadem

* *väär* = z. *va*

* *vägevuur* = vagevuur

vak = vak

väke = vaak

val = val (het vallen)

valen = z. *vallen*

valke = valk

valle = 1. val, strik; 2. reep stof; 3. * kant aan een muts

vallen (K) = (*valt, viel, vielen, evallen*), vallen. Ook: *valen* (KE-KV) (*völt* (KE-KV), *viel* (KE) / *veul* (KV), *vielen* (KE) / *veulen* (KV), *evalen*)

* val-oed = hoed met slappe rand

vals = vals

valsigheid = valsheid

van = (vz) van

* van = (zn) familienaam

'vanaans = z. '*vandans*

'vandans = vandehands, aan de rechterzijde lopend (van een paard). *Een vandans peerd* 'een ouder paard dat samen met een jonger de koets trekt en rechts voor de koets loopt'. Ook: '*vanaans* (KV). Z. ook: '*bi'jdans*

vandaon(d)e = vandaan

vangen = (ww) vangen

vang-gat = gat aan de kant van een hooiberg waarin het hooi van de wagen opgestoken wordt en vanwaar men het weer hogerop brengt

vangst = 1. vangst (het vangen); 2. rem van een molen; 3. vlezig deel tussen de buik en de achterpoten bij een rund

van'laast = laatst, pas geleden. Ook: *van'lesten*

van'lesten = z. *van'laast*

* vanwegens = vanwege

vaolen = z. *völlen*

vaort = z. *vöört*

varen = (ww) varen

värfbössel = z. *värfkwäste*

värfbusse = verfbus

värfdeuze = verfdoo

värfkwäste (K) = verfkwast. Ook: *värfbössel* (KE-KV)

värflaoge = verflaag

värflucht = verflucht

värgen = vergen

värken = varken. *Een värken leert nog nao zien dood* 'men is nooit te oud om te leren'

värkensköt = 1. soort rooster waarop het varken ligt; 2. varkenskot

värkensökke = 1. varkenshok; 2. smeerbeol

värre = ver. Ook: *vere* (KE-KV)

värre'weg = ver weg

värve = verf

värven = (ww) verven

väs = (zn) vers

väs = (bn) vers

vaste = 1. vast (en zeker). *Zo vaste as een uus*; 2. alvast. *Begin maar vaste te lopen*

väste = (overtr. trap van *värre*), verste. *In de väste vätte niet* 'helemaal niet'

vasten = (ww) vasten

vat = ('t -, vkw *vatien*, mv *vaten*), vat

vät (KE-KV) = vat (het vatten), greep

* vätenloop = rek waarop men vaten zet
 vätte = verte. Ook: *veerte* (KE-KV)
 vatten = (ww) vatten, begrijpen
 vazel (KE-KV) = uitwendige geslachtsdelen van vrouwelijke dieren
 vechen = z. *vechten*
 vechten = vechten. Ook: *vechen* (KE-KV)
 vee = vee
 veen = veen
 * veenster = z. * *venster*, z. ook: *vèenster*
 vèenster (KE) = 1. venster; 2. z. *blinde*. Ook: *veinster* (KV), * *venster*, * *veenster* (KV)
 veer = (het) veer
 veerbelle = veerbel
 veerköppien = kribbe, strekdam
 veerman = veerman
 veerte = z. *vätte*
 veertiene = veertien
 veertig = veertig
 veeruus = veerhuis
 veerze = 1. vaarskalf; 2. jonge koe na de eerste kalving
 vegen = vegen. *Ie kunnen vegen (met de spons van Blaanes)* 'je krijgt niets' (Blaanes was vroeger een bekend kermisfiguur)
 veile = dweil
 veilen = 1. dweilen; 2. veilen
 veilig = veilig
 veinster = z. *vèenster*
 veinzen = veinzen
 * vekaansie = vakantie
 * vekaant = vacant
 vel = 1. vel, huid. *In zien vel as ie niet estreupt is* (antwoord op de vraag: waar is hij?), *IJ ef een vel as 'n bolle veur de kòp, - een vel veur 't euft* 'hij heeft een bord voor zijn kop'; 2. * krengerige vrouw. *Wat een vel!* 'wat een kreng van een vrouw'
 veld = veld
 velen = verdragen
 velge = velg
 velies = valies
 * venedamp = z. *venerook*
 venerook (KV) = veenrook. Ook: * *venedamp*
 * veniend (niet K) = vergift, venijn
 * veniendig = 1. z. *venienig*; 2. vergiftig
 venienig = venijnig. *Kiek tòch niet zo venienig* 'kijk toch niet zo venijnig'. Ook: * *veniendig*
 * venkelwäter = venkelwater
 * venster = vensterluik. Ook: * *veenster* (KV), z. ook: *vèenster*
 vent = vent
 veraal = verhaal
 veralde'reerd = verbouwereerd. Ook: *veralte'reerd*
 veralte'reerd = z. *veralde'reerd*
 verankerd = voor anker
 veraoren = z. *verören*
 ver'apstukken = doen, in orde maken. *Ik eb vandage nog eel wat te verapstukken*
 verärmen = 1. verarmen; 2. minder vruchtbaar worden van de grond
 verassereren = verzekeren
 verbannen = verbannen
 verbasteren = verbasteren
 verbazend = verbazend
 verbelige = verbeelding
 verbiesterd = 1. verbijsterd; 2. in de war

* verbiesteren = in de war raken
 verbi'j = voorbij
 verblikken = verbleken
 verbouwereerd = verbouwereerd
 verbranen = z. *verbrannen*
 verbrannen (K) = verbranden. Ook: *verbranen* (KE-KV)
 verdedigen = verdedigen
 verdekseld = deksels (uitroep)
 verdienen = verdienen
 verdikkemien = bastaardvloek
 verdoen = 1. verkwisten; 2. zich om het leven brengen
 verdôêzelen = verdonkeremanen
 verdommen = verdommen
 verdragen = verdragen. *Verdraag menare zo min mooglijk* (werd gezegd als kinderen ruzie maakten bij het spelen)
 verdreid = 1. verdraaid; 2. bastaardvloek
 verdreien = 1. verdraaien; 2. * niet willen doen
 verdreugen = verdrogen
 verdriet = 1. verdriet; 2. * lastig
 verdrietig = 1. verdrietig; 2. lastig (van kinderen)
 verduld = bastaardvloek. *Verduld en gien einde!* 'potverdorie!'. Ook: *verdulle, verdullemien*
 verdulle = z. *verduld*
 verdullemien = z. *verduld*
 ver'dummelen (KE-KV) = 1. zoek maken; 2. laten slingeren
 verduren = verduren
 * verduutsen = aan het verstand brengen
 verdwienen (K) = verdwijnen. Ook: *verdwîênen* (KE-KV)
 verdwîênen = z. *verdwienen*
 vere = 1. veer van een vogel; 2. drukveer
 vere = z. *vârre*
 verenige = vereniging. Ook: * *verîênige*
 ver'etst = door te grote warmte ziek geworden
 vereugen = 1. verheugen, verblijden; 2. verhogen
 vereuren = verhoren
 vergangen = voorbij
 vergaon = vergaan
 vergarige = vergadering
 vergeefs = vergeefs. Ook: * *vergees*
 * *vergees* = z. *vergeefs*
 vergeten = (*verget, vergat, vergaten, vergeten*), vergeten
 vergif = vergif
 verguppen = 1. dood laten gaan; 2. vernielen; 3. bederven. *Dat eui is mien vergupt* 'het is mij overkomen dat dat hooi is bedorven; ik heb dat hooi laten bederven'; 4. * zoek raken
 * *verîênige* = z. *verenige*
 ver'kampen = z. *ver'slaon*
 verkaolen = z. *verkòllen*
 verkeerd = 1. verkeerd; 2. boos. *IJ ef de kòp glad verkeerd* 'hij is erg boos'
 verkerige = verkering
 verklaoren = z. *verklören*
 verklaorige = z. *verklöring*
 verklei'neren = kleineren
 verklongelen = z. *verklungelen*
 verklören (K) = verklaren. Ook: *verklaoren* (KE-KV)
 verklörige = z. *verklöring*
 verklöring (K) = verklaring. Ook: *verklörige* (K), *verklaorige* (KE-KV)
 verklungelen = 1. zoek raken; 2. * zoek maken; 3. verprutsen. Ook: *verklungelen*

verknoeien = verknoeien
 verknuppen = niet willen doen
 verkòldeid = verkoudheid. Ook: *verkòllendeid* (KE-KV), * *verkòlleneid* (KV)
 verkòllen = 1. verkouden; 2. * erin gelopen. Ook: *verkaolen*, * *verkòllen* (KV)
 * verkòllen = z. *verkòllen*
 verkòllendeid = z. *verkòldeid*
 * verkòlleneid = z. *verkòldeid*
 verkommeren = verkommeren
 verkwaanselen = z. *verkwanselen*
 verkwanselen (K) = verkwanselen. Ook: *verkwaanselen* (KE-KV)
 verkwisten = verspillen, verkwisten
 verkwister = verspiller
 verlangen = verlangen
 verlangliesien = verlanglijstje
 verleden = verleden. Ook: * *verleen*
 * verleen = 1. verleden. Ook: *verleden*; 2. * onlangs
 verlegen = verlegen
 verleppen = verleppen
 verlet = 1. verlet; 2. * behoefte
 verlichten = verlichten
 verlichtige (KE-KV) = verlichting
 ver'fêgen = voorliegen
 verlies = verlies
 verliezen (K) = (*verliest, verleur, verleuren, verleuren*), verliezen. Ook: *verlêzen* (KE-KV)
 verlêzen = z. *verliezen*
 verlof = verlof
 verlös = verlos (= spel)
 verlossen = verlossen
 ver'luizen = 1. erin laten lopen; 2. weigeren. Ook: *ver'lûzen*
 ver'lûzen = z. *ver'luizen*
 vermanige = z. *vermaning*
 vermaning (K) = vermaning. Ook: *vermanige* (KE), *manige* (KV)
 verminderen = verminderen
 vermoeden = vermoeden. Ook: * *vermôên*
 * vermôên = z. *vermoeden*
 vermoffelen = wegmoffelen
 * ver'munt = gemunt, in: * *et vermunt ebben op...* 'het gemunt hebben op...'
 vernaam = voornaam, belangrijk
 vernachelen = bedriegen. *IJ vernachelt oe* 'hij bedriegt je'
 * vernachten = overnachten
 ver'nämstig = z. *ver'nemstig*
 ver'nemstig = 1. handig; 2. * schrande. Ook: *ver'nämstig*
 verneuken = (plat) bedriegen
 vernielen = vernielen
 vernis = vernis
 veröddeneren = verordenen
 verören (K) = verharen. Ook: *veraoren* (KE-KV)
 verpachten = verpachten
 verpletteren = verpletteren
 * ver'podden = 1. verwelken; 2. geen fut hebben
 ver'poeren = verprutsen
 verraod = verraad
 verraoden = verraden. Ook: * *verraon*
 * verraon = z. *verraoden*
 verrassen = verrassen

verrekken = verrekken. *Ie kunnen verrekken* (verwensing), met als reactie: *Verrekken is lank wödden* 'verrekken is lang worden'
 ver'repelen = z. *ver'reupelen*
 ver'reupelen = vertrappen. Ook: *ver'repelen*, * *ver'reupen*
 * *ver'reupen* = z. *ver'reupelen*
 verrinne'weren = ruïneren, verwoesten. Ook: *verteste'weren* (KV)
 verroest = verroest! (uitroep van verwondering of verwensing)
 verroesten = verroesten
 verrot = verrot. Ook: *vrot* (K-KV)
 verscheiden = verscheiden
 verskelen = z. *skelen*
 verskeuren = verscheuren
 verskeuten = veranderd van kleur, bijv. door zonlicht
 ver'skeuvelink = z. *ver'skuppeling*
 verskieten (K-KV) = verschieten. Ook: *verskîeten* (KE)
 verskîeten = z. *verskieten*
 verskil = verschil
 ver'sköt (K) = 1. klein naaigerei; 2. klein bedrag dat door een naaister in rekening werd gebracht voor bijv. garen, knoopjes e.d.; 3. terugvorderbaar klein bedrag; 4. * verscheidenheid; 5. * voorraad. Z. ook: *'veursköt*
 ver'skuppeling = verschoppeling. Ook: *ver'skeuvelink*
 ver'skuppen = verschoppen
 ver'slaon = vee van het ene stuk land naar het andere brengen. Ook: *ver'kampen*
 verslieten = 1. verslijten; 2. houden voor. *Ik versliete em soms veur zien breur* 'ik zie hem soms voor zijn broer aan'
 * *verslinnen* = verslinden
 ver'slödden = z. *ver'slödderen*
 * *ver'slödderen* = z. *ver'slödderen*
 ver'slödderen = versmeren, slecht voor iets zorgen. Ook: *ver'slödden*, *ver'sloeren*, * *ver'slödderen*
 ver'sloeren = z. *ver'slödderen*
 verslonzen (K) = verslonzen. Ook: *versloonzen* (KE-KV)
 versloonzen = z. *verslonzen*
 versmaden (K) = versmaden. Ook: *versmaon* (KE-KV)
 versmaon = z. *versmaden*
 verspeulen = 1. verspelen; 2. * moeten onderdoen. *Ik bin an oe verspeuld* 'je ziet er slechter uit dan een tijdje geleden'
 verspikken = begerig uitzien naar. *Ik ad mien nog wel zo op det reisien verspikt*
 verspòchen = z. *verspòchten*
 verspòchten (K-KV) = verspochten, door vocht bederven. Ook: *verspòchen* (KE)
 verstaand = z. *verstand*
 verstand (K) = verstand. Ook: *verstaand* (KE-KV)
 verstaon = verstaan
 ver'stärf = nalatenschap
 ver'stoeken = z. *verzwikken*
 vertellen = vertellen. *IJ vertellen 't met een wärm äntien deur* 'hij vertelde het direct door'
 verteste'weren = z. *verrinne'weren*
 vertrappen = 1. vertrappen; 2. weigeren, vertikken
 vertrek = vertrek
 vertrekken = (ww) vertrekken
 ver'uut = vooruit. Ook: *veuruut*
 * *ver'uutzicht* = z. *veuruutzicht*
 verûzen = verhuizen. *Verûzen kost beddestro* 'verhuizen is duur'
 vervangen = (ww) vervangen
 vervangen = (bn) * verkouden
 * *vervätten* = 1. vervatten; 2. herhalen
 vervelen = vervelen

vervellen = vervellen
 verwaarlozen = verwaarlozen
 verwärren = in de war raken. Ook: *verwieren*
 verweerd = verweerd
 verweren = verweren
 verwezen = beteuterd
 * verwierd = 1. verward; 2. onverschillig
 verwieren = z. *verwären*
 * ver'wiggelen = z. *ver'wikken*
 ver'wikken = 1. een stukje verplaatsen; 2. wrikken. Ook: * *ver'wiggelen*
 verwonderen = verwonderen
 verzamelen = verzamelen
 * ver'zègen = z. *ver'zeggen*
 ver'zeggen = 1. toezeggen; 2. * niet willen doen. Ook: * *ver'zègen*
 verzeilen = verzeilen
 verzetten = 1. verzetten; 2. * (*em -*) zich ontspannen
 verzoepen = 1. verdrinken; 2. van geld: opmaken door veel sterke drank te gebruiken. *Zien verzeupen dubbelties tellen* '(berouwvol) in gedachten verzonken zijn'
 verzuken (K) = (ww) 1. verzoeken; 2. * uitnodigen. Ook: *verzûken* (KE-KV)
 verzûken = z. *verzuken*
 verzumen = verzuimen
 verzwikken = verstuiken. Ook: *ver'stoeken*
 vest = vest
 vet = vet. *Zo vet as aol*
 veter = veter
 'veteren = hard lopen. *Döör kwam ie an veteren*
 'vetlökke (KE-KV) = lok haar onder op het achterbeen van een paard
 vettig = vettig
 vettigheid = vettigheid
 'vetweiden (K) = koeien op het land laten lopen om vet te worden, vetmesten. Ook: 'vetweien (KE-KV). *Die koeien/kôênen weien wi'j vet*
 'vetweien = z. 'vetweiden
 'vetweier (KE-KV) = 1. koe die 's zomers op het land wordt gehouden om vet te worden; 2. de boer die koeien in de wei vet laat worden
 * veulderlei = z. *veulerlei*
 veule = veel. *Veule laad ie op een boerenwagen* (gezegd wanneer iemand ten onrechte beweert dat iets 'veel' is)
 veulerlei = velerlei. Ook: * *veulderlei*
 veur = voor
 * veurbaorig = z. *veurbarig*
 veurbarig = voorbarig. Ook: * *veurbaorig*
 veurbeeld = voorbeeld
 veurbi'j = voorbij
 veurdeel = voordeel
 veurdeure = voordeur
 veureinde = z. *veurende*
 veurende (K) = vooreinde. Ook: *veureinde* (KE-KV)
 veureufd = voorhoofd. Ook: * 'veurkòp
 veurgaon = voorgaan
 veurgevel = 1. voorgevel; 2. neus. *Een mooie veurgevel siert 't ele uus* (gezegd tegen of van iemand met een grote neus)
 veurgevuul = voorgevoel
 veurjaor = z. *veurjöör*
 veurjöör (K) = voorjaar. Ook: *veurjaor* (KE-KV)
 veurkaante = z. *veurkante*
 veurkamer = voorkamer

veurkante (K) = voorkant. Ook: *veurkaante* (KE-KV)
 veurkiend = voorkind
 * veurkoop = voorkoop
 * 'veurkòp = z. *veureufd*
 veurname = (zn) voornaam
 veurraad = voorraad
 veurrute = voorruit
 veurskieten (K-KV) = voorschieten. Ook: *veurskîeten* (KE)
 veurskîeten = z. *veurskieten*
 'veurskòt = 1. voorschot, geleend geld dat terugbetaald wordt (z. ook: *ver'skòt*); 2. voorlopige betaling
 veuruus = voorhuis
 veuruut = z. *ver'uut*
 veuruutzicht = vooruitzicht. Ook: * *ver'uutzicht*
 veurwaarde = voorwaarde
 'veurweiden = eerste gewas in het voorjaar beweiden. *De skaopen ebben det stuk in april veureweid* 'de schapen hebben dat stuk in april voorbeweid'. Ook: * 'veurweien
 * 'veurweien = z. 'veurweiden
 veur'zègen = voorspellen
 veurzörge = voorzorg
 vezel = vezel
 vezier = vizier
 vezite = visite
 viefdûzend = vijfduizend
 'viefkop = vijfkop (= 5 dm³)
 viefonderd = vijfhonderd
 vieftiene = vijftien
 vieftig = vijftig
 vîêge = vijf
 'vîêgedale (K) = dadel
 viele = vijl
 vielen = (ww) vijlen
 vielese'pee = fiets. Ook: 'farad (KE-KV)
 * vienen = z. *vinnen*
 vier'dalf = drie en een half
 vier'duiten = halve stuiver. Ook: *vier'duten*
 * vier'duitenstuk = geldstuk van 2½ cent
 vier'duten = z. *vier'duiten*
 viere = vier

Raodsel:

*Vier òlde wîêven
 die kunnen mekare niet krîêgen.
 Ze lopen allemaol even äd,
 rao, rao, wat is det?*
 (antwoord: de wieken van een molen)

vieren = 1. vieren (van een feest); 2. laten schieten
 vierkaant = z. *vierkant*
 vierkant (K) = vierkant. Ook: *vierkaant* (KE-KV)
 vies = vies. *Zo vies as een värken, Vîêze värkens wödden niet vet* 'vieze varkens worden niet vet'
 vîêve = vijf. Ook: * *vuve* (KV)
 vîêvenviefstig = vijvenvijftig
 vîêver = vijver
 vîêzel = vizel
 vîêzelen (KE-KV) = 1. snel bewegen; 2. * hard lopen

* vi'jaand = z. *vi'jand*
 vi'jand (K) = vijand. Ook: * *vi'jaand*
 villen = (ww) villen
 vimme = 104 bossen (van bijv. riet)
 vinger = vinger
 vingeraanse (KE-KV) = vingerhandschoen
 vingerkeutien = vingerkootje
 vinke = vink
 vinne = vin
 vinnen = (*vint, vun, vunnen, evunnen*), vinden. Ook: * *vienen*
 * vinnig = zeer, in hoge mate
 * viôêle = *viool*
 vis = vis

Òftellietien:

Vissien, vissien, biet.
Mien moder die îêt Griet,
mien vader die îêt Jan,
jij bent de man.

visanger = visrokerij
 visengel = vishengel
 visfoeke = fuik
 * viskäär = viskaar
 viskaore = z. *viskøre*
 viskøre (K) = viskar. Ook: *viskaore* (KE-KV)
 visôêke = vishaak
 vissen = (ww) vissen
 * visser = z. *visserman*
 visserman (K) = visser. Ook: * *visser*
 vissersskute = vissersboot
 vissersvrouwe = vissersvrouw
 * 'vissienlègen (KE) = een kinderspel. Ook: * *'wissienlègen* (KV)
 visskobben = z. *visskubben*
 visskubben = visschubben. Ook: *visskobben*
 viswief = 1. visvrouw; 2. bazige vrouw
 vitten = (ww) vitten
 vlage = vlaag
 vlagge = vlag
 vlak = 1. (bn) plat, effen; 2. (bw) juist
 vlamme = 1. vlam; 2. geliefde
 vlärk = vlerk, deugniet
 vlärke = vlerk, vleugel
 vlas = vlas
 vlassen = (ww) vlassen
 vlechmättien (K-KV) = vlechtmatje. Ook: *vlechtmättien*
 vlechte = vlecht
 vlechten = (ww) vlechten
 vlechtmättien = z. *vlechtmättien*
 * vleeerbos = vlierstruik
 * vleeer-ege = z. * *vleeer-ège*
 * vleeer-ège = vlierheg. Ook: * *vleeer-ege*
 * vleeermoos = vleermuis
 vlegel = vlegel
 vleis = vlees

vleistonne = vleeston voor pekelvlees
 vleisvieme = z. *vleiswimme*
 vleiswimme = latwerk aan de zolder waaraan het vlees hangt. Ook: *vleisvieme* (KE)
 vleizig = vlezig
 vleken (KV) = tenen mat, meestal gebruikt als bedekking voor een brug
 vlekke = vlek
 vlekken = (ww) vlekken
 vleugel = vleugel
 vlêge = vlieg
 vlêgen = (*vlög, vleug, vleugen, evleugen*), vliegen
 vlêgerd (KE-KV) = vlieger
 vliegtuug = vliegtuig
 vlieme (K-KE) = vlijm. Ook: *vlim* (KV)
 'vliemskärp (K-KE) = vlijmscherp. Ook: 'vlimskärp (KV)
 * vlier = aftreksel van vlier
 vlietig = vlijtig
 vli'jen = vleien
 vlim = z. *vlieme*
 'vlimskärp = z. 'vliemskärp
 vlo = (vkw niet gebruikt, mv *vlooien*), vlo
 vloed = hoog water
 vloere = vloer
 vlökke = vlok
 vlòt = (zn) vlot
 vlòt = (bn) vlot
 * vlòtgres = z. *vlòtgrös*
 vlòtgrös = gras dat vanuit de kant van de sloot over het water groeit. Ook: * *vlòtgres* (KV)
 vlòtten = vlotten, opschieten
 vlòt-uus = in: *vlòt-uus zonder eupen* 'iemand met geringe heupwijdte', en in:

Vässien uut de Geerstraote:

*Ärman Vlòt-uus ef gien eupen,
ie kunnen em zo de broek van de konte streupen*

vlucht = vlucht
 vlugge = vlug. *Zo vlugge as een vogel*
 vlugzòlt = vlugzout
 vluken (K) = vloeken. * *Vluken en lîegen as een ketter* 'erg vloeken en liegen'. Ook: *vlûken* (KE-KV)
 vlûken = z. *vluken*
 vluukbeest = iemand die veel vloekt
 vluus = vlies
 vocht = vocht
 vochtig = vochtig
 vodde = vod
 * vödderen = vorderen
 voege = voeg
 voel = 1. (zn) smerigheid, vuiligheid. *Döör lag ie veur òld voel* 'daar lag hij, helemaal uitgeteld', * *veur òld voel laoten liggen* 'zich niet bekommeren om'; 2. * nageboorte van een koe
 voel = (bn) 1. smerig, vuil. *Een voel ei* 'een bedorven ei'; 2. gemeen, kwaad (K-KV). *IJ skouwen zichzelf al voel* 'hij voelde zelf al dat hij fout was'
 voer = 1. voer, eten; 2. wagenvracht
 voeren = (ww) 1. voeren, eten geven; 2. van voering voorzien
 voerige = voering
 voest = z. *voeste*
 voeste (K-KE) = vuist. Ook: *voest* (KV)

voet = voet. *IJ kan niet goed uut de voeten* ‘hij kan niet goed lopen’
 voetvege = voetveeg. Ook: *voetveile*
 voetveile = z. *voetvege*
 voetwisse = 1. voetwis; 2. verschoppeling
 voetzôêger (KE-KV) = voetzoeker. Ook: * *voetzôêver* (KV)
 * *voetzôêver* = z. *voetzôêger*
 voetzole = voetzool
 vogel = vogel. *A-j veugelties willen vangen mu-j ze zòlt op de stät lègen* ‘als je vogeltjes wilt vangen, moet je zout op hun staart leggen’ (kinderfopperijtje, m.a.w.: je kunt ze toch niet vangen), *Zo ku-j d’r wel veugelties mee vangen* (gezegd van kinderen die heel zoet aan het spelen zijn, of van mensen die poeslief zijn nadat ze hun zin hebben gekregen)
 vol = vol. *Zo vol as een pännegien met pieren, - as een pöttien met pieren*
 vòlde = z. *vòlle*
 vòlgen = volgen
 vòlk = 1. volk; 2. leden van het gezin, familie, bijv. in: *mien vòlk*; 3. roep of iemand aanwezig is (bijv. in een winkel)
 vòlkien = mensen (amicaal). *Now vòlkien, ik gao weg eur!* ‘nou mensen, ik ga weg hoor!’
 volkomen = volkomen
 vòlle = vouw. Ook: *vòlde*
 vòllen = vouwen. Ook: *vaolen*
 vòllens = in: *IJ nam de weg op vief vòllens* ‘hij haastte zich niet’
 vonder = vonder
 vonke = vonk
 vonnis = vonnis
 voogd = voogd
 voor’ dadelijk = onmiddellijk. Ook: * *voor’ dalijk*
 * *voor’ dalijk* = z. *voor’ dadelijk*
 voorde = 1. vooruit; 2. weg (gaan)
 voordeel = voordeel
 ’voordemaken = opschieten
 ’voordespringen = voortspringen
 voorènde (KE-KV) = kopakker, deel van de akker waar men de ploeg keert
 voorn = voorn
 voort = 1. dadelijk; 2. voort
 vöört (K) = vaart. Ook: *vaort* (KE-KV)
 vörderen = vorderen
 vore = voor (ploegsnede)
 vörm = vorm
 vörrel = 1. vierde deel (stuk van een sinaasappel); 2. kwartier
 ’vörreljaors = z. ’*vörreljöörs*
 ’vörreljöörs (K) = kwart jaar. Ook: ’*vörreljaors* (KE-KV)
 vòs = 1. vos; 2. lichtbruin paard
 ’vòspanne = z. ’*vöstpanne*
 vòs(t) = z. *vöst*
 vöst (K) = 1. vorst, koude. Ook: *vòs(t)* (KE-KV); 2. vorst van een dak. Ook: *vòs(t)* (KE-KV)
 ’vöstpanne (K) = nokdakpan. Ook: ’*vòspanne* (KE-KV)
 vöstvelet = vorstverlet
 vracht = vracht
 vrak = 1. wrak; 2. * ziekelijk
 ’vrakskouwen = verdenken
 vrange = (zn) koudvuur (= bloedvergiftiging)
 vrange = (bn) wrang
 ’vrangewöttel = nieskruid (wortel van het wrangkruid)
 ’vrangkruid = wrangkruid
 vraoge = vraag
 vraogen = (*vrög, vreug, vreugen, evraogd*), vragen

vraogenbukien = boek voor het catechetisch onderwijs, catechismus
 vratte = wrat
 * vree = vrede
 vreed = wreed
 vreemd = vreemd
 vreet = 1. voedsel voor het vee; 2. * het vreten. *An de vreet* 'vretende'
 vreken = wreken
 vremelte = gehemelte. Ook: *gemelte, gagel* (dit laatste met name in KE-KV), * *gaogel*
 * vrend = vriend. Ook: * *vrind* (KV)
 * vriendschap = vriendschap. Ook: * *vrindschop* (KV)
 vreten = (*vret, vrat, vraten, evreten*), vreten. *Döör vret gien ond zat an* (gezegd tegen iemand die gierig is)
 vreterd = vreter
 vreteri'je = voedsel
 vreeze = vrees
 vrezen = (ww) vrezen
 'vriefòlt = stoothout tussen het schip en de wal
 vriefwas = wrijfwas
 vrîeven = wrijven
 vriezen (K) = (*vrös, vreur, vreuren, evreuren*), vriezen. Ook: *vrîezen* (KE-KV)
 vrîezen = z. *vriezen*
 vri'j = vrij
 vri'jdag = vrijdag
 vri'jdes = vrijdags
 vri'je = wreef
 vri'jen = vrijen. *IJ vri'jt det em de kinne beeft* 'hij heeft dik verkering'
 vri'jer = 1. vrijer; 2. speculaaspop
 vri'jgeid = vrijheid
 vri'jòf = vrijaf
 vri'jpòstig = vrijpostig (* ook in gunstige zin)
 vri'jster = vrijster
 * vrind = z. * *vrend*
 * vrindschop = z. * *vriendschop*
 vringen = (*vringt, vrung, vrungen, evrungen*), wringen
 vroedvrouwe = vroedvrouw
 vrôêten = z. *vruten*
 vroeterd = z. *vruterd*
 vrog = vroeg
 vrogger = vroeger
 vrogte = vroegte
 vrògte (KE-KV) = houten afscheiding in het land
 vròk = wrok
 vrolijk = vrolijk
 vrommes = z. *vrouwe*
 vroom = vroom
 vrot = z. *verrot*
 vrouwe = (vkw *vrouwgien*, mv *vrouwen / vrouwlu / vröllie* (KE-KV)), vrouw. Ook: *vrommes*

Raodsel:

*D'r stiet een vrouwgien an de deur
 met een mooi wit boezelaartien veur.
 Oe langer zi'j döör stiet,
 oe meer of zi'j vergiet.
 Rao, rao, wat is det?
 (antwoord: een kaars)*

vruchte = vrucht
 vruten = wroeten. Ook: *vrôêten* (K)
 vruterd = iemand die hard werkt. Ook: *vroeterd* (K)
 vulen = voelen
 vulkachel = kolenkachel
 vullen = (ww) vullen
 vullen (KE-KV) = (zn) veulen
 'vullenmere (KE-KV) = fokmerrie
 vulte = overvloed. * *In de vulte* 'overvloedig'
 vurenòlt = vurenhout
 vurig = 1. vurig, hartstochtelijk; 2. * ontstoken (van een wond)
 vut = voort, weg
 vutgaon = weggaan
 vutlopen = weglopen
 vutspringen = wegspringen
 vuur = vuur. *IJ ef 't van 't vuur niet ekregen* (wordt gezegd wanneer iemand bloost van schaamte of spanning)
 vuuraoke = vuurhaak, bijv. bij de bakker, om in de oven te kunnen komen
 vuurgerei (KE-KV) = alles wat men bij het aanmaken of stoken van vuur nodig heeft
 vuurmaande = z. *vuurmande*
 vuurmande (K) = vuurmand (mand waarin vuurkooltjes werden gelegd en waarin bijv. babykleding werd opgewarmd). Ook: *vuurmaande* (KE-KV)
 vuurstîên (KE-KV) = vuursteen
 vuurwârk = vuurwerk
 vuus = veel, in: *vuus te veule* 'veel te veel'
 * vuve = z. *vîêve*

waakond = waakhond
 waaks = waaks. *Zo waaks as een ond*
 waand (KE-KV) = wand
 waant = z. *wante*
 waarbörg = waarborg, garantie
 waarnemen = waarnemen
 waarskouwen = waarschuwen
 wachen = z. *wachten*
 wachkamer = wachtkamer
 wachlieste (K-KV) = wachtlijst. Ook: *wachtlieste* (KE)
 * wachte = (zn) wacht
 wachten (K-KE) = 1. wachten; 2. de tijd hebben (om iets te doen). *Ik kan 't niet wachten um det vandage nog te doen.* Ook: *wachen* (KV)
 wachtlieste = z. *wachlieste*
 wachökkien = wachthokje, abri
 wachtruimte = wachtruimte
 wachttied = wachttijd
 wa'deren = waarden
 wa'derige = waardering
 'waffende? (KE-KV) = welke?
 wagen = (zn) wagen
 wagenkiste (KE-KV) = zitbank van een hooiwagen
 wagenrad = wagenwiel
 wagenskot (KE-KV) = zijstuk van een hooiwagen
 wagensmeer = wagensmeer
 'wagenwied = z. 'wiedwagen
 waggelen = waggelen
 wak = wak. Ook: *wakke* (KV)
 waken = (ww) waken
 wakke = z. *wak*
 wakker = wakker
 wal = wal
 wal-apper (K) = walhapper (soort voortje)
 walgen = walgen
 walm = walm
 walvis = walvis
 * wambuis = wambuis
 wammes (KV) = sul
 * wandel = 1. het wandelen. * *An de wandel* 'aan het wandelen'; 2. gedrag
 wandluus = wandluis
 wandmeule = wandkoffiemolen
 wange = wang
 wanne = wan
 wanneer = wanneer
 wannemeule (KE-KV) = zaadschoner waaraan men met de hand draait
 wannen = (ww) wannen
 want = (vw) want
 wante (K) = want, handschoen. Ook: *waant* (KE-KV)
 waofel = (vkw *wöveltien*, mv *waofels*), wafel
 * waog = z. *waogwärk*
 waogals = waaghals
 waoge = 1. weegschaal. *Iets in de waoge stellen* 'risico nemen'; 2. z. *waogwärk*
 waogen = (ww) wagen, proberen
 waogwärk = waagstuk. Ook: *waoge* (KE-KV), * *waog*

waopen = wapen
 waor(-) = z. *wöör(-)*
 wapperen = wapperen
 ware = (zn) waar
 waren = (ww) op zijn hoede zijn, voorzichtig zijn. * *Wäärt oe!* 'pas op!'
 wärf = werf
 wärfbaos = werfbaas
 wärk = werk. 't *Wärk in 't fiene ebben* 'met een karwei klaar zijn'
 wärkbukien = werkboekje
 wärkdag = werkdag
 wärkeloos = 1. werkloos; 2. werkeloos, niets doend
 wärken = (ww) werken
 wärken = (zn) in: *Alles bi'j de wärken ebben* 'alles bij de hand hebben', *goed bi'j de wärken wezen* 'een goed verstand hebben, heel flink zijn'
 wärkskrift = werkschrift
 wärkster = werkster, werkvrouw. Ook: *wärkvrouwe*
 wärkuus = huis waar de *wärkster* haar bezigheden uitoefent
 wärkverskaffing = werkverschaffing
 wärkvrouwe = z. *wärkster*
 wärkzaam = werkzaam
 wärm = warm

Spötlietien:

*'t Wärme land
 stiet in de brand
 van lûzen en van vlooien.
 De meisies ebben un gat verbrand,
 det kump van al det schooien (= zich schurken)*

wärmen = (ww) warmen
 wärnte = warmte
 wärrelen = dwarrelen (van sneeuwvlokken)
 was = (zn) was
 wasbaos = wasbaas
 wasböd = wasbord
 * wasdom = groei
 wasem = wasem. Ook: *wazem* (KE)
 wasemkappe = wasemkap
 waskeerse = waskaars
 wasmesiene = wasmachine. Ook: *wasmesjiene*
 wasmesjiene = z. *wasmesiene*
 wasseboender (KE) = boender voor de was
 'wasseldoek = vaatdoek. Ook: 'wissedoek (KE-KV)
 wassen = (ww) wassen
 wasvrouwe = wasvrouw
 wat = (vnw) wat
 water = water
 waterbède = waterbed
 waterblaoze (KE-KV) = waterblaas (blaas met vruchtwater van een dier)
 * wäterdruk = druk met latijnse letter
 waterdukerd = fuut
 watereufd = waterhoofd
 waterkaante = z. *waterkante*
 waterkante (K) = waterkant. Ook: *waterkaante* (KE-KV)
 waterkippien = waterhoentje. Ook: *waterûüntien, wateruuntien* (K)

waterkrane = waterkraan
 waterkruke = waterkruik
 waterleidige = z. *waterleiding*
 waterleiding (K) = waterleiding. Ook: *waterleidige* (KE-KV)
 watermärk = watermerk
 watermeule = watermolen
 waterplase = urinoir
 waterpòkken = waterpokken
 waterpompe = waterpomp
 watersjoekse = modderige, kletsnatte sneeuw
 watersukela = cacao met water aangemaakt
 wateruuntien = z. *waterkippien*
 waterûntien = z. *waterkippien*
 watervlo = watervlo
 watte = (zn) wat
 watte? = (vr. vnw) wat?
 'wavveurene? (K) = wat voor een? Ook: 'wavveurîêne? (KE-KV)
 'wavveurîêne? = z. 'wavveurene?
 wazem = z. *wasem*
 webbe = web
 wedden = wedden
 weddenskap = weddenschap. Ook: *weddenskap* (KE-KV)
 weddenskap = z. *weddenskap*
 * wedeman = weduwnaar
 wedevrouwe = weduwe. Ook: *wedewe*
 wedewe = z. *wedevrouwe*
 wederweerdigeid (KE-KV) = wederwaardigheid
 wedîêver = wedijver
 weegbrugge = weegbrug
 weegskale = z. *weegskaole*
 weegskaole = weegschaal. Ook: *weegskale* (KE)
 wèèien = waaien
 week (K) = week, zacht. Ook: *wîêk* (KE-KV)
 week'zerig (K) = kleinzerig. Ook: *wîêk'zerig* (KE-KV)
 weelde = weelde
 weelderig = 1. weelderig; 2. dartel. *Det peerd is mien veul te weelderig*
 wèènsen = z. *wensen*
 weer = (zn) 1. weer(sgesteldheid). 't *Weer leg te luusteren* 'er is ander weer op komst', 't *Is weer veur de bārg* 'slecht weer' (de boeren gaan in de hooiberg slapen, ze kunnen toch niet hooien); 2. in: *in de weer wezen* 'druk bezig zijn'; 3. * ram (KE)
 weer = (bw) weer
 weerane = weerhaan
 weeraol = weeraal, donderaal
 weerbericht = weerbericht
 weerd = waard
 weerde = 1. waarde; 2. erf
 weerekkel = dennenappel
 'weerga = z. *wiede'weerga*
 weer'gades = z. *weer'gates*
 * 'weergalle (niet K) = weergal
 'weergalm = weergalm
 weer'gates = 1. (bn) ondeugend. *Die weergatese jonge!* 'die ondeugende jongen'; 2. (bw) heel erg. *Die jonge is weergates ondeugend* 'heel erg ondeugend'. Ook: *weer'gades* (KE-KV)
 weerglas = weerglas
 weerklank = weerklank
 * weerlich = z. *weerlicht*

weerlichen = z. *weerlichten*
 weerlicht = weerlicht. Ook: * *weerlich*, in: * *Loop nao de weerlich!* 'loop naar de pomp!'
 weerlichten = weerlichten. Ook: *weerlichen* (KE-KV)
 weermännegien = weermannetje
 weerpiene (K) = weerpijn. Ook: *weerzeerte* (KE-KV)
 weerprefeet = weerprofeet
 'weersga = z. *wiede*'weerga
 weerumme = weerom, terug
 weer'ummebollen = herhaald naar de stier gaan met een koe
 weerusien = weerhuisje
 weerveurspellige = z. *weerveurspelling*
 weerveurspelling = weersvoorspelling. Ook: *weerveurspellige* (KE-KV)
 weervrouwgien = weervrouwtje
 weerwolf = weerwolf
 weerzeerte = z. *weerpiene*
 weeskiend = wees
 weespette = pet die weesjongens droegen
 weesuus = weeshuis
 weet = het weten. * *Iets an de weet komen* 'iets gewaar worden', * *ärgens weet van ebben* 'geneigd zijn tot'
 weg = (zn) weg. *Ie weten de weg en kennen de spraoke* 'ga je gang, je bent hier thuis', * *gin weg òf stek weten* 'ergens geheel onbekend zijn'
 weg = (bw) weg
 wegbrengen = 1. begraven; 2. een schip opzettelijk tot zinken laten brengen; 3. * zoekmaken
 wegen = (*weegt, weug, weugen, eweugen*), wegen
 wegens = wegens
 wegflodderen = er tussenuit gaan
 wegmoffelen = wegmoffelen, stiekem verstoppen
 * *wei* (KE) = wei, hui. Ook: * *ui* (niet K). * *Ui is kärnemelkse börge* 'de een is al niet beter dan de ander'
 weie (KE-KV) = weide
 weien (KE-KV) = (ww) weiden, grazen
 weigeren = weigeren
 weinig = weinig
 weite = tarwe
 'weitenmaal = tarwemeel. Ook: *tarwemaal* (KE)
 weke = 1. week (7 dagen); 2. woerd
 weken (K) = (ww) weken, losmaken. Ook: *wîêken* (KE-KV)
 wekker = wekker
 wel = (bw) wel
 weldaod = weldaad
 * *weleer* = vroeger
 * *welen* = dwarrelen (van sneeuwvlokken)
 * *welen(d)* = sommigen
 welk = welk
 welkom = welkom
 welle = bron, wel
 wellen = (ww) wellen, rijzen
 'wellies = af en toe
 * *welter* = armvol hooi, zoals die op een wagen gelegd wordt
 welteren (KE-KV) = hooi op de wagen leggen
 * *welwäter* = welwater
 wemelen = wemelen
 wenk = wenk. *Een wenk in d'ogen kriêgen* 'slaap krijgen'
 wenkbrauwe = wenkbrauw
 wenken = wenken

wennen = 1. wenden; 2. hooi omkeren; 3. wennen
wens = wens
wensen = (ww) wensen. Ook: *wènsen* (KE-KV)
wentelen = wentelen (* van paarden die op de rug gaan liggen)
wenteltefien = wentelteefje
wenteltrappe = wenteltrap
wepse = z. *wespe*
wepsenöst = z. *wespenöst*
wereld = wereld
weren = (ww) 1. weren; 2. * (*em -*) zich inspannen
wespe = wesp. Ook: *wepse*
wepsenöst = wespennest. Ook: *wepsenöst*
westen = westen
wet = wet
weten = (*wet, wus / wist* (K), *wussen / wisten* (K), *eweten*), weten
weteren (KE-KV) = dieren drinken
weterink = wetering
wetstîên (KE-KV) = wetsteen
wetten = (ww) wetten
weven = weven
weze = wees
'wezeboom (KE-KV) = boom die op een voer hooi gelegd wordt om het hooi vast te houden
wezen = (*ik bin, ie bin, ij is, was, waren, ewest*), zijn, wezen
wezen = (zn) aangezicht
wichien = 1. meisje; 2. 25 kg vis
* wicht = kind
wichtig = 1. zwaarder dan verwacht; 2. * het bepaalde gewicht hebbend, vol
wied = 1. wijd; 2. ver. *IJ woont ier wied weg* 'hij woont hier ver vandaan', *Ik bin ook zo wied* 'ik ben ook zover'
wieden (K-KE) = wieden. Ook: *wieën* (KV), * *wîên*
* 'wiedewägen = z. 'wiedwagen
wiede'weerga = 1. in: *as de wiedeweerga* 'zeer snel'. Ook: 'weersga (KE-KV), in: *as de weersga* 'id.'; 2. in: *um de wiedeweerga niet* 'absoluut niet'. Ook: 'weerga, in: *um de weerga niet* 'id.'
'wiedwagen = wagenwijd. Ook: 'wagenwied, * 'wiedewägen
'wiedweg = ver weg
wieën = z. *wieden*
wief = vrouw
wîêge = (vkw *wiegien*, mv *wîêgen*), wieg. *An de wîêge stoten* eig.: 'een dronk uitbrengen op een pas geboren baby', ook gezegd bij het drinken van een borreltje bij andere gelegenheden: *Lao-w ies an de wîêge stoten*
wiek = wijk
wîêk = z. *week*
wieke = (zn) 1. wiek van een molen of vogel; 2. wetering (KV)
wieken = (ww) wijken

Speullietien:

*Wij wieken niet, wij wieken niet,
wij wieken veur de ele wereld niet.
Alleen veur onze konigin,
en anders veur gienene.*

(gezongen door jongens en meisjes die arm in arm met een brede sliert door de straat trokken, niemand uit de weg gaand)

wîêken = z. *weken*

'wiekstee (KE-KV) = plaats om uit te wijken
 wîêk'zerig = z. *week'zerig*
 wien = wijn
 * wîên = z. *wieden*
 wienazien = wijnazijn
 * wiend = 1. wind; 2. lucht
 * 'wienddaore = windhoos
 * wienderig = winderig
 * wiendkussen = windkussen
 * wiendond = z. *windond*
 wiendrôêve = wijndruif
 * wienen = z. *winnen* (3.)
 wienflesse = wijnfles
 wienglas = wijnglas
 wienpässe = wijnpers, druivenpers
 wier = in: *in 't wier ebben met iemand* 'verschil van mening hebben met iemand'
 'wierbössel = 1. druk persoon; 2. varken met verwarde krans haren op zijn rug
 wiere = in: *in de wiere* 'in de war'
 wieren (KE-KV) = 1. vastlopen van een machine in het hooi; 2. * warren
 wierig = 1. ijverig; 2. levendig; 3. * gezond
 'wierzögien = warboel
 wies = wijs
 wieseid = 1. wijsheid; 2. wijs kind
 wiesneuze = wijsneus
 wiesneuzezòlt = in: *Wiesneuzezòlt in 't buultien* 'wijsneus' (gezegd om een kind af te schepen, wanneer het vraagt naar dingen die niet voor hem of haar bestemd zijn)
 wiesvinger = wijsvinger
 wîêze = 1. wijze, manier. * *Op zien wîêze* 'naar hij meent'; 2. melodie
 wîêzen = (ww) wijzen
 wiggelen (KE-KV) = wiggelen, wrikken
 wij = z. *wi'j*
 wi'j = (pers. vnw) wij. Ook: *wij* (K)
 wi'jwater = wijwater
 wi'jwaterbäkkien = wijwaterbakje
 wild = wild
 wilge = wilg. Ook: *wilgeboom*
 wilgeboom = z. *wilge*
 wilgekättien = wilgenkatje
 wilgemande = wilgenmand
 wilgenreusien = wilgenroosje
 wilgetakke = wilgentak
 wilgetwieg = wilgentwieg
 wille = 1. wil; 2. plezier. *Döör zu-j wille van ebben* 'daar zul je plezier aan beleven'; 3. * vrijheid
 willen = (*wil, wol, wollen, ewild*), willen
 * willig = gewild, gevraagd
 Wilsum = Wilsum. *Ie doen maar zo a-j 't beste kunnen, det doen ze in Wilsum ook* (een niet bepaald vleierende uitdrukking voor de Wilsumers). Z. ook: *Zwolle*

Spòtlietien:

In Wilsum is 't zo'n eerlijkheid, hoezee, döör slaopen de jonges al bi'j de meid, hoezee.

wimme = stok tussen twee balken waaraan de gerookte slacht werd gehangen om te roken
 wimpel = wimpel
 wimper = wimper
 windbluier = windbloeiër

windbule = opgeblazen overdreven persoon, windbuil
 windmeule = windmolen
 windond = windhond. Ook: * *wiendond*
 windwîezer = windwijzer
 winkel = winkel. *Z'ef een winkeltien van streupies en zûûtòlt* 'ze heeft een snoepwinkeltje' (enigszins spottend bedoeld)
 winkelaoke = winkelhaak
 winkelen = (ww) winkelen
 winkelware = winkelwaar
 winkelweerde = winkelwaarde
 winnen = 1. winnen; 2. huren (KE-KV). * *Een knecht òf meid winnen* 'huren'; 3. winden. Ook: * *wienen*
 winter = winter
 winterdag = winterdag
 wintereerappel (K) = winteraardappel. Ook: *wintereerpel* (KE-KV)
 wintereerpel = z. *wintereerappel*
 winteren = vriezen
 winterjässe = winterjas
 winterkôninkien = winterkoninkje. Ook: *winterkroepertien* (KV)
 winterkroepertien = z. *winterkôninkien*
 winterweer = winterweer
 wipkaore = z. *körewip*
 wipköre = z. *körewip*
 wipneuze = wipneus
 * wippe = wiplank
 wippen = (ww) wippen
 * wipperig = wipperig
 * wippien = ogenblikje
 wipwap = wip
 wis = zeker
 wispelturig = wispelturig
 'wissedoek = z. ' *wasseldoek*
 wissen = uitvegen
 * 'wissienlègen = z. * ' *vissienlègen*
 wit = wit. *Zo wit as een läken, - as wolle, - as een maalmöppien, - as een meeuwe*
 wödden = (*wödt, wödden / wier* (K), *wödden, ewödden*), worden
 wolf = wolf
 wòlke = wolk
 wolle = wol
 wonde = wond
 * wonden = verwonden
 wonder = wonder. * *Van wonder en geweld* 'zeer groot'
 wondereulie = wonderolie
 wonen = wonen
 * wonsedag = woensdag
 woonärke = woonark
 woonskute = woonboot
 woonuus = woonhuis
 wöör (K) = (bw) waar. Ook: *waor* (KE-KV)
 wöör (K) = (bn) waar. Ook: *waor* (KE-KV)
 woord = (vkw *woortien / weurtien* (KE-KV), mv *woorden*), woord
 wööreid (K) = 1. waarheid; 2. zuivere kerkleer. *Die dominee verkondigt nog de òlde wööreid*. Ook: *waoreid* (KE-KV)
 wöörzegger (K) = waarzegger. Ook: *waorzegger* (KE-KV)
 wörm = worm, wurm. *D'r giet 'm een wörm òf* 'dat valt hem tegen'
 wörmkruud = boerenwormkruid

wörmkûkien = middel tegen wormen en maden

wös- = z. *wös-*

wösselen = z. *wöstelen*

wöst (K) = worst. *Det is wöst van een makke iesbere* 'dat is kletspraat'. Ook: *wòst* (KE-KV)

wöstelen (K) = worstelen. Ook: *wösselen* (KE-KV), * *wösselen*

wöst(e)nat (K) = vocht waarin de worst wordt gekookt en waar later de balkenbrij van gemaakt wordt.

Ook: *wòst(e)nat* (KE-KV)

* *wòsteurntien* = z. *wöstöörntien*

wöstöörntien = worsthoortje, gebruikt voor het stoppen van de worst. Ook: * *wòsteurntien*

wöttel = wortel

wuj (KE) = groet

wulen = woelen. Ook: * *wûlen*

* *wûlen* = z. *wulen*

wullegien = borstrok

wullen (KE-KV) = (bn) wollen

wuulmoes = woelmuis

wuulwater = woelwater

* zääl = zadel
 * zäälmaker = zadelmaker
 * zaand = z. *zand*
 zabben (KE-KV) = sabbelen
 zächies = zachtjes
 zachte = zacht. *Zo zachte as dons*
 zaddoek = zakdoek
 zage = zaag
 zagemaal = zaagsel
 zagen = 1. zagen; 2. snurken; 3. * zaniken
 zak = zak
 zakallozie = zakhorloge
 zake = zaak
 zakken = (ww) zakken
 * zälig = 1. zalig; 2. dronken
 zalm = zalm
 zalve = zalf
 * zälverig (niet K) = verflenst
 zand = zand. Ook: * *zaand*
 zandäppertien (K) = zandhappertje (spel waarbij aan het slot een kind met de mond een houtje of iets dergelijks uit een bergje zand moet halen)
 zang = zang
 zaniken = zaniken
 zanikerd = z. *zanikpitte*
 zanikpitte (K) = zeurpiet. Ook: *zanikerd*
 zaod = zaad
 zaoterdag = zaterdag
 zärk(e) = zerk
 * zas = voldoende, genoeg. * *Zas genogt* ‘ruim voldoende’
 zat = 1. veel; 2. in: *äns zat van wezen* ‘ergens meer dan genoeg van hebben’. *Ik bin er zo zat as gespujjen spek van* ‘(lett.) ik ben er zo zat van als van gespuwd spek’
 ze = z. *zi’j*
 zee = zee
 zeefte = z. *zeve*
 zeegraven (KE-KV) = brede sloot
 zeegrös = zeewier
 * zèèien = z. *zeien*
 zeekieft = scholekster
 * ’zeelgerak = z. ’*zelegoed*
 * ’zeelgoed = z. ’*zelegoed*
 zeelte = zeelt
 zeer = pijnlijk
 zeerte = pijn
 zegel = zegel
 zegen = 1. zegen; 2. visnet
 zègen = (*zeg, zeeg, zegen, ezegd (K-KE) / ezèègd (KV)*), zeggen. *Zeg maar oe ò-j ’t ebben willen: dunne of deur ’n dûkien* ‘je kunt het krijgen zoals je het hebben wilt’
 zeien = zaaien. Ook: * *zèèien*
 zeigoed = zaaizaad
 zeiken = (plat) 1. urineren; 2. zeuren
 ’zeik-epen = generatie vliegende mieren
 zeikerd = (plat) zeikerd. Ook: *zeikstraole*
 zeikstraole = z. *zeikerd*
 zeil = zeil
 zeise (K) = zeis. Ook: *zeisen (KE-KV)*
 zeisen = z. *zeise*

'zeisestrik (KE-KV) = strekel voor het aanscherpen van een zeis
 zeker = zeker
 zelden = zelden. Ook: * *zelsem*
 zele = 1. paardentuig; 2. trekband; 3. band. *De zelen van een sköt* 'de banden van een schort'; 4. reeks.
IJ nam een zele maatregels 'hij nam een reeks maatregelen'
 'zelegerak = z. 'zelegoed
 'zelegoed = paardentuig. Ook: 'zelegerak (KE-KV), * 'zeelgoed, * 'zeelgerak
 zelf = zelf
 zelfkaante = z. *zelfkante*
 zelfkante (K) = zelfkant. Ook: *zelfkaante* (KE-KV)
 zels (KV) = zelf
 zelsaam = zeldzaam. Ook: * *zelsem*
 * *zelsem* = 1. z. *zelsaam*; 2. z. *zelden*
 * 'zelsgreid (niet K) = een sterke, ruw geweven stof (eigenlijk: eigengemaakt)
 zemels = 1. zemelen; 2. zenuwen. * *Et op de zemels krîêgen* 'het op de zenuwen krijgen'. Z. ook:
zenuw
 zenuw = zenuw. Z. ook: *zemels*
 zenden = zenden
 zepe = zeep
 zeperd (K-KV) = zeperd, klap
 zerigeid = ontsteking, wondje
 zesse = zes
 zestiene = zestien
 zestig = zestig
 zet = zet. * *Een ele zet* 'een lange tijd'
 zetbaos = zetbaas
 zetten = (ww) zetten
 * zeugemotte = slons
 zeugien = zootje
 zeum = z. *zeume*
 zeume (K) = zoom. Ook: *zeum* (KE-KV)
 zeune = (vkw *zeuntien*, mv *zeuns*), zoon
 zeure = z. *zeurtien*
 zeuren = (ww) zeuren
 zeurkouse = z. *zeurtien*
 zeurtien = zeurpiet. Ook: *zeure*, *zeurkouse*, *zeurzòkke*
 zeurzòkke = z. *zeurtien*
 zeuven = (telw) zeven
 zeuvende = zevende
 zeuvenenzeuventig = zevenenzeventig
 zeuventien = zeventien
 zeuventig = zeventig
 zeve = zeef. Ook: *zifte*, *zeefte*, *zi'je* (K), *zieje* (KE-KV)
 zeven = (ww) zeven, ziften. Ook: *ziften*
 zever = kwijl
 zeveren = (ww) zeveren
 zichte = zicht, korte zeis
 zie = z. *zi'j*
 zied = zijde, kant
 ziede = zijde (stof)
 * *ziedeldeure* = z. * *ziedeure*
 zieden = (bn) zijden
 ziede'netbot (K) = (vroeger:) zuiderzeebot van goede kwaliteit
 * *ziedeure* = zijdeur. Ook: * *ziedeldeure*
 * 'zîêgezâgen = ziegezagen
 zieje = z. *zeve*

ziek = ziek. *Zo ziek as een katte*

* ziel (KE) = sluis

ziele = ziel

'zielement (K-KV) = lichaam. *IJ kreeg op zien zielement* 'hij kreeg een pak slaag'

zien = (bez. vnw) zijn

zîên = (*ziet, zag, zagen, ezîên*), zien

ziende = in: *et ziende* 'dat wat van hem is, het zijne'

zienderogen = zienderogen

zifte = z. *zeve*

ziften = (ww) 1. vitten; 2. z. *zeven*

zi'j (K) = (pers. vnw 3^e persoon) zij. Ook: *zie* (KE-KV, ouder Kampers), *ze*

zi'je = z. *zeve*

* zilver = z. *zulver*

* zilveren = z. *zulveren*

* 'zimtouw (niet K) = bindtouw

zin = lust, trek. Ook: *zinnigheid*

zindelijk = zindelijk

zingen = zingen

zink = zink

zinkens = 1. zenuwpijn bij de ogen; 2. * zinking

zinkien = zinken plaatje om tabak op te snijden (wordt gebruikt door een sigarenmaker). Ook: *brettien* (K)

zinkzalve = zinkzalf

zinnen = naar de zin zijn

zinnig = tam, mak

zinnigheid = z. *zin*

zitten = 1. zitten; 2. gevangenisstraf ondergaan

zo = (zn) 1. zoi; 2. * z. *zooie*

zo = (bw) zo

zobberig (KE-KV) = slordig, slobberig

'zobbezak (KE-KV) = sloddervos

* zòch = 1. moedermelk; 2. tocht

'zodaonig = zodanig

zòdde (KE-KV) = drijvend stuk land. Ook: *zudde* (KE-KV)

'zôêgediesel (KE-KV) = akkermelkdistel (*sonchus arvensis*)

zôêgen = (*zög, zeug, zeugen, ezeugen*), zuigen

zôêgerd = 1. koe die aan een andere zuigt (KE-KV); 2. waterhoos (KE-KV); 3. zanikerd (K); 4. zuigkus (K)

zôêgflesse = zuigfles

zôêgnappe = zuignap

zoel = zoel

* zoep = dorst

zoepen = (*zöp, zeup, zeupen, ezeupen*), zuipen

zoeperd = zuiplap. Ook: *zoeptòdde, zoeplappe*

zoeplappe = z. *zoeperd*

zoeptòdde = z. *zoeperd*

zoer = zuur. *Zo zoer as kreuze* (= een bep. wrang smakende bes), *E-j 't ooit zo zoer egeten?* 'heb je ooit zoiets meegemaakt?'

zoerballe = zuurbal

zoerbranden = oprispingen

zoerklikkien (K) = vervelend persoon. Z. ook: *zoerling*

zoerling (K) = 1. zuring; 2. vervelend persoon. Ook: *zoerlink* (KE-KV), z. ook: *zoerklikkien*

zoerlink = z. *zoerling*

zoerproeme = zuurpruim. Ook: *zoerzak*

zoerzak = z. *zoerproeme*

zôêzen = 1. suizen; 2. * soezen

zok = z. *zuk*
 zòkke = 1. sok; 2. dromerig persoon
 zòkkerig = 1. nat; 2. zeurderig; 3. warm, broeierig (van weer)
 zòkopòlder = sokophouder
 zòlder = zolder
 zole = zool
 zòlt = zout. *Et zòlt in de bri'j niet verdienen* 'heel weinig verdienen', * *zo zòlt as brem* 'zeer zout'
 zòlte (K) = 1. (bn) zoute; 2. (zn) gezouten haring
 zome'dîêne = z. *zome'tene*
 zomer = zomer
 zome'tene = 1. terstond; 2. straks. Ook: *zome'dîêne* (KE-KV)
 zomp (KE-KV) = trog
 zonder = zonder
 zooie = zode. Ook: *zo*
 zörge = 1. zorg; 2. gemakkelijke stoel
 zörgenkiend = zorgenkind
 * zòt = koffiedik
 zowat = bijna
 zucht = 1. zucht; 2. ziekte
 zudde = z. *zòdde*
 'zuddemes (KE-KV) = mes om de slootkanten gelijk te maken
 zuden = zuiden
 zuk (K) = zulk. Ook: *zok* (KE-KV)
 zuken (K) = (*zöch, zöch, zöchen, ezöcht*), zoeken. Ook: *zûken* (KE-KV)
 zûken = z. *zuken*
 zul = opgemetselde of houten rand in de koestal waartegen de koe haar knieën legt
 zullen = (*zal, zol, zollen, ezuld* (KE-KV: volt. deelw. weinig gebruikt)), zullen. 't *Za wel, zeg Leutien* 'het zal wel zo zijn' (Leutien was vroeger een bekende groentenman in Kampen, die opvallend vaak: 't *Za wel zei*)
 zulte = zult
 zulver = zilver. Ook: * *zilver*
 zulverdukien = zilverdoek
 zulveren = zilveren. Ook: *zilveren
 zulverpoets = zilverpoets
 zulverzaand = z. *zulverzand*
 zulverzand (K) = zilverzand. Ook: *zulverzaand* (KE-KV)
 * zumen = talmen
 zundag (K) = zondag. Ook: *zundeg* (KE-KV)
 zunde = zonde
 zundeg = z. *zundag*
 zundig = zondig
 zunig = zuinig
 zunigerd = zuinigerd
 zunne = zon
 zunne-oed = zonnehoed
 zunnepitte = zonnebloem
 zunnewîêzer = zonnewijzer
 * zunnézûte = soort appel
 zunnig = zonnig
 zus = zus
 zuster = zuster
 zûte = 1. zoet. *Zo zûte as stroop*; 2. lief
 zûtekauw = zoetekauw, iemand die van zoetigheid houdt. Ook: *zûtekauwe* (K)
 zûtekauwe = z. *zûtekauw*
 zûties = in: *zûties an* 'zachtjes aan'
 zûtigeid = zoetigheid

zuud = zuid
 zuuk (K) = zoek (zijn). Ook: *zûûk* (KE-KV)
zûûk = z. *zuuk*
 zuurtien = zuurtje
zûûtòlt = zoethout
zûver = zuiver. *Zo zûver as water, IJ is niet zûver in de leer* ‘hij is niet zuiver in de kerkleer’
 zuveringszòlt = zuiveringszout
 zwabber = dronkaard
 zwabberen = 1. zwabberen; 2. * schommelen van een schuit
 zwak = (bn) zwak
 * zwak = z. *zwik*
 zwalm (KE-KV) = walm
 zwalmen (KE-KV) = (ww) walmen
 * *zwälve* = zwaluw
 zwam = zwam
 zwane = zwaan
 zwane-als = zwanenhals
 zwaoger = zwager
zwaor(-) = z. *zwöör(-)*
 zwaovel (KE-KV) = zwavel. Ook: *zwevel*
 zwaovelzuur (KE-KV) = zwavelzuur
 zwärfkeie = zwerfkei
 zwärk = zwerk
 zwärm = zwerm
 zwärmen = (ww) 1. zwermen; 2. uitvliegen van bijen
 zwärven = (*zwärft, zwörf / zwierf* (K) / *zwärven* (K), *zwörven / zwierven* (K) / *zwärven* (K), *ezwörven*),
 zwerven
zwät = zwart. *Zo zwät as een pòt, – as de plate* (van de kachel), *et zwätte kappien* (KE-KV) ‘zwart
 kapje dat gedragen werd onder de boerenmuts’
 zwätkieker = zwartkijker. Ook: *zwätkiekerd*
zwätkiekerd = z. *zwätkieker*
Zwättendiek = Zwartendijk, een dijk waarlangs veel Kampenaren graag een wandeling maken. *IJ giet
 een Zwättendiekien maken* ‘hij gaat een wandeling of fietstocht over de Zwartendijk maken, een
 geliefde wandeling maken (met name in verkeringstijd)’. Z. ook: *Òldestraote*
 zweem = zweem
 zweeptolle = drijftol
 zweerd = zwaard
 zweet = zweet
 zwelgen = zwelgen
 zwelkaste = z. *zwelkäste*
 zwelkäste = zwelkast. Ook: *zwelkaste* (KE-KV)
 zwellen = zwellen
 zwemblaoze = zwemblaas
 zwemmen = zwemmen
 zwepe = zweep
 zwere = zweer
 zweren = (ww) 1. zweren (van een eed); 2. zweren (van een wond)
 zweten = zweten
 zweterd = iemand die een rood hoofd heeft of krijgt
 zweterig = zweterig
 zwetsen = zwetsen
 zwevel = z. *zwaovel*
 zweven = zweven
 zwichten = zwichten
 zwîêgen = (*zweg, zweeg, zwegen, ezwegen*), *zwijgen*
 * *zwiembòllen* = z. *zwiemelen*

zwiemelen = waggelen. Ook: * *zwiemböllen*

zwiepen = zwiepen

zwieren = zwieren

zwik = 1. in: *een ele zwik* 'veel, een boel'; 2. * buigbaar gedeelte in een pijpensteel. Ook: * *zwak*

zwikken = (ww) zwikken

zwil = 1. eelt; 2. het over het land uitgespreide hooi dat op elkaar wordt geworpen tot een lange rol (KE-KV)

'zwilässens = iemand met een fors hoofd (scheldwoord). *Wat een zwilässens!*

'zwilstät (KE-KV) = het hooi dat blijft liggen en opgeharkt moet worden nadat de *zwil* opgeschoven is tot oppers

Zwolle = Zwolle. *Ie doen maar net as achter Zwolle, zo a-j 't beste maar kunnen* (een niet bepaald vleiende uitdrukking voor degene die van Kampen uit gezien, aan gene zijde van Zwolle woont). Z.

ook: *Wilsum*

zwöör (K) = zwaar. Ook: *zwaor* (KE-KV). * *Zwaor weer* 'onweer'

zwöörmoeđig (K) = zwaarmoedig. Ook: *zwaormoeđig* (KE-KV)

zwöörte (K) = zwaarte. Ook: *zwaorte* (KE-KV)

zwore = zwoerd